

360 ✓

Environmental Action & Education Network

July 25, 2006

Minister Sulfina Barbu
Ministry for the Environment and Water Management
Blvd. Libertatii Nr.12
Sector 5
Bucharest
Romania.

MINISTERUL MEDIULUI ȘI
GOSPODĂRIII APELOR
Registratură
Nr. 109/49 Data 11.08.2006

Dear Madam Minister
Dear Mrs Sulfina Barbu,

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRIII APELOR
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării
INTRARE NR. 4592
IEȘIRE
ZIUA 11 LUNA 08 ANUL 2006

Contestation

Whilst voluminous in composition the Environmental Impact Assessment Report for the Rosia Montana Gold/Silver mining project does not describe and assess the proposal's impact in a professional and objective manner. Choices on important technical issues remain undecided.¹ It contains futile repetitions yet at the same time there are significant omissions.² The report contains contradictions and lacks reflection, maturity and honesty about the challenges ahead. Whilst the report does contain a chapter entitled 'Description of the difficulties' it fails to list deficiencies and uncertainties in knowledge. With the exception of the Baseline reports, the remaining documents (EIA chapters, Environmental and Social Management System) have no author assuming responsibility for the papers' correctness and authenticity. If one were to know who the authors of the various chapters are, one could amongst other, also check whether they are independent from the project owner; as is request by law. All in all the report gives way to considerable risks regarding the technical stability and practicability of the proposal.

353

The undersigned, therefore requests the Romanian Ministry for the Environment and Water Management not to grant the environmental accord for the Rosia Montana gold/silver mine proposal. In support of the above, the following motivated observations and comments are herewith submitted:

A. General Observations:

The 'Biodiversity Baseline Report' and the 'Cultural Heritage Baseline Report' list 'Stantec' for having prepared the paper. 'Stantec' is not listed on the Romanian Ministry for the Environment and Water Managements' list³ of persons or entities accredited to carry out EIA studies. The 'Sediment Contaminants Baseline Report' lists 'Fluvio' for having prepared the paper. 'Fluvio' is not listed on the Romanian Ministry for the Environment and Water Managements' list⁴ of persons or entities accredited to carry out EIA studies. The Hydrogeology Baseline report lists 'MWH Inc.' for having prepared the paper. 'MWH Inc.' is not listed on the

¹ i.e. Whether or not to line the tailings pond.
No definitive route is indicated for the cyanide transport to Rosia Montana.
² The EIA fails to include a so-called 'Security Report'.
³ Access the list dated 11. April 2006 on the ministry's website at www.mmediu.ro
⁴ Ibid.

183

Romanian Ministry for the Environment and Water Managements' list⁵ of persons or entities accredited to carry out EIA studies. The 'Meterological Baseline Report' lists Radu Drobot for having prepared the paper. Radu Drobot is neither listed as individual nor is he listed in association with a company accredited by the Romanian Ministry for the Environment and Water Managements' list⁶ to carry out EIA studies.

The English version of 'Technological Processes' is difficult to follow because it is badly and not fully translated from its' Romanian original. I.e. p.21 "The diversion channels will direct the conventionnaly clean waters which ahve not got into contact with the mineralized rocks downstream the secondary dam. Canalele de deviere vor dirija apele convetional curate care nu au intrat in conta. The diversion channel location is shown in drawing 2.42."

A significant number of the maps in the English documentation are in Romanian language and thus incomprehensible to the non-Romanian audience and public involved in the EIA assessment. The 'Health Base study' contains a 54 page-long annex entitled 'Harti_HB_HRA A.pdf' which is completely in Romanian. The 'Soil Baseline Study' contains a folder entitled 'exhibits' which contains a total of 10 maps. Whilst all legends and explanations are in Romanian only, exhibits 6-10 are not authored.

B. Overall Observations and Comments regarding the proposal:

The proposal entails the development of Europe's largest open-cast gold/silver mine. Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) is a joint venture between the Romanian state (via Minvest Deva with a ~20% holding) and Gabriel Resources, a small, inexperienced and under resourced Canadian miner (80% holding). Amongst the main components of the proposal are as follows: average annual production is at 14,3 Mt⁷ for 15 years⁸ on a direct surface of 1258 ha. Production is to peak in year 2 with 21,575 Mt and thereafter is at 17,315 Mt for year 5, 15,413 Mt for year 10 and 14,212 Mt in year 13. In order to process the ore, an average use of 13000 tons of cyanide per year is mentioned; this being based on the 13 Mt/a model. The cyanide is to be transported in solid bars via road transport to Rosa Montana. The gold/silver is to be extracted from four mountains – Carnic, Cetate, Orlea and Jig; comprising a surface of 205 ha. There are to be two waste dumps; covering a total of 177,36 ha holding 130,691 Mt of waste. The Tailings Management Facility (TMF) to be situated in the valley of Corna is to cover a total of 698 ha. The tailings pond *alone* is to cover 363,12 ha (equal to roughly 454 football pits) and the total amount of unconsolidated tailings to be stored is approximately 214,905 million tons. The tailings pond will be unlined. There are several ground and surface water sources in Corna Valley and the report acknowledges that that the natural base rock contains fissures. According to the US. Environmental Protection Agency (USEPA), moderate liner costs are at \$131.000⁹ per acre¹⁰. The total height of the Corna main dam will be of 185 m and is constructed of Acid Mine Drainage (AMD) generating rock. The tailings will contain heavy metals and ammoniac, sulphides etc. The later is an important AMD source which could last for decades, perhaps centuries. The proposal does not foresee for sulphides to be treated separately and to be disposed into a special lined tailings dam. This is but one obvious example of bad practice. The mounting of the TMF water pump on a barge is another. The huge TMF construction is sited immediately above the town of Abrud - potential for catastrophic consequences in the event of a failure. The massive surface area of the TMF will likely lead to significant dust problems in dry weather. The report fails to fully evaluate this problem; particularly in view of the proximity of the town of Abrud. Once

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Mt = million tones

⁸ See Table 2-1. page 24 'Mining Plan as per open pit' in the Technical Processes Section

⁹ *Costs of Remediation at Mine Sites*, US. Environmental Protection Agency, January 1997.

¹⁰ 1 Acre = 0,40468 ha

processed, the ore will be roasted in a smelter. This will amongst others produce 0,5 kg of mercury per day times 6 days a week. This means 156 kg of mercury per year or 2.340 kg during mine life. This excludes mercury emissions released into the atmosphere by the smelter. The proposal is a very large mining operation: In full production, about 26 million tons of ore and waste will be excavated each year.¹¹ This means 500.000 t/week = 70.000 t/day. If the project owner uses 150 t capacity mining trucks, there will be about 1.000 truck journeys each day (50% full, 50% empty) approximately one truck every 1,5 minutes (24/7 operation).

According to the report, estimated total costs for mine closure (tailings, waste dumps, processing plant, roads, pits etc.) are at \$ 70.789.884. This is an extremely unrealistic figure. According to the USEPA estimated costs for composite soil cover for AMD waste rock piles are between \$ 0,83 and \$ 1,01 per ton of waste¹². At the end of mine life the AMD-generating Cetate and Carnic waste dumps would hold 130,691 Mt of waste. Costs for covering this waste volume with composite soil thus are between \$108,5 million and \$132 million. Remediation costs for the waste dumps alone exceed the estimate of total cost for mine closure indicated by the project owner. As for the remediation for AMD generating tailings, remediation costs are according to the USEPA between \$ 48.000 and \$ 877.000 per acre of tailings footprint.¹³ The tailings pond is to cover a surface of 363,12ha or 897 acres. This means that remediation costs of the AMD tailings are between \$ 43,1 million and \$ 786,7 million. These are costs for a 'normal' remediation scenario. An unanticipated acid drainage from spent ore (2,7 Mt) at the Richmond Hill LAC Minerals Mine in Lead, South Dakota added an extra \$ 8,5 million to remediation costs.¹⁴ Moreover, water containing cyanide seepage from the tailings dam was detected in a nearby alluvial aquifer at the Dee Gold Mining Newmont Mine in Elko, Nevada. Costs for this event were at \$ 2 million.¹⁵

In order to realise the proposal the local population needs to be resettled/relocated. All in all this accounts for over 2.000 people. In addition to the buildings, the project owner needs to acquire all properties under the project foot print (arable lands, forests etc.). According to the 'Property Regime' map for Rosia Montana (exhibit 2 - Cultural Management Plan - Plan M) as of March 2006, 49,1% is under private and 2,3% under Church ownership. RMGC's ownership is at 17,8%. The report provides no such map for the adjacent Corna Valley where the TMF is to be situated.

Rosia Montana's Roman heritage and forty-one buildings are protected as historical monuments by Law 5/2000. To date there exists no approved urbanistic zonal plan for the proposed protected area. According to page v of the 'Cultural Heritage Management Plan', part III, "The Historic Churches and their locations that will be adversely affected by the Project will be architecturally investigated and recorded prior to any damage." 410 known graves will also have to be removed and resettled. In the archaeological world, Rosia Montana is renowned for its rich and unique Roman and pre-Roman heritage associated to mining and waxen tablets found in mine shafts. The Roman mine galleries situated at Orlea, Carnic etc. are unique given their craftsmanship and state of preservation. From the project maps one can see that these are to be turned into open pits. As mitigation measure for this destruction the project owner is proposing "a series of replicas that would consist of a construction either located above ground, in a backfilled feature of the proposal¹⁶."

¹¹ According to the 13 Mt/a proposal.

¹² *Costs of Remediation at Mine Sites*, US. Environmental Protection Agency, January 1997.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ *Cultural heritage management plan, Part III, page VI*

From a biodiversity point of view, Rosia Montana contains important flora and fauna habitats and species that are fully protected under Romanian legislation and the EU Habitats Directive (92/43/EEC).

Rosia Montana is a rural community with social, environmental and economic features characteristic for Romania's countryside as a whole. Phenomena such as an aging population are not restricted to Rosia Montana but are a general trend in Romania. The same conclusion can be reached for demographic decline and the migration of young workforce from the rural areas to the cities. All over the countryside school attendance and numbers of teachers are in decline. The fact that 20% of Rosia Montana's locals have a toilet outside is not something extraordinary but close to the national average. Likewise, the national average for homes in rural communities that are not linked to a canalisation system is at 90%. Rosia Montana thus is neither poor, nor underdeveloped or undereducated; it is a rural community typical of modern-day Romania.

RMGC proposes to set up and finance a foundation to assume the obligations that the mining proposal can not meet. RMGC wishes to transfer certain assets such as patrimonial houses and obligations such as their upkeep as well as all development initiatives to this foundation. The proposal does not provide any information on where and when this foundation will be registered, who will be responsible and how it will assure funding for what needs to be assumed. In terms of binding responsibilities however, RMGC has to pay back its loans and satisfy shareholders. There exists no legal responsibility from the part of RMGC towards this foundation.

C. Legal concerns:

1. The public consultations and review of the quality of the environmental impact assessment study stage has started in the absence of a valid urbanistic certificate. An urbanistic certificate was granted to the project owner in May 2006; this albeit the fact that the previous one is still suspended. The new urbanistic certificate reflects a new project intention; and differs from the project submitted for obtaining an environmental accord. Most notably, it excludes provisions for the tailings pond and its dam. Given that a valid urbanistic certificate is a prerequisite for the EIA procedure, the Ministry for the Environment should have rejected RMGC's request for an environmental accord.

2. Rosia Montana's current urbanistic plans do not correspond to the proposal described in the EIA report. In addition the proposal implies changes in the urbanistic plans of the towns of Abrud, Campeni and the commune of Bucium. Their current urbanistic plans do not correspond to these changes. Each of these cases is an infringement of the Strategic Environmental Assessment (SEA) Directive transposed by GD 1076/2004. It requires an EIA for a plan or program to be undertaken and approved prior to the EIA for the project proposal. Bearing in mind Law 5/2000 and Law 422/2001, Rosia Montana's local authorities should also have elaborated and approved a zonal urbanistic plan for Rosia Montana's protected area. To date there exists no such approved plan.

3. The environmental accord under discussion was requested based on a mining license which does not reflect the present project proposal. RMGC holds mining license 47/1999 which it obtained via transferal from the state-run mining company Minvest. It stipulates a production capacity of 400.000t/year, while RMGC officially proposes a 13 million tons/year project. This is an infringement of Romania's mining law, which requests that the documentation and the request for an environmental accord needs to have a corresponding mining license at the base.

4. The tailings pond proposed in the report is to be unlined. Given the ground and surface water sources situated in the area of the proposed tailings pond, this is an infringement of the Groundwater Directive, as transposed into Romanian legislation with GD 351/2005. It requires that all technical and construction measures are taken by an operator to prevent indirect discharges of dangerous substances such as cyanides and heavy metals into the groundwater.

5. According to GD 349/2005 on the land filling of waste which transposes Directive 1999/31/EC, the proposed tailings pond and waste dumps are defined as waste deposits.

According to those legal provisions, a waste deposit has to be situated at least 1.000m away from an inhabited community. It is also explicitly prohibits to build a waste deposit on fissured based rock (i.e. such as the rock of Corna valley), in the buffer areas around potable water sources (i.e. such as are the water sources for Abrud) or in areas protected due to their cultural or natural patrimony (i.e. the archeological vestiges in the Carnic massif as well as the natural monuments of Piatra Corbului and Piatra Despicata). What's more, according to these legal provisions, a waste deposit should have 8 layers of artificial protection alignment. The operator also has to present, when submitting the documentation to obtain an environmental accord/ authorization, an avis for water management obtained from the competent authority. This was not obtained by RMGC.

6a.) Regarding financial guarantees GD 349/2005 and 1999/31/EC respectively request as follows:

- The operator needs, when requesting an environmental authorization, to prove the existence of a financial guarantee for insuring that the security obligations and requirements for environmental protection and human health protection stipulated in the environmental authorization are fulfilled. This financial guarantee has to be maintained all along the deposit's operation period.
- The operator needs to constitute a Fund for closure and post-closure monitoring of environmental factors (the monitoring should take place for at least 30 years). Such fund is set up in an account and it is paid yearly as stipulated and measured in the closure and post closure monitoring plan which is part of the documentation needed to obtain the environmental authorization.

No such guarantees are detailed in the EIA report.

b.) According to Article 22 of Romania's mining law, the authorization from the competent authority for starting exploitation is only given based on the proof of having constituted a financial guarantee for environmental rehabilitation after closure. The financial guarantee has to be maintained all along mine life. No calculation of the cost for post-closure environmental rehabilitation and no corresponding plan are presented in the EIA.

c.) The report confirms that RMGC has been unable to secure insurance for its proposal. This confirms that the proposal fails to respect Directive 2004/35/CE from 21 April 2004 concerning environmental liability on prevention and remediation of ecological damages.

7. No security report is available for public scrutiny and evaluation from the competent authorities. According to GD 95/2003 on the control of activities presenting risks for major accidents and involving dangerous substances (which transposes the SEVESO II Directive), a project owner intending to use and manipulate dangerous substances in an installation has the obligation to present the competent environmental and civil protection authorities with a so-called security report. In terms of minimum requirements, such report must contain: a policy to prevent major accidents, a security management system, an identification of risks that could provoke major accidents and measures to limit their consequences on human health and the environment, etc. The security report has to be made public and is subject to public consultation. According to GD 95/2003, a project owner has the obligation to present, together with a request to obtain an environmental accord, a notification concerning the nature and quantities of dangerous substances intended to be employed; storage techniques, information on the elements that could provoke major accidents. RMGC did not submit such notification to the competent authorities.

8. The EIA report fails to present and evaluate the "Zero Alternative", meaning a No-project assessment. The report lists considerations linked to economic aspects; claiming that the area's poverty would increase if the proposal is rejected. However, a Zero Alternative assessment is by definition the evolution of environmental factors in the absence of the proposed project. Whilst the report fails to make such assessment, no consideration is given to the fact that the Romanian state, via Minvest Deva, has the legal obligation to environmentally rehabilitate the Rosia Montana mining area after the closure of its exploitation activities in June 2006. RMGC

wrongly claims that the state-owned Minvest exploitation in Rosia Montana will be closed in 2007. Minvest is currently preparing a closure plan and was already allocated Euro 1.17 million from the Ministry for the Environment for the first phase of closure. The resulting closure plan will be submitted to public consultation. This means that the mining affected environment at Rosia Montana will be rehabilitated and that social mitigation measures will be implemented. This also means that the argument that proposed investment vital because it would solve existing environmental problems and clean-up the pollution left by Minvest Deva is factually ungrounded.¹⁷

9. None of the plant species listed in the 'Biodiversity Baseline Report' are characterized from a habitat point of view. This however is expressly requested by the EU's Habitat Directive (92/43/EEC) or Law 462/ 2001.

10. At Rosia Montana there are a total number of 41 patrimonial houses which are declared historical monuments (Law 5/2000 and the 2004 List of historical monuments). According to the proposal, these are squarely located between the four proposed pits. The report gives no guarantee as to how these historical monuments will withhold the vibrations generated by explosions and heavy traffic. According to the law on the protection of historical monuments (Law 422/2001), a monument is protected with a buffer zone 200 meters around it, which according to the proposal would be violated. Since 2003, RMGC purchased a total of 14 historical houses in the old center of Rosia Montana. The state of the monuments has significantly deteriorated since purchased by RMGC. This means RMGC has failed to act in accordance with any of the measures imposed by Law 422/2001 and the Ministry for the Culture and Cults Order 2682/2003. So far the competent Romanian authorities have taken no measures to sanction RMGC.

11 a.) The RMGC Resettlement and Relocation Action Plan (RAP) states that: "the company will minimize expropriation as much as possible". First and foremost, the company can not expropriate. Expropriation measures are taken by the government for public utility projects. Law 33/1994 stipulates that where expropriation would affect historic monuments and churches, it has to be approved by a Law or Governmental Decision. The Rosia Montana proposal is not a public utility but a private project financed with private funds and of private ownership. This means that any expropriation measures initiated by the Romanian government would breach article 44 of Romania's constitution and article 8 paragraph 2 of the European Convention of Human Rights.¹⁸

Meanwhile RMGC is using the argument of expropriation to pressure locals to sell their properties. This also raises serious doubts on the legality of the property contracts signed until now; at least this from the point of view of a seller's free and undisturbed consent.

b.) Rosia Montana's urbanistic plans approved for the initial RMGC industrial development area in 2002 included provisions such as a time-frame for the resettling/relocating of the local population. The time limit given was July 2004. Given that the company has even to date failed to resettle/relocate the local population indicates a violation of the provisions stipulated in the Urbanistic Plan for the RMGC industrial development area.

c.) The RMGC industrial development area forbids any new construction in the industrial development area since 2002. This presents a serious violation of the constitutional right to a free economic initiative (article 45).

13. According to the report, the company needs to relocate/resettle 410 graves to locations specified by families of the deceased. There are a total of 12 cemeteries in the proposed industrial area. According to Law no. 98/1994 for establishing and sanctioning the contravention

¹⁷ See i.e 'Risk Report' p.160

¹⁸ See p.24-26 of *The Compatibility of the Rosia Montana mining project in Romania with the principles and Norms of the EU EC legislation* by O.Univ.Prof.Dr. Peter Fischer and Univ. Ass. Dr. Alina Lengauer, L.L.M., Vienna, October 2002

180

to legal norms of hygiene and public health, "the abolition of change in use of a cemetery is only possible after 30 years from the latest burial and removing all relics". The cemeteries at Rosia Montana and Corna are currently in use.

15. Members of the public and NGO's have made several unsuccessful attempts to obtain information on contracts and agreements (i.e. RMGC's mining license) between the company and the Romanian state. Essentially it is important for the public to know when assessing the EIA, the rights and obligations assumed by each party. Alburnus Maior,¹⁹ a local NGO based in Rosia Montana, initiated a legal action to obtain access to the mining license, exploitation authorizations, the environmental impact assessment and mine-closure plan submitted by Gabriel's partner, Minvest Deva to organize the transferal of their mining license to RMGC. Most of these documents are in the possession of Romania's National Agency for Mineral Resources which has denied access to the documents; claiming that these are classified. When the EIA procedure for the Rosia Montana proposal was initiated members of the public again requested access to these documents; this time from the Ministry for Environment and Water Management. The Ministry refused to provide these documents and thus violated both the Aarhus Convention and Ministerial Order 860/2002 on the EIA procedure.

16. In July 2002, RMGC requested and financed the change in the urbanistic plans of the Rosia Montana commune in order to declare Rosia Montana an industrial area exclusively reserved for their proposal. No public consultations were carried out by the local authorities before approving these land use changes. According to Law 350/2001, the local authorities should have informed the locals about the intention to change the urbanistic plans and why. This should have been followed by public consultations. None of these steps were carried out.

17. In 2001 a criminal investigation was initiated against three ex-directors of Minvest Deva. The investigation's object is Minvest's association with Gabriel Resources. The directors are accused of abuse in function against the public interest and a legal proceeding under criminal law was started against them. At the time of writing the case is still ongoing.

18. Since 2000, Rosia Montana's local councilors voted an impressive number of local council decisions to the benefit of RMGC. These refer to the concession/ renting/selling of a great percentage of public land and buildings to RMGC; including the changes made in territorial zoning. The majority of Rosia Montana's local councilors are either directly employed by the mining company, or their wife or one of their off-springs is. This is a clear conflict of interest according to the law on local administration (215/2001), the law on preventing acts of corruption (161/2003) as well as the law on the statute of local elected representatives (393/2004).

19. From an archaeological point of view, the majority of the area under the project's footprint has not been researched according to the law. To a certain extent the report acknowledges this and the relevant passage goes as follows: "for the Orlea zone, detailed archaeological research is programmed for the period 2007-2012."²⁰ This in return means that this area should be excluded from the project's footprint.

20. The eastern part of the proposed Cirnic waste dump has not been archaeologically researched. This can be seen from map 4.9.5 entitled 'Location of archaeological sites'. This means that the archaeological discharge of this area was granted in an illegal manner. This in return means that this area should be excluded from the project's footprint.

21. The old underground and Roman mine galleries of the Orlea massif which are open to the public are classified monuments (cod LMI AB-I-m-A-00065.02). Their destruction, by turning them into open pits, therefore is illegal (article. 9 and 10 of Law 422/2001). The destruction of Roman mine galleries can not be compensated by mitigation measures, such as a 3-D reconstruction accessible i.e. on a web page.

¹⁹ See www.rosiamontana.org

²⁰ Volume 14; Chapter 4.9 'Cultural, Ethnic and Patrimonial Conditions', page 30

189

22. It is illegal to propose to destroy original monuments and to replace them with replicas and virtual reconstructions. This practice is not stipulated in Romanian legislation for historic monuments.

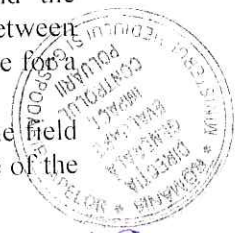
23. RMGC's proposal to open to the public the mine galleries of Catalina-Monulesti or Paru-Carpeni is unrealistic and unfounded. These galleries haven't been fully researched. In the case of Catalina-Monulesti the report doesn't mention that accessing this mine failed due to powerful and constant groundwater floodings.

24. Some of Rosia Montana's most valuable monuments form an architectural and spiritual point of view, the Orthodox and Greco-Catholic churches as well as the grave of the hero Simon Balint, will not be accessible during the mines' operation and the report doesn't give any guarantees to assure their protection.

25. The 'Protocol on accidental discoveries' which the proposal claims it will adhere to, is not binding. It only contains general principles and does not identify the institutional components for an archaeological supervision team. Its' correct implementation highly depends upon the institutional independence of the afore-mentioned team.

D. Report specific examples of concern:

- The 'Risk cases' report contains elements that question the papers objectivity and professionalism. Here are a few examples: Section 2.1.3 entitled 'Short History of accidents occurred in other projects' p. 17ff. aims to show that "Cyanide impacts generally have acute or short-term environmental effects" and that in terms of global mining accidents "breach of tailings dams caused 75% of all the accidents with an environmental impact, less than third of which involved cyanides. The existing information related to such incidences suggests that cyanide spills have not caused loss of life. The major environmental impact was associated to the short term effects causing ecological damage and death of the aquatic environment." With the subsequent table 7-4. and figure 7.3. the report aims to show that "the emergence and implementation of numerous cyanide management codes...have determined a considerable reduction of such accidents." According to table 7-4 such conclusion is incorrect. Out of the 15 cases listed 9 involved cyanide in the accident. What's more, whilst on the long term (1978-2000) there are cases of mining accidents that did not involve cyanide, it is alarming to note that since 1995 there has been a sharp increase in major mining accidents at gold mines that involved cyanide. According to figure 7-4; out of a total of 9 major accidents that occurred since 1995, only 1 showed no cyanide involvement. The section entitled 'Meteorological events that pose Risks to Hydro-technical Structures' leaves several questions open. The Drobot study on extreme precipitation was prepared by 2004. However, extreme precipitation has occurred at Rosia Montana and all over the country of Romania from 2005 onwards. Given this it would have been useful to update the data and include it in the forecasting analysis. The subsequent 'Sudden Snowmelt Analysis' doesn't describe the methodology applied and the recorded snow depth quoted range from 1983 to 2000. No forecasting analysis is included. Finally the risk report contains repetition from material and conclusions included in other chapters; such as alternatives for the TMF location, alternatives for the use of cyanide, alternative extraction agents and the 'No project' option. It concludes as follows: "cancelling the Rosia Montana project would remove an important source of investment in the region, estimated at US\$ 605 million, and also prevent a mechanism for the mitigation of existing environmental problems... ."
- The 'Biological and Bacteriologic Baseline Report' reads on p. 9 (chapter 2.3 Monitoring Methodology) that "the biological and bacteriological monitoring of the surface and the bacteriological monitoring of the ground water has been carried out on a monthly basis, between March and May 1998." These can be considered a 'historic dates' but not as a reliable base for a scientific report whose aim is to show pertinent baseline conditions.
- The 'Water Baseline Report' reads in chapter 3.2.2. Field Activity (p.10) that "The field activity took place between September 29 and October 27, 2000... ." The Data at the base of the

190

water baseline report thus is 6 years old and as such can not be considered as a valid base. The period of analysis (September–October) itself can not be considered to representative; this because it is a fraction. Further water samples should have been collected analyzed during different periods of a year during different meteorological conditions and over a few years.

- The ‘Biodiversity Baseline Report’ estimates that meadows and grassland cover roughly 60% of the project’s footprint. However, there is no document listing the plants occurring within this perimeter. Page 8 mentions plant species but this without indicating their frequency, size, location or other characteristics relevant for assessing the baseline. The report mentions plant associations such as *Sedo Hispanici – Poëtum nemoralis Pop et Hodişan 1985*. This is an indicator of an endemic habitat namely R6209, South-East Carpathian communities on chalk cliffs with *Asplenium trichomanes* ssp. *quadrivalens* and *Poa nemoralis*²¹ with an outstanding value from a conservation point of view. Other plant associations mentioned in the report are indicators of priority habitats from a conservation point of view. They include *Nardo – Festucetum rubrae Maloch 1933* and *Violo declinatae – Nardetum strictae Simon 1966*. These refer to habitat *6230 species-rich *Nardus* grasslands.²² In this context plant species are not characterized from a habitat point of view as expressed in Habitat Directive (92/43/EEC) and Law 462/2001 respectively. This means, that the actual situation in the region has not been analyzed according to the normative acts for the protection of plant, animal species and communities. Recent studies²³ state presence of some priority habitats under 92/43/EEC and Law 462/2001 respectively. They include *4070 and *6230.

The report’s chapter on insects divides them into: ‘Pests’ and ‘Useful’. This conceptual framework as not been used in biology and ecology since the 19th century. The author of this chapter either wants to mislead the reader or he/she must have lived in the 19th century. From a scientific point of view however, both scenarios provide sufficient grounds for requesting for the study to be remade.

The report’s chapters on vertebrates and invertebrate fauna do not include the size of the populations (characterizing populations only into “common” or “less common” and “rare”). This does not provide sufficient data for an evaluation of the real situation. The real impact can only be evaluated if one knows their size in comparison with size of the same species on a national, regional etc. level.

Finally a recent field trip to Rosia Montana²⁴ shows the presence of species (i.e. *Emberiza cia*, *Dendrocopos minor*) which are not listed in the in the Biodiversity Baseline Report but are permanently present at Rosia Montana. This raises serious doubts on the documents’ correctness and professionalism. Last but not least; it was impossible to verify the report’s data since no source were indicated.

- This contestation does not leave sufficient space to comment on the ‘Community Sustainable Development’ Management plan. Here are but two examples highlighting its general quality:

Figure 4.3 shows a pyramid of the age distribution at Rosia Montana. It tries to show the percentage of women and men in age categories. Its conclusion is that the largest demographic groups are: old widows and married men. Whilst this conclusion doesn’t reflect the figure (4.3) it is aberrant. To a group of married men evidently belong a group of married women.

Figure 5.8 entitled ‘Rosia Montana; Structure of Jobs’ shows an increase of job numbers in the mining sector during 2004. This is not true. In light of the gradual mine closure program at Rosia Montana, many miners were made redundant. Employment generated by RMGC during

²¹ See *Habitats in Romania*, Nicolae Doniță, Aurel Popescu, Mihaela Paucă-Comănescu - București : Editura Tehnică Silvică, 2005.

²² Ibid.

²³ J. Ackeroyd , J. Szabo & A. Jones, Rosia Montana Field Study, June 2006

²⁴ Ibid.

2004 does not refer to mining but to other domains such as archaeology, construction, transport etc. Therefore they can not be put in the category of 'Married men employed in the mining sector at Rosia Montana.' The employment generated by RMGC shows however that there exists the potential, skills and qualifications in the area for developing activities alternative to mining. Figure 5.9 entitled 'Jobs in Campeni' confirms that the area is not dependent on mining and can develop without its input.

The 'Cultural Heritage Management Plan' uses generic terms such as 'protection' and 'conservation'. However, it fails to list concrete measures as to how the protection of monuments will be ensured against their deterioration produced by mining and mining related activities. The document likes to refer to several international conventions (i.e. UNESCO, ICOMOS) without showing how the proposal adheres to these. ICOMOS²⁵ on the other hand, has in several resolutions, expressed its deep concern about the proposal's impact upon the archaeological site of Alburnus Maior. RMGC wishes to show responsibility as a property owner of historic monuments by transferring these into a foundation which will manage Rosia Montana's mobile and immobile cultural patrimony. The majority of legal obligations in the field of cultural research and protection are to be transferred to the same foundation. Therefore, RMGC bears no responsibility for the negative consequences of the project on the national cultural patrimony. This future foundation will financially depend on RMGC and as such will be controlled by it. This leaves no guarantees regarding the independence of the cultural management of the project.

E. Summary of further shortcomings of the report:

The project fails to:

- Describe how the project guarantees the conservation of wildlife and natural habitats as listed in Annexes 1 & 2 of the Bern Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats and the EU's Habitat Directive. The compensation and monitoring measures are technically unsatisfactory.
- Discuss alternatives considered regarding the project's impact upon the protected areas (L. 5/2001) of *Piatra Despicata* and *Piatra Corbului*. Instead it states that one of the monuments will be destroyed whilst the other one will be moved. Whilst it is technically impossible to move *Piatra Despicata*, the proposed fate of both monuments violates Law 5/2000.
- Give solutions as to how it will diminish its' impact upon aquatic and terrestrial ecosystems during construction, operation, closure and post-closure.
- Describe the impact and measures of the TMF facility on groundwater sources.
- Explain how the proposal meets Emergency Ordinance 244/2000.
- Provide a financial guarantee for the operation of the TMF facility as requested both by Governmental Decision 349/2005 on land filling of waste and the Mining Waste Directive.
- Give satisfactory guarantees and reliable sources for risks defined as 'natural disasters' such as heavy rainfalls, land slides etc.
- Address the issue of 'cyanide rain' regarding the evaporation of cyanide (see Air Management Plan). This is important given the risk report (p.85) acknowledges that "Development of toxic aerosols and HCN on the pond surface will occur permanently..." and HCN concentrations into the region's air could reach $40 - < 80 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Explain the viability of the proposal without the construction of the low grade stockpile.
- Evaluate risks on health generated by loss of agricultural and forestry land which naturally protect against air pollution.
- Describe the impacts of a trans-boundary accident on important Natural Sites. In the case of Hungary the Körös-Maros National Park along the Mures River is of particular relevance.

²⁵ See www.icomos.org

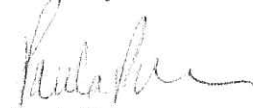

- Provide a list of each component accumulated in the TMF (heavy metals, sulphur, water etc.) in the operating years of 8-12 and years 13 & 14.
- Mention whether it has been able to obtain an insurance for the mining proposal
- Evaluate the theoretical value of the Roman Mines situated in Alburnus Maior as well as all other archaeological vestiges
- Evaluate the area's theoretical and practical value from a natural and biodiversity point of view
- Evaluate the potential income generated by tourism in Rosia Montana in the event of the non-realisation of the project that would be derived from the visiting of the Roman mine galleries of the so-called Carnic Massif.
- Analyse alternative business activities for Rosia Montana and the area in the event of the non-implementation of the proposal
- Contrast the proposal's value with the value derived from alternative development activities such as agriculture, tourism etc. Regarding tourism alone, the report should have evaluated scenarios and propositions such as "Model for the development of Tourism and its contribution to Sustainable Development in the area of Zlatna, Bucium, Rosia Montana, Baia de Aries as alternative to the mono-industrial extractive activity" by Romania's National Research Institute for Touristic Development (INCDT) published in April 2006. Regarding agriculture the report should have assessed potentials arising from EU pre-accession and structural funding in the agricultural sector; and mountain agriculture in particular (i.e. SAPARD, LEADER).
- Evaluate the prejudice caused by zoning the area into an industrial area prohibiting the creation of any new business incompatible with the proposal.

The Environmental Impact Assessment Report for the RMGC Gold/Silver mining project proposes a risky development. It can never contribute to sustained growth and community development. In terms of company credentials it is worth noticing that after nine years of its active presence at Rosia Montana, the community today is socially divided and poorer from a strictly economic point of view. During all these years the company was never able to prove that it has the social license to operate; in the sense of having obtained the prior informed consent of the directly affected population. This is why they imposed their development upon the community in 2002 by changing the land use plans which turned Rosia Montana into an industrial zone exclusively reserved for RMGC. This is why now during the public consultation period, the company is carrying out an aggressive publicity campaign to clean its image whilst at the same time it is threatening locals with expropriation. This is not social responsibility; this is greed and destruction camouflaged as 'sustainable development' and even 'environmental protection'. Not in my name.

The undersigned therefore requests the Romanian Ministry for the Environment and Water Management not to grant the environmental accord for the Rosia Montana gold/silver mine proposal.

Sincerely,

Paula Palmer
Executive Director
Global Response
PO Box 7490
Boulder CO 80306 USA

193

Ministru Sulfina Barbu
Ministerul Mediului si al Gospodariri Apelor
Bvd. Libertatii Nr.12
Sector 5
Bucuresti
Romania

Stimata Doamna Ministru,
Stimata Doamna Sulfina Barbu,

CONTESTATIE

Raportul la Studiul de Impact asupra Mediului pentru proiectului minier auro/argentifer din Rosia Montana, desi voluminos ca si compozitie, nu descrie si nu evalueaza impactul propunerii de proiect intr-o maniera profesionista si obiectiva. Alegeri importante asupra aspectelor tehnice raman nedecise. Raportul contine numeroase repetitii inutile si in acelasi timp exista omisiuni semnificative. De asemenea, raportul contine contradictii si lipsa de reflectie, maturitate si onestitate asupra provocarilor viitoare. In timp ce raportul contine un capitol intitulat „Descrierea dificultatilor”, nu mentioneaza deficiente si nesigurante in cunostinte. Cu exceptia rapoartelor de conditii initiale, documentele ramase (capitolele EIM, Sistemul de management social si de mediu) nu au autor care sa-si asume responsabilitatea pentru corectitudinea si autenticitatea documentelor. Daca s-ar fi indicat autorii fiecarui capitol in parte, atunci s-ar fi putut verifica, printre altele, daca acesti autori sunt independenti de titularul de proiect, asa cum prevederile legale o cer. Ca si o concluzie generala, raportul face loc unor riscuri considerabile cu privire la stabilitatea si practicabilitatea tehnica a proiectului minier.

Subsemnatul cer Ministerului Roman al Mediului si al Gospodarii Apelor sa nu isi dea acordul de mediu pentru propunerea de exploatare miniera de aur si argint din Rosia Montana. In sprijinul celor de mai sus, urmatoarele observatii si comentarii sunt detaliate dupa cum urmeaza:

A. Observatii Generale:

„Raportul de conditii initiale asupra biodiversitatii” si „Raportul de conditii initiale asupra patrimoniului cultural” mentioneaza „Stantec” ca fiind autorul documentului. „Stantec” nu este amintit in listele Ministerului Mediului si Gospodarii Apelor cu privire la persoanele sau entitatile acreditate pentru a efectua studii EIM. „Raportul de conditii initiale asupra contaminarii solului” indica „Fluvio” drept autor al documentului. „Fluvio” nu este nici el inregistrat la Ministerul Mediului și Gospodarii Apelor, ca persoana acreditata pentru a efectua studii EIM. „Raportul de conditii initiale hidrogeologice” nominalizeaza „MWH Inc.” drept entitatea care a făcut studiul, insa „MWH Inc.” nu figurează pe lista cu persoane autorizate pentru a efectua studii EIM. Raportul asupra conditiilor initiale meteorologice il indica drept autor pe Radu Dobrot, acesta nefiind inscris la Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor, pe lista persoanelor acreditate pentru a efectua studii EIM, nici ca persoană fizica, nici ca asociat intr-o companie acreditata.

Versiunea in limba engleza a volumului „Procese Tehnologice” este greu de urmarit, deoarece traducerea sa dupa originalul roman este incompleta si lasa de dorit. Ex: pag.21: „The diversion channels will direct the conventionnaly clean waters which ahve not got into contact with the mineralized rocks downstream the secondary dam.

Canalele de deviere vor dirija apele conventional curate care nu au intrat in conta. The diversion channel location is shown in drawing 2.42.”

Un numar semnificativ din hartile prezente in documentatia in limba engleza sunt in limba romana, devenind implicit indescifrabile publicului de alta nationalitate implicat in evaluarea EIM. „Raportul de conditii initiale asupra sanatatii” contine o anexa de 54 de pagini, intitulata „Harti_HB_HRA A.pdf”, redactata doar in limba romana. „Raportul de conditii initiale asupra solului” contine un folder intitulat ‚*exponate*’, ce contine 10 harti in total. In timp ce legenda acestora este numai in limba romana, exponatele de la 6 la 10 nu au autorul specificat.

B. Observatii generale si comentarii in legatura cu propunerea de proiect minier:

Propunerea implica dezvoltarea celei mai mari exploatare la zi de aur/argint din Europa. Rosia Montana Gold Corporation este o societate mixta intre Statul Român (~20% din actiuni via Minvest Deva) si Gabriel Resources, o companie canadiana miniera, de mici dimensiuni, lipsita de experienta si cu resurse insuficiente (80% din actiuni). Principalele componente ale propunerii de proiect minier sunt urmatoarele: productie anuala medie de 14,3 milioane de tone timp de 15 ani, pe o suprafata directa de 1258ha. Productia maxima s-ar realiza in al doilea an de exploatare, cu o capacitate de 21,575 milioane de tone, pentru ca apoi sa ajunga la 17,315 milioane de tone in anul cinci, 15,413 milioane tone in al zecelea an si 14,212 milioane tone in cel de-al treisprezecelea. Pentru a procesa minereul, este mentionat un consum mediu anual de 13000 de tone de cianuri, această cifra bazandu-se pe modelul de 13 milioane de tone de minereu procesat anual. Cianurile vor fi transportate spre Rosia Montana in containere pe sosea. Aurul/argintul va fi extras din patru munți : Carnic, Cetate, Orlea si Jig, totalizand o suprafata de 205 ha. Sunt proiectate doua halde de steril, acoperind o suprafata de 177,36 ha, care vor inmagazina 130,691 milioane de tone de steril. Iazul de decantare steri (TMF) ce va fi situat in valea Corna va acoperi 698 de ha. Iazul de decantare, el singur, va avea o suprafata de 363,12 ha (egale cu aproximativ 454 de terenuri de fotbal), iar cantitatea totala de steril neconsolidat ce va fi depozitata este aproximata la 214,905 milioane de tone. Iazul de decantare va fi necaptusit. In valea Cornei exista mai multe ape subterane si de suprafata, iar raportul recunoaste ca roca de baza este fisurata. Potrivit Agentiei de Protectie a Mediului a Statelor Unite ale Americii (USEPA), costurile medii pentru a impermeabiliza 0,40468 ha (1acru) se ridica la cca. 131000 dolari. Inaltimea totala a barajului principal Corna va fi de 185m si va fi construit din roci care genereaza ape acide (AMD). Sterilul va contine metale grele, amoniac, sulfuri, etc. Acestea din urma sunt o importanta sursa de ape acide (AMD), care pot fi generate timp de decenii sau chiar secole. Propunerea de proiect minier nu prevede ca sulfurile sa fie tratate separat si sa fie depozitate intr-un iaz de decantare special, impermeabilizat. Aceasta este un exemplu evident de malpraxis. Instalarea pompei de apa a facilitatii de management al deseurilor pe o barja este o alta dovada de acest gen. Imensa constructie a acestei facilitati este situata chiar deasupra orasului Abrud, putand sa aiba consecinte catastrofice in caz de rupere. Suprafata imensa a acestui iaz de decantare este foarte posibil sa produca o cantitate semnificativa de praf in conditii meteorologice secetoase. Raportul nu evalueaza corect si complet aceasta problema, mai ales avandu-se in vedere apropierea de orasul Abrud. Odata procesat, minereul va fi topit. Aceasta activitate va produce, printre altele, 0,5 kg de mercur zilnic, sase zile pe saptamana. Aceasta inseamna 156 de kg de mercur pe an, sau 2340 kg de-a lungul perioadei totale de exploatare. Din aceasta cantitate s-au scazut deja emisii de mercur generate de topirea minereului. Vorbim de o operatiune miniera foarte mare. La capacitatea maxima de productie, aproximativ 26 de milioane de tone de minereu si roca sterila vor fi

excavate anual. Cu alte cuvinte, 500000 tone saptamanal, 70000 tone zilnic. Daca titularul de proiect va folosi camioane cu capacitatea de 150 de tone, se vor face cca 1000 de drumuri cu camionul dus-intors in fiecare zi (50 % pline, 50% goale), adica aproximativ un camion la un minut si jumătate, in conditiile in care se lucreaza 24/7.

Potrivit raportului, costurile totale estimate pentru inchiderea minei (iazul de decantare, halzile de steril, uzina de procesare, cariere, drumuri industriale, etc) se ridica la 70.789.884 de dolari. Aceasta este insa o cifra total nerealista. Potrivit Agentiei de Protectie a Mediului din Statele Unite ale Americii costurile aproximative pentru stratul protector de sol compozit pentru haldele de roca sterila generatoare de ape acide se situeaza intre 0,83 dolari si 1,01 dolari/tona de steril. La sfarsitul exploatarei, halzile de steril Cetate si Carnic generatoare de acid vor contine 130,691 milioane de tone de steril. Costurile pentru a le acoperi cu sol compozit se ridica, prin urmare, la o suma cuprinsa intre 108,5 si 132 de milioane de dolari. Numai costurile pentru aceste halde de steril vor depasi suma totala estimata de titularul proiectului pentru inchiderea tuturor facilitatilor industriale. Cat despre costurile de inchiderea si reabilitare a mediului pentru un iaz de decantare generator de ape acide, ele au fost estimate de Agentia de Protectie a Mediului din Statele Unite ale Americii intre 48.000 de dolari si 877.000 per acru de amprenta a iazului. Iazul de decantare de la Rosia Montana ar avea o suprafata de 363,12 ha sau 897 de acrii. Aceasta presupune costuri de inchidere si reabilitare a mediului ce se situeaza intre 43,1 milioane de dolari si 786,7 milioane de dolari. Acestea sunt insa numai costurile intr-un scenariu normal. O scurgere neprevazuta de acid din minereul sarac (2,7 milioane de tone), la mina din Lead, Dakota de Sud, apartinand companiei Richmond Hill LAC Minerals a ridicat costurile de inchidere si reabilitare cu 8,5 milioane de dolari in plus. Mai mult decat atat, apa cu continut de cianuri s-a infiltrat din iazul de decantare in acviferul aluvial din Elko, Nevada din cauza minei apartinand companiei Dee Gold Mining Newmont. Costurile au crescut astfel cu 2 milioane de dolari.

Pentru ca aceasta propunere de proiect sa se realizeze, populatia locala trebuie relocata, un total de 2000 de oameni. Pe langa casele in sine, titularul proiectului trebuie sa cumpere toate terenurile din perimetrul proiectului (terenuri agricole, paduri). Conform hartii intitulate „Regimul Proprietatii” pentru Rosia Montana (exponatul doi- Planul de Management cultural- Planul M), din martie 2006, 49,1% este proprietate privata si 2,3% apartine Bisericilor. RMGC detine 17,8% din suprafata satului Rosia Montana. Raportul nu contine o harta de acest gen pentru valea Corna unde va fi amplasat iazul de decantare (TMF). Vestigiile arheologice miniere de epoca romana de la Rosia Montana si 41 de case de patrimoniu sunt protejate de Legea 5/2000 ca si monumente istorice. Pana la momentul de fata nu exista un Plan Urbanistic Zonal pentru Zona Protejata aprobat. La pagina v a Planului de management pentru patrimoniul cultural, partea III, „Bisericile istorice si locatiile acestora, care vor fi afectate de Proiect, vor fi cercetate din punct de vedere arhitectural si documentate inainte de producerea oricarei stricacuni”. 410 morminte ar trebui dezgropate si mutate. In comunitatea arheologica Rosia Montana este recunoscuta pentru bogatul sau patrimoniu unic roman si pre-roman asociat minertului si tablitelor cerate descoperite in galeriile miniere. Galeriile romane din masivele Orlea si Carnic sunt unice datorita maiestriei si starii lor de conservare. Din analiza hartilor pe care le contine studiul de impact se poate vedea ca aceste masive impreuna cu vestigiile lor vor fi transformate in cariere deschise. Pentru a cosmetiza aceasta distrugere, titularul proiectului propune “o serie de replici ce ar consta in structuri miniere construite, fie la suprafata, ca de exemplu intr-o zona rambleiata dintr-o viitoare cariera, fie in subteran.”

Din punct de vedere al biodiversitatii, Rosia Montana contine habitate si specii importante de fauna si flora care sunt pe deplin protejate conform legislatiei romanesti si Directivei UE privind habitatele (92/43/EEC).

Rosia Montana este o comunitate rurala ale carei trasaturi sociale, economice, si de mediu sunt caracteristice pentru zonele rurale din intreaga tara. Fenomene ca si imbatranirea populatiei nu se gasesc numai in Rosia Montana, ci sunt o tendinta generala in Romania. Aceeasi concluzie se poate trage si pentru declinul demografic sau migrarea fortei de munca tinere dinspre sate spre orase. Peste tot in mediul rural frecventarea scolilor si numarul de profesori sunt in scadere. Faptul ca 20% din gospodariile din Rosia Montana au o toaleta in curte nu este ceva extraordinar ci foarte apropiat de media nationala. In aceeasi ordine de idei, media nationala de case din mediul rural care nu sunt conectate la un sistem de canalizare este de 90%. Rosia Montana nu este nici saraca, nici sub-dezvoltata si nici needucata; este o comunitate rurala tipica Romaniei contemporane.

RMGC propune infiintarea si finantarea unei fundatii care sa isi asume obligatiile pe care operatiunea miniera nu si le poate asuma. RMGC doreste sa transfere anumite bunuri in patrimoniul acestei fundatii cum ar fi casele monument istoric; doreste de asemenea sa transfere acestei fundatii obligatiile privind intretinerea monumentelor istorice si toate initiativele de dezvoltare. Cu toate acestea, nu se dau nici un fel de informatii despre unde si cand se va inregistra aceasta fundatie, care vor fi persoanele responsabile, si cum isi va asigura fondurile necesare pentru indeplinirea obligatiilor asumate. In termeni de obligatii legale, RMGC va fi obligat la plata datoriilor si satisfacerea in primul rand a actionarilor. Nu exista nici un fel de responsabilitate legala a RMGC fata de aceasta fundatie.

C. Aspecte legale:

1. Etapa de consultari publice si evaluare a calitatii raportului la studiul de impact asupra mediului a inceput fara un certificat de urbanism valabil. Titularul de proiect a obtinut un certificat de urbanism nou in mai 2006, cu toate ca cel vechi este inca suspendat. Noul certificat de urbanism reflecta o noua intentie de proiect, diferita de intentia de proiect depusa in vederea inceperii procedurii de obtinere a acordului de mediu. Noua intentie de proiect nu mai contine un iaz de decantare si barajul acestuia. Dat fiind faptul ca nici o procedura de obtinere a acordului de mediu nu se poate desfasura fara un certificat de urbanism valabil, Ministerul Mediului ar fi trebuit sa respinga cererea RMGC pentru un acord de mediu.

2. Actualele planuri de urbanism ale Comunei Rosia Montana nu corespund propunerii de proiect minier descrise in raportul EIM. Proiectul minier presupune de asemenea modificari ale planurilor de urbanism ale oraselor Abrud, Campeni precum si ale comunei Bucium, care nu s-au efectuat pana in prezent. Toate acestea sunt exemple de incalcare a Directivei privind Evaluarea Strategica de Mediu (SEA) transpusa in legislatia romana prin HG 1076/2004. Cerinta legala este aceea ca evaluarea de mediu pentru un plan sau program sa se efectueze inainte de evaluarea de mediu pentru un proiect. Potrivit Legii 5/2000 si Legii 422/2001, autoritatile locale de la Rosia Montana trebuiau sa elaboreze si sa aprobe un plan de urbanism zonal pentru zona protejata de la Rosia Montana. Pana la momentul de fata nu exista un asemenea plan aprobat.

3. Acordul de mediu in discutie a fost solicitat in baza unei licente miniere care nu reflecta propunere de proiect minier in discutie. Catre RMGC s-a efectuat transferul licentei miniere 47/1999 de la compania miniera de stat Minvest. Aceasta prevede o capacitate de productie de 400 000t/an, in timp ce RMGC propune in mod oficial o capacitate de productie de 13 milioane de tone pe an. Aceasta incalca legea minelor din Romania, care prevede ca documentatia si cererea pentru un acord de mediu sa se faca in baza unei licente miniere valide.

4. Iazul de decantare propus nu va fi captusit. Date fiind sursele de apa subterane si de suprafata din valea Cornei – locatia propusa pentru iazul de decantare -, avem de-a face cu o incalcare a Directivei privind protectia apelor subterane, asa cum a

fost transpusa in legislatia romaneasca prin HG 351/2005. Aceasta hotarare de guvern solicita titularului de proiect luarea tuturor masurilor tehnice si de constructie pentru prevenirea evacuarilor indirecte de substante periculoase cum ar fi cianurile si metalele grele in apele subterane.

5. Potrivit HG 349/2005 privind depozitarea deseurilor care transpune in legislatie Directiva nr. 1999/31/EC, iazul de decantare si halzile de steril propuse sunt definite ca si depozite de deseuri. Potrivit cerintelor legale invocate, un deposit de deseuri trebuie sa fie situat la cel putin 1000 de metri distanta de o comunitate locuita. Este de asemenea interzisa construirea unui depozit de deseuri pe roca de baza fisurata (cum este cazul rocii de baza din Valea Corna), in zona de protectie a surselor de apa potabila (cum este cazul surselor de apa ale Orasului Abrud) sau in zone protejate datorita patrimoniului natural sau cultural (cum sunt vestigiile arheologice din Masivul Carnic precum si monumentele naturale Piatra Corbului si Piatra Despicata). Mai mult, potrivit acelorasi dispozitii legale un deposit de deseuri trebuie sa contina 8 straturi artificiale de material impermeabilizator. Operatorul depozitului de deseuri trebuie sa prezinte in documentatia de obtinere a acordului/autorizatei de mediu un aviz de gospodarire a apelor, emis de autoritatea competenta. RMGC nu a obtinut si deus un asemenea aviz.

6a.) In ceea ce priveste garantiile financiare cerute de HG 349/2005 si Directiva europeana 1999/31/EC, acestea sunt dupa cum urmeaza:

- Operatorul unui depozit de deseuri este obligat, la solicitarea unei autorizatii de mediu, sa dovedeasca existenta garantiei financiare care sa asigure indeplinirea obligatiilor privind securitatea depozitului si conditiile de protectie a mediului si sanatatii umane stipulate in autorizatia de mediu. Aceasta garantie financiara trebuie sa fie mentinuta si ajustata pe intreaga perioada de functionare a depozitului.
- Operatorul trebuie sa constituie un Fond pentru inchiderea si monitorizarea post-inchidere a factorilor de mediu (monitorizare care ar trebui sa dureze minim 30 de ani). Acest Fond este constituit intr-un cont bancar si este alimentat anual asa cum se prevede in Planul privind inchiderea si monitorizarea post-inchidere a factorilor de mediu care este parte integranta din documentatia necesara obtinerii autorizatiei de mediu.

Raportul EIM nu detaliaza deloc asemenea garantii.

b.) Potrivit Art. 22 al Legii minelor, inceperea lucrarilor de exploatare miniera se autorizeaza de catre autoritatea competenta numai pe baza prezentarii dovezii privind constituirea garantiei financiare de refacere a mediului dupa inchiderea minei. Garantia financiara trebuie mentinuta pe toata durata exploatarei. Raportul EIM nu contine nici un calcul al costurilor de refacere a mediului dupa inchiderea minei si nici nu include nici un plan in acest sens.

c.) Raportul confirma faptul ca RMGC nu a gasit nici un asigurator al proiectului minier. Aceasta vine sa confirme faptul ca proiectul incalca Directiva 2004/35/CE din aprilie 2004 privind raspunderea de mediu cu referire la prevenirea si remedierea pagubelor (deteriorarilor) ecologice.

7. Nu exista un raport de securitate deus spre consultarea publicului si evaluare din partea autoritatilor competente. Potrivit HG 95/2003 (care preia Directiva SEVESO II) privind controlul activitatilor care prezinta riscuri de accidente majore si care implica substante periculoase, un titular de proiect care intentioneaza sa foloseasca si sa manevreze substante periculoase intr-o instalatie trebuie sa depuna la autoritatile competente de protectie a mediului si protectie civila un raport de securitate. Cu referire la cerintele miniere, acest raport de securitate trebuie sa contina cel putin: o politica de prevenire a accidentelor majore, un sistem de management al securitatii in exploatare, o

identificare a pericolelor de accidente majore si luarea masurilor necesare pentru a preveni astfel de accidente si a limita consecintele acestora asupra sanatatii populatiei si mediului etc. Titularul activitatii are obligatia de a pune la dispozitie publicului raportul de securitate pentru consultare. Potrivit HG 95/2003, titularul unui proiect are obligatia ca o data cu cererea de a cord de mediu sa prezinte o notificare privind natura si cantitatea de substante periculoase pe care intentioneaza sa le foloseasca ; modalitatea de stocare, informatii privind elementele care pot provoca accidente majore. RMGC nu a depus o asemenea notificare catre autoritatile competente.

8. Raportul EIM nu evalueaza "Alternativa Zero", adica o evaluare in cazul neimplementarii proiectului. Raportul contine numai consideratii subiective legate de aspecte economice, pretinzand ca saracia zonei se va accentua daca acest proiect se respinge. Cu toate acestea, evaluarea Alternativei Zero se refera prin definitie la evolutia factorilor de mediu in absenta proiectului. Pe langa faptul ca raportul nu se refera la o asemenea evolutie, nu se da nici o importanta faptului ca Statul Roman, prin Minvest Deva, are obligatia legala de a reabilita ecologic aria de exploatare din Rosia Montana dupa inchiderea activitatilor sale de exploatare din iunie 2006. RMGC pleaca de la premisa gresita ca activitatile de exploatare ale Minvest Deva la Rosia Montana se vor inchide in 2007. Minvest lucreaza la momentul de fata la un plan de inchidere si reabilitare ecologica si are deja alocate 1.17 milioane de euro din partea Ministerului Mediului pentru prima etapa a acestor lucrari. Planul ce va rezulta va fi supus consultarii cu publicul. Aceasta inseamna ca mediul afectat de minerit de la Rosia Montana va fi reabilitat si ca se vor intreprinde masuri de atenuare a impactului social. Aceasta inseamna pe de alta parte ca argumentul potrivit caruia investitia propusa este vitala pentru ca ar curata poluarea istorica lasata de catre Minvest Deva este netemeinic¹.

9. Nici una dintre speciile de plante enumerate in 'Raportul de baza privind biodiversitatea' nu sunt caracterizate din punct de vedere al habitatului, cu toate ca aceasta caracterizare este o cerinta legala impusa de catre Directiva Europeana privind habitatele (92/43/EEC) si de Legea 462/ 2001.

10. In Rosia Montana exista 41 de case de patrimoniu clasificate ca si monumente istorice (prin Legea 5/2000 si prin Lista Monumentelor Istorice din 2004). Potrivit propunerii de proiect minier, aceste case se afla raspandite printre cele patru cariere. Raportul EIM nu prezinta nici un fel de garantii despre cum aceste case ar rezista la vibratiile produse de explozii si trafic cu utilaje grele. Potrivit Legii privind protectia monumentelor istorice (Legea 422/2001), un monument istoric are in jurul sau o zona de protectie de 200 de metri, ceea ce nu se poate respecta in cazul acestui proiect minier. Inca din 2003, RMGC a achizitionat un numar de 14 case de patrimoniu din centrul vechi al Rosiei Montane. Starea acestor monumente s-a deteriorat semnificativ de la achizitionarea lor de catre RMGC. Aceasta inseamna ca RMGC nu a luat masurile impuse de Legea 422/2001 si Ordinul Ministerului Culturii si Cultelor 2682/2003. RMGC nu a primit pana la momentul de fata nici un fel de sanctiuni din partea autoritatilor competente.

11 a.) Planul de actiune in vederea relocarii si stramutarii al RMGC mentioneaza: "compania va minimiza exproprierea pe cat de mult posibil". In primul rand o companie nu poate face exproprieri. Masurile de expropriere sunt luate de guvern pentru cauze de utilitate publica. Legea 33/1994 stipuleaza faptul ca daca exproprierea afecteaza monumente istorice si biserici, cauza de utilitate publica se declara printr-o lege sau hotarare de guvern. Propunerea de proiect minier de la Rosia Montana nu este o utilitate publica, ci un proiect privat finantat din fonduri private si aflat in proprietate privata. Aceasta inseamna ca orice masuri de expropriere care ar fi luate de Guvern ar

¹ A se vedea studiul 'Situatii de Risc' pagina 160

incalca articolul 44 al Constitutiei Romaniei si Art. 8 (2) al Conventiei Europene a Drepturilor Omului².

Cu toate acestea, RMGC foloseste argumentul exproprierei pentru a face presiuni asupra localnicilor ca sa isi vanda proprietatile. Aceasta pune sub semnul intrebarii legalitatea contractelor de vanzare-cumparare incheiate pana acum; cel putin din punctul de vedere al consimtamantului liber si neviciat al vanzatorului.

b.) Planurile de urbanism ale Comunei Rosia Montana aprobate in 2002 pentru zona de dezvoltare industriala initiala a RMGC au inclus grafice de timp pentru stramutarea si relocarea populatiei. Limita de timp a fost stabilita in iulie 2004. Faptul ca pana la momentul de fata compania nu a reusit sa stramute populatia din Rosia Montana inseamna o incalcare a prevederilor planurilor de urbanism ale zonei de dezvoltare industriala a RMGC.

c.) Instituirea zonei de dezvoltare industriala a RMGC interzice orice constructii noi in localitate inca din 2002. Aceasta este o incalcare semnificativa a unui drept garantat constitutional – dreptul la libera initiativa economica (Articolul 45).

13. Potrivit Raportului EIM, compania trebuie sa stramute 410 de morminte in locatii indicate de familiile decedatilor. In zona industriala propusa exista un numar total de 12 cimitire. Potrivit Legii nr. 98/1994 pentru stabilirea si sanctionarea contraveniilor, la normele legale de igiena si sanatate publica, “desfiintarea sau schimbarea folosintei unui cimitir este posibila numai dupa 30 de ani de la ultima inhumare si numai dupa mutarea tuturor osemintelor”. Cimitirele de la Rosia Montana si Corna sunt la momentul de fata folosite.

15. Atat persoane individuale interesate cat si numeroase ONG-uri au avut o serie de incercari nereusite de a obtine informatii privind contractele si intelegerea initiale intre companie si Statul Roman (cum ar fi licenta de concesiune pentru exploatare a RMGC). Este esential ca atunci cand evalueaza raportul EIM, publicul sa cunoasca drepturile si obligatiile pe care fiecare parte si le-a asumat. Alburnus Maior³, un ONG local de la Rosia Montana, a initiat o actiune in justitie pentru a obtine accesul la licenta miniera, autorizatiile de exploatare, studiul de impact asupra mediului si planul de inchidere a minei depuse de catre Minvest Deva, partenerul Gabriel Resources, care a obtinut si apoi a transferat licenta miniera catre RMGC. Cele mai multe asemenea documente se afla in posesia Agentiei Nationale pentru Resurse Minerale si care a refuzat constant accesul la aceste documente, pretinzand ca sunt clasificate. La demararea procedurii EIM pentru proiectul minier Rosia Montana, membrii ai publicului interesat au solicitat din nou acces la aceste documente ; de aceasta data de la ministerul Mediului si Gospodarii Apelor. Ministerul a refuzat sa puna la dispozitie aceste documente si in consecinta a incalcat atat Conventia de la Aarhus privind accesul la informatii, participarea publicului si accesul la justitie pe probleme de mediu cat si Ordinul MAPPM 860/2002 privind procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

16. In iulie 2002, RMGC a solicitat si finantat modificarea planurilor de urbanism de la Rosia Montana in scopul declararii zonei Rosia Montana ca si zona industriala rezervata exclusiv proiectului minier al RMGC. Autoritatile locale nu au organizat nici un fel de consultari cu populatia direct afectata inainte de aprobarea acestor modificari de folosire a terenului. Potrivit Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului si urbanismul, autoritatile locale aveau obligatia de a informa populatia locala privind intentia de a modifica planurile de urbanism si domeniul modificarii. In urma acestei informari ar fi

² A se vedea paginile.24-26 ale studiului *Compatibilitatea proiectului minier Rosia Montana cu principiile si normele legislatiei UE* de Univ.Prof.Dr. Peter Fischer si Univ. As. Dr. Alina Lengauer, L.L.M., Viena, octombrie 2002

³ A se vedea www.rosiamontana.org

trebuie organizate dezbateri publice. Nici unul dintre acești pași procedurali nu s-a întreprins.

17. În anul 2001 s-a început o cercetare penală pe seama a trei foști directori ai Minvest Deva. Obiectul acestei cercetări îl constituie asocierea dintre Minvest și Gabriel Resources. Cei trei foști directori sunt acuzați de abuz în serviciu contra intereselor publice și s-a început deja urmărirea penală pe seama lor. La momentul de față cazul este încă pe rol.

18. Începând cu anul 2000 consilierii locali din Rosia Montana au votat un număr impresionant de hotărâri de consiliu local în beneficiul RMGC. Aceste hotărâri se referă la concesionarea/vanzarea/ închirierea unei părți semnificative a domeniului public (clădiri și terenuri) către RMGC, inclusiv schimbările mai-sus amintite în planurile de urbanism. Majoritatea consilierilor locali de la Rosia Montana sunt fie direct angajați de către companie, fie sunt angajate soțiile și rudele apropiate. Acesta este un evident conflict de interese în lumina prevederilor legii administrației publice locale (215/2001), legea privind prevenirea și sancționarea unor fapte de corupție (161/2003) precum și legea privind statutul aleșilor locali (393/2004).

19. Din punct de vedere arheologic, majoritatea suprafeței propuse a fi ocupate de proiect nu a fost legal cercetată. Într-un fel sau altul, raportul EIM admite acest fapt, pasajul relevant fiind următorul: “pentru zona Orlea sunt programate cercetări arheologice de detaliu în perioada 2007-2012.”⁴ Aceasta demonstrează faptul că este ilegală includerea acestei zone în proiect.

20. Partea de est a zonei în care se propune construirea halzii de steril Cîrnic nu a fost cercetată arheologic. Aceasta poate fi ușor observat pe harta 4.9.5 intitulată ‘Locația siturilor arheologice’. Aceasta înseamnă că descarcarea de sarcină arheologică a acestei zone s-a făcut ilegal și că zona trebuie exclusă din proiectul minier.

21. Galeria subterane vechi și cele romane din masivul Orlea ce pot fi în prezent vizitate sunt clasificate ca și monumente istorice (cod LMI AB-I-m-A-00065.02). Distrugerea lor, prin transformarea masivului respectiv într-o carieră deschisă, este asadar ilegală (articolul 9 și 10 ale Legii 422/2001). Distrugerea galeriilor romane nu poate fi compensată de nici o măsură de cosmetizare, cum ar fi reconstrucții tri-dimensionale accesibile pe o pagină web.

22. Este de asemenea ilegală distrugerea de monumente originale și înlocuirea lor cu replici sau reconstrucții virtuale. O asemenea practică nu este stipulată de legislația privind protecția monumentelor istorice în vigoare

23. Propunerea RMGC de a decide pentru vizitare galeriile Catalina-Monulești sau Paru-Carpeni este nerealistă și nefundată. Aceste galerii nu au fost pe deplin cercetate. În cazul galeriei Catalina-Monulești, în raportul EIM nu se menționează nimic despre faptul că accesul în galerie a esuat de numeroase ori date fiind inundările puternice și constante generate de apă subterană.

24. Unele dintre cele mai valoroase monumente din punct de vedere arhitectural și spiritual de la Rosia Montana – bisericile Ortodoxă și Greco-catolică – precum și mormântul eroului Simon Balint nu vor fi accesibile pe perioada de exploatare a minei și raportul EIM nu oferă nici un fel de garanții privind protecția lor.

25. ‘Protocolul privind descoperirile întâmplătoare’ la care RMGC pretinde că aderă nu reprezintă un set de norme imperative. Acesta conține numai un set de principii generale și nu identifică componenta instituțională a unei echipe de supraveghere arheologică. Implementarea sa corectă depinde în mare măsură de independența instituțională a echipei sus-menționate.

⁴ Volumul 14; Capitulul 4.9 ‘Condiții privind patrimoniul cultural, etnic’, pagina 30

D. Exemple specifice de ingrijorari fata de raport:

- Capitolul '**Situatii de risc**' contine o serie de elemente care pun sub semnul intrebarii obiectivitatea si profesionalismul lucrarii. Printre acestea se numara: Sectiunea 2.1.3 intitulata 'Scurta istorie a accidentelor petrecute la alte exploatari miniere', incepand cu pagina 17 contine urmatoarea concluzie "Impactul cianurii produce in general efecte asupra mediului acute sau de scurta durata". Mai departe, sectiunea arata ca in ceea ce priveste accidentele la nivel global, "ruperea barajelor a cauzat 75% din totalul de accidente care au avut un impact asupra mediului, si mai putin de o treime dintre acestea au implicat prezenta cianurii. Informatiile disponibile legate de asemenea incidente sugereaza faptul ca scurgerile de cianura nu au provocat decese. Impactul major asupra mediului este asociat unor efecte pe termen scurt, ce provoaca daune ecologice si decese in mediul acvatic." Prin tabelul 7-4. care urmeaza si figura 7.3., raportul tinde sa demonstreze ipoteza conform careia "Aparitia si implementarea unui numar mare de coduri pentru managementul cianurii si reglementarile privind selectarea planurilor de amplasament existente au avut ca rezultat reducerea considerabila a acestor tipuri de incidente". La o analiza atenta a tabelului 7-4, o asemenea concluzie este incorecta. Din cele 15 cazuri de accidente mentionate, 9 au implicat prezenta cianurii. Mai mult decat atat, daca pe termen lung (1978-2000) au fost cazuri de accidente miniere fara cianuri, este alarmant de vazut ca incepand cu 1995 s-a inregistrat o crestere brusca in numarul de accidente miniere majore la mine de aur care folosesc cianura. Potrivit tabelului 7-4, din totalul de 9 accidente majore care s-au petrecut din 1995 pana in prezent, numai un caz nu a implicat prezenta cianurii. Sectiunea intitulata 'Fenomene meteorologice de risc pentru structurile hidrotehnice' lasa mai multe intrebari fara raspuns. Studiul 'Drobot' privind precipitatiile extreme a fost efectuat in anul 2004. Cu toate acestea, precipitatiile extreme s-au inregistrat in Rosia Montana si in Romania in general incepand cu 2005. Ar fi fost astfel necesara actualizarea informatiei si includerea unei prognoze. Analiza urmatoare inclusa in aceasta sectiune intitulata 'Topirea brusca a stratului de zapada' nu precizeaza ce metodologie s-a aplicat. Mai mult, grosimea maxima a stratului de zapada inregistrata se refera numai la perioada dintre 1983 si 2000. Nu include nici o prognoza. In finalul capitolului "Situatii de risc" se gasesc materiale si informatii deja incluse in alte capitole: alternative de locatie pentru facilitatea de management al sterilelor, alternative pentru folosirea cianurii, alternative privind agentii extractivi, optiunea "fara proiect". Concluzia capitolului 'Situatii de risc' este urmatoarea : "respingerea proiectului Rosia Montana ar lipsi zona de o importanta sursa de investitii in regiune, estimata la 605 milioane de dolari, si ar impiedica un mecanism pentru atenuarea problemelor de mediu existente ...".
- "La pagina 9 a '**Raportului privind conditiile initiale biologice si bacteriologice**' (capitol 2.3 Metodologia de monitorizare) se arata: "Monitorizarea biologica si bacteriologica a apelor de suprafata si cea bacteriologica a apelor subterane a fost efectuata cu o frecventa lunara, in perioada martie – mai 1998". Acestea pot fi considerate 'date istorice', si nici o baza de date de incredere pentru un raport stiintific al carui scop este o evaluare pertinenta a conditiilor de baza.
- '**Studiul privind conditiile initiale ale calitatii apei**' arata in capitolul 3.2.2. 'Activitate de teren' (pagina 10) faptul ca "Activitatea de teren s-a desfasurat in perioada 29 septembrie si 27 octombrie 2000... ." Asadar datele oferite au fost colectate acum 6 ani si deci nu pot oferi o baza pertinenta. Perioada de colectare in sine (septembrie – octombrie) nu poate fi considerata ca si reprezentativa deoarece este foarte scurta. Numeroase alte probe de apa ar fi trebuit colectate si analizate in diferite perioade ale anului si in conditii meteorologice diferite de-a lungul mai multor ani.
- '**Studiul de conditii initiale privind biodiversitatea**' estimeaza ca pajistile si fanetele acopera circa 60% din suprafata ce ar fi ocupata de proiect. Cu toate acestea,

nu exista nici un document care sa cuprinda o lista cu plantele din acest perimetru. La pagina 8 se mentioneaza specii de plante dar fara a indica frecventa, marimea, locatia sau orice alta caracteristica relevanta din punctul de vedere al evaluarii conditiilor de baza. Raportul mentioneaza asociatii vegetale cum ar fi *Sedo Hispanici – Poëtum nemoralis Pop et Hodişan 1985*. Acesta este un fapt edificator al unui habitat **endemic** si anume R6209, Comunitati sud-est carpatice pe stanci calcaroase cu *Asplenium trichomanes* ssp. *quadrivalens* si *Poa nemoralis* cu o exceptionala valoare din punctul de vedere al conservarii. Alte asociatii vegetale sunt edificatoare ale unor habitate prioritare pentru conservare cum ar fi asociatiile *Nardo – Festucetum rubrae Maloch 1933*, impreuna cu *Violo declinatae – Nardetum strictae Simon 1966*, mai precis al habitatului *6230, Pajisti cu *Nardus* bogate in specii. In aceasta ordine de idei comunitatile de plante nu sunt caracterizate din punct de vedere al habitatelor, fapt cerut expres de Directiva privind Habitatele (92/43/EEC) transpusa prin Legea 462/2001, nepermitand astfel o evaluare corecta al situatiei actuale din zona prin prisma actelor normative care reglementeaza protectia mediului respectiv a speciilor si comunitatilor de plante si animale.

Mai mult, unele studii recente releva prezenta unor habitate prioritare din Directiva 92/43/EEC si Legea 462/2001 cum ar fi *4070, *6230 .

Studiul care se refera la insectele din zona studiata caracterizeaza aceste vietuitoare intr-un mod complet strain de biologia si ecologia contemporana divizandu-le in: "Insecte daunatoare" respectiv "Insecte folositoare", conceptie, de altfel, des folosita la inceputul si chiar finele secolului XIX. Consideram ca cel care a scris aceste capitole, ori vrea sa influenteze incorect cititorul ori a trait in sec. XIX, ambele cazuri fiind motive suficiente, din punct de vedere stiintific, pentru argumentarea refacerii studiului.

Studiile referitoare la fauna de vertebrate, precum si nevertebrate, nu includ marimea populatiilor (caracterizand populatiile numai prin "comun" sau "putin comun" si "rar") nefurnizand date suficiente si nepermitand astfel evaluarea situatiei reale. Precizam ca evaluarea impactului real se poate face numai daca se cunoaste marimea acestora prin comparatie cu marimea aceleiasi specii la nivel national, regional etc.

Intr-un final, o recenta vizita de teren⁵ la Rosia Montana releva existenta unor specii (cum ar fi *Emberiza cia – Presura de stanca* sau *Dendrocopos minor – Ciocanitoarea pestruta mica*) care nu sunt redete in studiul privind conditiile initiale de biodiversitate in discutie desi sunt permanent prezente la Rosia Montana, fapt care ne pune serioase semne de intrebare fata de corectitudinea si seriozitatea studiului alcatuit. Mai mult, datele sunt imposibil de verificat, necunoscandu-se provenienta acestora.

- Acesta contestatie nu cuprinde suficient spatiu pentru a comenta pe marginea '**Planului de Dezvoltare Durabila a Comunitatii**'. Doua exemple edificatoare in privinta calitatii acestui plan sunt:

Figura 4.3 prezinta o piramida a distributiei varstelor la Rosia Montana. Aceasta incearca sa arate un procent al barbatilor si femeilor pe categorii de varste. Concluzia sa este ca cele mai mari grupuri demografice sunt vaduvele batrane si barbatii casatoriti. Pe langa faptul ca aceasta concluzie nu se poate desprinde din figura (4.3), este si aberanta, deoarece unui grup de barbati casatoriti ii corespunde logic un grup de femei casatorite.

Figura 5.8 intitulata 'Rosia Montana; Structura locurilor de munca' arata o crestere a numarului de locuri de munca in sectorul minier in anul 2004. Aceasta nu corespunde adevarului. Dat fiind programul gradual de inchidere a minei de stat de la Rosia Montana, multi mineri au fost disponibilizati. Angajarile facute de catre RMGC in 2004 nu sunt in sectorul minier ci in activitati cum ar fi: sapaturi arheologice, constructii, transport etc. Asadar, acestea nu pot fi incadrate in categoria 'Barbatilor casatoriti angajati in minerit la Rosia Montana.' Angajarile facute de catre RMGC arata pe de alta

⁵ J. Ackeroyd , J. Szabo & A. Jones, Vizita de teren la Rosia Montana, iunie 2006

parte ca exista potential, abilitati si calificari pentru dezvoltarea de activitati alternative mineritului. Figura 5.9 intitulata 'Locuri de munca in Campeni' confirma faptul ca zona nu este dependenta de minerit si se poate dezvolta fara aportul sau.

'Planul de Management al Patrimoniului Cultural' foloseste termeni generici ca si 'protectie' si 'conservare'. Cu toate acestea, nu explica masuri concrete de protectie a monumentelor impotriva deteriorarii produse de activitatile miniere si a celor conexe mineritului. Documentul tinde sa se refere adesea la o serie de conventii internationale (ale unor organisme cum ar fi UNESCO, ICOMOS) fara insa a arata cum le-ar respecta propunerea de proiect. ICOMOS⁶ pe de alta parte si-a exprimat in mai multe rezolutii ingrijorarea profunda fata de impactul proiectului minier asupra sitului arheologic Alburnus Maior. RMGC doreste sa se prezinte ca si un proprietar responsabil de monumente istorice prin faptul ca va transfera dreptul de proprietate asupra lor catre o fundatie. Aceasta ar administra patrimoniul cultural mobil si imobil din Rosia Montana si si-ar asuma de asemenea majoritatea obligatiilor legale in domeniul cercetarii patrimoniului cultural. Asadar, RMGC nu mai pastreaza nici o responsabilitate in ceea ce priveste consecintele negative ale proiectului asupra patrimoniului cultural national. Aceasta viitoare fundatie va depinde financiar de RMGC si va fi asadar controlata de aceasta. Nu exista astfel nici un fel de garantie privind independenta managementului cultural al proiectului.

E. Un sumar al altor puncte slabe ale raportului EIM:

Raportul nu contine:

- O descriere a modului cum va fi garantata conservarea habitatelor naturale si a vietii salbatice listate in Anexele 1 & 2 ale Conventiei de la Berna privind conservarea vietii salbatice si a habitatelor naturale din Europa si in Directiva europeana privind habitatele. Masurile de conservare si monitorizare sunt nesatisfacatoare din punct de vedere tehnic.
- O evaluare a alternativelor din punct de vedere al impactului proiectului asupra ariilor protejate (L. 5/2001) cu *Piatra Despicata* si *Piatra Corbului*. In schimb se mentioneaza ca unul dintre aceste monumente naturale va fi distrus iar celalalt va fi stramutat. Este tehnic imposibil de stramutat *Piatra Despicata*, iar 'solutia' propusa pentru aceste doua monumente incalca Legea 5/2000.
- Solutii pentru diminuarea impactului asupra ecosistemelor acvatice si terestre in timpul constructiei, operarii, inchiderii si in perioada de post-inchidere a minei.
- O descriere a impactului si masurilor de diminuare a impactului iazului de decantare asupra surselor de apa subterana.
- O descriere a felului in care proiectul se conformeaza Ordonantei de Urgenta 244/2000.
- Un calcul al garantiei financiare pentru operarea amenajarii de management al sterilului TMF, asa cum cer imperativ atat Hotararea de Guvern 349/2005 privind depozitarea deseurilor cat si Directiva privind Managementul Deseurilor Miniere.
- O estimare a garantiilor si surselor de risc definite ca si 'dezastre naturale' – ploii torentiale, alunecari de teren, etc.
- O evaluare a impactului fenomenului numit 'ploaie cu cianuri' generat de evaporarea cianurii din iazul de decantare (a se vedea Planul de Management Aer). Acesta este un aspect semnificativ in lumina faptului ca raportul Situatii de risc (p.85) admite ca "Dezvoltarea unor aerosoli toxici si de HCN la suprafata iazului se va produce permanent..." iar concentratiile de HCN in aerul din regiune ar putea sa ajunga la 40 - < 80 µg/m3.

⁶ A se vedea www.icomos.org

- O explicatie privind viabilitatea propunerii de proiect fara constructia unei halde de minereu sarac.
- O evaluare a riscurilor asupra sanatatii generate de pierderile de teren agricol si silvic care reprezentau bariere naturale impotriva poluarii aerului.
- O descriere a impactului transfrontalier in cazul unui accident asupra unor situri naturale importante, cum ar fi Parcul National Körös-Maros din Ungaria situat de-a lungul vail Muresului.
- O lista a fiecarui component acumulat in amenajarea de gospodarie a sterilului (metale grele, sulf, apa, etc) in anii de operare 8-12 si anii 13 si 14.
- Mentionea daca s-a gasit o asigurare financiara pentru proiectul minier.
- O estimare a valorii teoretice a minelor romane ale sitului Alburnus Maior, precum si a tuturor vestigiilor arheologice.
- O estimare a valorii teoretice si practice a zonei din punct de vedere al patrimoniului natural si al biodiversitatii
- O evaluare a veniturilor potentiale generate de turism la Rosia Montana in cazul ne-realizarii proiectului, venituri asociate cu vizitarea galeriilor romane din Masivul Carnic.
- O analiza a activitatilor economice alternative la Rosia Montana si in zonele invecinate in absenta proiectului minier.
- O analiza comparativa a valorii proiectului minier fata de valoarea activitatilor alternative mineritului cum ar fi agricultura, turismul, etc. Numai in privinta turismului, raportul EIM ar fi trebuit sa evalueze scenarii si propuneri similare celor incluse in studiul "Model de dezvoltare a turismului si contributia sa la dezvoltarea durabila in zona Zlatna, Bucium, Rosia Montana si Baia de Aries ca si alternative la activitatile mono-industriale de extractive" realizat de Institutul National pentru Cercetare Dezvoltare in Turism (INCDT) publicat in aprilie 2006. In privinta agriculturii, raportul ar fi trebuit sa evalueze potentialul oferit de fondurile europene de pre-aderare precum si de fondurile structurale din sectorul agricol, cu referinte in particular la dezvoltarea agriculturii montane (exemple SAPARD, LEADER).
- O evaluare a prejudiciului cauzat de declararea Rosiei Montane ca zona industriala si care interzice initierea oricaror afaceri incompatibile cu proiectul minier.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul RMGC de extragere a aurului si argintului de la Rosia Montana propune o dezvoltare riscanta. Aceasta nu va putea niciodata contribui la dezvoltarea durabila a comunitatii. In ceea ce priveste credibilitatea acestei companii, este demn de mentionat ca dupa noua ani de prezenta activa a RMGC la Rosia Montana, comunitatea este azi social divizata si mai saraca din punct de vedere strict economic. In tot acest timp, compania nu a reusit sa demonstreze ca detine o 'licenta sociala' de a opera, in sensul de a fi obtinut mai intai un consimtamant informat al comunitatii direct afectate. De aceea si-au impus planurile de dezvoltare asupra comunitatii inca din 2002 prin schimbarea planurilor de folosinta a terenurilor cand Rosia Montana a fost declarata zona mono-industriala exclusiv rezervata pentru proiectul minier al RMGC. Exact in aceasta perioada de dezbateri publice compania desfasoara o campanie agresiva de publicitate pentru a-si imbunatati imaginea; pe de alta parte amenintand localnicii cu exproprierea. Aceasta nu inseamna responsabilitate sociala, ci lacomie si distrugere camuflata sub sloganul 'dezvoltarii durabile' si chiar al 'protectiei mediului'. Nu in numele meu.

Subsemnatul solicit asadar Ministerului Mediului si Gospodaririi Apelor sa nu dea acordul de mediu pentru proiectul de extragere a aurului si argintului de la Rosia Montana.

**Paula Palmer
Director Executiv
Global Response
PO Box 7490
Boulder CO80306 USA**

Răspuns Contestație Nr. 360_Global Response

Evaluarea privind impactul asupra mediului, pe care Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) a depus-o, a răspuns integral și într-o manieră profesională, Termenilor de Referință propuși de către Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA) și a fost elaborată în conformitate cu prevederile legale și practicile internaționale. Raportul a fost pregătit de mai mult de 100 de consultanți (atestați) și specialiști independenți experți, renumiți la nivel național, european și chiar internațional. Suntem convinși că EIM oferă suficiente informații detaliate și explicații pentru concluzii pentru a permite MMGA să ia decizia privind proiectul Roșia Montană (RMP).

Ulterior depunerii EIM, documentul a fost revizuit de către două grupuri diferite de experți. Experții tehnici reprezentând mai multe bănci internaționale private din domeniu și instituții de garantare a creditelor au concluzionat că EIM se conformează Principiilor Equator stabilite pentru a promova creditarea responsabilă a proiectelor care ridică probleme de mediu și sociale, iar un comitet ad hoc de experți Europeni (Grupul Internațional al Experților Independenți - IGIE) a declarat public că EIM a fost bine elaborat, luând în considerare sugestiile și recomandările lor.

O copie a raportului IGIE și răspunsul RMGC sunt incluse ca document de referință în actuala Anexă a EIM.

Precizarea implicării autorilor în dezvoltarea capitolelor nu constituie, în prezent, o cerință legală. În conformitate cu prevederile legale în vigoare [Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 863/2002 (Anexa 2, partea II), privind aprobarea Ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii cadru de evaluare a impactului asupra mediului, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 52 din 30 ianuarie 2000], raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului conține în Capitolul 1. *Informații generale* - Secțiunea 2, date de contact despre autorii atestați ai studiului de evaluare a impactului asupra mediului și ai raportului la acest studiu, informații care sunt preluate succint în Capitolul 9. *Rezumat fără caracter tehnic*.

Evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul exploatării miniere Roșia Montană a fost realizată de către o echipă multidisciplinară de "persoane fizice și juridice independente de titularul [...] proiectului" și "atestare de autoritatea competentă pentru protecția mediului" [În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265 din 29 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 586 din 6 iulie 2006, art. 21, lit. (a)]. Implicarea membrilor echipei în realizarea raportului a constat atât în realizarea unor secțiuni specifice din raport, cât și în integrarea și corelarea informației furnizate în contextul altor capitole. De asemenea, toate secțiunile/capitolele din raport au făcut obiectul unei organizări speciale în cadrul echipei pentru asigurarea respectării prevederilor legale privind conținutul și legislația aplicabilă.

Lista persoanelor fizice și juridice atestate care au participat la realizarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (prezentată în Capitolele 1. *Informații generale* și 9. *Rezumat fără caracter tehnic*) este însoțită de o listă de persoane fizice și juridice neatestare, care au asistat elaboratorii atestați.

Responsabilitatea pentru realizarea evaluării impactului de mediu și a corectitudinii interpretării informațiilor prezentate în raport revine "persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență" și "persoanelor juridice atestate" [Conform art. 5 din Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 97/ din 18 mai 2004 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr.978/2003 privind Regulamentul de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu, publicat în Monitorul Oficial nr. 504 din 4 iunie 2004], care au participat la executarea evaluării impactului asupra mediului în baza contractului încheiat cu titularul proiectului.

Raportul privind condițiile inițiale pentru biodiversitate, a fost redactat, pe baza informațiilor puse la dispoziție de titularul de proiect, de către Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS) și Unitatea de Suport pentru Integrare (USI), societăți care dețin certificat de atestare pentru realizarea evaluării impactului asupra mediului, emis de Ministerul Mediului și Gospodării Apelor.

Totodată, conform Ordinului 978/2003, titularul de proiect răspunde de autenticitatea informațiilor pe care le furnizează experților atestați în vederea realizării evaluării impactului asupra mediului.

Studiile de condiții inițiale privind biodiversitatea au fost demarate de titularul de proiect din 1999 sub coordonarea Knight Piesold. Pe parcursul perioadei 2000 - 2006 în elaborarea /revizuirea/completarea condițiilor inițiale pentru biodiversitate STANTEC a implicat mai multe echipe de experți români. Prima versiune a studiului a fost elaborat sub coordonarea Stantec (o companie multinațională cu sediul în Canada specializată în studii de evaluare a impactului asupra mediului (vezi www.stantec.com). Compania a fost înființată în 1954 și oferă o paletă largă de servicii începând de la proiectare, consultanță, reconstrucție ecologică, management de proiect, etc. Are peste 6000 de angajați și 80 de birouri/puncte de lucru în America de Nord și Caraibe.

Încă din faza inițială STANTEC a contractat experți români care au colaborat la elaborarea și recoltarea informațiilor aferente studiilor de condiții inițiale pentru biodiversitate (biolog Călin Hodor, Acad. Mircea Gomoiu, biolog dr. Mihai Vâlcu, biolog Virgil Iordache).

Detalii despre companiile implicate în studiul de impact pot fi găsite la începutul Rezumatului fără caracter tehnic. Cele 5 pagini dedicate tuturor organizațiilor implicate cuprind numele companiilor, numele reprezentanților acestora și adresele de Internet.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a fost elaborat și asumat de către experți autorizați conform legislației în vigoare. În considerarea dispozițiilor Anexei nr. 2, Partea a II-a din Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii cadru de evaluare a impactului asupra mediului ("Ordinul nr. 863/2002"), RMGC a prezentat în cuprinsul Capitolului I *Informații Generale* și Capitolului IX *Rezumat fără caracter tehnic* din cadrul EIM organizațiile și persoanele certificate de către Ministerul Mediului și Gospodării Apelor (cu detalii de contact și numărul certificatului).

Studiile de condiții inițiale și planurile de management prezentate odată cu raportul au fost elaborate cu sprijinul unor consultanți de specialitate și, conform prevederilor legale, pentru acestea nu este necesară certificarea de către Ministerul Mediului și Gospodării Apelor pentru execuția acestui gen de studii, planuri și/sau rapoarte.

De asemenea, conform prevederilor art. 21 (4) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului ("OUG nr. 195/2005") și a dispozițiilor art. 5 (1) din Ordinul emis de Ministrul Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului nr. 978/2003 privind aprobarea Regulamentului de atestare a persoanelor fizice și juridice care elaborează studii de evaluare a impactului asupra mediului și bilanțuri de mediu ("Ordinul nr. 978/2003") (responsabilitatea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului proiectului, iar responsabilitatea pentru corectitudinea evaluării, revine experților care au efectuat evaluarea de mediu).

RMGC își cere scuze pentru orice traducere incompletă sau inexactă în engleză. A fost tradus din română în engleză un total de 33 de volume și din păcate unele părți ale traducerii nu redau o imagine precisă a proiectului. Cu toate acestea, trebuie menționat că concluziile rezultate din studiu nu sunt afectate de imperfecțiunile de traducere în engleză a studiului și că documentul legal de control este versiunea română.

De asemenea hărțile din „Raportul de condiții inițiale de sănătate” au fost traduse în engleză și sunt anexate raportului.

Echipa de conducere a Gabriel Resources Ltd, acționarul majoritar în RMGC, are peste 60 de ani de experiență în implementarea a șase proiecte miniere pe patru continente. Acest fapt este un atu extrem de puternic pentru activitatea legată de Proiectul Roșia Montană. RMGC s-a angajat să conducă Proiectul în deplină concordanță cu legislația română și europeană inclusiv cea legată de protecția mediului. Am lucrat cu experți care să conducă Proiectul în deplină concordanță cu legislația română și europeană inclusiv cea legată de protecția mediului. Am lucrat cu experți independenți și cu unele companii de consultanță minieră dintre cele mai renumite în lume pentru a asigura cel mai înalt nivel de protecție a mediului și de reabilitare a amplasamentului.

Proiectul iazului de decantare a sterilelor (IDS) prevede realizare unui strat de etanșare. În mod concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau “iazul”) a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveta iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidro-observație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă elementele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidro-observație, mai jos de barajul secundar de retenție,

aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acestora în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Sulfurile în cazul proiectului Roșia Montană pot apărea diseminate în cadrul zăcămintului, iar sulfații în anumite concentrații, în nămolul rezultat de la uzina de epurare a apelor acide. În cazul sulfurilor diseminate, exceptând pirita, acestea au conținuturi extrem de scăzute și nu vor fi recuperate și tratate special.

Pentru nămolul de la uzina de epurare a apelor acide, în funcție de fazele de dezvoltare ale Proiectului, sunt proiectate următoarele scheme:

- În faza de exploatare nămolul îngroșat provenit din bazinul de sedimentare de la uzina de epurare a apelor acide va fi eliminat în iazul de decantare ca deșeu suplimentar în raport de 1:500 față de materialul steril;
- În faza de închidere a minei, este planificat ca acest flux de deșeuri să fie eliminat în lacul de carieră Cetate, deoarece iazul de decantare nu va mai fi disponibil pentru depunerea deșeurilor în această fază.

Impactul asupra mediului determinat de eliminarea nămolului de epurare a apelor acide în iazul de decantare este neglijabil comparativ cu impactul provocat de sterilul de procesare datorită:

- cantității mult mai mici a nămolului de epurare în raport cu cantitatea de steril;
- proprietăților toxice mult mai reduse ale nămolului de epurare în raport cu cele ale sterilului.

Se justifică deci referirile la Secțiunea 2.8.1.8 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru perioada în care nămolul de epurare a apelor acide va fi depozitat în iazul de decantare.

Dacă nămolul de epurare a apelor acide este depozitat în cariera inundată Cetate, nămolul se poate dizolva și va elibera metale grele și ioni neutri majori (sulfat, calciu) în apa din carieră dacă aceasta devine acidă. Însă apa din lac nu va fi evacuată direct în mediu. Apa din carieră care va ajunge în lucrări subterane poate fi captată de barajul Cetate și repompată în stația de epurare, astfel încât să nu ajungă în mediu nici un fel de poluare.

Mai mult, sunt prevăzute măsuri preventive care să minimizeze riscul ca apele acide generate de porțiunile sulfurice ale pereților carierei să aciduleze apa din carieră. Aceste măsuri sunt descrise în Secțiunea 2.8.2.9. din EIM

Iazul de decantare a sterilelor este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriul de proiectare pentru iazul de decantare a sterilelor include o capacitate de înmagazinare a două fenomene de viituri maxime probabile, reprezentând un volum de precipitații mai mare decât a fost vreodată înregistrat în zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un fenomen meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. În

plus, se va construi un descărcător de siguranță pentru cazul puțin probabil de apariție a unui alt fenomen după cel de-al doilea fenomen de precipitații maxime probabile. Descărcătorul este realizat numai din motive de siguranță pentru a asigura evacuarea corespunzătoare a volumelor de apă în cazul acestui fenomen improbabil, în vederea evitării deversării peste baraj care ar putea cauza ruperea acestuia. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării văii Corna pentru depozitare de steril sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, iazul de decantare a sterilelor este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

Pentru a evita deflația (spulberarea) particulelor fine (specifică fenomenului de secetă atmosferică, asociată unor viteze ridicate a vântului), plaja iazului va fi compactată, fiind menținută permanent în stare umedă.

Conform datelor de observații și măsurători realizate la stația meteorologică Roșia Montană, situațiile de secetă atmosferică sunt rare în spațiul analizat, ca urmare a bilanțului pluviometric predominant excedentar (exces de umiditate), rezultat din modul de combinare a precipitațiilor și evapo-transpirației (*Anexa-Evaporation data-Rosia*), iar arealul de studiu nu se află situat în zonele vulnerabile la deșertificare. (<http://soils.usda.gov/use/worldsoils/mapindex/desert.html>.)

RMGC va gestiona strict deșeurile rezultate din operațiunile miniere conform regulilor aplicabile, precum și o structură de management a deșeurilor, avându-se în vedere mediul înconjurător. *Planul de Management al Deșeurilor* (Planul B) și Secțiunea 3 a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) descriu modul de structurare ca răspuns la cerințele Directivei UE cu privire la *Deșeurile Miniere* și OM 863.

Pentru a adresa posibilitatea ca acest concentrat de aur și argint poate conține cantități mici de mercur, se vor introduce recipiente direct în retorta de mercur (cu un volum de 0,3 m³). Mercurul va fi volatilizat la o temperatură de maxim 650°C și va fi scos din recipiente cu ajutorul unei pompe de aspirare. Vaporii de mercur vor fi direcționați într-o stație de răcire-condensare și într-o coloană cu cărbune activ. Coloana este umplută cu cărbune impregnat cu sulf pentru a prinde orice urmă de vaporii de mercur rămași necondensați. După recuperare, orice cărbune impregnat cu sulf și mercur va fi depozitat în depozitul temporar de deșeurii periculoase, în condiții stricte de siguranță și va fi vândut ca produs secundar – nu va fi reutilizat.

Procedurile pentru manevrarea, depozitarea și transportul mercurului în condiții de siguranță vor fi cuprinse în *Planul de pregătire pentru situații de urgență și deversări accidentale* (vezi Planul I din ansamblul de *Planuri cu privire la sistemul de management al mediului și management social*).

Desigur, unele dintre informațiile prezentate se bazează pe rezultatele testelor de laborator; date detaliate suplimentare pot fi obținute numai în faza operațională. În aceste cazuri, utilizarea unui cuvânt cum este “probabil” indică o judecată corectă și echilibrată, bazată pe toate informațiile disponibile și pe cunoștințele expertului. Nesiguranțele semnificative, dar imposibil de evitat în prezent, în ceea ce privesc presupunerile și concluziile, precum și abordarea precaută a acestui caz, sunt prezentate în Secțiunea 8 a *Planului de Management al Deșeurilor*. *Planul de Management al Deșeurilor*, corespunzător regulilor Directivei UE cu privire la *Deșeurile Miniere*, va fi revizuit și actualizat cu regularitate, și va cuprinde informații mai multe și mai detaliate cu privire la depozitele de deșeuri obținute pe perioada operațională.

Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analiza fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studiul lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

RMGC consideră că – departe de a fi prea mici – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închidere și refacere ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.

În ceea ce privește achiziționarea proprietăților, Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare, a fost elaborat de RMGC în scopul relocării și/sau strămutării locuitorilor din zona afectată de proiect, care se limitează la 4 din cele 16 sate din comuna Roșia Montană. Proiectul minier propus de RMGC oferă noi oportunități de locuri de muncă, precum și alte beneficii persoanelor care rămân să locuiască în Roșia Montană și în zonele din împrejurimi, precum și celor care se vor muta la Piatra Albă.

Acest proiect oferă generațiilor viitoare nu numai locuri de muncă, dar și un mediu înconjurător mai curat, oportunități de dezvoltare personală, sprijin pentru micii întreprinzători și susținere pentru dezvoltarea uneia dintre cele mai puțin dezvoltate zone din România. Așadar, afirmația că satul va rămâne fără locuitori nu este corectă - Roșia Montană având o populație de 3900 locuitori.

Persoanele care locuiesc în Zona Protejată Istorică din Roșia Montană au cerut companiei să le cumpere proprietățile, ceea ce presupune un important efort financiar, fără ca acest lucru să fi fost necesar pentru dezvoltarea proiectului. De asemenea, în Piatra Albă vor locui mult mai multe persoane decât micul număr de familii (30) care și-au exprimat până acum dorința de a se muta acolo.

Începerea lucrărilor la exploatare minieră propusă de RMGC va duce la crearea de locuri de muncă directe și indirecte în regiune, generând un mare aflux de persoane în zonă. Astfel, situația se va modifica radical, punându-se capăt depopulării și declinului înregistrat în zonă în ultimii zece ani

Prin construirea așezării de la Piatra Albă, vom oferi un standard de viață mai ridicat și, de asemenea, servicii culturale și sociale de calitate. Zona centrală va cuprinde clădiri de interes public: primărie, poliție, poștă, bancă, biserică, școală, grădiniță, centru cultural, muzeu, centru medical, farmacie, spații comerciale, spații de recreere și divertisment, sau spații destinate dezvoltării turistice: han, hotel, spațiu pentru organizarea de târguri, teren de sport, sală de gimnastică, patinuar, teren de fotbal, parc, locuri de joacă pentru copii.

În ceea ce privește Planurile de Urbanism, în baza prevederilor legale, RMGC a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/14.02.2002 și nr. 178/20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană. Conform recomandărilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice suprafața acestei zone a fost mărită de la 52 ha la peste 130 ha.

În concluzie, zona protejată va avea peste 130 de hectare și va cuprinde valorile de arhitectură din cadrul acestei localități (restaurate și puse în valoare), organizate sub forma unui muzeu al mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, etnografie (cu o secție în aer liber), patrimoniu industrial și o importantă componentă subterană localizată în jurul galeriei Cătălina Monulești. În această parte a localității compania va urmări să promoveze dezvoltarea turismului tradițional (pensiuni, mici localuri). În zona estică și sud-estică a centrului vechi se află tăurile istorice: Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel. În această zonă se poate dezvolta un turismul

modern, de agrement. Toate propunerile făcute de companie în acest sens trebuie însă să primească girul și sprijinul comunității locale, precum și al autorităților.

Contrar afirmațiilor celor care se opun acestui proiect minier, nu se dorește distrugerea bisericilor sau a cimitirelor. În ceea ce privește numărul mormintelor, numai 410 din cele 1905 existente în Roșia Montană vor fi afectate, deoarece compania a făcut tot posibilul ca activitatea de exploatare minieră să nu modifice amplasamentul cimitirelor existente.

Reînhumările se vor face la cererea familiilor și pe cheltuiala companiei RMGC, în deplină conformitate cu legislația românească cu privire la reînhumări, compania angajându-se să acționeze cu respect și considerație. Mormintele abandonate vor fi, de asemenea, strămutate, cu tot respectul și considerația din partea companiei, în noul cimitir de la Piatra Albă, căruia i s-a alocat o suprafață de 13 hectare.

Două biserici și două case de rugăciune dintre cele 10 lăcașuri de cult din zona de influență a proiectului Roșia Montană trebuie strămutate sau reconstruite conform planului de dezvoltare a minei. Strămutarea va avea loc ținând seama de dorințele membrilor parohiei, pe cheltuiala societății RMGC. Construirea de biserici reprezintă un element central al procesului de creare a unei noi comunități în Piatra Albă, cu fonduri acordate de RMGC. Bisericile, alături de celelalte monumente istorice din Roșia Montană vor intra într-un program complex de restaurare.

Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlășul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit. Galerile romane de la Roșia Montană sunt așadar importante, dar așa cum arată o serie de studii științifice, nu constituie vestigii cu caracter de unicat dacă este să ne raportăm numai la zona munților Apuseni. Datorită Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior” finanțat de către RMGC conform prevederilor legale, galeriile de la Roșia Montană sunt cel mai bine cunoscute din România la ora actuală.

Cu privire la masivul Orlea, pentru că dezvoltarea Proiectului minier în această zonă (Orlea) este preconizată pentru o dată mai târzie, din anul 2007 investigațiile de arheologie preventivă se vor concentra în acest perimetru. Astfel activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului în această zonă, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.

În ceea ce privește zona Cârnic, în baza raportului științific înaintat de către specialiști francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include zona Piatra Corbului, respectiv vestigiile miniere istorice de aici. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, dar și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. Suplimentar trebuie precizat faptul că structuri miniere istorice similare unora dintre cele descoperite în masivele Orlea și Cârnic se conservă *in situ* în sectoarele Cătălina Monulești și Păru Carpeni, fiind preconizată amenajarea lor pentru un circuit muzeal turistic.

În ceea ce privește galeriile romane din masivul Cârnic, cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind, practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activități similare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor deveni literă de lege și în România nu sunt compatibile cu transformarea galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu destinat turiștilor. Trebuie să subliniem – încă o dată - faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

În ceea ce privește realizarea de replici ale unor structuri miniere există astfel de cazuri în diverse țări europene, respectiv unde astfel de restituiri au fost realizate. Pentru a aminti doar două situații, pot fi menționate **reconstruirea minei romane de la Rio Tinto** (în cadrul muzeului minier de la Rio Tinto, Huelva, Spania care înfățișează o istorie de 5.000 de ani a mineritului în

Peninsula Iberică; acest sit constituie poate una dintre cele mai apropiate analogii pentru patrimoniul arheologic minier de la Roșia Montană, inclusiv prin descoperirea aici la sfârșitul secolului al XIX-lea a unui sistem de drenare a apelor de mină datând din epoca romană similar celor două cunoscute deja la Roșia Montană în sectoarele miniere Păru Carpeni și Cătălina Monulești) sau **reconstituirea minei de plumb de la Killhope**, Țara Galilor, Marea Britanie.

Ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, dar și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanteze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit. Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiștii francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. În momentul de față acest certificat de descărcare face obiectul unui proces în contencios.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată Evaluarea costurilor lucrărilor de

amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43).

În baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Cu referire la galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: „Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu identificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor '80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cârnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatării unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare se degradează accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit abatajul prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatării miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principala cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar

cea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001, privind protejarea monumentelor istorice, modificată, este posibilă aplicarea legală a procedurii de declarare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic, poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argentifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare, RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea masivelor Orlea și Cârnic.

Potrivit rezultatelor cercetărilor, recomandărilor și practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice miniere subterane din cadrul sitului Roșia Montană *in situ* și, în anumite cazuri, acolo unde din rațiuni legate de starea de conservare a vestigiilor și de cele legate de securitatea accesului publicului, sub forma unor replici fidele este soluția viabilă care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului de acest tip.

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însa investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aproximativ 6000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate, respectiv a Directivei 79/409 Păsări, cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor acelorși acte.

În ceea ce privește Certificatul de Urbanism, afirmația privind lipsa unui iaz de decantare din Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 eliberat de către Consiliul Județean Alba este neîntemeiată.

În realitate Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006 prevede la **secțiunea 1 Lucrări de construire, poziția 10** - "uzina de procesare și construcții conexe" - care include, la categoria construcții conexe, **iazul de decantare** a sterilelor fără de care uzina nu poate funcționa.

Iazul de decantare este, de asemenea, prezent pe planurile de situație, părți integrante ale Certificatului de Urbanism, șampilate de către Consiliul Județean Alba pentru a nu fi schimbate, fiind de asemenea menționat în tabelele cu suprafețe ocupate și tipuri de proprietăți și terenuri din planurile menționate anterior.

Nu este corectă afirmația potrivit căreia etapa de consultări publice și evaluare a studiului de mediu a început fără un Certificat de Urbanism valabil.

Astfel, la data depunerii Raportului EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006). documentația prezentată de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) conținea Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006, act valid și valabil la acea dată și în prezent.

Solicitarea privind respingerea cererii pentru emiterea acordului de mediu, fundamentată pe opinia conform cu care procedura de obținere a unui acord de mediu este viciată pentru că nu s-ar fi prezentat un Certificat de Urbanism valabil, este eronată și nefundamentată atât din punct de vedere juridic cât și față de situația de fapt.

Astfel, din punct de vedere juridic, arătăm că Certificatul de Urbanism este parte a documentației depusă de solicitant la momentul *demarării* procedurii pentru emiterea acordului de mediu.

În fapt, subliniem că cerința legală a fost respectată de către RMGC, care a depus o documentație completă și în deplină conformitate cu cerințele legale, incluzând Certificat de Urbanism valabil (Certificatul de Urbanism nr. 68 din 20 august 2004).

Suspendarea la un moment dat a Certificatului de Urbanism inițial nu are relevanța și nu influențează procedura de obținere a acordului de mediu întrucât:

- cerința existenței Certificatului de Urbanism valabil se referă la momentul demarării procedurii (art. 9 din Procedura pentru evaluarea impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, aprobată prin Ordinul nr. 860/2002), cerința fiind îndeplinită de RMGC conform celor mai sus arătate;
- la data depunerii Raportului EIM (15 mai 2006) și anterior începerii consultării publicului (iunie 2006). documentația prezentată de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) conținea Certificatul de Urbanism nr. 78 din 26.04.2006, act valid și valabil la acea dată și în prezent. Certificatul de Urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente *la data solicitării* și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire (art.6 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată; art. 27 alin. 2 din Normele de aplicare a legii 50/1991- Monitorul Oficial nr. 825 bis/13.09.2005);

Pentru aceeași parcelă se pot elibera mai multe certificate de urbanism, dispozițiile legale neimpunând o limitare a numărului de certificate de urbanism care pot fi obținute de un solicitant (art. 30 din Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul);

Precizăm că în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

Distinct, menționăm faptul că în anul 2002 s-a realizat un Plan de Urbanism General (PUG) pentru întreaga localitate Roșia Montană care prevede reglementări urbanistice pentru toate cele 16 sate aflate pe teritoriul comunei Roșia Montană, precum și o zonă protejată, care să cuprindă clădirile cu valoare de patrimoniu. PUG a fost prezentat publicului și a fost subiectul unor dezbateri publice, timp în care toți cei interesați au putut să-și exprime opiniile legate de direcțiile de dezvoltare ale comunei. După parcurgerea etapei de participare a publicului, Planul de Urbanism General a obținut toate avizele necesare de la: ministerele de resort, Consiliul Județean Alba, Comisia de Urbanism, Agenția de Protecție a Mediului Alba, avizul deținătorilor de rețele și avizul final al Consiliului Local Roșia Montană.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un certificat de urbanism cu nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare al sterilelor. Acest certificat de urbanism corespunde

În totalitate cu propunerea de proiect al cărui impact este evaluat în Raportul EIM, se suprapune peste zona inclusă în Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială Roșia Montană și este inclusă în Licența de concesiune pentru exploatare emisă de Agenția Națională pentru Resurse Minerale. Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială a fost supus consultărilor și dezbaterilor publice organizate în Roșia Montană, Bucium, Cîmpeni și Abrud și a primit avizul de principiu pentru continuarea procedurilor de avizare de la toate cele 4 consilii locale.

În ceea ce privește planurile de urbanism ale celorlalte localități, PUG pentru orașul Abrud a fost reactualizat în anul 2002 și a încorporat partea de iaz care se află pe teritoriul administrat de Abrud și a parcurs aceeași procedură de avizare ca și Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană. Pentru orașul Cîmpeni, Planul de Urbanism General este în curs de reactualizare. Compania Roșia Montană Gold Corporation a solicitat Consiliului Local includerea în PUG a părții de conductă de alimentare cu apă și a captării din Râul Arieș. După finalizare, acesta va face obiectul procedurii de avizare descrise anterior.

Pe teritoriul administrativ al comunei Bucium va fi amplasat doar un drum care are un impact nesemnificativ asupra planului de urbanism. În consecință, în conformitate cu reglementările urbanistice aplicabile, nu este necesară includerea acestuia într-un nou plan de urbanism sau modificarea celui existent.

Conform prevederilor Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate ("Legea 5/2000"), (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/ 2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în Anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă.

Totodată, Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, prevede dreptul persoanelor fizice sau juridice interesate în amenajarea teritoriului, de a iniția redactarea planurilor de urbanism.

În baza acestor prevederi legale, RMGC a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/ 14.02.2002 și nr. 178/ 20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană.

În ceea ce privește valorile de patrimoniu situate în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială (este vorba de 6 imobile monument istoric), acestea sunt tratate în Planul de Urbanism Zonal Industrial elaborat de către S.C. Proiect Alba S.A. În reglementările acestui document vor fi cuprinde măsurile de protejare a acestor monumente.

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate în teritoriul în care intenționăm să dezvoltăm acest proiect, sunt în curs de aprobare în conformitate cu prevederile legale de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie precizat că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Planul de Management). Acest program este absolut obligatoriu, dacă dorim ca aceste case, indiferent că se va pune în

practică proiectul minier sau nu, să nu dispară în totalitate datorită stării înaintate de degradare în care se află.

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Menționăm că Licența Roșia Montană are o durată de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, potrivit Legii Minelor. În conformitate cu dispozițiile legale, obiectul Licenței Roșia Montană îl reprezintă exploatarea resurselor miniere din perimetrul Roșia Montană și nu activitatea desfășurată de CNCAF Minvest SA, companie afiliată la licență.

În urma activităților de explorare-dezvoltare desfășurate de RMGC, au fost identificate detaliat resursele și rezervele existente în perimetrul Roșia Montană. Proiectul minier propus de RMGC are în vedere exploatarea acestor resurse și rezerve descoperite în urma ansamblului de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și prin determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare. Noua exploatare minieră este planificată și proiectată cu respectarea standardelor internaționale și va implica utilizarea celor mai bune tehnici disponibile în vederea operării sigure, a protejării mediului și a atenuării impactului.

În conformitate cu dispozițiile legale, RMGC urmează întreaga procedură de autorizare pentru noile exploatare miniere, dezbateră publică a Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului fiind o etapă obligatorie în cadrul acestui proces de autorizare.

În ceea ce privește iazul de decantare, Hotărârea de Guvern nr. 351/2005 la care faceți referire aprobă Programul de eliminare treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase, nu stabilește criteriile de construire și/sau operare a iazurilor de decantare. Cu toate acestea, vă informăm asupra faptului că, RMGC a depus toate diligențele necesare pentru respectarea prevederilor legale imperative și în ceea ce privește eliminarea treptată a evacuărilor, emisiilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase.

Desfășurarea activității de depozitare a deșeurilor (municipale) este reglementată prin Hotărârea de Guvern nr. 349/2005, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 394 din 10/05/2005, act normativ prin care se transpun în legislația internă prevederile Directivei 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. 182/1 din data de 16.07.1999.

Actualmente, la nivelul Uniunii Europene desfășurarea activității de depozitare a deșeurilor care provin din industria extractivă este reglementată în mod distinct prin Directiva nr. 2006/21/CE ("Directiva nr. 2006/21/CE"), publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L 102 din data de 11.04.2006.

RMGC a redactat raportul la proiectul de evaluare a impactului asupra mediului cu respectarea cerințelor și condițiilor obligatorii prevăzute în cuprinsul Directivei nr. 2006/21/CE. Vă informăm asupra faptului că, independent de momentul la care Directiva nr. 2006/21/CE va fi transpusă în legislația internă, RMGC va respecta orice cerință legală obligatorie pentru activitatea minieră desfășurată în privința depozitării deșeurilor.

Conform prevederilor legislației de mediu în vigoare OUG 195/2005 modificată art.11 aliniatul (4) Acordul de mediu se emite în paralel cu celelalte acte de reglementare emise de autoritățile competente, potrivit legii. Avizul de gospodărire a apelor se obține în urma derulării unei proceduri paralele. Procedura de obținere a avizului de gospodărire a apelor a fost demarată de curând.

HG 349/2004 privind depozitarea deșeurilor nu este aplicabilă în cazul construcției iazului de decantare al sterilelor de procesare care fiind o construcție inclusă în categoria lucrărilor hidrotehnice trebuie să se conformeze OUG 244/2000 modificată privind siguranța barajelor și noii Directive 2006/21/EC privind managementul deșeurilor din industria extractivă. Detaliile legate de caracteristicile hidrogeologice și geotehnice a văii Corna au fost descrise în Studiul privind condițiile inițiale Hidrogeologice transmis odată cu Raportul EIM autorităților de reglementare în mai 2006, raport care poate fi consultat online și pe următoarele pagini de internet: www.rmgc.ro; www.mmediu.ro.

RMGC – nu statul român – va plăti toate datoriile aferente proiectului Roșia Montană. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Conform Legii minelor din România și a Directivei UE privind deșeurile miniere se va institui o garanție financiară pentru refacerea mediului (GFRM) înainte de crearea oricărei datorii. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt de minim 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările angajate anual.

Cea de a doua garanție, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile preconizate pentru eventuala închidere a exploatării miniere Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale („ANRM”).

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor U.E.;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;
- Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

În legătură cu problematica indicată de dumneavoastră, respectiv asigurarea proiectelor miniere, menționăm faptul că, Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004") stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "*scopul prezentei directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător*".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "*Statele membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă*".

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 30.04.2007. Precizăm faptul că, până la acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, la acest moment nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții.

Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

De asemenea, vă rugăm să aveți în vedere că, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. ("RMGC") se angajează să mențină cele mai ridicate standarde de sănătatea muncii și siguranță pentru angajații și furnizorii săi de servicii. Utilizarea de către companie a Celor mai Bune Tehnici Disponibile – BAT – ne ajută să asigurăm atingerea acestui obiectiv. Nici o organizație nu câștigă dintr-o pierdere, și în acest scop vom acționa pentru a implementa soluții de inginerie la risc, deoarece ele sunt superioare soluțiilor de asigurare împotriva riscurilor. Se poate elimina un procent de până la 75% din riscul de pierderi în timpul fazei de proiectare și de construcție a unui proiect.

În acest sens, specificăm faptul că, RMGC a reținut unul din principalii brokeri de asigurări pe plan mondial care este stabilit de mult în România și are o tradiție lungă și respectată de stabilirea a evaluărilor riscurilor în operațiile de exploatare minieră. Brokerul va folosi cei mai adecvați ingineri specializați în breakdown pe echipamente și proprietăți pentru a efectua analiza riscului și activități de audit de prevenire a pierderilor pe parcursul construcției și activității de exploatare de la Roșia Montană, pentru a minimaliza riscurile. Brokerul va determina ulterior acoperirea corespunzătoare și va lucra cu societăți de asigurare de prim rang pentru a implementa un program în numele RMGC, pentru toate etapele proiectului de la construcție până la operațiunile de exploatare și închidere.

Atragem atenția asupra faptului că, actul normativ la care faceți referire, respectiv HG nr. 95/2000 reglementează modificarea art. 9 (3) din Hotărârea Guvernului nr. 3/2000 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului de Coordonare Economico-Financiară, nu controlul activităților în care sunt implicate substanțe periculoase.

Potrivit prevederilor art. 6 (1) din Hotărârea de Guvern nr. 95/2003 privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase ("HG nr. 95/2003") "*pentru îndeplinirea prevederilor art. 5 titularul activității va prezenta o dată cu documentațiile legale pentru obținerea acordului de mediu, autorizației de mediu și/sau a avizului de protecție civilă, după caz, transmise autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului, respectiv autorităților teritoriale pentru protecție civilă, o notificare*".

Vă rugăm să aveți în vedere faptul că, RMGC a respectat dispozițiile legale incidente în acest sens și a depus autorității publice de protecția mediului o astfel de notificare. În plus, în considerarea prevederilor art. 8 (1) din HG nr. 95/2003 ("*titularul activității în care sunt prezente substanțe periculoase în cantități egale sau mai mari decât cantitățile prevăzute în anexa nr. 2, tabelele 1 și 3, coloana 3, este obligat să elaboreze și să transmită autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă un raport de securitate în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore*"), RMGC a depus odată cu raportul de evaluare a impactului asupra mediului și raportul de securitate, care poate fi consultat pe site-ul Ministerului Mediului la adresa: http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm.

În acest context, întrucât RMGC a respectat obligația de a depune atât notificarea solicitată în conformitate cu prevederile art. 6 (1) din HG nr. 95/2003, cât și raportul de securitate, precizăm faptul că, aplicarea unei sancțiuni de natura celei indicate de dumneavoastră nu se justifică.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

În ceea ce privește impactul asupra caselor monument istoric, trebuie precizat faptul că în martie 2006 a fost efectuat un studiu de specialitate referitor la starea de conservare a fiecărui imobil monument istoric în parte. Acest studiu a fost efectuat de către IPROMIN și Universitatea Tehnică de Construcții București, instituții cu largă expertiză în domeniul proiectării miniere și a

siguranței construcțiilor. Acest studiu propune măsurile de urgență în ceea ce privește consolidarea tuturor acestor imobile. De asemenea, aceleași instituții, mai sus amintite, au efectuat un studiu experimental pentru măsurarea vibrațiilor propagate de activitățile de pușcare în zona protejată a centrului istoric și în zona acestui grup de case monument istoric din afara zonei protejate. Măsurătorile s-au făcut prin simularea unei explozii majore de 3000 kg explozibil, detonat în condiții normale, fără trepte de întârziere sau aplicarea altor tehnologii de ultimă generație, utilizate la ora actuală în mineritul modern. În baza acestui studiu, au putut fi elaborate măsuri de atenuare a impactului potențial produs de cele patru cariere, mai exact efectul pușcărilor în ceea ce privește monumentele istorice.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată de Ministerul Culturii și Cultelor în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004, în prezent, sunt clasate ca monument istoric 41 de imobile de pe cuprinsul localității Roșia Montană, respectiv două biserici și 39 de case (cod L.M.I. 2004: AB-II-s-B-00269, și apoi de la de la AB-II-m-B-00271 la AB-II-m-B-00311). Aceste clădiri monument istoric nu sunt răspândite între cele patru cariere ci sunt grupate astfel: 35 dintre acestea sunt situate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană, iar 6 sunt grupate în zona actualului centru administrativ al comunei, în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială. Nici unul dintre aceste monumente istorice nu va fi afectat de implementarea proiectului minier.

În momentul de față compania RMGC deține 14 clădiri cu statut de monument istoric. Acestea au fost achiziționate urmând procedurile legale prevăzute de către Legea 422/2001, la momentul achiziției imobilele aflându-se în diferite stări de conservare, acest lucru fiind consemnat atât în contractele de vânzare-cumpărare, cât și în diferite imagini realizate de la achiziționarea acestora și până astăzi.

În baza prevederilor legale, RMGC a inițiat din anul 2001 procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/14.02.2002 și nr. 178/20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru zona Centrală Istorică. Treizeci și cinci (35) din cele 41 de imobile monument istoric, sunt localizate în cuprinsul Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană, dintre care, o biserică catolică. Conform recomandărilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, suprafața acestei zone a fost mărită semnificativ. Această zonă va fi restaurată și conservată în ansamblul ei, urmând să fie deschis un muzeu al mineritului, care să cuprindă mai multe secțiuni – expoziția în aer ce va cuprinde toate gospodăriile tradițional-istorice și elemente de patrimoniu industrial, o expoziție asupra istoriei mineritului pe aceste meleaguri, un circuit muzeal subteran organizat în jurul galeriei istorice Cătălina Monulești – galeria în care au fost descoperite cele mai multe tăblițe cerate. Nu este însă în intenția companiei să determine muzeificarea acestei zone, ci, se preconizează ca toate casele, inclusiv imobilele monument istoric restaurate, să fie locuite în continuare de către localnici, iar acolo unde aceștia vor opta pentru relocare, respectivele case vor fi locuite de către persoane ce vor lucra în cadrul Proiectului Minier Roșia Montană. Menționăm doar faptul că în prezent sunt în curs de derulare proiectele de restaurare a 11 case monument istoric proprietate RMGC.

Compania dorește să protejeze și să promoveze toate aceste lucruri, iar pentru asta vor fi luate măsuri speciale atât în cuprinsul zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană (restaurare-consolidare - conservare), cât și în perimetrul industrial (utilizarea de tehnici speciale de pușcare, crearea de zone tampon între cele 2 perimetre, monitorizarea continuă a vibrațiilor și adaptarea pușcărilor în funcție de viteza de propagare a undelor, etc.).

Compania și-a asumat public – în cadrul Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului - un amplu program de reabilitare și restaurare a monumentelor istorice și a Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană, astfel că nu se urmărește cheltuirea unor fonduri

semnificative în această direcție, fără să fie luate toate măsurile tehnice și de siguranță care se impun pentru ca viitoarea exploatare minieră să nu afecteze aceste structuri.

Pentru mai multe detalii legate de aceste studii și simulări efectuate de către Universitatea Tehnică și IPROMIN pe tema măsurilor specifice de atenuare a impactului pușcărilor asupra clădirilor monument istoric vă rugăm să consultați materialul de specialitate anexat. De asemenea vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia” pentru detalii privind măsurile preconizate în ceea ce privește reabilitarea și restaurarea monumentelor istorice din zona Roșia Montană.

Conform Legii 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a zone protejate („Legea 5/2000”), art. 10. - (1), Legii 422/2001 Art. 59, completată prin Legea 259/2006, până la instituirea prin studii de specialitate a zonei de protecție a fiecărui monument istoric, se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de jur-împrejurul monumentului istoric.

Conform prevederilor Legii 5/2000 (art. 5, paragrafele 2-3), autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul autorităților publice centrale cu atribuții în domeniu, aveau obligația de a delimita, în baza unor studii de specialitate, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a Legii 5/2000, zonele de protecție a valorilor de patrimoniu cultural, prevăzute în anexa nr. III a respectivului act normativ. În vederea instituirii zonelor protejate, autoritățile administrației publice locale trebuie să întocmească documentațiile de urbanism și regulamentele aferente, elaborate și aprobate potrivit legii, care trebuie să cuprindă măsurile necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național din zonă. Prin urmare, până la instituirea prin studii de specialitate a zonelor de protecție a monumentelor istorice, în cazul de față, clădirile - monument istoric de la Roșia Montană beneficiază de limita de protecție de 200 metri. În mod practic, prin elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru Zonal Protejată Centrul Istoric Roșia Montană și a Planului de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială Roșia Montană vor fi prevăzute limitele de protecție necesare specifice acestor monumente istorice de la Roșia Montană.

În baza prevederilor legale, RMGC a inițiat din anul 2001 – prin contractarea de firme autorizate – procesul de elaborare a acestor documentații de urbanism specifice – Planul de Urbanism General și Planurile de Urbanism Zonale. Ele au fost elaborate de firme românești autorizate și au urmat procedura legală de aprobare. Avizul pentru instituirea Zonei Protejate Centru Istoric Roșia Montană a fost emis de Ministerul Culturii și Cultelor în cursul anului 2002 (avizele nr. 61/14.02.2002 și nr. 178/20.06.2002) ca parte a procedurii de autorizare a documentațiilor de urbanism. În baza acestor avize, Ministerul Culturii și Cultelor a solicitat elaborarea Planului de Urbanism Zonal pentru Zona Centrului Istoric Roșia Montană. Acest document este în curs de elaborare.

Măsuri specifice privind monumentele istorice și siturile arheologice din cuprinsul zonei de dezvoltare industrială sunt descrise în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (vol. 32-33), respectiv Plan M – Plan de Management al Patrimoniului Cultural, partea I – Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 75-76 și partea II-a – Plan de Management pentru monumente istorice și zonele protejate din Roșia Montană, p. 74-91 și, de asemenea, vor exista o serie de prevederi de specialitate determinate de reglementările cuprinse în Planul de Urbanism Zonal pentru zona de dezvoltare industrială Roșia Montană (documentație de specialitate care urmează în prezent procedura de autorizare reglementată de evaluarea strategică de mediu (SEA) pentru planuri și programe).

În concluzie, studiile de urbanism și studiile de specialitate pentru delimitarea zonelor protejate din cadrul comunei Roșia Montană, sunt în curs de elaborare – în conformitate cu prevederile legale – de către instituțiile și comisiile cu atribuții în această zonă de interes. Trebuie subliniat că niciuna dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci, toate cele 41 de clădiri monument istoric vor fi incluse într-un

amplu program de reabilitare și restaurare (vezi Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (vol. 33), respectiv Plan M – Plan de Management al Patrimoniului Cultural, partea II-a – Plan de Management pentru monumente istorice și zonele protejate din Roșia Montană, p.74-91). Acest program este absolut necesar, dacă se dorește ca aceste case – indiferent de punerea în practică sau nu a proiectului minier – să nu dispară în totalitate, datorită stării avansate de degradare în care se află în prezent.

Amintim faptul că zona protejată a Roșiei Montane va avea o suprafață de peste 130 ha și va cuprinde valorile de arhitectură din cadrul acestei localități (restaurate și puse în valoare), organizate sub forma unui muzeu al mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, etnografie (cu o secție în aer liber), patrimoniu industrial și o importantă componentă subterană localizată în jurul galeriei Cătălina Monulești. În această parte a localității compania va urmări să promoveze dezvoltarea turismului tradițional (pensiuni, mici localuri). În zona estică și sud-estică a centrului vechi se află tăurile istorice: Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel. În această zonă se poate dezvolta un turism modern, de agrement.

Astfel, credem că RMGC și-a îndeplinit până în prezent obligațiile legale care îi revin ca proprietar de clădiri monument istoric. Prin însușirea și asumarea datelor și concluziilor din *Planul de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană* din cadrul Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC își propune să continue această abordare responsabilă și să asigure fondurile necesare pentru restaurarea și conservarea clădirilor monument istoric și a centrului istoric din Roșia Montană. Toate intervențiile asupra acestor clădiri se vor face în conformitate cu prevederile legale în vigoare și pornind de la concluziile enunțate în studiul de specialitate efectuat de către Universitatea Tehnică de Construcții București - Centrul Național de Inginerie Seismică și Vibrații în perioada 2005-2006 asupra clădirilor de patrimoniu din Roșia Montană.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată de Ministerul Culturii și Cultelor în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004, în prezent, sunt clasate ca monument istoric 41 de imobile de pe cuprinsul localității Roșia Montană, respectiv două biserici și 39 de case (cod L.M.I. 2004: AB-II-s-B-00269, și apoi de la de la AB-II-m-B-00271 la AB-II-m-B-00311).

În momentul de față compania RMGC deține 14 clădiri cu statut de monument istoric. Acestea au fost achiziționate urmând procedurile legale prevăzute de către Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată, la momentul achiziției imobilele aflându-se în diferite stări de conservare, acest lucru fiind consemnat atât în contractele de vânzare-cumpărare, cât și în diferite imagini realizate de la achiziționarea acestora și până astăzi.

Ca activități specifice în domeniul conservării monumentelor istorice derulate până în prezent pot fi amintite:

- proiectarea și realizarea eșafodajului ridicat la poarta casei M.I. nr. 372 pentru a stopa mișcarea de înclinare înspre în față a acesteia (Aviz);
- transformarea casei M.I. nr. 392 în spațiu de birouri, cu schimbarea funcțiunii inițiale de spațiu de locuit (Aviz);
- obținerea Autorizației de Construire pentru casa nr. 325 conform Legii 422/2001, deși aceasta nu este M.I., dar este situată în frontul central al pieței din Centrul Istoric Roșia Montană (Aviz). Acest imobil va fi restaurat conform normelor legale a Ministerului Culturii și Cultelor și va avea destinația de Centru de informare și spațiu expozițional;
- în momentul de față pentru 11 clădiri monument istoric din zona Piață Roșia Montană, sunt în fază finală de redactare proiectele specializate de restaurare; care vor intra în faza de execuție în cursul anului 2007
- realizarea unei construcții de lemn pentru protejarea și conservarea primară a incintei funerare romane de la Tăul Găuri.

Pe de altă parte trebuie amintită zona protejată a Roșiei Montane. Aceasta va avea o suprafață de peste 130 ha și va cuprinde 35 de monumente istorice și alte valori de arhitectură din cadrul acestei localități (restaurate și puse în valoare), aici urmând a fi organizat un modern muzeu al mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, etnografie (cu o secție în aer liber), patrimoniu industrial și o importantă componentă subterană localizată în jurul galeriei Cătălina Monulești. În această parte a localității compania va urmări să promoveze dezvoltarea turismului tradițional (pensuni, mici localuri). În zona estică și sud-estică a centrului vechi se află tăurile istorice: Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel. În această zonă se poate dezvolta un turism modern, de agrement.

Trebuie precizat că niciuna dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, respectiv toate cele 41 de clădiri monument istoric vor fi incluse într-un amplu program de reabilitare și restaurare (vezi Studiul de Impact asupra Mediului (vol. 33), respectiv Plan M – Plan de Management al Patrimoniului Cultural, partea II-a – Plan de Management pentru monumente istorice și zonele protejate din Roșia Montană, p. 74-91). Acest program este absolut necesar, dacă se dorește ca aceste case - indiferent de punerea în practică sau nu a proiectului minier - să nu dispară în totalitate, datorită stării avansate de degradare în care se află în prezent.

Compania dorește să protejeze și să promoveze toate aceste lucruri, iar pentru îndeplinirea acestui deziderat, vor fi luate măsuri speciale atât în cuprinsul zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană (restaurare - consolidare-conservare), cât și în perimetrul industrial (utilizarea de tehnici speciale de pușcare, crearea de zone tampon între cele 2 perimetre, monitorizarea continuă a vibrațiilor și adaptarea pușcărilor în funcție de viteza de propagare a undelor etc., dar și reabilitarea și restaurarea propriu-zisă a monumentelor istorice din cuprinsul acesteia).

Așa cum s-a afirmat - în mod public - în cadrul Raportului Studiului de Impact asupra Mediului, odată aprobată începerea Proiectului Minier Roșia Montană, toate clădirile cu statut de monument istoric din Roșia Montană, proprietate a RMGC, vor intra într-un program complex de restaurare și conservare. Dacă vor exista imobile monument istoric ce vor rămâne proprietate a diferitelor instituții sau persoane fizice, cu acordul acestora RMGC va contribui integral la restaurarea și a acestor imobile, în acord cu normele de specialitate emise de Ministerul Culturii și Cultelor. Fondurile pe care compania urmează să le pună la dispoziție în anii următori – în contextul implementării proiectului său – pentru lucrări de conservare, restaurare și întreținere în Zona Protejată Centru Istoric Roșia Montană, cât și pentru clădirile monument istoric situate în afara acesteia se ridică la un total de 3.385.000 dolari SUA (USD).

Conform legii 422/2001, art. 38 - completată prin legea 259/2006 - obligațiile proprietarilor de imobile monument istoric sunt în primul rând acelea legate de întreținerea monumentelor istorice și nu de restaurarea acestora. Pentru a cunoaște în totalitate aceste obligații, care au fost pe deplin asumate de către RMGC, vă rugăm să consultați broșura anexată.

Astfel, RMGC până în prezent și-a îndeplinit obligațiile legale care îi revin ca proprietar de clădiri monument istoric. Prin însușirea și asumarea datelor și concluziilor din *Planul de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană* din cadrul Studiului de impact asupra mediului RMGC își propune să continue această abordare responsabilă și să asigure fondurile necesare pentru restaurarea și conservarea clădirilor monument istoric și a centrului istoric din Roșia Montană. Toate intervențiile asupra acestor clădiri se vor face în conformitate cu prevederile legale în vigoare și pornind de la concluziile enunțate în studiul de specialitate efectuat de către Universitatea Tehnică de Construcții București - Centrul Național de Inginerie Seismică și Vibrații în perioada 2005-2006 asupra clădirilor de patrimoniu din Roșia Montană.

Pentru mai multe detalii legate de aceste studii și simulări efectuate de către Universitatea Tehnică și IMPROMIN pe tema măsurilor specifice de atenuare a impactului pușcărilor asupra clădirilor monument istoric vă rugăm să consultați broșura anexată.

În ceea ce privește exproprierea, pentru a plasa discuția într-un context mai larg, trebuie să menționăm că lucrările necesare în faza de construcție și de exploatare a Proiectului necesită achiziționarea de terenuri în patru din cele 16 sate din comuna Roșia Montană. Prin urmare, regimul proprietății, în cea mai mare parte a comunei, va rămâne neschimbat.

În scopul cumpărării proprietăților necesare pentru dezvoltarea proiectului, compania a elaborat un program de achiziții, în conformitate cu recomandările privind strămutarea și relocarea populației, elaborate de Banca Mondială. Abordarea RMGC, în această privință, se bazează pe principiul vânzării-cumpărării liber consimțite. În acest scop, RMGC a prevăzut pachete de compensare corecte pentru localnicii afectați de proiect, în deplin acord cu politicile Băncii Mondiale în domeniu.

Dat fiind că proiectul minier se va dezvolta în etape, nu este necesar ca toate proprietățile să fie achiziționate de la început. Prin urmare, compania și-a îndreptat atenția asupra terenurilor necesare pentru construirea și funcționarea minei în primii cinci ani. În prezent, compania deține peste 56% din terenul necesar în faza de construcție și în primii cinci ani ai fazei de exploatare.

Un procent de 98% din proprietarii de terenuri necesare și încă neachiziționate au solicitat evaluarea bunurilor, ceea ce indică că se gândesc în mod serios să vândă aceste proprietăți. Din datele obținute în urma evaluării, rezultă că există un număr redus de proprietari care s-ar putea dovedi refractari la ideea de a-și vinde gospodăriile.

Cu privire la această ultimă situație, unele proprietăți sunt situate în zone care nu sunt necesare în faza de construcție și în etapa inițială de exploatare. Prin urmare, pentru perioada imediat următoare, nu există motiv ca acești proprietari să constituie impedimente în calea dezvoltării proiectului minier, ei fiind liberi să trăiască așa cum doresc.

În privința numărului și mai mic de case situate în zonele destinate lucrărilor de construcție și de exploatare inițială, compania va căuta soluții pentru modificarea planului de dezvoltare a minei, astfel încât casele și terenurile celor care doresc să-și păstreze proprietățile să nu fie afectate.

Desigur, după toate aceste eforturi, s-ar putea ca un număr foarte mic de proprietari – poate doar câteva familii – să refuze să își vândă gospodăriile. În acest caz, este de competența autorităților române să decidă dacă vor face uz de instrumentele legale pe care le au la dispoziție în vederea expropriării proprietăților. Este necesar să se decidă dacă dorințele unui număr restrâns de persoane, o mână de oameni doar, (care își exercită dreptul de veto deținut *de facto*), pot să aibă întâietate în defavoarea voinței majorității locuitorilor din zonă și a intereselor mai largi de dezvoltare publică, ținând cont de faptul că România va avea un beneficiu de 2,5 miliarde \$, majoritatea fiind folosiți într-o regiune desemnată „zonă defavorizată”, caracterizată în prezent de o sărăcie cruntă.

Este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. De asemenea, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că “exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică” iar art. 6 din aceeași lege menționează că “sunt de utilitate publică: prospectiuni și explorări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile”.

În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.

Banca Mondială a finanțat în ultimii 10 ani peste 500 de proiecte care au necesitat planuri de strămutare a populației, unele dintre ele la o scară mult mai largă decât cele propuse în cadrul

proiectului Roșia Montană. Nu este neobișnuit ca proiectele de mari dimensiuni să genereze astfel de strămutări de populație, iar acestea, dacă sunt realizate în conformitate cu prevederile legale, nu reprezintă în sine încălcări ale drepturilor omului. De regulă, trebuie să existe o hotărâre definitivă, dată de un tribunal competent, pentru ca o anumită acțiune să poată fi considerată o încălcare a drepturilor omului.

Fiind preocupată de respectarea drepturilor omului și a locuitorilor din Roșia Montană, compania a elaborat un plan de acțiune pentru strămutare și relocare, bazat pe vânzarea liber consimțită a proprietății, în conformitate cu standardele Băncii Mondiale. De-a lungul procesului de implementare a acestui plan, etapa consultărilor publice și a prezentării proiectului a constituit cel mai important instrument în identificarea celor mai bune soluții și căi de urmat.

Planurile de urbanism pregătite pentru Zona Industrială nu au legătură cu strămutarea populației. Aceste planuri au identificat mai multe imperfecțiuni și propun remedierea situațiilor respectiv, zone guvernate de interdicții pentru tipuri specifice de activități și zone care permit activități specifice.

Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană (PUG) aprobat în anul 2002 modifică PUG aprobat în anul 2000 prin încorporarea zonei protejate, care cuprinde clădirile cu valoare de patrimoniu. Prin această modificare, mărimea zonei industriale pe care se va realiza proiectul minier propus de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a rămas aceeași și nu depășește 25% din teritoriul comunei Roșia Montană, iar interdicțiile de construire a unor obiective, altele decât cele cu funcțiuni industriale, sunt aplicate doar în această parte. Aceste interdicții pentru zona industrială existau și în PUG din anul 2000, în consecință modificările actuale nu sunt legate de proiectul minier propus.

Restul de 75% din teritoriul comunei Roșia Montană nu face obiectul nici unei interdicții generate de proiectul minier.

Totodată, vă rugăm să observați că există dispoziții legale imperative care restricționează dezvoltarea altor proiecte decât cele destinate exploatării și prelucrării resurselor naturale în zonele în care acestea sunt identificate. În acest sens, menționăm următoarele prevederi legale:

- (i) art. 41(2) din Legea Minelor nr. 85/2003 "consiliile județene și consiliile locale vor modifica și/ sau vor actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere concesionate";
- (ii) art. 6(1) din Hotărârea de Guvern nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism („HG nr. 525/1996”) "autorizarea executării construcțiilor definitive, altele decât cele industriale, necesare exploatării și prelucrării resurselor în zone delimitate conform legii, care conțin resurse identificate ale subsolului, este interzisă";
- (iii) art. 4.4. din Regulamentul Local de Urbanism al comunei Roșia Montană aferent Planului de Urbanism General din 2002, "autorizarea executării construcțiilor definitive, altele decât cele industriale, necesare exploatării și prelucrării resurselor în zonele delimitate conform legii, care conțin resurse identificate ale subsolului, este interzisă".

În consecință, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, prevederile legale anterior menționate au caracter imperativ și sunt aplicabile oricărui proiect similar, dezvoltat de entități de drept public și/ sau privat.

La ora actuală este în etapa de avizare Modificare Plan de Urbanism Zonal – Zona Industrială Roșia Montană, documentație de urbanism care a fost aprobată și la nivelul anului 2002, dar este modificată în prezent datorită fazei de detaliu la care a ajuns proiectul Roșia Montană (vezi Anexa 3.1, modificări: micșorarea amprentelor carierelor, reproiectarea unor drumuri tehnologice, creșterea suprafeței zonei protejate, toate acestea fiind rezultatul procesului de evaluare a impactului asupra mediului și a măsurilor de prevenire, minimizare și eliminare a impactului potențial, rezultate din procesul de evaluare).

Limitele zonei industriale au fost stabilite în baza unei analize științifice, care a stat la baza delimitării zonelor de protecție. Regulamentul de urbanism al Planului de Urbanism Zonal va stabili în detaliu viitoarele funcționalități pentru diferite zone, interdicția de construire sau de dezvoltare a altor activități fiind menținută doar pe amprenta obiectivelor propuse.

Așa cum o demonstrează experiența altor proiecte similare astfel de activități industriale pot coabita și chiar stimula dezvoltarea altor activități conexe.

Strămutarea rămășițelor pământești și reînhumarea acestora are loc în urma discuțiilor cu comunitatea și cu autoritățile bisericești și în concordanță cu ritualurile religioase și cu prevederile legale aplicabile.

În ceea ce privește actele normative aplicabile, acestea sunt:

- (i) Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11/08.01.2007;
- (ii) Legea nr. 98/1994 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor la normele legale de igienă și sănătate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317/16.11.1994, cu modificările și completările ulterioare ("Legea nr. 98/1884");
- (iii) Normele de igienă și recomandări privind mediul de viață al populației, aprobate prin Ordinul nr. 1028/2004, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140/03.07.1997, cu modificările și completările ulterioare ("Normele de igienă");
- (iv) HG nr. 955/2004 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 660/22.07.2004;
- (v) Ordinul nr. 261/1982 pentru aprobarea Regulamentului-tip privind administrarea cimitirelor și crematoriilor localităților, publicat în Buletinul Oficial nr. 67/11.03.1983;
- (vi) Regulamentul pentru administrarea averilor bisericești, aprobat prin Decizia Ministrului Cultelor nr. 32-234/29.09.1950;
- (vii) Regulamentul pentru organizarea și funcționarea cimitirelor parohiale și mănăstirești din cuprinsul eparhiilor Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decizia Departamentului Cultelor nr. 16.285/31.12.1981.

În privința termenului legal privind desființarea și schimbarea destinației unui cimitir, art. 154 din Normele de igienă prevede: „Desființarea și schimbarea destinației unui cimitir se fac numai după 30 de ani de la ultima înhumare și după strămutarea tuturor osemintelor. Desființarea cimitirelor înainte de acest termen se face numai cu avizul inspectoratului de poliție sanitară și medicină preventivă județean.”

Așadar, desființarea unui cimitir înainte de expirarea termenului de 30 de ani este posibilă, fiind permisă de lege în urma obținerii avizului inspectoratului de poliție sanitară și medicină preventivă. Numai în situația în care schimbarea destinației terenului pe care se află cimitirul se face cu încălcarea dispozițiilor legale, respectiv în lipsa acestui aviz, devin aplicabile sancțiunile contravenționale prevăzute de art. 11 lit. j) din Legea nr. 98/1994.

Compania este conștientă de faptul că aceasta este o problemă sensibilă pentru comunitate. Legislația românească stabilește metodele acceptate privind exhumarea rămășițelor și reînhumarea acestora [1], compania obligându-se să le respecte întocmai. În ceea ce privește numărul mormintelor, numai 410 din cele 1905 existente în Roșia Montană vor fi afectate de proiectul minier, deoarece compania și-a proiectat activitatea de exploatare minieră în așa fel încât să nu se modifice amplasamentul cimitirelor existente, în măsura în care acest lucru este posibil. Mormintele vor fi strămutate ținându-se cont de dorințele familiilor și pe cheltuiala companiei RMGC. Mormintele abandonate vor fi strămutate, cu tot respectul și considerația din partea companiei, în noul cimitir din Piatra Albă

Dispozițiile art. 5 alin. (4) din Legea Minelor nr. 85/2003, reglementează cu caracter imperativ obligația de confidențialitate cu privire la informațiile privind activitățile miniere, menționând faptul că „*autoritatea competentă, titularii de licențe/permise, precum și alte autorități publice...*

au obligația de a păstra confidențialitatea asupra datelor și informațiilor [...] de care iau cunoștință în executarea atribuțiilor de serviciu, pe toată durata activităților miniere, în condițiile prevăzute de lege.”

În conformitate cu pct. 10 din Ordinul nr. 202/14.11.2003 privind aprobarea listei cu informațiile ce constituie secret de serviciu în cadrul ANRM, emis în temeiul Legii nr. 182/2002 privind informațiile clasificate, sunt incluse în categoria informațiilor ce constituie secrete de serviciu: „licența de dare în administrare sau concesiune pentru exploatare și documentațiile aferente acesteia.” Menționăm că perimetrul concesionat reprezintă o anexă la licență, fiind parte integrantă a acesteia.

Potrivit art. 39 din Legea nr. 182/2002 privind informațiile clasificate, „încălcarea normelor privind protecția informațiilor clasificate atrage răspunderea disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz”.

În concluzie, obligația păstrării confidențialității revine atât autorității competente cât și titularului acesteia, atât în temeiul legii, cât și în baza licenței și a acordurilor de confidențialitate încheiate între RMGC și ANRM potrivit prevederilor art. 12 din HG nr. 1208/2003 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea Legii Minelor nr. 85/2003 și prin urmare, această informație privind perimetrul inițial al licenței nu poate fi divulgată.

Cu titlu general, menționăm că toate actele de reglementare a operațiunilor aferente Licenței de concesiune pentru exploatare în Perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 au fost încheiate și emise în temeiul competențelor legale ale Agenției Naționale pentru Resurse Minerale și cu respectarea dispozițiilor legale aplicabile.

În acest sens, Agenția Națională pentru Resurse Minerale are competența legală să negocieze și să stabilească clauzele și condițiile licențelor, potrivit art. 55(1) lit. a) din Legea Minelor nr. 85/2003 (art. 40 (1) lit. b) din fosta Lege a Minelor nr. 61/1998) și art. 2 lit. b) din HG nr. 756/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, care prevede: “Agenția Națională pentru Resurse Minerale are următoarele atribuții principale: negociază și stabilește, împreună cu ceilalți concedenți ai domeniului public al statului, după caz, clauzele și condițiile acordurilor petroliere, ale licențelor și permiselor miniere, încheie astfel de acorduri, licențe și permise și reglementează derularea operațiunilor petroliere și a activităților miniere prin norme, regulamente și instrucțiuni tehnice emise în aplicarea actelor normative în vigoare”.

Comuna Roșia Montană este formată din 16 sate. În prezent, Zona Industrială Roșia Montană, ocupă doar 25% din acest teritoriu, astfel încât doar 4 sate sunt afectate de activitățile miniere propuse prin proiectul inițiat de S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC). Cum și în trecut s-au desfășurat numai activități cu specific minier, în acest areal nu au existat ferme sau alte tipuri de activități în afara celor cu funcțiuni industriale.

Mai mult, prin planurile de management realizate în procesul de evaluare a impactului asupra mediului, inițierea activităților turistice sau diversificarea și dezvoltarea serviciilor în zona proiectului și în zonele învecinate sunt încurajate și imperios necesare pentru bunul mers al proiectului. Acest fapt poate fi ilustrat prin parteneriatele inițiate și dezvoltate de către companie (vezi Anexa 4), dintre care am dori să menționăm: Microbanca pentru finanțarea micilor afaceri, programele de instruire și îmbunătățire a abilităților locuitorilor din Roșia Montană și comunitățile învecinate și programul de dezvoltare și consiliere a tineretului prin Centrul de resurse CERT Apuseni, deschis la Abrud.

Pentru o imagine de ansamblu mai clară în ceea ce privește programul Sapard, dorim să vă facem cunoscute informațiile pe care le deținem în acest moment. Programul Sapard a făcut parte din pachetul de finanțare oferit de către Uniunea Europeană țărilor în curs de aderare. În zona Roșia Montană, entitățile eligibile pentru a obține finanțare Sapard, nu au fost împiedicate de dezvoltarea proiectului minier, propus de RMGC, să acceseze fonduri Sapard pe una din

măsurile programului ce au fost accesibile până în anul 2006. Pentru reabilitarea drumurilor entitatea eligibilă era administrația locală (Consiliul Județean Alba și Consiliul Local Roșia Montană). Entitățile eligibile pentru celelalte măsuri ale programului Sapard, cum ar fi turism sau diversificarea serviciilor în mediul rural sau alte măsuri pentru care organizatori sau membrii ai comunității Roșia Montană ar fi fost eligibili, nu au fost împiedicate de asemenea de dezvoltarea Proiectului Roșia Montană. Orice entitate eligibilă conform criteriilor Sapard ar fi putut accesa aceste fonduri, de exemplu, pentru dezvoltarea unei pensiuni și diversificarea serviciilor în zona protejată sau în afara perimetrului industrial. Din cunoștințele noastre acest fapt nu s-a întâmplat și, ne rezervăm dreptul de a susține cu seriozitate că, nu poate fi asociat sub nici o formă cu dezvoltarea proiectului Roșia Montană.

Consultările populației s-au efectuat în mai multe moduri:

1. Documentațiile PUZ au fost expuse la sediul primăriilor din Roșia Montană, Bucium, Câmpeni și Abrud și au fost deschise registre pentru comentariile populației. De asemenea aceste documentații au fost expuse și la centrele de informare ale companiei din Roșia Montană și Abrud și au fost postate pe site-ul RMGC și site-ul APM Alba.
2. Dezbateri publice au fost organizate în localitățile Roșia Montană, Bucium, Câmpeni și Abrud și reprezentanții desemnați de primarii au întocmit procese verbale cu comentariile populației.

În conformitate cu prevederile legale aferente, publicul interesat poate înainta propuneri justificate în legătură cu evaluarea impactului asupra mediului. Art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 al Ministerului Apelor și Protecției Mediului cu privire la procedurile de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordurilor de mediu ("Ordinul nr.860/2002") demonstrează faptul că "pe baza rezultatelor obținute în urma dezbaterilor publice, *autoritățile competente pentru protecția mediului iau în considerare propunerile/observațiile formulate de public și îi solicită titularului de proiect completarea raportului la studiului de evaluare a impactului asupra mediului, cu o anexă care să cuprindă soluții pentru rezolvarea problemelor ridicate*".

Având în vedere că declarația participantului la consultarea publică (i) se referă la existența unei posibile anchete penale, și (ii) nu identifică, nici nu specifică probleme cu privire la proiectul inițiat de SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC), care să facă obiectul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC nu este în situația de a răspunde și nu poate face nici un fel de comentarii în această privință.

Cu toate acestea, ținând cont de faptul că RMGC și-a exprimat disponibilitatea de a discuta orice probleme relevante cu privire la proiectul propus, vă rugăm să acordați atenție următoarelor aspecte:

Nici unul dintre reprezentanții sau angajații RMGC nu este implicat în această presupusă anchetă penală, și de aceea RMGC nu poate furniza nici un fel de informații în această privință. În plus, ancheta penală este supusă principiului confidențialității și principiului constituțional al "prezumției de nevinovăție", conform căruia nici o persoană nu este considerată vinovată până ce nu este condamnată definitiv de către justiție. Prin urmare, răspunderea penală a oricărei persoane care este suspectată de încălcarea prevederilor legale poate fi angajată numai în măsura în care existența tuturor elementelor presupusei infracțiuni este dovedită dincolo de orice îndoială în cadrul unui proces încheiat printr-o sentință definitivă a instanței competente.

Cât privește estimarea procentajului participării statului Român, vă rugăm să notați societatea mixtă înființată de Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent CNACAF Minvest SA) a fost fondată în conformitate cu prevederile stipulate prin Legea nr.15/1990 cu privire la reorganizarea companiilor proprietate de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial Partea 1, nr.98/08.08.1990 cu completările și modificările ulterioare. Articolul 35 din această lege stipulează posibilitatea ca regiile autonome să se asocieze cu terțe părți persoane juridice române sau străine, în vederea înființării unor noi societăți comerciale.

Actul Constitutiv al RMGC, care reprezintă rezultatul acordului cu privire la termenii și condițiile asocierii dintre Statul Român și investitor, este un document ce poate fi consultat de către public. Acest document face parte din categoria de documente care, în conformitate cu Legea nr. 26/1990 cu privire la Registrul Comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României. Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze copii legalizate pe cheltuiala persoanei care a depus cererea.

În același timp, menționăm că participarea acționarilor la profiturile și pierderile RMGC a fost stabilită în conformitate cu contribuția lor la capitalul înregistrat al companiei. Procentajele actuale de 80% pentru Gabriel Resources Ltd. și 19,31% pentru CNCAF Minvest SA sunt rezultatul contribuției inițiale și ulterioare a acționarilor la capitalul companiei, luând deci în considerare și plata efectuată în avans de Gabriel Resources Ltd. a tuturor costurilor și cheltuielilor aferente activităților de dezvoltare – exploatare și autorizare a proiectului minier Roșia Montană.

Din coroborarea prevederilor art. 47 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale și ale art. 70 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, pentru a exista un conflict de interese în exercitarea unei funcții publice trebuie să ne aflăm în prezența unui **interes personal direct de natura patrimonială în problema supusă dezbaterilor consiliului local.**

În ceea ce privește situația consilierilor locali în legătura cu care există suspiciunea că s-ar afla în conflict de interese în raport cu problemele supuse dezbaterilor consiliului, având în vedere faptul că sunt angajați ai RMGC (sau au rude/afini angajați ai RMGC), cu titlu general, se cuvin menționate următoarele:

- (i) Având în vedere că RMGC deține o licență de exploatare pentru perimetrul Roșia Montană, Consiliul Local are obligația legală (conform Legii Minelor) să modifice planurile generale de urbanism pentru a permite realizarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere concesionate. În acest sens, Consiliul Local a aprobat Planul de Urbanism General și Planul de Urbanism Zonal Noua Roșia Montană în zona Piatra Albă, iar **celelalte hotărâri subsecvente** nu au făcut altceva decât să concretizeze și să pună în aplicare o obligație legală a Consiliului Local. Această obligație este așadar impusă de lege, nefiind o concretizare a interesului personal al vreunui dintre consilieri și neexistând implicații de natură patrimonială în adoptarea unei astfel de hotărâri;
- (ii) Chestiunile supuse dezbaterii consiliului local și hotărârile adoptate (așa cum au fost enumerate în întrebare) nu sunt de natură să implice un interes personal direct de natură patrimonială în legătura cu consilierii vizați, acestea privind întreaga comunitate;
- (iii) Rosiamin SA reprezintă un agent economic cu capital integral de stat, având sediul social în comuna Roșia Montană. Raporturi de muncă ale unor consilieri locali cu Rosiamin SA nu au nici un fel de implicații asupra activității RMGC;
- (iv) După încetarea activității de producție a Rosiamin SA, care a avut ca rezultat o creștere a ratei șomajului în zona la aproximativ 70%, RMGC este cel mai important agent economic din zona, personalul său fiind cu precădere angajat din rândul localnicilor, în concordanță cu angajamentele asumate de RMGC;
- (v) Raportul de muncă existent între unul dintre consilieri sau vreuna dintre rudele acestuia și RMGC nu este de natură să conducă în mod direct la existența unui conflict de interese, întrucât nu există identitate de interese între interesul patrimonial al angajatorului și interesul patrimonial al angajatului. Prevederile legale relevante în

aceasta materie sunt de stricta interpretare si aplicare, astfel ca extinderea prin analogie a noțiunii de interes patrimonial („folos material personal”), prin esența **personal si direct**, la interesul companiei pentru care lucrează respectivii consilieri, este lipsita de fundament juridic;

Proiectul Minier Roșia Montană este un proiect de amploare, a cărui implementare implica întreaga comunitate, așa încât invocarea unui interes patrimonial al unui angajat RMGC echivalează cu invocarea unui atare interes în legătură cu oricare membru al comunității, susținere care este lipsita de logica si de fundament legal.

În conformitate cu prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, un investitor, are obligația să asigure resursele financiare pentru efectuarea cercetărilor de arheologie preventivă și a unor studii conexe de patrimoniu, în cazul în care intenționează realizarea unui proiect în zone cu potențial arheologic Aceasta este o obligație legală pe care SC Roșia Montană Gold Corporation SA și-a asumat-o deplin, din anul 2000 și până în prezent.

Scopul declarat al RMGC este acela de a asigura condițiile necesare cercetării, înregistrării, protejării și valorificării publice a patrimoniului cultural din zona Roșia Montană, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată prin Legea 378/2001, Legea 462/2003, respectiv Legea 258/2006 și în baza prevederilor Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată prin Legea 259/2006.

Toate cercetările arheologice cu caracter preventiv desfășurate la Roșia Montană începând cu anul 2001 și până în prezent au fost realizate în cadrul Programului Național de Cercetare “Alburnus Maior”, fiind emise în conformitate cu prevederile legale, autorizații de săpătură arheologică preventivă. Cercetările arheologice sunt coordonate științific de către Muzeul Național de Istorie a României, la derularea acestora participând un număr de 21 de instituții de specialitate românești și 3 din străinătate, fiind de subliniat aportul esențial adus de către echipa de arheologie minieră de la Universitatea Toulouse Le Mirail, condusă de către dr. Beatrice Cauuet. Studiile de arheologie minieră în România sunt o premieră în acest moment, Roșia Montană fiind primul sit din țara noastră unde se desfășoară astfel de cercetări de către o echipă cu expertiza necesară. Toate cercetările au fost efectuate conform prevederilor legale în vigoare. Cercetările derulate în fiecare campanie arheologică sunt autorizate de către Ministerul Culturii și Cultelor în baza planului anual de cercetare arheologică aprobat de către Comisia Națională de Arheologie. Cercetarea arheologică s-a desfășurat prin sondarea tuturor zonelor accesibile și în același timp propice locuirii și altor activități umane, ținându-se cont de informațiile preliminare furnizate de sursele de arhivă și bibliografice, de observațiile făcute în cursul campaniilor periegetice, de analizele magnetometrice, de studiile de rezistivitate electrică și de datele zborurilor fotogrametrice.

Informații de detaliu asupra descoperirilor arheologice întâmplătoare și a cercetărilor arheologice preliminare (de suprafață și subteran) din zona masivului Orlea au fost publicate în Studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, vol. 6 – *Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural*, Anexa I, p. 219-222. În Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 – că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: “Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, din anul 2007 investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru. Astfel, activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.” (*Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural*, vol. 6, p. 43)

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu identificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în *Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural*, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv – așezarea romană de la Alburnus Maior, zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001, completată de Legea 259/2006, este posibilă aplicarea legală a procedurii de declasare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform. avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic poate fi redat activităților umane curente – Legea 258/2006, art. 5, paragraf (2). Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argentifere din zona masivului Orlea. Tot în baza prevederilor Legii 258/2006, art. 7, lit. a) investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiul de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi Fișa de sit arheologic din *Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural* din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I, fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9, Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Cum dezvoltarea Proiectului în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, din anul 2007 investigațiile de arheologie preventivă se vor concentra în acest perimetru. Astfel activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului în această zonă, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.

În cazul în speță, realizarea de replici se referă la obiective care au fost cercetate științific și pentru care s-a decis aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Realizarea unor atare reconstituiri este așadar o măsură de minimizare a impactului, suplimentară celor prevăzute legal și nu o simplă acțiune de replicare a unor monumente istorice.

Până în anul 1999 galeriile romane de la Roșia Montană nu au fost studiate de către specialiști în domeniul arheologiei miniere, deși existența lor era cunoscută de mai bine de 150 de ani. Practic acest tip de vestigii arheologice erau înainte de anul 2000 o necunoscută din perspectiva unei abordări științifice, referirile legate de acestea fiind de cele mai multe ori empirice. Astăzi, după cercetări ample desfășurate în ultimii 7 ani, sunt bine cunoscute natura, caracteristicile și distribuția acestei categorii aparte de patrimoniu – galeriile miniere istorice din zona Roșia Montană. Cercetările arheologice în subteran și studiile complexe de specialitate efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare asupra acestor vestigii, precum și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora. Enumerăm pe scurt câteva concluzii:

- vestigiile miniere din masivele situate în jumătatea de sud a văii Roșiei au fost cercetate în detaliu și s-au propus măsuri de conservare specifice pentru zonele Cătălina Monulești și Piatra Corbului;
- vestigiile miniere din zona de nord-est ale văii Roșiei au fost cercetate în detaliu și s-au propus măsuri de conservare specifice pentru zona Văidoaia;
- vestigiile miniere din masivele situate în jumătatea de nord a văii Roșiei au fost cercetate preliminar și în cazul unor descoperiri importante precum cele din sectorul minier Păru Carpeni s-au propus măsuri de conservare specifice; zona Orlea – Țarina va fi cercetată în detaliu în intervalul 2007-2012.

Cu referire la ansamblul de valori de patrimoniu din această zonă reamintim că prin cercetările arheologice preventive din anii 2001-2006 au fost conturate și cercetate 13 situri arheologice, pentru unele dintre acestea - după finalizarea cercetărilor exhaustive - s-a luat decizia aplicării procedurii de descărcare de sarcină arheologică, iar în alte cazuri s-a luat decizia conservării *in situ* – incinta funerară de la Tăul Găuri sau vestigiile romane de pe Dealul Carpeni. În ceea ce privește cele 41 de clădiri monument istoric din Roșia Montană, acestea nu vor fi afectate de dezvoltarea proiectului minier, ci vor fi luate ample măsuri de restaurare și conservare a acestor structuri. Pentru 11 dintre acestea sunt deja în lucru documentațiile de specialitate necesare pentru demararea procesului de restaurare și conservare.

În mod particular, referitor la amenajarea muzeală a galeriilor romane de la Roșia Montană, dr. Beatrice Cauuet afirma încă din anul 2003: „în perspectiva organizării unui muzeu de sit, cu conservarea și păstrarea unor vestigii miniere *in situ*, este mult mai indicat să se selecționeze zone remarcabile în care să existe diferite tipuri de lucrări miniere specifice minelor antice de la Roșia Montană. În perspectiva punerii în valoare a lucrărilor miniere antice, se poate lua în considerare o concentrare a mijloacelor tehnice și financiare existente pentru restaurarea unui sector mai restrâns, mai ferit de reluări moderne recente (prin urmare cu un grad mai mare de autenticitate) și situat într-o zonă a sitului care se găsește mai aproape de celelalte monumente istorice care urmează să fie puse în valoare, cum este cazul centrului istoric al comunei Roșia Montană. În sfârșit, există și alte zone mai restrânse din cadrul sitului, situate în exteriorul perimetrului de impact al proiectului minier, cum este versantul estic al Cârnicului - sectorul Piatra Corbului și sectorul Păru Carpeni, care s-ar preta în egală măsură la un program de amenajare în vederea accesului publicului. În particular, în sectorul Piatra Corbului se găsesc șantiere romane de exploatare săpate cu focul, vestigii extraordinare, impresionante prin dimensiunile lor mari, dar a căror poziție în imediata vecinătate a viitoarei cariere trebuie luată în considerare în vederea luării unor măsuri de protecție adecvate, necesare pentru evitarea degradării lor din cauza pușcărilor din carieră.”

Referitor strict la ceea ce afirmați dumneavoastră, legislația română (Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată, Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată) prevede două aspecte clare:

- posibilitatea efectuării cercetării arheologice în cazul monumentelor istorice și în baza concluziilor acesteia, aplicarea procedurii de descărcare de sarcină arheologică – demers care determină declasarea din oficiu a respectivului monument;
- strămutarea monumentelor istorice - situație care se referă cu precădere la elemente de patrimoniu construit, respectiv imobilele (case) monument istoric, ceea ce în cazul de față

nu va fi necesar deoarece toate casele monument istoric vor fi conservate și restaurate pe loc.

Cercetările de arheologie minieră efectuate – începând din anul 1999 și până în prezent – de către o echipă specializată pluridisciplinară de la Universitatea Toulouse Le Mirail (Franța) coordonată de către dr. Beatrice Cauuet au avut în vedere realizarea – în premieră în România – a unui studiu de detaliu asupra acestui tip de vestigii arheologice, respectiv galeriile miniere vechi, de epocă antică și nu numai.

În ceea ce privește galeriile miniere datând din epoca romană descoperite în sectoarele miniere Cătălina Monulești și Păru Carpeni, sunt prevăzute ample lucrări de redeschidere, consolidare și amenajare care să permită conservarea lor *in situ* și amenajarea lor pentru un circuit public de vizitare. Această decizie a luat în considerare valoarea și semnificația vestigiilor arheologice păstrate în aceste galerii, respectiv instalații romane din lemn pentru evacuarea apelor de mină (așa numitele „roți romane”). În același timp, galeria Cătălina Monulești are faima de a fi cea în care – la mijlocul secolului al XIX-lea – a fost descoperit cel mai semnificativ lot de tăblițe cerate (conform surselor de arhivă istorică fiind vorba de peste 11 piese, dintr-un total cunoscut până astăzi de 32 de astfel de artefacturi).

În condițiile în care în masivul Cârnic, accesul în subteran al specialiștilor este extrem de dificil, iar cel al publicului larg este practic imposibil, s-a ajuns la concluzia că realizarea unor replici fidele ale tipurilor principale de lucrări miniere antice reprezintă singura modalitate de punere în valoare a acestor lucrări. Printre alte lucrări de specialitate ale echipei de arheologi miniere francezi de la Universitatea Toulouse Le Mirail (Franța), putem enumera ridicarea topografică de detaliu a lucrărilor miniere antice și realizarea unei inventarieri fotografice integrale a vestigiilor miniere subterane de epocă romană. Mai mult, modelul 3D realizat de specialiștii francezi a permis reconstituirea morfologiei inițiale a minei antice, eliminându-se distrugerile provocate de trecerea timpului și de lucrările miniere ulterioare. Aceste rezultate științifice vor sta la baza realizării reconstituirilor lucrărilor miniere antice.

Astfel, situația actuală arată clar că în cea mai mare parte lucrările miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate *in situ*. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană.

Spre deosebire de țara noastră în care noțiunea de copie duce cu gândul la un lucru de calitate îndoielnică, un surrogat, în țări precum Franța (replicile peșterilor pictate Lascaux și Cosquer) sau Marea Britanie (mina de plumb Killhope, Scoția), astfel de replici sunt practic imposibil de distins de original. Este recreată cu fidelitate nu numai morfologia spațiului subteran și textura pereților, dar și ambianța generală, respectiv umiditatea, temperatura, iluminarea redusă, curenții de aer etc. Mai mult, aceste construcții realizate la suprafață sau în subteran, permit un control riguros al factorilor de risc potențial, spre exemplu inundații, surpare, aeraj, care nu pot fi controlați într-un labirint subteran ce depășește 75 km lungime și se etajează pe o diferență de nivel de peste 400 m, cum este cazul minei de la Roșia Montană.

În ceea ce privește realizarea de replici ale unor structuri miniere, există astfel de cazuri în diverse țări europene. Pentru a cita un exemplu relevant, poate fi menționată **reconstruirea minei romane de la Rio Tinto** (în cadrul muzeului minier de la Rio Tinto, Huelva, Spania, care înfățișează o istorie de 5.000 de ani a mineritului în Peninsula Iberică; acest sit constituie poate

una dintre cele mai apropiate analogii pentru patrimoniul arheologic minier de la Roșia Montană, inclusiv prin descoperirea aici la sfârșitul secolului al XIX-lea a unui sistem de drenare a apelor de mină datând din epoca romană similar celor două cunoscute deja la Roșia Montană în sectoarele miniere Păru Carpeni și Cătălina Monulești).

De asemenea, referitor la posibilitatea de acces a turiștilor în acest sistem de galerii, vă punem la dispoziție fragmentul referitor la această problemă din raportul oficial întocmit în urma vizitei la Roșia Montană efectuată de către dl. Eddie O'Hara (MP) (Raportor General pentru Patrimoniul Cultural) și dl. Christopher Grayson (Secretar Șef pentru Cultură, Știința și Învățământ), ambii reprezentanți oficiali ai Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

- [...] "Criticii și-au manifestat îngrijorarea privind procedura (descărcarea de sarcini arheologice a suprafeței) și etica conservării fapt care implică distrugerea programată a galeriilor romane. **Această îngrijorare nu pare a fi pe deplin justificată.** Galeriele reexploatare din zonele aferente carierelor principale Cârnic și Cetate nu par să conțină niciun fel de vestigii arheologice interesante. **Accesul turiștilor în cea mai mare parte a galeriilor ar fi imposibil.** Cu toate acestea, trebuie impuse condiții clare pentru continuarea săpăturilor arheologice și monitorizarea a ceea ce se descoperă." [...]

- [...] "Cercetările nu implică în mod obligatoriu necesitatea ca orice descoperire să fie și conservată, iar ideea academicienilor privind o conservare *in situ* totală nu este probabil adecvată întotdeauna ținând cont de realitățile arheologiei de salvare și ale lumii comerciale. Cel puțin astfel stau lucrurile în cazul conservării *in situ* a galeriilor romane de la Roșia Montană. Există peste 5 km de astfel de lucrări miniere, aparent cu o varietate limitată și cu puține vestigii care au supraviețuit. Majoritatea sunt inaccesibile, de fapt chiar periculoase pentru turism. Propunerile alternative cum ar fi desemnarea unei întregi zone ca peisaj cultural ce trebuie dezvoltat pentru scopuri turistice nu are suport viabil." [...]

Pentru informații de sinteză asupra istoricului cercetărilor și al principalelor descoperiri legate de galeriile istorice de la Roșia Montană, precum și pentru a cunoaște concluziile specialiștilor în această chestiune vă rugăm să consultați broșura anexată. Informații de detaliu asupra problematicei complexe a studiului lucrărilor miniere vechi de la Roșia Montană și a rezultatelor acestor cercetări sunt disponibile în Studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, vol. 6 – *Studiu de condiții inițiale*, p. 26, 32-53, 79-105.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată *Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelilor miniere istorice din masivul Cârnic* elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea necondiționată a galeriilor romane de la Roșia Montană sau de replicarea acestora fără o alternativă clară. Au fost efectuate pe parcursul a 8 ani studii complexe de specialitate și în baza concluziilor acestora s-au luat decizii privind adoptarea unui set de măsuri adecvate care presupun lucrări complexe privind conservarea unor tronsoane originale de galerii și amenajarea lor pentru accesul publicului, păstrarea altora pentru cercetări viitoare (rezerve arheologice) sau replicarea altor tronsoane. Trebuie reamintit însă că ne aflăm însă în fața unui relativ paradox, anume că în lipsa cercetării, datorită stării lor de conservare și a naturii acestui tip de vestigii, existența fizică a galeriilor romane ar fi amenințată. Pe de altă parte, orice cercetare arheologică presupune, mai mult sau mai puțin distrugerea iremediabilă a unui context arheologic pentru salvarea informației. Cercetarea de acest tip – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă/de salvare – se face însă, peste tot în lume, în conexiune cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acesteia ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public-privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform

prevederilor Convenției Europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic.

Biserica Ortodoxa, Greco - Catolică, precum si mormântul eroului Simon Balint nu sunt afectate de proiectul nostru.

De asemenea se spune că accesul la acestea va fi uneori limitat, din constrângeri de securitate. Accesul la aceste monumente cu un pronunțat caracter social și spiritual se va stabili așa cum este normal, de comun acord cu comunitatea și congregația fiecărei biserici în parte.

În ceea ce privește garanțiile privind integritatea monumentelor enumerate de dumneavoastră, acestea sunt date de regulamentele de urbanism ce instituie zonele de protecție ale acestora. Aceste documente sunt întocmite de către specialiști și vor fi la fel avizate de către comisii special constituite ale Ministerului Culturii și Cultelor. Avizele și recomandările acordate de către aceste organisme constituie garanțiile de care avem nevoie atât noi, pentru punerea în practică a proiectului, cât și societatea civilă pentru a ști în ce condiții trebuie făcută monitorizarea.

Protocolul pentru descoperiri întâmplătoare este o componentă esențială a Planului de Management pentru Patrimoniul Cultural, care prezintă modul în care RMGC va asigura identificarea și gestionarea adecvată a vestigiilor arheologice ce pot fi descoperite de-a lungul perioadei de existență a Proiectului.

Luând în considerare natura amplasamentului, există posibilitatea ca, de-a lungul unor activități efectuate în diverse etape ale proiectului, să fie descoperite alte bunuri arheologice. Din acest considerent va fi implementat un program de supraveghere arheologică, ce se va desfășura și în baza unui Protocol pentru descoperiri întâmplătoare, document care urmează să fie redactat în viitor, în contextul implementării Proiectului minier Roșia Montană de către RMGC. Acest protocol are ca scop prevenirea oricăror distrugerii accidentale ale resurselor arheologice, în eventualitatea în care acestea survin în cursul derulării etapelor proiectului, atât la suprafață, cât și în subteran.

Activitățile specifice ale Proiectului, care pot ocaziona descoperirea întâmplătoare a unor bunuri arheologice, sunt legate de exploatarea în carieră, de construirea drumurilor și a altor elemente de infrastructură, de decopertări etc. În cursul efectuării tuturor operațiunilor de decopertare pentru construirea iazului de decantare și a zonelor de haldare, de fapt a tuturor obiectivelor industriale, va fi asigurată permanent supravegherea arheologică pentru a preveni orice potențială afectare a resursei arheologice.

Primul pas în prevenirea unor astfel de situații a fost efectuarea unui amplu studiu de condiții inițiale, în contextul căruia au fost investigate din punct de vedere arheologic zonele de sub amprenta proiectului, pentru cea mai mare parte dintre acestea Ministerul Culturii și Cultelor eliberând certificatele de descărcare de sarcină arheologică, astfel, RMGC îndeplinindu-și obligațiile care-i revin conform legii. Acestea sunt: asigurarea resurselor necesare pentru investigarea preliminară a zonelor potențial afectate, precum și o serie de studii și activități conexe legate de gestionarea bunurilor de patrimoniu mobil descoperite, și prevenirea, pe cât mai mult posibil, a situației apariției unor descoperiri semnificative în cursul derulării proiectului.

Studiile de condiții inițiale și cercetările arheologice preventive au identificat zonele cu potențial arheologic, confirmând că în zona Roșia Montană au existat în sec. II – III p. Chr. exploatări miniere romane. În baza rezultatelor acestor cercetări, Protocolul pentru descoperiri întâmplătoare are un rol important din perspectiva procesului de evaluare a impactului de mediu.

Compania RMGC și-a asumat o sumă de angajamente în cadrul Proiectului pentru identificarea unor astfel de descoperiri în cursul activităților de decopertare și excavare din cadrul acestuia. Protocolul pentru descoperiri întâmplătoare se va ghida după următoarele principii:

- Supravegherea arheologică pentru identificarea potențială a unor vestigii arheologice;

- Formare profesională, avertizare, vigilență și competență;
- Evaluarea rapidă a semnificației descoperirii;
- Înregistrarea și documentarea adecvată a descoperirilor întâmplătoare;
- Comunicarea internă și externă a descoperirilor întâmplătoare;
- Proceduri speciale pentru gestionarea descoperirilor întâmplătoare;
- Raporturi de non-conformare cu prevederile protocolului și acțiuni subsecvente, corective și preventive; și conformarea cu prevederile legale aplicabile în cazul descoperirilor întâmplătoare (conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată).

Modul de abordare specific în cazul descoperirilor întâmplătoare va fi determinat de natura semnificației lor. Aceste descoperiri pot implica necesitatea efectuării de cercetări arheologice de salvare, în urma cărora să fie adoptate o serie de decizii conform legii.

Scopul principal al Protocolului pentru descoperiri întâmplătoare este acela de a identifica, evalua semnificația și conserva resurse arheologice unice într-o manieră adecvată, determinând o perturbare minimă a planificărilor construcțiilor și operațiunilor.

În funcție de natura unei astfel de descoperiri, în baza evaluării efectuate de echipa independentă de supraveghere arheologică și a deciziei Ministerului Culturii și Cultelor și Direcției Județene pentru Cultură Culte și Patrimoniu Cultural Național Alba, directorul minei poate să decidă suspendarea activității miniere într-un anumit perimetru. În completare, în momentul unor vizite sau evaluări în teren din partea autorităților legale abilitate, maistrul care coordonează activitatea în acel perimetru va fi responsabil pentru asigurarea tuturor normelor de securitate și efectuarea vizitei în condiții de siguranță.

Cu consultarea și în colaborare cu echipa arheologică de supraveghere, RMGC va dezvolta proceduri de operare standard pentru efectuarea de stagii de instruire trimestriale pentru operatori, maiștrii și supraveghetori. Aceste cursuri vor pregăti personalul de operare a minei să recunoască cavitățile susceptibile să aibă semnificație arheologică. În mod special, operatorii vor fi instruiți să recunoască condițiile specifice, așa cum vor fi acestea definite în procedurile de operare standard ce vor fi elaborate. Zonele unde există posibilitatea de a fi făcute descoperiri arheologice întâmplătoare, pot fi expuse prin derularea operațiunilor de rutină a excavațiilor miniere. Identificarea acestor cavități are importanță și din punctul de vedere al siguranței operatorilor. În urma identificării unei astfel de cavități sau lucrări subterane, operatorul va notifica imediat maistrul. Personalul minier va primi insigne pentru căștile de protecție care să ateste efectuarea programului trimestrial de formare decurgând din implementarea protocolului pentru descoperiri întâmplătoare.

Maiștrii vor susține potențialul de a descoperi cavități susceptibile să conțină valori de patrimoniu și vor spori capacitatea departamentului de a evalua condițiile de siguranță pentru autorizarea accesului personalului non-minier pentru evaluarea zonei.

Stabilirea priorităților pentru activitățile de supraveghere

Informația colectată pentru raportul asupra studiului pentru condițiile inițiale, precum și cea elaborată pentru rapoartele arheologice pentru acordarea descărcării de sarcină arheologică, constituie o valoroasă resursă informațională care poate fi consultată pentru determinarea semnificației unei descoperiri întâmplătoare. Prin înțelegerea și cunoașterea topografiei culturale istorice, zonele vor putea fi clasificate în funcție de posibilitatea de a surveni, în cadrul lor, a unor descoperiri arheologice întâmplătoare.

Ariile vor fi clasificate ca având potențial scăzut, mediu și ridicat pentru descoperirea de vestigii arheologice întâmplătoare, luându-se în considerare următorul set de criterii:

- Scăzut: Zone unde posibilitatea de a descoperi vestigii arheologice adiționale, față de cele identificate și cercetate, este puțin probabilă datorită utilizării curente a

respectivului/respectivelor terenuri și unde perturbarea solului a avut loc înainte de începerea proiectului;

- Mediu: Zone unde au fost descoperite puține vestigii arheologice și solul a fost deranjat de intervenții moderate anterioare;
- Ridicat: Zone unde vestigiile arheologice au fost documentate de o autoritate competentă și disturbarea solului a fost minimă sau acesta nu a fost afectat în niciun fel, iar cercetarea nu a fost posibilă anterior din motive independente de actorii implicați.

Echipa de supraveghere arheologică va fi contractată pentru elaborarea unei hărți de distribuție a acestor zone, document care va fi utilizat de către supraveghetorii și maștrii minieri. Echipa de supraveghere arheologică va fi prezentă la fața locului pentru toate activitățile în zonele identificate ca având potențial "ridicat". Harta va fi permanent actualizată de către echipa de supraveghere arheologică, așa cum va considera aceasta necesar pentru a reflecta orice nouă informație obținută pe măsura dezvoltării Proiectului. Toate aceste proceduri se vor desfășura în conformitate cu prevederile de operare standard care vor fi elaborate și cu prevederile legale specifice conținute în Ordonanța Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată și OMCC 2392/2004.

Deși toate zonele vor fi supravegheate din punct de vedere arheologic, indiferent de clasificarea potențialului lor în ceea ce privește descoperirile întâmplătoare, măsuri cu statut special vor fi implementate în cazul zonelor cu potențial ridicat. Vor fi organizate întâlniri cu personalul contractorilor înainte de începerea activităților de excavare și decopertare pentru a-l informa asupra tipului de vestigii arheologice care este posibil să fie descoperite și cum acestea pot fi identificate. Dacă vor fi observate orice fel de indicii asupra existenței unui context arheologic, lucrările vor fi imediat oprite în acea zonă și maistrul va fi notificat.

În concluzie, protocolul privind descoperirile întâmplătoare va fi redactat după ce toate aceste măsuri de protejare și punere în valoare, prezentate în cadrul Planului de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, vor analizate de către Ministerul Culturii și Cultelor în cadrul procesului de autorizare stabilit de procedura de emitere a acordului de mediu în cazul proiectului minier Roșia Montană, ministerul urmând să formuleze un punct de vedere conform prevederilor legale și atribuțiilor sale. De asemenea, acest document va avea statutul unei politici operaționale specifice pentru mina modernă de la Roșia Montană, fiind primul de acest tip redactat pentru România. Astfel, înainte de a deveni aplicabil, documentul va fi supus dezbaterilor profesionale și va fi cerut și avizul Comisiei Naționale de Arheologie pentru adoptarea acestuia.

Pentru a afla detalii despre cadrul legislativ aplicabil și obligațiile care îi revin titularului de proiect prin conformare la prevederile legale vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”. În același context pot fi găsite informații suplimentare privind cercetările efectuate în cadrul Programului Național de Cercetare „Alburnus Maior” în perioada 2001-2006.

În ceea ce privește accidentele la diferite operațiuni miniere, în perioada 1975-2000 au avut loc mai mult de 30 de accidente majore asociate cu toate tipurile de operațiuni miniere, sau aproximativ un accident pe an, în care au fost implicate companii miniere mici, medii sau mari. Tabelul 7-4 prezintă o *lista selectivă* cuprinzând doar 15 dintre acestea și anume cele asociate cu operațiuni miniere pentru extragerea aurului, pe care le-am considerat relevante pentru Proiectul Roșia Montană.

În tabelul următor va prezentăm și celelalte 18 accidente care nu au fost incluse în tab. 7-4:

Anul	Locația	Cauza deversării	Descriere	Prezența cianurii	
				Da	Nu
1975	USA	Supraîncărcarea iazului	Capacitatea deversării: 150000 mc Decese: 0		√
1976	Iugoslavia	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 300000 mc Decese: 0		√
1977	USA	Ruperea conductei	Capacitatea deversării: 30000 mc Decese: 0		√
1980	USA	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 2000000mc Decese:		√
1982	Filipine	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 27000000 mc Decese: 0		√
1985	Chile	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 500000 mc Decese: 0		√
1985	Chile	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 200000 mc Decese: 0		√
1985	USA	Supraîncărcarea iazului	Capacitatea deversării: 150000 mc Decese: 0		√
1985	Italia	Ruperea conductei	Capacitatea deversării: 200000mc Decese: 368		√
1986	Brazilia	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 100000 to Decese: 7		√
1988	China	Supraîncărcarea iazului	Capacitatea deversării: 700000 mc Decese: 20		√
1992	Filipine	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 20000000mc Decese: 0		√
1995	Australia	Supraîncărcarea iazului	Capacitatea deversării: 5000 mc		√

			Decese: 0		
1996	Filipine	Ruperea conductei	Capacitatea deversării: 1500000 to Decese: 0		√
1996	Bolivia	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 400000 to Decese: 0		√
1997	USA	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 250000 mc Decese: 0		√
1998	Spania	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 5000000 mc Decese: 0		√
1998	Spania	Cedarea iazului	Capacitatea deversării: 50000 mc Decese: 0		√

Situațiile statistice prezentate în figurile 7.2, 7.3 și 7.4 din cadrul *cap. 7 Riscuri* al EIM au în vedere 33 de accidente majore asociate cu toate tipurile de operațiuni miniere care au avut loc în cei 25 ani.

Producția, transportul, stocarea, utilizarea și comercializarea cianurii pot fi realizate în siguranță și sunt strict reglementate în multe din statele lumii. Sunt prevăzute standarde foarte riguroase și criterii pentru limitele de expunere a oamenilor, animalelor, păsărilor și organismelor acvatice la cianură dar nu există un nivel unitar de reglementare. Multe țări prevăd penalități civile și penale foarte severe pentru încălcarea accidentală sau intenționată a acestor standarde și reglementări. Deoarece impactul asupra mediului datorat cianurii este reglementat doar parțial și în mai puține țări, accidentele produse și efectele acestora sunt în măsură să justifice necesitatea unui control și a unei legislații internaționale. Soluția pentru reducerea riscurilor asociate utilizării cianurii este adoptarea, acceptarea, implementarea și aplicarea reglementărilor, standardelor, codurilor de bună practică și a planurilor de management.

Menționăm că RMGC a elaborat *Planul de Management al Cianurii* care descrie măsurile pe care compania le va implementa în scopul reducerii la minim a riscurilor cu care se confruntă angajații, comunitățile învecinate și mediul datorită folosirii compușilor cianurii în procesul de extracție a metalelor prețioase. Acest *Plan de Management al Cianurii* se conformează *Codului Internațional de Management al Cianurii pentru Transportul și Utilizarea Cianurii în Producția de Aur* (Institutul Internațional de Management al Cianurii, Iulie 2005) iar RMGC și-a luat angajamentul de a deveni parte semnatară Codului Internațional de Management al Cianurii. Implementarea Codului demonstrează că RMGC va utiliza cele mai performante practici recunoscute în plan internațional în domeniul managementului cianurii.

În elaborarea proiectului Roșia Montană s-au luat în considerare evenimente meteorologice extreme. Aceste evenimente naturale includ dar nu se limitează doar la precipitații extreme (incluzând aici precipitațiile și fenomenul de topire a zăpezii), vânturi puternice și cutremure de magnitudine mare. De asemenea, ca o componentă suplimentară, s-au avut în vedere și factorii care determină schimbări climatice pe parcursul desfășurării evenimentelor meteorologice extreme.

Pentru a ilustra informațiile prezentate mai sus, s-au adoptat măsuri speciale de prevenire și reducere a impacturilor potențial negative generate de precipitațiile extreme. Un aspect care merita toată atenția în cadrul proiectului propus este cantitatea de apă care se scurge la suprafața solului ca urmare a unor inundații. Aceste măsuri sunt abordate în detaliu în Capitolul

(7), *Riscuri, Subcapitolul (2.4.3), pag.(41-43) „Măsuri de prevenire, reducere și combatere a efectelor generate de viituri și ape mari”*.

Pe scurt, aceste măsuri includ:

- dezvoltarea unor structuri care vor afecta aproape tot bazinul de recepție al văilor Roșia și Corna și care nu vor permite, decât în foarte mică măsură, circulația apei pe amplasament (cariere, halde de steril, iazuri și alte tipuri de acumulări). Iazul Corna a fost proiectat pentru a reține în totalitate (fără a apărea deversări) apa scursă din două PMP-uri consecutive (450 mm/24 h + 450 mm/24 h). Conform estimărilor, PMP-ul („înălțimea teoretică maximă a precipitației care se poate acumula într-un timp dat, într-o locație sau pe un areal dintr-o regiune geografică specifică, într-un anumit moment al anului, fără a lua în considerare schimbările climatice pe termen lung”, WMO, 1986) a fost estimat la o perioadă medie de revenire de 1 la peste 100 de milioane de ani [1]

- Ca o măsură de protecție cu privire la volumul scurgerilor, proiectul prevede construcția unor structuri hidrotehnice de drenare (canale de deviere) în cadrul bazinelor de drenaj al văilor Roșia și Corna pentru a dirija scurgerile de apă rezultate în urma unor precipitații ce au avut loc în apropierea depozitelor de materiale miniere sterile. Ca o măsură suplimentară – și fără a lua în considerare existența canalelor de deviere – proiectul tehnic prezintă o gardă de înălțime mare pentru cazul în care fenomene meteorologice cu precipitații extreme se combină cu condiții de vânt puternic formând astfel valuri.

Pentru a garanta o stabilitate sporită, barajul a fost prevăzut cu contraforturi având raportul Orizontal - Vertical (O:V) cu mult peste cerințele existente, după cum este precizat mai jos.

Pentru asigurarea unei stabilități ridicate, barajul Corna (barajul principal), este realizat din anrocamente, prin metoda de construcție în ax, cu pante de (3O:1V) pentru paramentul aval, în condițiile în care, uzual, pantele prevăzute pentru astfel de construcții hidrotehnice sunt cuprinse între 1,5O:1V și 1,75O:1V.

În ceea ce privește gama largă de fenomene meteorologice extreme, informațiile de mai jos prezintă pe scurt condițiile luate în calcul la elaborarea proiectului tehnic al RMP.

Capitolul (4) al „Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului”, subcapitolul (4.1). „Apa”, pag. (20), precum și în cadrul Planului de reabilitare și închiderea a minei, p.(123), prezintă schimbări potențiale ale parametrilor climatici de bază și ale fenomenelor extreme. . Planul de gospodărire a apei și de control al eroziunii, precum și Planul de închidere a minei și de refacere a mediului încorporează proceduri pentru o continuă analiză a stadiului de cunoaștere și a prognozelor modificărilor climatice, astfel încât să poată fi identificate și gestionate prompt oricare implicații vizând activitățile de proiectare și management.

Condițiile climatice avute în vedere în activitatea de proiectare a iazului Corna, cu referire specială la precipitațiile extreme (factorul principal de rupere a barajelor la nivel mondial), sunt suficiente, chiar și în cazul cumulării valorilor prognozate de creștere a fenomenelor extreme (creștere estimată la 15 % pe perioada desfășurării proiectului, *Planul de reabilitare și închiderea a minei, p.(123) subcapitolul (4.1). „Apa”, pag.(20) din Raportul la studiul EIM*).

În cele din urmă, probabilitatea ca în zona respectivă să apară alunecări masive este la fel de redusă, ca urmare a constituției petrografice stabile care include, îndeosebi, roci compacte, neexistând volume mari de rocă situate în echilibru instabil. Se pot produce, cel mult, alunecări superficiale și rostogoliri de roci, cu influență minoră asupra obiectivelor (*p.50 subcap. 2.6. Secțiunea 7 Riscuri*).

Metodologia aplicată în secțiunea 2.3.1.3. ‘Topirea brusca a stratului de zăpadă’ din Cap. 7 a Raportului la Studiul EIM (este vorba despre „Metoda gradelor zilnice”) este pe larg descrisă în cadrul Raportului *Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project*, realizat de Radu Drobot (mai 2004), p. 15-17.

Conform datelor de observații și înregistrări de la stațiile Roșia Montană (1983-2000) și Câmpeni (1961-2005), grosimea maximă a stratului de zăpadă din regiune, în ultimii 45 de ani, s-a observat în anii 1999 și 2000 (95 cm, 25.02.1999; 92 cm, 22.01.2000, la Roșia Montană și 100 cm în 22.01.2000 la Câmpeni), ani care au fost luați în considerare în evaluarea pe baze statistice a PMV (Viitura maximă Probabilă).]

Preluarea unor informații deja incluse în alte capitole a fost necesară pentru fundamentarea evaluării comparative a riscului asociat acestor alternative]

Intenția EIM a fost aceea de a oferi informații cerute de legislația română și date care să indice efectele prezente, fără a copleși cititorul. Astfel, prezentarea datelor s-a concentrat asupra compușilor-cheie reglementați.

În orice caz, apa freatică nu se regăsește ca și o componentă majoră în sistemul hidrologic din Roșia Montană, așa cum se specifică în Studiul de condiții inițiale hidrogeologice (Volumul 2) și în Secțiunea 2.3 a Capitolului 4.1 din EIM (Volumul 11). Când există apa freatică (inclusiv în galeriile miniere existente), aceasta este, de obicei, o extensie de mică adâncime a regimului apei de suprafață.

Trebuie să se țină cont de distincția necesară între datele privind condițiile inițiale prezentate pentru un EIM, caz în care obiectivul este acela de a identifica și a defini măsurile de atenuare necesare în vederea impacturilor semnificative care ar putea fi generate de proiect, și datele privind condițiile inițiale necesare în viitor pentru scopuri de operare și conformare (presupunând că proiectul este autorizat), caz în care, cerințele pentru permisele IPPC (Prevenirea și controlul integrat al poluării), de exemplu, includ o listă de parametri cuprinzători care definesc condițiile inițiale. Deoarece titularul autorizației IPPC va trebui să justifice divergențele față de condițiile inițiale pe toată durata valabilității permisului, este clar, în acele circumstanțe, că este interesul titularului să analizeze o gamă amplă de elemente, incluzând în mod special Listele I și II de substanțe ale UE, pentru a se asigura că nu este considerat responsabil pentru contaminări pe care nu le-a generat.

Viitorul program de monitorizare va evolua, din punctul de vedere al ariei de cuprindere, în conformitate cu cerințele, pentru a se conforma tuturor cerințelor impuse de reglementări și va face obiectul unei revizuirii permanente în conformitate cu Planul de management al mediului (PMM), pe măsură ce apare legislație nouă, ca, de exemplu, Directiva -Cadru a Apei.

Contestația reclamă faptul că "Activitatea de teren pentru Raportul de condiții inițiale s-a desfășurat în perioada 29 septembrie și 27 octombrie 2000. De fapt monitorizarea condițiilor inițiale a continuat și după ce Raportul de condiții inițiale a apei a fost pentru prima dată întocmit.

Au fost prezentate date în cadrul EIM în ceea ce privește un număr de șapte prelevări de probe efectuate în diverse condiții de anotimp (patru stații au fost eșantionate decât de cinci sau șase ori pe durata perioadei prezentate). Au fost prezentate date provenite din prelevarea de probe pentru perioadele: mai și octombrie 2001, aprilie și noiembrie 2002, mai, august și noiembrie 2003. Prelevarea a continuat și urmează a fi puse la dispoziția publicului date mai recente.

În legătură cu Studiul de Condiții Inițiale privind Biodiversitatea, cu toate că existența speciilor listate pe diversele anexe ale legilor românești și Directivelor Europene a fost recunoscută și asumată în raportul SEIM, totuși populațiile acestor specii arată valoarea conservativă scăzută a zonei de impact, din punct de vedere practic. Această valoare este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zona de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de importanță comunitară) în această zonă de către Comisia de experți tehnici întrunită pentru evaluarea propunerilor.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate, respectiv al Directivei 79/409 Păsări, cu atât mai mult cu cât în Planul H de

Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte.

Singurele rezervații din zona de interes a proiectului sunt rezervațiile geologice Piatra Despicață, aflată în zona de impact și Piatra Corbului, situată în zona de conservare. Aceasta din urmă nu va fi afectată de lucrări, iar Piatra Despicață va fi relocalată în zona de conservare. Detunatele, Poiana cu Narcise din Bucium, ș.a.m.d. nu vor fi în nici un fel afectate de acest proiect!

Volumul 13, Capitolul 4.6, Anexa 1, include un tabel conținând speciile de plante, cu atributele lor ecologice, cum ar fi frecvența sau preferința ecologică pentru anumite habitaturi.

Asociațiile respective sunt amintite în cadrul subcapitolului 3 (Condiții inițiale – secțiunea 3.1. *Informații despre biotopurile din zona de studiu; prezentare generală a vegetației: 3.1.1. Formațiuni eremiale*) ce prezintă aspecte regionale care să asigure un termen de comparație oferit în continuare în secțiunea 3.1.3 *Contextul local*. Acestea însă lipsesc în opinia noastră argumentată din zona Roșia Montana.

În ceea ce privește textul Convenției de la Berna la care România a aderat, transpus prin Legea 13 din 1993, nu face referire explicită la nici un fel de habitat, din anexele sale lipsind listarea acestora. Aceste habitate sunt menționate în Rezoluția 4 a Convenției adoptată la data de 6 decembrie 1996. Astfel Legea 13/1993 Anexa 1 listează specii de floră, iar Anexa 2 specii de faună.

În zona Roșia Montană nu au fost identificate nici una dintre speciile listate în cadrul Anexei 1 (specii de floră). Dintre speciile de faună în zona de implementare a proiectului au fost identificate o parte dintre speciile ce fac obiectul Convenției de la Berna, fără însă a exista populații care să presupună luarea unor măsuri de conservare speciale în lumina prevederilor Convenției.

Prevederile Convenției cuprinse la art. 4(1) prin care este recomandat a se "*lua măsuri legislative și administrative potrivite și necesare pentru protejarea habitatelor speciilor sălbatice de floră și faună*" sunt explicitate prin Rezoluția 1 (1989) a Comitetului Convenției, adresată tuturor părților semnatare. Astfel, aceste măsuri vor fi îndreptate spre a ocroti "*siturile critice*" definite ca esențiale pentru conservarea speciilor cuprinse în anexele Convenției.

Conform Studiului de Condiții Inițiale, zona Roșia Montană, datorită caracterului impactului rezultat al activităților miniere, rămâne cu o relevanță limitată pentru protecția speciilor de interes conservativ, fiind departe de a fi definită ca "*situri critice*" pentru acestea.

Măsurile cuprinse în Planul H de Management al Biodiversității, propus de companie, răspund întru totul prevederilor Legii 13/1993 de *conservare* a habitatelor naturale, termen care, în înțelesul Rezoluției 1 din 1989, definește "*menținerea și, acolo unde se impune, refacerea sau îmbunătățirea caracterelor biotice și abiotice ce intră în componența habitatului unei specii sau a unui habitat natural [...]*", garantând menținerea în zonă a speciilor ce fac obiectul Legii 13/1993, prin măsuri ample de reconstrucție a unor habitate naturale.

Soluțiile de diminuare a efectelor propuse în cadrul Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului și în Planul H de management a biodiversității se adresează etapelor de implementare a proiectului minier, ținând cont și de efectele rezultate de pe urma unor activități anterioare.

Rețeaua ecologică funcțională compensatorie propusă reprezintă una dintre măsurile directe pentru diminuarea efectelor asupra ecosistemelor acvatice și terestre. Aceasta cuprinde o detaliere structurală și funcțională (Plan H: pg. 20-22), și o etapizare a măsurilor (Plan H: pg 22-28) pe principalele etape ale proiectului (anii: "0", "7", "10", "14" "16", respectiv "19") ce corespund fazelor de construcție, operare și o primă fază a etapei post-închidere.

În acest sens amintim câteva măsuri cum ar fi: stoparea în totalitate a scurgerilor de ape acide (provenite din poluarea istorică), epurarea apelor ce urmează a fi deversate, creșterea suprafețelor împădurite în zona Roșia Montană cu aproximativ 85 ha, creșterea capacității de suport a habitatelor naturale s.a. Toate reprezintă măsuri menite a diminua impactul existent și viitor, cu efecte cu potențial negativ asupra ecosistemelor acvatice și terestre.

Pentru detalii suplimentare poate fi consultată anexa nr. 2 ce conține harta habitatelor. Descrierea Rețelei Ecologice Funcționale Compensatorii se regăsește în Planul H de management a biodiversității.

Informațiile prezentate în Figura 4.3, piramida vârstelor la Roșia Montană, și interpretarea aferentă a acestor informații din secțiunea 4.8, Mediul social și economic, din Raportul la Studiul EIM, sunt insuficient explicate, iar RMGC regreta confuzia creată.

Scopul secțiunii era să demonstreze că, în ceea ce privește femeile, categoria de vârstă majoritară este cea cuprinsă între 40 și 49 de ani. În timp ce, în cazul bărbaților, categoria dominantă de vârstă este cuprinsă între 20 și 29 de ani.

Prin urmare, în loc de "La Roșia Montană cele mai mari grupuri de populație sunt reprezentate de bărbați căsătoriți" ar trebui citit "La Roșia Montană cele mai mari grupuri de populație sunt reprezentate de femei în vârstă și bărbați tineri". Referința corectă este: Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Roșia Montană Gold Corporation – Studiul de condiții inițiale socio-economice, 2002 adică, abreviat, ICCV, studiul socio-economic 2002.

Această rectificare nu schimbă concluziile referitoare la impacturile potențiale sau strategiile proiectului propuse pentru reducerea impacturilor, care sunt prezentate în EIM. Ne cerem scuze pentru orice confuzie creată.

Figura 5.8, intitulată Dinamica populației și a locurilor de muncă în Roșia Montană, inclusă în Planul L – Plan de dezvoltare durabilă a comunității, indică numărul total al locurilor de muncă, precum și numărul total al locurilor de muncă din sectorul minier. Sursa acestor informații este Departamentul de Statistică Alba Iulia, iar informațiile au fost obținute în 2005.

Aceste locuri de muncă sunt clasificate ca aparținând sectorului minier, deoarece motivul creării acestor locuri de muncă a fost Proiectul Roșia Montană. Fără activitățile RMGC, arheologii și lucrătorii din domeniul construcțiilor și transportului angajați să lucreze în cadrul proiectului nu ar fi avut aceleași oportunități de lucru.

Studiul Institutului Național de Cercetare și Dezvoltare în domeniul Turismului, elaborat tocmai când SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) depunea Raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) pentru proiectul Roșia Montană, în aprilie 2006, detaliază, într-adevăr, o largă gamă de oportunități turistice în zonă.

Problema nu este a potențialului turistic, ci a investițiilor în infrastructură – care, în prezent, lipsesc cu desăvârșire în Roșia Montană – și care ar putea furniza baza pentru dezvoltarea turismului.

Concluzia este următoarea: este adevărat că turismul poate constitui o potențială sursă de venituri și de dezvoltare durabilă pentru Roșia Montană și întreaga regiune. Totuși, este o mare diferență între a propune turismul ca alternativă sau substitut la un proiect industrial major – și dezvoltarea unui turism susținut în timp prin investiții în infrastructură printr-un vast proiect industrial.

Alternativa "turism fără mină" - la Roșia Montană – nu este viabilă prin ea însăși și cu atât mai puțin în comparație cu un plan de dezvoltare turistică în timp, prin investiții în infrastructură.

În ceea ce privește Planul de Management al Patrimoniului Cultural, este necesară înțelegerea mai multor legi relevante: Legea nr. 5/2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a - zone protejate, Publicat în Monitorul Oficial al României nr. 152 din 12 aprilie 2000; Legea nr. 422 /2001 privind protejarea monumentelor istorice, publicate în M.O din 24.07.2001; Ordinul nr. 2682/2003 referitor la aprobarea Normelor metodologice de clasare și evidența a monumentelor istorice, a Listei monumentelor istorice, a Fișei analitice e evidența a monumentelor istorice și a Fișei minimale de evidență a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare, publicata în M.O. din 24.06.2003; precum și Legea 259/2006 pentru modificarea și completarea legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.

Odată înțeleasă legea și acești termeni veți înțelege și măsurile concrete privind gestiunea în viitor a patrimoniului cultural de la Roșia Montană, măsuri descrise în limita legii în Planurile de Management.

Referitor la vibrațiile produse de trafic și explozii în perioada de operare, trebuie subliniat că raportul EIM conține o serie de studii specifice privind vibrațiile, respectiv Planul de management al zgomotului și vibrațiilor.

În completare, trebuie să spunem că în martie 2006 s-a efectuat un studiu referitor la starea de sănătate a fiecărui imobil monument istoric în parte. Acest studiu a fost efectuat de către IPROMIN și Universitatea Tehnică de Construcții București, instituții cu largă expertiză referitoare la îngrijorarea dumneavoastră. Acest studiu propune măsurile de urgență în ceea ce privește consolidarea acestor imobile. De asemenea, aceleași instituții de mai sus au efectuat un studiu experimental pentru măsurarea vibrațiilor propagate de activitățile de pușcare în zona protejată și în zona acestui grup de case monument istoric din afara zonei protejate. Măsurătorile s-au făcut în cazul unei explozii majore de 3000 kg explozibil, detonați în condiții normale, fără trepte de întârziere sau aplicarea altor tehnologii moderne uzuale în minierul modern.

Pentru ca efectele produse de exploziile de derocare să nu determine degradarea sau deteriorarea construcțiilor monument istoric și nu numai, s-a adoptat condiția ca viteza maximă de oscilație măsurată lângă obiectivul ce trebuie protejat să fie de maxim 0,2 cm/s. Teoretic, aceste viteze trebuie să asigure integritatea celor mai sensibile și mai uzate construcții de patrimoniu existente la Roșia Montană. Această valoare a fost adoptată prin consultarea normativelor de specialitate din țări cu tradiție în acest domeniu și corespunde exigențelor normativului DIN 4150/83 din Germania - cel mai exigent normativ european.

Din analiza efectuată a rezultat că tehnologia clasică de derocare a masei miniere cu explozivi plasați în găuri de sondă poate fi aplicată până la distanțe de maxim 300 m de cea mai apropiată construcție. Deci, această tehnologie poate fi aplicată pe o suprafață reprezentând cca. 85% din suprafața carierelor.

La distanțe mai mici, pentru ca viteza de oscilație măsurată în apropierea construcției să fie de maxim 0,2 cm/s, respectiv efectul seismic să fie neglijabil, este necesară adoptarea unor variante tehnologice speciale ale tehnologiei de derocare, constând în reducerea diametrului găurii de sondă și a lungimii acesteia, reducerea cantității de exploziv detonat pe treapta de pușcare sau pe priză, etc.

Această zonă are o extindere de cca. 15% înglobând cantități de material dislocat redus de masă minieră. Zona II se extinde până la o distanță de max. 300 m față de cea mai apropiată construcție fiind la rândul său împărțită în trei subzone unde se vor aplica diferite variante tehnologice de derocare a masei miniere. Fiecărei subzone, îi corespunde o încărcătură maximă de exploziv/repriză.

Pentru cuantificarea efectelor exploziilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată și a altor construcții cu valoare de patrimoniu din afara acesteia, se va implementa un sistem de monitorizare. Acest sistem va consta într-o rețea fixă de seismografe digitale, cu trei componente amplasate la principalele obiective ce trebuie protejate și o rețea mobilă compusă din trei seismografe portabile amplasate pe un profil longitudinal între obiectivul de protejat și focarul exploziilor. În acest fel, tehnologiile de pușcare vor fi continuu armonizate astfel încât să nu se depășească vitezele de oscilație maxime admise la limita imobilului.

Important de accentuat este că nu tehnologiile de dislocare cu explozivi reprezintă un real pericol pentru cele 41 construcții de patrimoniu, ci starea avansată de uzură a acestora, care în lipsa unei intervenții, va conduce inevitabil la pierderea lor.

În altă ordine de idei, trebuie să spunem că nu ne vom permite ca dintr-un buzunar să scoatem bani pentru restaurarea acestor case monument istoric, iar din altă direcție tot noi, să producem efecte care să ne anuleze munca în ceea ce privește restaurarea. Aceste două componente vor funcționa în strânsă legătură, pentru că de fapt, fac parte din același proiect.

Așa cum am mai afirmat-o, vă invităm ca aceste monitorizări să le facem împreună cu reprezentanții societății civile, într-un mod transparent și responsabil.

În prezent, făcând parte din raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM), Fundația Roșia Montană își redefinește rolul și orientarea. Activitățile Planului de dezvoltare durabilă a comunității, care au fost concepute inițial ca aflându-se sub tutela Fundației (activități orientate către afaceri: incubator de afaceri, centru de consiliere pentru afaceri, facilitate de micro-finanțare, precum și activități sociale: centru de pregătire și instruire) au fost promovate independent, prin parteneriate și cu participarea comunității în privința luării deciziilor – o modalitate de preferat pentru promovarea programelor de dezvoltare socială și economică.

În continuare, Fundația își va îndrepta atenția asupra problemelor de păstrare a moștenirii patrimoniului cultural, forma finală a programelor urmând a fi stabilită împreună cu comunitatea.

În ceea ce privește politica, pe baza căreia compania își ghidează eforturile de dezvoltare durabilă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) nu se consideră principalul furnizor, ci un partener. Implicarea comunității este considerată ca punct de pornire, urmând ca de-a lungul timpului, pe măsură ce comunitatea își creează capacitatea de a derula programele pe cont propriu, compania să transfere controlul asupra programelor înființate în prezent, comunității și instituțiilor ei.

În proiectul propus de către RMGC, Piatra Corbului nu este afectată, fiind situată în afara viitoarei cariere Cârnic. Vor fi luate toate măsurile tehnice de minimizare a impactului pe parcursul fazelor operaționale ale exploatării în apropierea acestei zone, astfel încât integritatea acesteia să nu aibă de suferit.

Referitor la Piatra Despicață, aceasta este un bloc de andezit cu o greutate de aproximativ două tone. În anul 2002, Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii a Academiei Române, ca urmare a documentației înaintate de către S.C. Agraro Consult S.R.L., a avizat mutarea acesteia pe un alt amplasament care nu va fi afectat de viitoarele exploatări. În consecință, cu mijloace tehnice absolut normale în ceea ce privește gabaritul, sub coordonare și supraveghere de specialitate, Piatra Despicață va fi mutată într-un amplasament avizat de către Academia Română și Ministerul Culturii și Cultelor.

Piatra Corbului și Piatra Despicață sunt încadrate conform Legii 5/2000 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate, (publicat în Monitorul Oficial nr.152 din 12 aprilie 2000) la secțiunea Zone Naturale Protejate de Interes Național și Monumente ale Naturii, punctele 2.8 (Piatra Despicață) și 2.83 (Piatra Corbului).

În același timp, ca rezultat al cercetărilor arheologice efectuate la Roșia Montană prin Programul Național de Cercetare Alburnus Maior, finanțat în conformitate cu prevederile legale de către RMGC, zona Piatra Corbului a fost clasată monument istoric, respectiv galeriile romane din masivul Cârnic, zona "Piatra Corbului" (cod LMI AB-I-s-A-20329), (cf. Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004, jud. Alba, poziția 146).

Managementul iazului de decantare (TMF) comprehensive încorporează o serie de măsuri care să protejeze apa de suprafață. Acestea includ un sistem de barare a bazinului TMF - Best Available Techniques (BAT) așa cum au fost definite de Directiva UE 96/61/EC (IPPC) – un perete de separare situat în fundația barajului inițial pentru a controla infiltrarea, un miez slab permeabil în cadrul barajului inițial pentru controlul infiltrării, și un baraj de colectare a scurgerilor și un jomp la baza barajului de decantare. Suplimentar, vom putea monitoriza în permanență

apa de suprafață printr-o serie de fântâni situate la baza barajului secundar de siguranță. Aceste fântâni pot fi transformate în fântâni de extracție ca ultimă măsură de siguranță, în cazul în care se intercepțează o influență a apei de suprafață. O serie comprehensibilă de studii hidrogeologice au demonstrat că locația este potrivită pentru acest tip de sistem de colectare și siguranță.

Suplimentar, proiectarea barajului TMF întrunește toate criteriile de proiectare internaționale, ale UE și ale României. Este, de asemenea, concordant cu facilitățile de decantare similare construite cu succes și operaționale în locații sensibile din punct de vedere ecologic și cu un înalt grad de regularizare (ex. mina de aur din Fort Knox, Alaska, SUA).

În conformitate cu prevederile art. 6 alin. (1) din OUG nr. 244/2000 privind siguranța barajelor ("OUG 244/2000"), *"pentru barajele noi sau în cazul intervențiilor constructive care modifică parametri de bază ai barajelor existente, deținătorii (RMGC, în acest caz, n.n.) acestora sunt obligați să obțină de la Ministerul Apelor și Protecției mediului acordul de funcționare în siguranță"*. Acordul de funcționare în siguranță se referă la încadrarea în categorii de importanță, la adoptarea soluțiilor de proiectare, la condițiile de amplasament și la respectarea normelor în vigoare, situație care va face obiectul unei alte analize supuse aprobării Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, distinctă de cea a emiterii acordului de mediu și care va asigura respectarea prevederilor OUG nr. 244/2000.

Totodată, pe parcursul etapei de exploatare, siguranța barajului va fi analizată și monitorizată în conformitate cu prevederile art. 1(3) din OUG 244/2000, care dispun: *"evaluarea stării de siguranță în exploatare și verificarea respectării exigențelor de performanță referitoare la siguranța barajelor se realizează de experți și specialiști atestați de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și certificați/avizați de Ministerul Apelor și Protecției Mediului"*. Suplimentar, coordonarea, îndrumarea și urmărirea activității de evaluare a siguranței barajelor existente, în construcție și noi, sunt realizate de Comisia Națională pentru Siguranța Barajelor și a Altor Lucrări Hidrotehnice.

Toate detaliile tehnice privind supravegherea și monitorizarea, așa cum sunt prevăzute în OUG 244/2000 și cum de altfel au fost solicitate prin Îndrumarul transmis de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor privind realizarea EIM (*"se vor detalia aspectele privind iazurile de decantare, inclusiv conformarea acestora cu prevederile OUG nr. 244/2000"*) în perioada de construcție, operare, închidere și post-inchidere sunt prevăzute în raportul EIM. De asemenea, reamintim dispozițiile art. 5 din OUG 244/2000, potrivit cărora: *"deținătorii cu orice titlu de baraje sunt direct responsabili de realizarea și menținerea siguranței în exploatare a acestora"*.

Precizăm ca Hotărârea Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor ("HG 349/2005"), prin care a fost transpusă Directiva nr. 31/1999 privind depozitarea deșeurilor, **nu este aplicabilă Proiectului Roșia Montană**.

În ceea ce privește garanția financiară pentru iazul de decantare, reglementarea cadru în materie este Directiva nr. 2006/21/EC referitoare la gestionarea deșeurilor din industriile extractive, care în cuprinsul art. 2 (4) menționează în mod expres faptul că deșeurile care provin din industria extractivă și sunt reglementate în cuprinsul Directivei nr. 21/2006 nu cad sub incidența reglementărilor Directivei nr. 31/1999 și deci nu fac obiectul HG 349/2005.

După realizarea transpunerii Directivei 21 în legislația națională, în funcție de prevederile actului normativ de transpunere, se va realiza calculul garanției financiare aferente iazului de decantare.

Totodată, distinct de cele de mai sus, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, garanția financiară de refacere a mediului este reglementată prin (i) Legea Minelor nr. 85/2003 ("Legea nr. 85/2003"), (ii) Normele de aplicare ale Legii nr. 85/2003 și prin (iii) Ordinul nr. 58/2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor tehnice privind aplicarea și urmărirea măsurilor stabilite în programul de conformare, planul de refacere a mediului și proiectul tehnic, precum și reglementarea modului

de operare cu garanția financiară pentru refacerea mediului afectat de activitățile miniere (“Ordinul nr. 58/2004”).

În conformitate cu actele normative mai sus menționate, garanția financiară pentru refacerea mediului este anuală și finală.

(i) Garanția financiară anuală pentru refacerea mediului

Conform art. 131 din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003 “*garanția financiară pentru refacerea mediului, în cazul licenței de exploatare, se constituie anual, în prima lună a perioadei la care se referă, și se stabilește în licența, astfel încât să acopere lucrările de refacerea mediului specificate în planul de refacere a mediului și în proiectul tehnic*”.

Potrivit art. 133 (1) din Normele de aplicare a Legii nr. 85/2003, garanția financiară pentru refacerea mediului nu poate fi mai mică decât valoarea lucrărilor de refacere a mediului aferente anului respectiv, astfel încât garanția va acoperi lucrările de reabilitare în cazul în care titularul licenței încetează activitatea miniera și nu desfășoară activitățile de reabilitare.

(ii) Garanția financiară finală pentru refacerea mediului

Potrivit prevederilor art. 15 din Ordinul nr. 58/2004, garanția financiară finală de refacere a mediului se constituie anual și se calculează ca o cota din valoarea lucrărilor de refacere a mediului, conform programului de monitorizare a factorilor de mediu post închidere, care este inclus în programul tehnic de dezafectare.

În elaborarea proiectului Roșia Montană s-au luat în considerare evenimente meteorologice extreme. Aceste evenimente naturale includ dar nu se limitează doar la precipitații extreme (incluzând aici precipitațiile și fenomenul de topire a zăpezii), vânturi puternice și cutremure de magnitudine mare. De asemenea, ca o componentă suplimentară, s-au avut în vedere și factorii care determină schimbări climatice pe parcursul desfășurării evenimentelor meteorologice extreme.

Pentru a ilustra informațiile prezentate mai sus, s-au adoptat măsuri speciale de prevenire și reducere a impacturilor potențial negative generate de precipitațiile extreme. Un aspect care merita toată atenția în cadrul proiectului propus este cantitatea de apă care se scurge la suprafața solului ca urmare a unor inundații. Aceste măsuri sunt abordate în detaliu în Capitolul (7), *Riscuri, Subcapitolul (2.4.3), pag. (41-43) „Măsuri de prevenire, reducere și combatere a efectelor generate de viituri și ape mari”*.

Pe scurt, aceste măsuri includ:

- realizarea de structuri specifice pe întreaga suprafață a bazinelor de recepție aferente zonelor Roșia și Corna. În consecință, scurgerile de pe suprafața aferentă amplasamentului vor fi integral colectate (incluzând aici cariere, halde de rocă sterilă, iazuri de decantare și alte tipuri de amplasamente de depozitare). Barajul de pe valea Corna a fost proiectat în așa fel încât să rețină cantitatea de apă rezultată în urma a două evenimente de Precipitații Maxime Probabile (450mm-24h + 450mm-24h) astfel încât să se evite deversarea. Conform estimărilor, PMP-ul (*„înălțimea teoretică maximă a precipitației care se poate acumula într-un timp dat, într-o locație sau pe un areal dintr-o regiune geografică specifică, într-un anumit moment al anului, fără a lua în considerare schimbările climatice pe termen lung”, WMO, 1986*) a fost estimat la o perioadă medie de revenire de 1 la mai mult de 100 de milioane de ani [1]

- Ca o măsură de protecție cu privire la volumul scurgerilor, proiectul prevede construcția unor structuri hidraulice (canale de deviere) în cadrul bazinelor de drenaj a văilor Roșia și Corna pentru a dirija scurgerile de apă rezultate în urma unor precipitații ce au avut loc în apropierea depozitelor de materiale miniere sterile. Ca o măsură suplimentară – și fără a lua în considerare existența canalelor de deviere – proiectul tehnic prezintă o gardă de înălțime mare pentru cazul în care fenomene meteorologice cu precipitații extreme se combină cu condiții de vânt puternic formând astfel valuri.

Pentru a garanta o stabilitate sporită, barajul a fost prevăzut cu contraforturi având raportul Orizontal - Vertical (O:V) cu mult peste necesitățile existente, după cum este precizat mai jos:

- Barajul de pe Valea Corna (barajul principal) va fi o structură formată din anrocamente care a fost construită folosind metoda de construcție în ax. Barajul va avea taluzul din aval de 30:1V. În mod caracteristic, taluzurile aferente unor astfel de structuri variază între 1,50:1V și 1,750:1V.

În ceea ce privește gama variată de evenimente meteorologice extreme, prezentăm rezumatul de mai jos al condițiilor ce au fost luate în considerare în elaborarea proiectului tehnic Roșia Montană.

Schimbările viitoare probabile ale parametrilor climatici de bază și ale fenomenelor extreme sunt redată în *Capitolul (4) al „Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului”, subcapitolul (4.1). „Apa”, pag. (20)*, precum și în cadrul *Planului de reabilitare și închiderea a minei, p.(123)*. Planul de gospodărire a apei și de control al eroziunii, precum și Planul de închidere a minei și de refacere a mediului, încorporează proceduri pentru o analiză continuă a stadiului de cunoaștere și a prognozelor modificărilor climatice, astfel încât să poată fi identificate și gestionate prompt oricare implicații vizând activitățile de proiectare și management.

Condițiile climatice avute în vedere în activitatea de proiectare a iazului Corna, cu referire specială la precipitațiile extreme (factorul principal de cedare a barajelor la nivel mondial), sunt suficiente, chiar și în cazul cumulării valorilor prognozate de creștere a fenomenelor extreme (creștere estimată la 15 % pe perioada desfășurării proiectului, *Planul de reabilitare și închiderea a minei, p.(123), subcapitolul (4.1). „Apa”, pag.(20) din Raportul la studiul EIM*).

Pe de altă parte, probabilitatea ca în zona respectivă să apară alunecări masive este la fel de redusă, ca urmare a constituției petrografice stabile care include, îndeosebi, roci compacte, neexistând volume mari de rocă situate în echilibru instabil. Se pot produce, cel mult, alunecări superficiale și rostogoliri de roci, cu influență minoră asupra obiectivelor (*p.50 subcap. 2.6. Secțiunea 7 Riscuri*).

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor de cianură în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;

- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 μg/m³, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională - legislația națională și legislația Uniunii Europene (UE) pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației;
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001; Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Dacă ar fi cazul ca Proiectul Roșia Montană să funcționeze fără o haldă de minereu sărac, proiectul ar avea de suferit două efecte negative principale:

1- de mediu, minereul sărac ar fi foarte probabil depozitat într-o halda de roca sterilă mărind astfel cantitatea de rocă cu potențial de generare a apelor acide, și

2- economic, resursele suplimentare generate din procesarea acestui minereu la sfârșitul vieții minei ar fi pierdute atât pentru proiect, cât și pentru părțile interesate de acest proiect.

În ciuda faptului că Proiectul Roșia Montană este fezabil și fără o haldă de minereu sărac, acest lucru nu este nici recomandabil și nici de dorit datorită motivelor expuse mai sus.

Evaluare de risc asupra sănătății se face numai prin utilizarea unor date concrete și nu prin luarea în calcul a aspectelor subiective de genul distrugerea perdelelor vegetale.

Evaluarea de risc asupra stării de sănătate s-a realizat pe baza a trei categorii de informații și anume:

- starea de sănătate ca și condiție de referință, care s-a realizat prin culegerea tuturor datelor medicale de la toți medicii de familie și cele două spitale din zonă, la toată populația din peste 40 de localități;
- calitatea factorilor de mediu prin prisma distribuției substanțelor periculoase investigate la momentul actual, înainte de demararea activităților exploatare miniere;
- prognoza distribuției concentrațiilor substanțelor nocive în factorii de mediu, la diferite intervale de timp, pe parcursul desfășurării activităților de minerit.

Evaluarea de risc asupra stării de sănătate a luat în calcul prognoza distribuției concentrațiilor substanțelor periculoase în factorii de mediu așa cum aceasta a fost realizată în EIM, și nu cauzele și/sau factorii care conduc la atingerea acelor concentrații.

Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.

În ceea ce privește impactul transfrontieră, raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 *Impact Transfrontieră*) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.

Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.

Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.

Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.

Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.

Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.

Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul *Programul de Modelare a Râului Mureș* iar raportul complet de modelare este prezentat ca **Anexa 5.1**.

Referitor la cantitatea de metale grele din sterilul de procesare, testele au avut ca scop identificarea principalilor factori ce influențează calitatea apei atât în faza de exploatare cât și în

cea de post-închidere a depozitului de deșeuri. O caracterizare detaliată a sterilelor și a compoziției chimice a apei decantate descărcate în iazul de decantare este prezentată în secțiunile 3.2 și 3.3 (Tabel nr. 3-1, 3-2 și 3-3) a raportului EIM Plan F – Plan de Management al Iazului de Decantare.

În ceea ce privește valoarea teoretică a minelor romane ale sitului Alburnus Major, precum și a tuturor vestigiilor arheologice, un răspuns pertinent la o astfel de întrebare ar presupune cel puțin câteva zeci de pagini condensate. Spre exemplu, doar sinteza rezultatelor săpăturilor arheologice efectuate în masivul Cârnic însumează aproximativ 800 pagini, în timp ce alte patru volume au văzut deja lumina tiparului. Trei dintre acestea (Alburnus Maior I, II, III tratează probleme ale antichității Roșiei Montane, iar al patrulea se referă la moștenirea tradițiilor acestei zone. Așadar, pentru o bună înțelegere a istoriei acestor locuri vă invităm să citiți opiniile specialiștilor ce au efectuat cercetări de detaliu la Roșia Montană. În același timp, este bine de știut că în următorii ani vor mai fi publicate alte unsprezece (11) volume legate de publicarea în integritate a rezultatelor cercetărilor. Dar, până atunci, vă vom pune la dispoziție pe scurt câteva date relative la îngrijorarea dumneavoastră.

Războaiele dintre daci și romani din anii 101-102 și 105-106 au avut ca rezultat transformarea unei părți a fostului regat dac în provincie romană. Cucerirea acestui nou teritoriu a fost determinată nu numai de rațiuni pur strategice, ci și fără îndoială, economice. Majoritatea cercetărilor epocii romane sunt de acord în a accepta că una dintre motivațiile cuceririi Daciei a fost cea legată de bogăția în metale prețioase a regatului dac.

Interesul pentru vestigiile antice de la Roșia Montană, s-a manifestat încă din secolul al XV-lea. Materialul epigrafic și sculptural, cunoscut sau descoperit întâmplător, în zona exploatărilor miniere de la Alburnus Maior este semnificativ în comparație cu aria geografică relativ restrânsă din care a provenit. De asemenea este de remarcat valoarea sa, prin aportul său documentar în ceea ce reprezintă istoria socială și economică a provinciei Dacia. Aceste piese au constituit obiectul preocupărilor istoriografice încă din vremea umanismului târziu, de când datează, de altfel, primele informații referitoare la descoperiri de epocă romană din zona Roșia Montană.

Pe baza tuturor acestor informații și pornind de la cercetarea textelor tăblițelor cerate, la mijlocul secolului XX despre anticul Alburnus Maior se conturase o imagine, relativ livrescă, dar din care nu lipseau anumite încercări de topografie arheologică. Sintetizând toate aceste informații, în anul **1995**, în *Repertoriul Arheologic al județului Alba* erau prezentate următoarele: în decursul sec. XVIII-XX, cu prilejul lucrărilor miniere, agricole, de construcții au fost semnalate o serie de artefacte datate în epoca romană, precum monumente arhitectonice și inscripții, unelte, obiecte de podoabă, monede etc (cu mențiunea că multe dintre acestea nu aveau un loc precis al descoperirii, erau indicate sau numai semnalate, iar altele chiar dispărute). La sud, est și nord de minele moderne au fost identificate porțiuni de lucrări miniere, de asemenea datate în epoca romană, fără însă a beneficia de o cercetare științifică adecvată. Potrivit acelor informații așezarea romană (sic!!) s-ar întinde la sud-vest, vest spre Corna, poate la nord de Roșia, pe malul stâng al Văii Roșiei, pe dealul Carpeni și în Valea Nanului. O altă așezare civilă este ambiguu semnalată în punctul „Pădurea Popii”. Necropole romane par să fi fost localizate de jur împrejurul vetrei actuale satului și lângă mina „Cetatea Mică”, lângă drumul spre Abrud, la „Vatra Roșii”, în actualul cimitir catolic, pe dealul Țarina, între Valea Nanului și Pârâul Băii. Existența unei necropole este sugerată de stela funerară descoperită în zonă la „Tăul Secuilor”, la vest de masivul Orlea. Pe teritoriul Roșiei se semnalează, fără alte precizări o necropolă tumulară de epocă romană. Zonele sacre au fost localizate exclusiv prin cartarea ariilor de proveniență a altarelor votive, respectiv pe dealul Carpeni, pe dealul Țarina, pe Valea Nanului, și în masivul Orlea. Exploatare aurifere romane, mai ales ținând cont de locul de descoperire al tăblițelor cerate, erau semnalate în preajma așezării civile pe dealurile Cetate, Cârnic, în galeria Ecaterina Monulești (Cătălina-Monulești), masivele Letea (Lety) și Rotunda. De asemenea, se face precizarea că pe dealul „Cetatea Mică” pare să fi fost exploatat fierul în epoca romană, fără a exista nici un argument arheologic. Toate aceste informații cu caracter arheologic sunt enunțate fără o minimă verificare a surselor și, mai mult, utilizând repere topografice total neconforme cu realitatea din teren.

Prin urmare, despre Roșia Montană se putea spune la acea dată că este o zonă cu potențial arheologic, în care nu se efectuaseră săpături arheologice propriu-zise, necesare pentru a contura în detaliu diversele elemente ale sitului.

Celebritatea anticului Alburnus Maior este conferită de faptul că localitatea este locul de descoperire a unor materiale epigrafice cu un caracter particular. Documente epigrafice deosebite prin unicitatea și prin abundența informațiilor conținute, cele 25 de tăblițe cerate păstrate oferă informații precise asupra realităților economice, sistemului de habitat, vieții religioase și a raporturilor juridice care guvernau comunitatea minieră de aici. În ele sunt menționate o serie de toponime pe care exegeții le atribuie unor structuri de locuire adiacente. Astfel, nouă dintre documente au fost redactate sau fac referire la toponime precum *Alburnus Maior*, două în canabele legiunii a XIII-a *Gemina* de la *Apulum*, iar restul menționează localități încă neidentificate pe teren (*vicus Deusara*, *Kartum*, *Immenosum Maius*, *statio Resculum*, *vicus Pirustarum*). Părerea unanim acceptată de specialiști, este că ele au fost puse la adăpost, în interiorul unor galerii miniere greu accesibile, într-un moment de criză, probabil legat de atacurile marcomanice asupra Daciei din intervalul 167-170 d. Chr.

Informațiile despre centrul antic de exploatare al aurului au fost completate, de-a lungul timpului, mai ales după conjunctura favorabilă reprezentată de momentul descoperirii tăblițelor cerate, de aproximativ 75 de monumente epigrafice. De cele mai multe ori acestea au provenit din descoperiri întâmplătoare, datele despre locul exact de proveniență și alte informații de context fiind foarte succinte. Practic, cu excepția unei săpături de salvare realizate în anii '80, cercetarea arheologică a reprezentat doar un deziderat.

Toponimele atestate în tăblițele cerate au provocat o serie de discuții referitoare la evoluția din punct de vedere urbanistic a centrului economic antic de la *Alburnus Maior*. Se disting, din acest punct de vedere, două mari direcții de interpretare. O primă modalitate de abordare a acestei problematice tinde să considere că toponimul generic de *Alburnus Maior* acoperă o serie de așezări permanente sau temporare legate de prezența coloniștilor iliro-dalmatini specializați în extragerea și prelucrarea primară a minereului aurifer.

O serie de realități consemnate de izvoarele epigrafice sunt folosite pentru justificarea acestei maniere de abordare. Astfel, mențiunea unui *vicus Pirustarum*, a localității *Ansium*, *Resculum*, formularea *K(astellum) Baridustarum*, precum și întreaga discuție purtată asupra localizării lor, dar și a altor toponime conținute de tăblițele cerate sau de epigrafele descoperite până în prezent, sugerează adepților acestui punct de vedere imaginea unui conglomerat de așezări, de sine stătătoare, cu o conducere și o administrație proprii, în conformitate cu „sistemul dalmatin” de organizare și exploatare a zăcămintului aurifer.

La polul opus se situează părerea potrivit căreia *Alburnus Maior* este o structură de sine stătătoare, deocamdată cu un statut juridic încă incert, iar toponimele în discuție sunt denumiri de cartiere sau reflectă grupări pe criterii etnice din cadrul unei așezări unitare. Cert este că informațiile oferite de analiza izvoarelor epigrafice indică o zonă intens populată, cu o varietate de *nationes*, în care elementul iliro-dalmatin este predominant, urmat de cel de factură elenizată. Trebuie remarcată extraordinara diversitate a cultelor religioase atestate de epigrafele de la *Alburnus Maior*. Imaginea unei zone intens locuite, cu o dezvoltare ritmică progresivă și cu mari variații demografice, surprinsă prin analiza unilaterală a izvoarelor epigrafice, l-a făcut pe V. Pârvan să considere zona auriferă o „Californie a antichității”, oferind așezării de la *Alburnus Maior* o caracterizare istorico-literară de excepție: „oraș californian de civilizație internațională”.

Este foarte greu de distins, în stadiul actual al cercetărilor, care va fi fost statutul așezării de la *Alburnus Maior* în cadrul juridic al vieții municipale din Dacia. Până în prezent, nici una din ipotezele avansate de diverși cercetători nu a putut fi pe deplin confirmată. Practic, atestările de structuri de locuire la *Alburnus Maior* se reduc la două astfel de tipuri: *vici* și *castella*. Fără îndoială că, în momentul începerii exploatarei miniere de către statul roman, anumite comunități se vor fi așezat în locuri bine definite al căror toponim se va fi încetățenit, dar, odată cu dezvoltarea complexului economic de la Roșia Montană, când *gentes ex toto orbe romana* au sosit, atrase de mirajul aurului, ele au devenit ceea ce V. Pârvan sugera plastic „oraș californian de civilizație internațională”.

O etapă nouă în abordarea problematicei ridicate de prezența acestui sit particular în peisajul arheologic al Daciei Romane, a constituit-o instituirea, în anul 2001, a Programului Național de Cercetare „*Alburnus Maior*” de către Ministerul Culturii și Cultelor din România.

Informațiile colectate în decursul celor șase campanii de săpături arheologice derulate în cursul anilor 2001-2006 au infirmat, în mare parte, concepția potrivit căreia termenul de *Alburnus Maior* definea o aglomerare urbană cu elemente similare unei *urbis* din lumea provincială romană. Treptat s-a creionat imaginea unui sistem de locuire lipsit de aportul indigen, cel puțin din datele cunoscute în stadiul actual al cercetării, în care diversele *gentes* de proveniență preponderent sud-dunăreană se manifestă potrivit organizării și obiceiurilor din patria de origine. Analiza izvoarelor antice coroborată cu studiul materialului epigrafic, precum și cu elementele de noutate oferite de cercetarea arheologică sistematică din ultimii ani conduc către ipoteza potrivit căreia toponimul generic de *Alburnus Maior* acoperă o serie de așezări permanente sau temporare legate de prezența coloniștilor iliro-dalmatini, dar și din regiunile de tradiție elenistică, specializați în extragerea și prelucrarea primară a minereului aurifer.

Concluzionând, vestigiile arheologice descoperite până în prezent nu manifestă atribute constructive spectaculoase dar, prin modul de *adaptare la cadrul natural* sugerează o serie de elemente ce pot servi la reconstruirea unei imagini de ansamblu asupra modului în care va fi arătat situl în antichitate: necropole așezate pe pante sau pe platouri orientate spre văi, zone de habitat și zone sacre așezate pe înălțimi și aflate probabil în relație cu zonele de exploatare minieră și prelucrare primară a minereului. Trebuie precizat că în acest context reconstituim totuși și elemente reprezentative pentru peisajul cultural derivat din componentele patrimoniului arheologic:

- în zona Tău Găuri se află un *monument funerar circular* bine conservat,
- în zona Dealului Carpeni au fost investigate *două edificii publice realizate din piatră legată cu mortar* și dotate cu instalație de *hypocaustum*, o zonă funerară, fiind de asemenea confirmată și existența – în zona de subteran a sectorului minier Păru Carpeni – a unui sistem de exploatare antic roman, dotat cu un sistem hidraulic de lemn, foarte bine conservat,
- în zona Piatra Corbului sunt cunoscute vestigiile ale exploatărilor miniere antice și medievale,
- în zona Centru Istoric sunt localizate marea majoritate a galeriilor unde în cursul secolelor XVIII-XIX au fost găsite celebrele tăblițe cerate, cea mai cunoscută galerie fiind Cătălina Monulești, unde a fost descoperit cel mai mare număr de tăblițe cerate, precum și un sistem antic de exploatare minieră, dotat de asemenea cu un sistem de drenaj, cuprinzând foarte probabil un alt sistem de roți hidraulice. Tot în acest areal se află și masivul Văidoaia, unde sunt vizibile urme ale exploatărilor antice de suprafață.

Cele șapte necropole și zone funerare delimitate arheologic până în prezent, situate în zonele Tăul Corna, Hop-Găuri, Carpeni, Valea Nanului, Țarina, Jig-Piciorag și Pârâul Porcului (Tăul Secuilor), sunt martori importanți ai dinamicii, diversității și numărului crescut al populației antice de la *Alburnus Maior*.

Imaginea de ansamblu asupra sitului antic este oferită de rezultatele cercetărilor galeriilor romane, medievale și moderne, mai bine spus de pânza densă a rețelei săpate în masivele Roșiei Montane. Cercetările de arheologie minieră actuale au adus date importante pentru istoria exploatării romane de la *Alburnus Maior*, redefinind acest univers din jurul fragmentului cunoscut din anii 70' în Masivul Orlea și transformat în muzeu, și desigur a ceea ce va fi fost masivul Cetate cu impresionantele sale *Curți Romane*. Masivele Orlea, Carpeni, Cârnic, Lety conțin mărturii ale sistemelor de galerii istorice, unele porțiuni fiind într-o stare relativ bună de conservare. Ca o concluzie preliminară se observă că, pentru întreg ansamblul de galerii miniere antice există o repetare sistematică a formei și distribuției lucrărilor studiate din întregul parc minier subteran. Trebuie de asemenea să subliniem că cercetarea arheologică minieră care permite cunoașterea, datarea și interpretarea unor astfel de structuri contribuie în același timp la creșterea vulnerabilității lor.

Punctul de vedere al specialiștilor privind situl arheologic de la Roșia Montană este exprimat în mod sintetic în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, **secțiunea 5.5.2. Contextul mineritului aurifer roman**, fiind discutate în acest cadru aspectele legate de caracteristicile de unicat ale acestuia. La pag. 100-101, ca și o concluzie se precizează faptul că vestigiile de exploatare miniere aurifere romane indicate într-o serie de situri prezentate în studiu (inclusiv în Anexa D) demonstrează că **Roșia Montană nu este unică în termenii istoriei mineritului roman**. Există astfel indicii asupra cca. 47 de situri cu caracteristici relativ similare, situate în Transilvania și Banat, dintre care 14, precum Ruda-Brad, Stănița,

Bucium – zona Vulcoi Corabia, cele de la Băița – Fizeș, cele din zona Certej – Săcărâmb, cele din zona Baia de Criș, precum și cele din zona Haneș – Almașul Mare au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului Alburnus Maior, respectiv conținând dovezi legate de exploatare aurifere, structuri de habitat și elemente de infrastructură asociată. În vreme ce unele dintre situri au fost afectate de dezvoltări recente din ultimii 200 de ani, altele conțin indicii promițătoare care să încurajeze desfășurarea în viitor a cercetărilor arheologice. Așa cum se afirmă în studiul elaborat de Lucia Marinescu, suma cercetărilor arheologice desfășurate până în prezent la Roșia Montană creează o “imagine deformată despre Alburnus Maior”. Este important de subliniat acest punct de vedere. Datele și informațiile cunoscute până în prezent indică insistent faptul că viitoarele cercetări arheologice desfășurate într-o serie de situri din România vor modifica percepția actuală existentă despre Roșia Montană. Acest loc, dimpreună cu rezultatele cercetărilor efectuate aici între anii 2000 și 2006 par a fi astăzi de o importanță fără precedent, dar se pare că acest lucru nu va fi întotdeauna așa, această apreciere fiind foarte susceptibilă de a fi modificată în anii ce vin.

Rezultatele cercetărilor arheologice miniere subterane indică un nivel deosebit de ridicat al profesionalismului cu care era condusă activitatea minieră antică, dacă este să ne referim strict la componenta minieră subterană în sens strict. Minerii antici posedau o cunoaștere extrem de bună a tehnicilor miniere de abataj, a punerii în evidență și a urmăririi corpurilor de minereu, a topografiei subterane și a metodelor de preparare a minereului auro-argentifer în funcție de compoziția mineralogică a minereului și a obținerii aurului, argintului și plumbului metalic.

Pe lângă aceste aspecte practice trebuie să amintim măiestria cu care minerii antici utilizau lemnul în mină, atât pentru realizarea de susțineri miniere, cât și pentru construirea de diverse instalații pentru drenarea apelor de mină.

Pe de altă parte, există indicii care sugerau concesionarea spațiului subteran și delimitarea de concesiuni în cadrul zăcămintului. În acest caz, statul deschidea noile perimetre miniere și executa lucrările de acces și auxiliare ce permitea trecerea în producție a unui anumit sector, în timp ce activitatea extractivă propriu-zisă revenea concesionarilor. Aceasta era o modalitate practică de a crește veniturile din impozite.

Toate aceste elemente ce indică nu doar valoarea teoretică dar și cea practică a activității miniere de la Roșia Montană vor fi puse în valoare în cadrul Muzeului Mineritului de la Roșia Montană. Pe lângă lucrările miniere conservate in situ, în cadrul muzeului vor fi reconstruite o serie de lucrări miniere reprezentative, se vor conserva artefacturile arheologice (unelte, obiecte, instalații), se vor realiza reconstituiri ale echipamentelor tehnice utilizate în subteran și la suprafață. Pe lângă vestigiile miniere antice, în cadrul muzeului vor fi puse în valoare și vestigii miniere ale epocilor mai recente, inclusiv cele ce datează din secolul XX și al XXI-lea.

Volumul extrem de mare de informații obținut în urma cercetărilor arheologice miniere conține și alte elemente inedite, nepuse deocamdată în valoare. Publicațiile ce se găsesc în etapa de pregătire vor prezenta în detaliu toate elementele de noutate și vor nuanța valoarea teoretică și practică a minelor romane de la Roșia Montană. Mai mult, continuarea cercetărilor arheologice miniere de suprafață și subterane din perimetrele miniere Orlea, Țarina, Păru-Carpeni și Coș va putea aduce noi elemente în ceea ce privește existența unei activități miniere pre-romane la Roșia Montană prin combinarea unor noi metode de cercetare, cum ar fi dendrocronologia.

Este astăzi clar, în urma cercetărilor din anii 2000-2006, că organizarea exploatareilor metalifere din noul teritoriu al Imperiului s-a făcut în perioada imediat următoare cuceririi propriu-zise, în paralel cu organizarea administrativă a noii provincii. Specificul activității de extragere și prelucrare a minereurilor prețioase a impus prezența unei forțe de muncă specializate. Astfel, în contextul organizării, pe scară largă, a colonizării provinciei Dacia, alături de elemente etnice din întregul cuprins al Imperiului, regiunea auriferă a beneficiat de un puternic aport de coloniști, cu predilecție din zona dalmato-iliră, populații cu vechi tradiții într-o astfel de activitate economică.

În completarea acestei încadrări la nivel național, la pag. 104-105 ale studiului se precizează de asemenea că printr-o trecere în revistă a datelor cunoscute în plan internațional se confirmă faptul că este bine cunoscut acum că au existat vaste exploatare miniere într-o serie de provincii ale Imperiului Roman. Unele dintre acestea, așa cum arăta Lucia Marinescu, sunt situate într-o serie de provincii romane (Pannonia, Noricum, Dalmatia, Moesia Superior) situate în vecinătatea Daciei. Altele (ca de exemplu cele din Spania, Portugalia, Marea Britanie, Egipt) sunt situate la mare distanță. Multe dintre aceste situri pot fi identificate doar ca situri pentru care savanții internaționali au concluzionat că au fost asociate cu activități de extracție a aurului. Pe de altă

parte, un număr semnificativ de situri reprezintă centre majore cu infrastructură asociată și dezvoltare tehnică, care sunt similare celor de la Roșia Montană. Unele dintre acestea, într-adevăr, conțin vestigii bine conservate. **În ciuda indubitabilei semnificații arheologice și istorice, concluzia este că Roșia Montană face parte dintre o serie întreagă de centre miniere aurifere din cuprinsul imperiului roman, ea având o importanță comparabilă cu cea deținută de acestea.** Cercetarea asupra mineritului aurifer roman și a minelor de aur continuă și se dezvoltă rapid de la an la an, și este indubitabil faptul că multe alte situri așteaptă să fie cercetate și să le fie clarificat contextul arheologic. În acest sens, următoarele afirmații publicate în Atlasul Barrington (Princeton, 2000) ajută la dovedirea acestui punct esențial:

- Pentru DALMATIA/MOESIA/NORICUM – vedem că “un număr semnificativ de toponime indicate de sursele antice trebuie încă identificate pe teren”

- Pentru PANNONIA – vedem că “stadiul actual al cercetării este inegal”

- Pentru EGIPT, - vedem că “au fost făcute descoperiri importante în ultimii 20 de ani”, “progresul cercetării în această zonă este de așteptat să fie rapid”, “numeroase mine au fost identificate pentru prima dată”, “în viitor este de așteptat o creștere semnificativă a numărului de situri cunoscute”

Și la final, dar nu în ultimul rând, o evaluare recentă asupra minelor romane de aur de la Pumsaint, în sudul Țării Galilor, concluzionează că “fără îndoială alte puțuri de mină și galerii de coastă așteaptă să fie descoperite”.

Este evident că situația se modifică într-un ritm rapid pe măsură ce cercetările aduc completări la lista minelor aurifere romane și a așezărilor aferente pe întreg cuprinsul imperiului roman. Acest fapt poate avea o singură implicație pentru Roșia Montană: în afară de aceasta sunt numeroase alte situri care urmează să fie descoperite.

În ceea ce privește estimarea valorii teoretice și practice din punct de vedere al biodiversității, teoretic valoarea biodiversității dintr-un sit este dată de indicatorii cantitativi și calitativi ai biodiversității.

Date fiind condițiile ecosistemice de la nivelul perimetrului studiat, definit de atribute în relație cu impact major ca amplitudine, spațiu de acțiune și întindere în timp, identificarea unor habitate naturale în adevăratul sens al cuvântului și în accepțiunea manualelor uzuale de definire a habitatelor, a rămas pe moment la stadiul de deziderat.

Cerințele de evaluare a biodiversității prevăzute de legislația românească se referă la evaluarea bogăției specifice și ecosistemice și la evidențierea conservativă a speciilor și habitatelor. Ambele aspecte au fost abordate în mod corespunzător în Studiul de Impact asupra Mediului.

Din datele obținute în urma studiilor din teren, se desprind concluzii argumentate, conform cărora biodiversitatea în ansamblul său, reprezintă un atribut slab reprezentat în zona Roșia Montană. Ca atare valoarea acesteia rămâne limitată, chiar dacă se încearcă o abordare de ordin teoretic, cât și una de ordin practic.

La Roșia Montană nu au fost identificate specii endemice, caracteristice, stenobionte, cu semnificație aparte pentru bio - straturi, fie ele locale, regionale sau naționale. De asemenea, nu au fost identificate în aria de impact a proiectului habitate unice, rare sau prioritare pentru conservare.

Valoarea conservativă scăzută a zonei de impact, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea propunerii de declarare a unui pSCI (situri de importanță comunitară) în această zonă de către Comisia de experți tehnici ai MMGA întrunită pentru evaluarea propunerilor Natura 2000.

Informații despre ramurile industriale existente, cum ar fi agricultura și turismul, pot fi de asemenea găsite în Volumul 14, 4.8 Mediul social și economic, și în Volumul 31, Planul L - Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste informații au fost prezentate mai ales pentru posibilitatea de realizare a unei evaluări cu privire la posibilele efecte ale proiectului propus

asupra acestor ramuri industriale. O analiză detaliată a posibilității de dezvoltare a unor afaceri alternative în absența proiectului nu este, în mod normal, efectuată, conform reglementărilor Uniunii Europene sau internaționale. În cazul în care proiectul nu se realizează, acest lucru nu ar trebui să aibă nici un efect asupra afacerilor alternative.

Roșia Montană ar putea să-și dezvolte, în continuare, potențialul turistic. Există inițiative de a face acest lucru, cum ar fi „Modelul de dezvoltare a turismului și contribuția sa la dezvoltarea durabilă din Zlatna, Bucium, Roșia Montană și Baia de Arieș ca alternativă la activitățile miniere mono-industriale”, întocmit de Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism (INCDT) și publicat în aprilie 2006, chiar când raportul la studiul EIM era depus la Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor.

RMGC, de asemenea, a dispus realizarea unui studiu, care stabilește modalitatea de promovare a potențialului turistic și modalitatea de abordare a aspectelor legate de turism printr-un proiect integrat:

„Din experiență, putem afirma că turismul va fi însă posibil și profitabil numai atunci când va exista ceva de oferit turiștilor sub aspectul unui mediu curat, a unei infrastructuri adecvate (drumuri de calitate, cazare, restaurante, apă curentă, canalizare corespunzătoare, instalații de eliminare a deșeurilor etc.) puncte de atracție (muzee, alte obiective de vizitat, precum monumentele istorice etc.). Un proiect minier precum cel propus de RMGC va oferi, prin impozite și dezvoltarea industriei serviciilor, fondurile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii. Prin proiectul Roșia Montană și planurile sale de gestionare a patrimoniului, vor fi investite de către companie 25 milioane de USD pentru protecția patrimoniului cultural de o manieră propice dezvoltării turismului. Printr-un program de instruire vor fi asigurate deprinderile necesare dezvoltării activităților turistice, iar Roșia Montană Micro Credit va susține financiar persoanele care doresc să deschidă pensiuni, restaurante etc., toate acestea fiind necesare pentru a atrage turiști. La încheierea proiectului, va exista un sat nou, plus centrul vechi, restaurat, al comunei Roșia Montană, cu un muzeu, hoteluri, restaurante și infrastructură modernizată, plus galerii de mină restaurate (ex. cea de la Cătălina Monulești) și monumente conservate precum cel de la Tău Găuri – care, toate, vor reprezenta atracții turistice. În plus, se înțelege că guvernul va acționa la nivel local pentru a încuraja creșterea economică” (vezi Roșia Montană Propunere Inițială pentru Turism, Raportul Gifford 13658.R01).

Acest studiu a fost întocmit de Gifford, o firmă de consultanță de renume din Anglia, cu specialiști în patrimoniu și ingineri.

Acest raport concluzionează:

“[...] dezvoltarea turismului ar putea fi realizată chiar și în absența unei ramuri miniere refăcute, doar pe baza posibilelor atracții existente. În al doilea caz, totuși, sprijinul financiar ar trebui să fie asigurat integral din fonduri oferite de Uniunea Europeană, de la bugetele de stat și întreprinderi din sectorului privat. Lucrările realizate pe baza acestor surse de finanțare ar trebui să fie promovate și asumate de agenții guvernamentale, de la nivel local până la nivel național.

În Cluj-Napoca și Alba Iulia (și chiar și în Deva) ar putea fi necesare de asemenea multe lucrări de dezvoltare, deoarece considerăm că aceste orașe „porți” ar putea fi privite ca atracții turistice cu propriile lor drepturi, mai ales în ce privește turismul internațional și ar putea oferi turiștilor condiții corespunzătoare de cazare și masă, precum și alte facilități. Ne putem întreba cum ar putea avea succes dezvoltarea turismului în Roșia Montană dacă nu ar fi susținută de dezvoltarea paralelă a orașelor Cluj-Napoca și Alba Iulia.

Dacă Guvernul României nu este de acord cu proiectul minier și dacă se va atinge potențialul turistic discutat aici, atunci va fi nevoie de surse alternative de finanțare pentru aceste lucrări obligatorii la infrastructură și de investiții directe în turism. Nivelurile de investiții necesare, chiar în conformitate cu raportul foarte optimist INCDT 2006 menționat anterior, sunt foarte ridicate.

Pe scurt, costurile total estimate ale proiectelor combinate, conform celor menționate în INCDT 2006 și în propunerile făcute de RMGC, ar atinge suma de 44.817.380 USD.

Aceste costuri de investiții s-ar putea realiza probabil doar printr-o investiție deosebit de mare din partea Guvernului României, împreună cu subvenții corespunzătoare obținute din programe inițiate de Uniunea Europeană, deoarece aceste investiții depășesc posibilitățile sectorului privat. Atragerea sprijinului Uniunii Europene și al altor fonduri internaționale pentru dezvoltare va depinde de previziunile de dezvoltare amănunțite, bine analizate și realizate și trebuie să fie administrată de organizații din sectorul public, care demonstrează că pot livra proiectele la timp și în limitele bugetului.

Un adevărat pericol pentru acest scenariu este acela că este pur și simplu imposibil să te gândești la aceasta ca fiind o investiție ce se poate face, mai mult sau mai puțin, dintr-un singur capital, într-unul sau mai multe proiecte individuale. O singură investiție sau chiar câteva investiții restrânse de capital nu pot genera conservarea sau restaurarea, durabilă și pe termen lung, a bunurilor patrimoniale, ci ar tinde să devină o soluție pe termen scurt, care ar putea genera probleme chiar mai mari pe termen mai lung.”

O evaluare a posibilelor venituri generate de turism în Roșia Montană în cazul în care proiectul nu va fi realizat nu a fost cerută nici de Termenii de Referință (TOR) pentru raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) și nici de Ordinul 863/2002 – Anexa 2 - Ghid Metodologic al etapei de monitorizare a finalizării raportului la studiul EIM – Partea II (structura raportului la studiul EIM). În plus, informații referitoare la activitățile turistice actuale sunt furnizate în cadrul Volumului 14, 4.8 Mediu Social și Economic, și în cadrul Volumului 31, Planul L – Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității al EIM. Aceste informații au fost furnizate în primul rând pentru a permite finalizarea unei evaluări cu privire la posibilele efecte ale proiectului propus asupra acestei industrii. În absența unor investiții la scară mare, oportunitățile turistice și posibilele venituri din turism la Roșia Montană sunt, în cel mai fericit caz, limitate.

Nu există nici o asemenea interdicție cu privire la înființarea de noi afaceri, așa cum sugerează petentul.

Desemnarea unei părți a comunei Roșia Montană drept zonă industrială nu împiedică dezvoltarea de afaceri în localitate, deoarece zona industrială (sau „perimetrul proiectului”) cuprinde doar 25% din Roșia Montană, și o porțiune și mai mică, de 5%, din zona reprezentată de Câmpeni, Roșia Montană și Abrud. Astfel, se pot dezvolta afaceri, în diferite domenii, prin procesul normal de autorizare și înregistrare de către autoritățile locale.

La momentul desemnării zonei drept „zonă defavorizată”, au fost efectuate studii de către autoritățile guvernamentale competente, astfel încât să se permită realizarea de investiții în zonă, proiectul minier Roșia Montană fiind un exemplu în acest sens. Modificarea planurilor urbanistice și desemnarea unei zone industriale pentru proiectul Roșia Montană, reprezintă o cerință legală obligatorie, în conformitate cu:

- (i) articolul 6 alineatul 1 din Hotărârea de Guvern nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism (“Autorizarea executării construcțiilor definitive, altele decât cele industriale, necesare exploatarei și prelucrării resurselor în zone delimitate conform legii, care conțin resurse identificate ale subsolului, este interzisă”) și;
- (ii) articolul 41, alineatul 2 din Legea Minelor nr. 85/2003 („consiliile județene și consiliile locale vor modifica și/sau vor actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere concesionate”).

Dezvoltarea durabilă se bazează pe premiza că dezvoltarea satisface nevoile prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Până la urmă, mineritul poate fi judecat doar în contextul dezvoltării durabile, prin ceea ce rămâne după ce mina se închide.

La momentul închiderii minei, compania va face tot ce îi va sta în putință pentru forța de muncă existentă, asigurându-i asistență în găsirea unui alt loc de muncă în conformitate cu prevederile legale în acest sens. Conform prevederilor Art. 52 (1) din Legea Minelor nr. 85/2003, pentru încetarea activităților miniere, companiile ar trebui să înainteze autorităților competente o cerere însoțită de planul de încetare a activităților miniere, cu descrierea detaliată a acțiunilor necesare pentru o închidere eficientă a minei. Planul de Închidere a Minei ar trebui să conțină, printre altele, un program, de protecție socială pentru personal.

Având în vedere experiența și abilitățile dobândite de muncitori, acești pot ocupa locuri de muncă existente în cadrul altor proiecte de minerit într-o regiune cu potențial semnificativ de dezvoltare a resurselor minerale. Ca alternativă, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) va asigura oportunități de recalificare și asistență pentru înființarea unor afaceri în alte domenii decât cel minier.

Desfășurată de-a lungul a 20 ani, infuzia de investiții în zonă, dacă este administrată corect, ar trebui să stimuleze și alte tipuri de dezvoltare. RMGC se angajează să promoveze oportunități de dezvoltare pe termen lung în cadrul planului său de dezvoltare durabilă.

Unul din aspectele cele mai importante ale dezvoltării este îmbunătățirea și dezvoltarea capacităților comunității și ale autorităților locale. Chiar înainte să înceapă proiectul, compania este interesată să lucreze împreună cu comunitatea pentru găsirea celor mai bune soluții de dezvoltare pentru zonă. Sub auspiciile Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) se va înființa un număr de grupuri de lucru, dintre care unuia i se va încredința sarcina explorării oportunităților de dezvoltare.

Între timp, un număr de programe deja existente au ca scop îmbunătățirea profilului educațional și a nivelului de calificare din comunitate, pentru a corespunde necesităților proiectului și pentru a încuraja oamenii să se gândească la alte căi de câștigare a existenței în afară de minerit. Programul de calificare profesională este unul dintre aceste programe. Instruirea în domeniul afacerilor face parte din programul de calificare profesională. Se înființează, de asemenea, un incubator de afaceri.

În ianuarie 2007 RMGC a înființat Roșia Montană MicroCredit, sub numele de "IFN Gabriel Finance SA", pentru încurajarea investitorilor locali. Acest micro-creditor are rolul de a furniza finanțare și resursele necesare pentru oamenii din Roșia Montană, Abrud, Câmpeni și Bucium, cu scopul de sprijinire a localnicilor pentru înființarea de microintreprinderi sau extinderea celor deja existente.

Planul de închidere al proiectului Roșia Montană (RMP) este de asemenea conceput astfel încât amplasamentul minei să fie redat folosinței publice în scopuri productive.

Answer to Contestation No. 360_Global Response

The EIA that Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) submitted responded fully and professionally to the Terms of Reference proposed by the Ministry of the Environment and Water Management (MEWM) and complied with the relevant legal provisions and international practices. More than 100 independent consultants, (certified) experts and specialists renowned at the national, European, and even international levels, prepared the report. We are confident that the EIA provides sufficiently detailed information and reasoning for its conclusions to permit the MEWM to make its decision on the Roşia Montană Project (RMP).

Subsequent to submission of the EIA, it has been reviewed by two different sets of experts. Technical experts, representing several international private sector banks and export credit agencies have concluded that the EIA complies with the Equator Principles designed to promote responsible lending by financial institutions to projects which raise environmental and social concerns, and an ad hoc committee of European experts (International Group of Independent Experts - IGIE) has publicly stated that the EIA was well-developed, taking into consideration their recommendations and suggestions.

A copy of the IGIE report and RMGC's response is included as a reference document to the present annex of the EIA.

The legal provisions currently in force do not stipulate the obligation to specify the authors' contribution to the EIA chapters. In accordance with the legal provisions in force [Annex 2, Part 2 of Order no. 863/2002 of the Minister of agriculture, forests, waters and environment regarding the approval of the Methodological guidelines applicable to the stages of the environmental impact assessment framework procedure, published in the Official Gazette of Romania, Part 1, no. 52 of January 30, 2003], the report on the environmental impact assessment study contains in Chapter 1. *General Information* – Section 2 – contact data of the certified authors of the environmental impact assessment study and of the related report, and this information is briefly presented also in Chapter 9. *Non-Technical Summary*.

The environmental impact assessment for the Roşia Montană mining project has been conducted by a multi-disciplinary team of “natural and legal persons independent of the project [...] titleholder” and “certified by the competent environmental protection authority” [In accordance with the provisions of Article 21 (a) of Government Emergency Ordinance no. 195/December 22, 2005 on environmental protection, published in the Official Gazette of Romania, Part 1, no. 1.196 of December 30, 2005, approved as amended by Law no. 265/June 29, 2006, published in the Official Gazette of Romania, Part 1, no. 586 of July 6, 2006]. The team members' contribution to the report has consisted both in drafting certain sections of the report, and integration and correlation of the information supplied in other chapters. Moreover, all sections / chapters of the report have been subjected to a special organization within the team meant to ensure full compliance with the legal provisions regarding the content and applicable legislation.

The list of certified natural and legal persons that participated in the preparation of the report on the environmental impact assessment study (presented in chapters 1. *General Information* and 9. *Non-Technical Summary*) is accompanied by a list of non-certified natural and legal persons that assisted the certified authors of the report.

The responsibility for the environmental impact assessment and accurate interpretation of the information presented in the report belongs to the “natural persons certified at the highest level of competence” and “certified legal persons” [According to Article 5 of Order no. 978/2003 of the Minister of Agriculture, Forests, Waters and Environment, regarding the Regulations for the certification of natural and legal persons preparing environmental impact assessment studies and environmental balances, published in the Official Gazette no. 504 of June 4, 2004.], that

participated in the environmental impact assessment based on the agreement concluded with the project titleholder.

Biodiversity Baseline Report, has been prepared, based on the information secured by the project's titleholder, by the Forests Research and Development Institute (FRDI) and Integration Support Unit (ISU); these are companies that are certified to develop the environmental impact assessment study, issued by the Ministry of Environment and Water Management.

Concurrently, according to the Order 978/2003, the project titleholder is responsible for the accuracy of information provided to the certified experts for the development of the environmental impact assessment study.

The biodiversity baseline studies initiated by the titleholder in 1999, under the supervision of Knight Piesold. During the period 2000-2006, STANTEC has involved several teams of Romanian experts in the preparation/revision/completion of the biodiversity baseline studies. The first version of the study was drafted under the supervision of STANTEC (a multinational company based in Canada, specialized in environmental impact assessment studies (see www.stantec.com). The company was established in 1954 and offers a wide range of services, including design, ecological restoration, project management, etc. It has more than 6000 employees and 80 offices/work points in North America and the Caribbean.

From the very beginning, STANTEC employed Romanian experts, who collaborated in the preparation and gathering necessary information of the biodiversity baseline reports (Călin Hodor - biologist, Mircea Gomoiu - academician, Dr. Mihai Vâlcu - biologist, Virgil Iordache - biologist).

Details related to the companies involved in the impact study may be found at the beginning of the Non-technical summary. The 5 pages presenting all the organizations involved in the study contain company names, the names of their representatives and web page.

The EIA was prepared and undertaken by experts certified according to the laws in force. Considering the provisions of Annex no.2, Part 2 of Order no. 863/2002 of the Ministry of Waters and Environmental Protection on the endorsement of applicable methodological guidelines for the framework-procedure for environmental impact assessment ("Order no. 863/2002"), RMGC has presented in Chapters 1 (*General Information*) and 9 (*Non-technical Summary*) of the Report on Environmental Impact Assessment Study the organizations and persons certified by the Ministry of Environment and Water Management (with contact details and certificate number).

The baseline reports and management plans submitted together with the Report were prepared with the support of specialized consultants and, according to the legal provisions, no certification by the Ministry of Environment and Water Management is required for this type of studies, plans and/or reports.

Moreover, according to the provisions of art. 21 (4) of Governmental Emergency Ordinance no. 195/2005, on environmental protection ("GEO no. 195/2005") and the provisions of art. 5 (1) of the Order that has been issued by the Ministry of Agriculture, Forests, Waters and Environment no. 978/2003 on the approval of the Regulations for the certification procedure for natural and legal persons preparing environmental impact assessment studies and environmental balances ("Order no. 978/2003") (the liability for the accuracy of the information provided for the competent authorities for the environmental protection and public lies with the titleholder of the project, and the experts who have conducted the environmental assessment are responsible for the accuracy of the assessment).

RMGC apologizes for any incomplete or imprecise translation into English. A total of 33 volumes were translated from Romanian into English and unfortunately some parts of the translation did not convey an accurate picture of the project. However, it should be mentioned

that the conclusions reached by the study are not affected by the inaccuracies of the study translation into English, and that the controlling legal document is the Romanian version. Also the maps from "Health Baseline Report" were translated into English and are attached to the report.

The management of Gabriel Resources Ltd., the major shareholder in RMGC, has over 60 years of experience permitting seven mine projects on four continents. This is an extremely strong foundation for the work on the Rosia Montana Project. RMGC is committed to operating the Project in full compliance with Romanian and European law, including environmental law and in accordance with international best practices, many of which relate to environmental protection. We have been working with independent experts and some of the world's most prominent mining consultant companies to ensure the highest level of environmental protection and rehabilitation at the site.

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin. Specifically, the Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or "the facility") has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, "The Tailings Facility Management Plan" for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline;
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam, to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

The sulphides in the case of the Roşia Montana project may occur disseminated within the ore deposit, and the sulphates in certain concentrations within the sludge resulted from the treatment plant of the acid waters. In the case of the disseminated sulphides, excepting pyrite, these have extremely low contents and will not be recovered and specially treated.

For the sludge from the treatment plant of the acid waters, depending on the development stages of the Project, the following flow sheets are designed:

- During the operation stage, the thickened sludge, resulting from the sedimentation basin of the treatment plant of the acid waters, will be discharged into the tailings management facility as supplementary waste in a ratio of 1:500 as compared with tailings.
- During the mine-closure period, this waste stream will be discharged into the Cetate open pit lake, because the tailings management facility will not be still available for waste discharge.

The environment impact caused by the discharging into the tailings management facility of the sludge resulting from the treatment of the acid waters will be negligible comparatively with the impact caused by the processing tailings due to:

- Much less quantity of resulted sludge in comparison with the quantity of tailings;
- Much lower toxic properties of the sludge in comparison with those of tailings.

Thus, the references from the Section [2.8.1.8] of the EIA to the period when the sludge resulted from the acid water treatment plant will be deposited into the tailings management facility are justified.

If the sludge of acid water treatment is deposited into the Cetate flooded open pit, the sludge may dissolve and liberate heavy metals and neutral major ions (sulphate, calcium) into the water from open pit, if this water becomes acid. But the water from lake will not be evacuated directly into environment. The water from open pit if is reaching the underground works may be collected by Cetate dam and pumped back to the treatment plant, so that no pollution will be discharged into environment.

Moreover, prevention measures are provided in order to minimize the risk that the acid waters generated by the sulphuric portion of the open pit walls to acidulate the waters from open pit. These measures are described in Section [2.8.2.9.] of the EIA.

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake(MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna Valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

For a more detailed technical analysis, please refer to Chapter 7, Section 6.4.3.1, “TMF Potential Failure Scenarios” of the EIA.

In order to avoid the deflation (dissipation) of fine particles (specific to the phenomenon of atmospheric drought, associated with high wind speeds), the tailings management facility beach will be compacted and permanently maintained wet

According to the observation and measurement data performed at Roșia Montană meteorological station, the cases of atmospheric drought are within the investigated area, as a result of the pluviometric balance predominantly in excess (excess of humidity) resulted from the combining of precipitation and evaporation (Annex - *Evaporation data-Rosia*) , and the investigated site is situated in areas vulnerable to desertification.

<http://soils.usda.gov/use/worldsoils/mapindex/desert.html>

RMGC will strictly manage waste resulting from the mining operations in accordance with applicable regulations and a waste management structure sensitive to the environment. The Waste Management Plan (Plan B) and Section 3 of the EIA describe how – structured in response to requirements of the EU Mine Waste Directive and MO 863.

To address the possibility that this collective concentrate of gold and silver may contain small quantities of mercury, vessels will be introduced directly in the mercury retort (with volume of 0.3 m³). Mercury will be volatilized at a temperature of maximum 650⁰C and taken out of the vessels with a vacuum pump. Mercury vapors will be directed to a cooling-condensing plant and a column with activated carbon. The column is filled with sulfur-impregnated carbon to catch any traces of mercury vapors left uncondensed. After recovery, any sulfur and mercury impregnated carbon will be deposited in the temporary deposit of dangerous wastes under strictly safe conditions. It will be sold as a by-product – not re-used.

Procedures for maneuvering, storing and transport of mercury under safe conditions will be included in *The Emergency Preparedness and Spill Contingency Plan* (see *Plan I* from the ensemble of *Plans of environmental and social management system*).

Of course, some of the information presented is necessarily based on results of laboratory testing; more detailed data can be obtained only in the operation phase. In these instances, use of a word such as “likely” indicates a fair and balanced judgment based on all available information and expert knowledge. Significant but currently unavoidable uncertainties in the assumptions and conclusions are listed in Section 8 of the Waste Management Plan, along with the cautious approach chosen in this case. Consistent with the regulations of the EU Mine Waste Directive, the Waste Management Plan will be regularly reviewed and updated – incorporating improved and more detailed information on waste streams obtained during the operation period.

RMGC’s closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the

assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like. They are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roșia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits;
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake;
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas;
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas;
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment;
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense—that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape—can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful re-vegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase in the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production.

We believe that—far from being too low—our cost estimates are evidence of our high level of commitment to closure and rehabilitation. Just as a comparison, the world's largest gold producer has set aside US \$683 million (as of December 31, 2006) for the rehabilitation of 27 operations, which equates to US \$25 million on average per mine. The RMGC closure cost estimates, recently revised upward from the US \$73 million reported in the EIA based on additional information, currently total US \$76 million.

As referred to property acquisitions RMGC's Resettlement and Relocation Action Plan (RRAP) is intended to help relocate and/or resettle residents in the project impact area, which is limited to 4 of Roșia Montană's 16 sub-comuna. The RMGC mining project brings new employment opportunities and other benefits to the remaining residents of Roșia Montană and the surrounding areas as well as to those residents who relocate to Piatra Albă.

This project provides to future generations not only jobs, but also a cleaner environment, personal development opportunities, small enterprise support, and support provided for the development of one of the most underdeveloped areas of Romania.

So, the implication that the village will be without inhabitants is incorrect - Roșia Montană's population amounts 3900 inhabitants.

The people living in the Historical Area asked the company to buy their properties although this implies a massive financial effort without being needed by the development of the project. Likewise, Piatra Albă will serve as home to many more than the comparably small number of families (30 so far) who have expressed interest in living there at this point. When the RMGC project commences and brings both direct and indirect employment to the Roșia Montană region, there will be a net inflow of people to the area - a sharp reversal of the de-population that has accompanied the area's decade-long decline.

Through the construction of the Piatra Albă site we offer higher living standards, high quality social and cultural services. The Central Area of the site will include public buildings, town hall, police, post office, bank, church, school, kindergarten, cultural center, museum, medical center, drug store, commercial areas, entertainment and leisure areas or attractive areas for the development of tourism in the region, inn, hotel, fair area, sports field, gym hall, skating rink, football field, park, playgrounds for children.

As referred to the Urbanism Plans, in accordance with the legal provisions, in 2001, RMGC initiated the drafting of these specific town-planning documentations i.e. the General Urban Plan and the Zonal Urban Plan. These plans were developed by Romanian certified companies and pursued all the legal procedure for approval. The permit for the creation of the Protected Area Historical Centre of Roșia Montană was issued by the Ministry of Culture and Religious Affairs in 2002 (approvals no. 61/14.02.2002 and no. 178/20.06.2002) as part of the procedure for the approval of the town planning documentations. Based on these approvals, the Ministry of Culture and Religious Affairs requested the company to develop the Zonal Urban Plan for the Historical Centre of Roșia Montană. Out of the 41 historical monument buildings in Roșia Montană, 35 are located in the protected area Historic Centre of Roșia Montană. Following the recommendations made by the National Commission for Historical Monuments, the surface covered by this area has been extended from 52 ha to over 130 ha.

In conclusion, the protected area will cover over 130 ha and will include the local architectural assets (restored and enhanced). These will be enhanced in a mining museum which will include exhibits of geology, archaeology, ethnography (with an open-air section), industrial heritage as well as a significant underground section developed around the Cătălina Monulești gallery. In this part of Roșia Montană, the company intends to promote the development of traditional tourism activities (e.g. guesthouses; small pubs). The historic lakes of Tăul Mare, Tăul Brazi and Tăul Anghel are located Eastern and Southeast of the old centre of the village - an area suitable for modern, recreational tourism. However, all the proposals submitted by the company in this respect have to be endorsed by the local community and approved by the authorities.

Contrary to the mining project opponents claims, the company does not plan to destroy the churches and cemeteries from Roșia Montană. As regards the graves, only 410 out of the total 1905 existing in Roșia Montană will be affected by the mining project as the company did its best to make sure that the mining operation does not affect the location of the existing cemeteries.

Reburials will be performed upon the families requests, in full compliance with the Romanian relevant legal provisions. All expenses related to the reburials will be covered by the company, which undertakes to act with all due care and respect. Abandoned graves will be also relocated, with all due care and respect, in the new cemetery from Piatra Alba, for which a surface of 13 ha was assigned.

As indicated in the mine development plan, out of the 10 churches and prayer houses located in the project's impact area, only 2 churches and 2 prayer houses will have to be relocated or rebuilt. The relocation will be carried out in compliance with the wishes of the parishioners and the company will bear all the costs for this operation. The construction of churches is a key element in the process of creating a new community at Piatra Alba. RMGC provides all the

necessary funds in this respect. The churches and the other historical monuments at Roșia Montană will be included in a comprehensive restoration process.

There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneș – Amlășul Mare area) have already produced concrete evidence of an archaeological potential to a certain extent similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roșia Montană is a site of unique importance. As indicated by a series of scientific studies, when considered in the larger context of the Apuseni Mountains area, the Roman galleries of Roșia Montană are, indeed, significant, but not unique. Owing to the researches undertaken as part of the “Alburnus Maior” National Research Program, financed by RMGC, they are currently the best known mining galleries in Romania.

The implementation of the project in the Orlea massif area is scheduled for a later date. Therefore, starting with 2007, this area will be subject to preventive archaeological investigations. Thus, the construction works necessary for the development of the project in this area cannot be initiated prior to the completion of the archaeological research undertaken in compliance with the Romanian legal provisions and with the international recommendations and practices.

As regards the Cârnic area, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Ministry of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cârnic Massif, with the exception of a 5 ha area, including Pietra Corbului, more precisely the mining remains in this area. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to develop a 3-D representation as well as 1:1 scale replicas of these structures. These will be included in the mining museum that is proposed at Roșia Montană. In addition, note that Roman mining structures similar to those uncovered in the Orlea and Cârnic massifs are preserved *in situ* in the Cătălina Monulești and Păru Carpeni sectors, and it is intended to develop them for tourists' access.

Most of the ancient mining works in the Cârnic and other mining sectors, are accessible only to specialists, in difficult conditions, being practically inaccessible to the general public. Moreover, under the EU safety rules regulating similar activities in museums all over the European Union rules that will be transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. Note that there are other similar Roman galleries that will be preserved *in situ*.

As for the creation of replicas of certain mining structures, there are such cases in several European countries. We will mention only two situations: the **reconstruction of the Rio Tinto mine** (in the mining museum of Rio Tinto Huelva, Spain, a museum which presents the 5000 year history of mining in the Iberian Peninsula; this site represents perhaps one of the closest analogies with the mining archaeological heritage from Roșia Montană, including the Roman mine waters drainage system uncovered here at the end of the 19th century, which is similar to the two mine dewatering systems found at Roșia Montană, in the Păru Carpeni and Cătălina Monulești sectors) or **the restoration of the Killhope lead mine** (the Wales, UK).

Considering the results of the research, the specialists' opinions, and the competent authorities decisions, the company has allocated a budget of US\$ 25 million for the conservation and restoration of the cultural heritage of Roșia Montană, an operation to be carried out in the coming years provided that mining project is implemented, as publicly stated in the Environmental Impact Assessment Study for the RMP of May 2006 (see the Report on the Environmental Impact Assessment Study, volume 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from Roșia Montană Area, pages 84-85). Thus, the company plans the continuation of the archaeological research of the Orlea massif area, and especially the development of a **modern Mining Museum with geological, archaeological, industrial and ethnographic heritage displays and the Cătălina Monulești gallery and the monument at Tau Gauri, will be**

developed for tourist access as well as the conservation and restoration of the 41 historical monument buildings and of the protected area Historical Centre Roşia Montană.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries on the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif amount to a value that is not justified from an economic point of view (see in the Annex the information brochure entitled “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic Massif”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd.).

The reports and studies published by experts in the field make clear that the Roman galleries at Roşia Montană are significant, but not unique. As indicated in the gazetteer of the Roman mining sites from Transylvania and Banat-prepared as part of the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană project, it is difficult to justify the claim that the Roşia Montană site is unique importance if we consider the history of mining in the Roman Empire, and especially in the province of Dacia. There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneş – Amlaşul Mare area) have already produced concrete evidence proving that their archaeological potential is, to a certain extent, similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roşia Montană is a site of unique importance.

Most of the Roman mining works in the Cărnic massif, as well as in other mining areas can only be accessed by specialists, in very difficult conditions, being partially inaccessible to the public. Moreover, under the EU safety rules applying to similar museums all over Europe, rules that have been transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. It should be noted that extensive portions of comparable Roman galleries will be preserved in situ.

Consequently, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Minister of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cărnic Massif, with the exception of a 5 ha area, including Piatra Corbului. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation as well as replicas of these structures (at a scale of 1:1). These will be included in the mining museum that is proposed at Roşia Montană. A lawsuit has been filed with regard to the archaeological discharge certificate and the case is ongoing.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif are prohibitive and such an investment would not be economically feasible (see Annex “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic Massif”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd).

Construction activities in the Orlea area, necessary for the development of the proposed mining project, cannot start until the archaeological investigations have been completed, in accordance with the Romanian legal provisions and international practices and guidelines. (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46).

Under the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the cultural heritage and the designation of the archaeological sites as areas of national interest, as last amended, “the investor shall finance a feasibility study and a technical proposal, describing the measures to be taken (later to be presented in detail) and the funds necessary for conducting preventive archaeological researches or, as the case may be, archaeological surveillance. Also, the investor shall finance the necessary works for the preservation of the archaeological heritage or,

where appropriate, for the archaeological discharge of the area affected by works. The investor shall finance the enforcement of such measures”.

Surface and underground preventive archaeological researches will continue in the Orlea area, that is in an area with identified archaeological potential (as mentioned in The Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, page 48). In addition, it has been stated here that the researches undertaken so far in this massif are preliminary in character. The following aspect, mentioned in the report, should be noted: “given that the mining activities in the Orlea area are to be developed at a later stage, surface archaeological research in this area is to be carried out starting with 2007”.

The preliminary underground investigations, undertaken in the Orlea Massif, have led to the uncovering, in 2004, of a significant discovery. The value of the discovery was confirmed in the summer of 2005. The French team led by Dr. Beatrice Cauuet uncovered a chamber with a hydraulic wheel, and subsequently an entire mine dewatering system. This complex, uncovered in the Păru Carpeni area, was dated to Roman times and has been subject to extensive archaeological investigations, while special measures have been taken to ensure its preservation *in situ*. The discovery would not be affected by the future development of the Orlea open pit exploitation. Surface preventive archaeological research in the Orlea area, as well as underground archaeological research in the Orlea- Țarina segment are planned to be undertaken between 2007 and 2012, as indicated in the Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 48.

In the 1980s, a mining museum was developed in the Orlea massif. The museum included a series of well-preserved galleries that have been enhanced and separated from adjacent, access galleries by concrete walls. The Orlea galleries, as well as those in the Cărnic massif and in other mining areas in Roșia Montană, are trapezoidal in form. During the successive reworking and mining of these galleries, part of the Roman remains have been destroyed. In addition, the galleries continue to deteriorate, especially due to the recent mining works using drilling-blasting techniques that cause cave-ins and deterioration of underground mining remains. The removal of mine waste in the course of archaeological research, adds to the process of deterioration of the Roman galleries, further accentuated by the closure of mining operations at Minvest (1st June, 2006) –given that the mining activities have ensured a minimal level of mine dewatering. Under the existing legislation, shutting down mining activities requires a comprehensive set of conservation measures. At Roșia Montană the mine was abandoned without any other restoration works. Just a couple of months later, drainage channels inside the Sfânta Cruce gallery, the main drainage gallery, got clogged, which led to the flooding of a number of galleries, several kilometers long. Proper maintenance works are needed, with a view of preserving the archaeological remains for future generations. In the absence of such measures the result will be disastrous, and the segments that still exist will disappear as a result of cave-ins and floods. The Roman steps at Brad (Roman mining remains also covered by Law 5/2000) are illustrative in this respect-once maintenance works stopped, the galleries became inaccessible.

In accordance with the List of Historic Monuments published in the Official Gazette nr. 646 bis of 16 July 2004, the industrial area that is to be developed in the Orlea Massif includes 2 archaeological sites classified as historic monuments –the Roman settlement at Alburnus Maior, the Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.01), and the Roman mining exploitation at Alburnus Maior, the Orlea Massif (AB-I-m-A-00065.02).

Law 422/2001 on the protection of historic monuments, as last amended, provides for the declassification of archaeological sites, once the archaeological discharge certificate has been granted, as approved by the National Archaeological Commission within The Minister of Culture and Religious Affairs. The archaeological discharge procedure, as defined by the law, is the procedure by means of which an area of archaeological interest may be restored to its current use (Law 258/2006, art. 5, paragraph 2). Consequently, it is true that RMGC plans to mine the

gold-silver deposits located in the Orlea Massif area, in the second phase of the proposed mining project.

Consequently, the proposed mining operations in the Orlea Massif can be developed only after the completion of preventive, surface and underground archaeological researches, that will produce a comprehensive body of data on the Roman site located in the Orlea area. As shown in Annex I to the Cultural Heritage Baseline Report (Archaeological Site Record Card-9. Orlea Massif, p.231-236), no archaeological investigations have been undertaken in this area, nor any expert studies that would determine in detail the characteristics and the spatial distribution of the archaeological remains in the area. RMGC has, therefore, committed to financing a preventive archaeological research program, to be undertaken between 2007-2012 by an expert team. Based on the research findings, a decision will be made as to whether the archaeological discharge procedure should be applied. There are no legal provisions that would prohibit conducting preventive archaeological researches in the areas with an identified archaeological heritage, such as the Orlea area.

Given the significance of the Roşia Montana's cultural heritage, and the current legal requirements, S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A allocated more than USD 10 million for the archaeological investigations carried out between 2001-2006. What is more, based on the research results, on the experts' opinions and on the decision of competent authorities, the budget destined for the research, conservation and preservation of the Roşia Montană's cultural heritage, undertaken as part of the project development, amounts to more than USD 25 million, as indicated in the Environmental Impact Assessment Study, published in May 2006 (see the EIA Report, vol. 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from the Roşia Montană area, p. 84-85). Archaeological investigations in the Orlea area are to be continued, and a **Modern Mining Museum** will be opened, including **geology, archaeology, ethnographic and industrial heritage exhibitions**. Other plans include the development for public access of the **Cătălina-Monuleşti gallery and the Tău Găuri monument, as well as the restoration of the 41 historical buildings and of the protected zone Roşia Montană Historic Centre**.

For further information on the most important archaeological remains, as well as on a series of comments on their preservation and on the special measures included in the management plans, please consult the Annex "Information on the Cultural Heritage of Roşia Montana and Related Management Aspects".

In conclusion, with regard to your question, please note that under no circumstances will the Roman galleries at Roşia Montană be destroyed or replaced with replicas without being first investigated and studied.

Taking into consideration the research findings, the international guidelines and best practices in the field, it has been decided that the most effective solution for enhancing this type of cultural heritage is to preserve *in situ* the most significant underground mining archaeological remains uncovered at Roşia Montană, and to create exact replicas of the galleries that cannot be opened for public access, either due to safety reasons or because of the state of preservation of the remains.

The impacts on protected flora and fauna will occur only locally, but these impacts will not lead to the disappearance of any species. The mining project was designed even from the beginning to meet all Romanian and European environmental legal requirements.

The company believes that the project's impact on the environment remains significant, especially because the project will cover previous environmental impact. But, the investments required to restore/rehabilitate Roşia Montană area in order to resolve current complex environmental issues, are possible only after the implementation of economic projects capable of generating and warranting responsible and direct courses of action as a base component of sustainable development concepts. Clean economic processes and technologies may develop

only in the presence of a solid economic system, in a total respect towards environment that will resolve even previous impacts caused by all anthropic activities.

Project's base documents are an unbiased reasoning of its implementation, taking into account the complex environmental commitments assumed for Roşia Montană area.

Some of species existing at Roşia Montană that are under a certain protection status represent an insignificant percentage from populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to the large amount of information, these tables are available in the electronic format of EIA. 6000 electronic copies of EIA Report presented on DVD/CDs have been disclosed to the public both in English and Romanian. Moreover, the EIA is also available on RMGC's website and on the websites of Ministry of Environment and Waters Management and Local and Regional Environment Protection Agencies of Alba, Cluj and Sibiu, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area an SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats, and EU Directive no. 79/409 Birds respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to restore/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents.

As referred to the Urbanism Certificate, your assertion referring to the fact that there is no tailing management facility in the Urbanism Certificate 78/26.04.2006 issued by Alba County Council is not grounded.

Actually, the **section 1 Construction works, position 10** of the Urbanism Certificate no. 78 of 26th 04. 2006 – mentions "processing plant and associated constructions" – which category includes **the tailing management facility** which is compulsory for the processing plant running.

The tailing management facility is also specified on the layout plans which are integral part of the Urbanism Certificate, are sealed by Alba County Council so that they cannot be modified and this facility is also mentioned in the tables with the occupied surface areas and property and land types from the previous plans.

It is not correct the assertion according to which the public debate stage and the environmental study assessment started up without an applicable Urbanism Certificate.

Thus, on the date of the EIA Report submission (15 May 2006) and prior to the start up of the public debates (June 2006), the documentation submitted by Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) included the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006, document valid and applicable both by that time and at present

The request to reject the application for the environmental permit issue, based on the opinion that the environmental permit procedure has been invalidated because it would have not been submitted an applicable Urbanism Certificate, is neither correct and nor legally grounded.

Thus, from legal point of view, we specify that the Urbanism Certificate is part of the documentation submitted by the applicant by the time of the environmental permitting procedure start up.

In fact, we would like to underline that RMGC complied with the legal requirement as it submitted a complete documentation in full compliance with the law provisions including an applicable Urbanism Certificate (Urbanism Certificate no. 68 of 26th August 2004).

The waiving of the initial Urbanism Certificate is irrelevant and does not impact the environmental permitting procedure as per the following:

- The requirement to have an applicable Urbanism Certificate refers to the time of the procedure start up (art. 9 of the environmental impact assessment procedure approved through the Order no. 860/2002), and this requirement was met by RMGC as mentioned above ;
- On the date of the EIA Report submission (15th May 2006) and prior to the public consultation start up (June 2006). The documentation submitted by Roşia Montană Gold Corporation (RMGC) contained also the Urbanism Certificate no. 78/26th 04.2006 which is applicable and valid since that date and at present. The Urbanism Certificate is an informative document and its goal is only to inform the applicant about the legal, economic and technical regime of the existing lands and buildings and to establish the urbanism requirements and the approvals necessary to obtain the construction permit (including the environmental permit) as per art. 6 of Law 50/1991 referring to the completion of construction works , republished and art 27 paragraph 2 of the Norms for the application of Law 50/1991 – Official Journal 825 bis/13.09.2005);

As it is an informative document, it does not limit the number of certificates an applicant may obtain for the same land plot (art. 30 of Law no. 350/2001 regarding the territorial planning and urbanism).

We underline the fact that pursuant to the provisions of art. 41, paragraph 2, from the Mining Law no.85/2003, the authorities from the local administration have the liability to adjust and/or update the territory arrangement plans and the general urbanism plans, in order to allow the development of all operations necessary for the development of mining activities.

In other words, we mention the fact that the General Urbanism Plan for the entire Roşia Montană settlement was prepared in 2002. This Plan stipulates urban-planning regulations for all 16 villages included in the Roşia Montană Commune, and for a protected area including historical buildings. The General Urbanism Plan has been presented to the public and subject to public debates, therefore all interested persons have been able to express their opinion regarding the development opportunities of the commune. After the completion of the public participation stage, the General Urbanism Plan has obtained all necessary approvals from the competent ministries, from Alba County Council, the Urbanism Committee, Alba Environmental Protection Agency, the network operators and the final approval of Roşia Montană Local Council.

S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has requested and obtained, from Alba County Council, the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006 for the entire Roşia Montană mining project, including the tailings management facility (TMF). This urbanism certificate is fully compliant with the project proposal whose impact is assessed in the EIA Report. The certificate covers the area included in the Zonal Urbanism Plan for Roşia Montană Industrial Area and is included in the Mining License issued by the National Agency for Mineral Resources. The Zonal Urbanism Plan for the Industrial Area has been subject to public consultations and debates organized in Roşia Montană, Bucium, Câmpeni and Abrud and has received the approval to continue the permitting procedures, from all 4 local councils.

Concerning the urbanism plans of the other settlements, the General Urbanism Plan for Abrud city was updated in 2002, incorporating the part of the TMF located within the territory under Abrud administration. This General Urbanism Plan has been subject to the same approval procedure as the General Urbanism Plan of Roşia Montană Commune. The General Urbanism Plan for Câmpeni city is currently being updated, and Roşia Montană Gold Corporation requested the Local Council to include the part of the water supply pipe and the pipe collecting water from Aries River. After completion, it will be subject to the approval procedure described above.

Only one road will be constructed on the administrative territory of Bucium Commune, having a reduced impact on the urbanism plan. Consequently, in compliance with the applicable urbanism regulations it is not necessary to include it in a new urbanism plan or to modify the existing plan.

According to Law 5/2000, regarding the approval of the Territory Arrangement Plan – 3rd Section – protected areas (“Law 5/2000”) (article 5, paragraphs 2-3), local public authorities, with the support of the competent central public authorities, had the obligation to establish the boundaries of the protection areas for the cultural heritage elements stipulated in Annex III to the above-mentioned law. This measure should have been taken within 12 months from the effective date of Law 5/2000, based on specialized studies. For this purpose, the local public authorities had to prepare the town planning documentation and its related regulations, developed and approved according to the law. This documentation must comprise the necessary protection and conservation measures for the national cultural heritage elements located in this area.

Concurrently, Law 350/2001 on the territory arrangement and urbanism stipulates the right of legal or natural persons interested in arranging the territory, to initiate the development of urbanism plans.

In accordance with these legal provisions, in 2001, RMGC initiated the preparation of these specific town-planning documentations - the General Urbanism Plan and the Zonal Urbanism Plan. These plans have been developed by Romanian certified companies and followed the legal approval procedure. The permit for the establishment of the Roșia Montană Historical Centre Protected Area was issued by the Ministry of Culture and Religious Affairs in 2002 (permits no. 61/14.02.2002 and no. 178/20.06.2002) as part of the procedure for the approval of the town planning documentation. Based on these permits, the Ministry of Culture and Religious Affairs requested the company to develop a Zonal Urbanism Plan for the Historical Centre of Roșia Montană. Out of the 41 historical buildings in Roșia Montană, thirty-five (35) are located inside the protected area of the Roșia Montană Historical Centre.

As for the heritage elements located in the future industrial development area (6 historical buildings), these are discussed in the Industrial Zonal Urbanism Plan prepared by SC Proiect Alba SA. The regulations included in this document will contain measures for the protection of these monuments.

In conclusion, the town planning studies and the specialized studies conducted for the purpose of establishing the boundaries of the protection areas within the future mining operations perimeter are currently pending approval, in accordance with the legal provisions, by the competent institutions and committees. Please note that none of the historical houses located in the perimeter of the proposed project will be affected; on the contrary, all the 41 historic buildings will be included in a complex restoration and rehabilitation program (see the Management Plan). This program is mandatory, regardless of the implementation of the mining project, if we want to prevent these buildings from collapsing because of their advanced degradation.

The concession license for exploitation in the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 (“the Roșia Montană License”) was concluded based on and according to the procedures provided by the former Mining Law no. 61/1998, in force as at the conclusion of the License. The Roșia Montană license was approved by the Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999.

We specify that the Roșia Montană license has a period of 20 years, with the possibility of being extended, according to the Mining Law. As per the legal provisions, the object of the Roșia Montană License is the exploitation of the mineral resources in the perimeter Roșia Montană and not the activity of CNCAF Minvest SA, which is a company affiliated to the license.

Pursuant to the exploration-development activities of RMGC, the resources and reserves existing in the Roșia Montană perimeter have been identified in detail. The mining project proposed by RMGC considers the exploitation of these resources and reserves discovered pursuant to the ensemble of studies and activities for the identification of the deposits, the quality and quantity evaluation, as well as by determining the technical and economical conditions for capitalization. The new mining exploitation is planned and designed by observing the international standards and shall involve the use of the best available techniques for the proper operation, the environmental protection and mitigation of the impact.

According to the legal provisions, RMGC follows the entire permitting procedure for the new mining exploitations, the public debate of the Report to the Environmental Impact Assessment Study being a compulsory stage within this permitting process.

As referred to the Tailings Management Facility (TMF), the Government Decision no. 351/2005, which you refer to, approves the Program for the gradual disposal of the exhaustions, emissions and effluence of particularly hazardous substances and does not stipulate the criteria for building/ operating the tailings management facilities. Nevertheless, we inform you that RMGC took all the necessary measures for the observation of the mandatory legal provision also regarding the gradual disposal of the exhaustions, emissions and effluence of particularly hazardous substances.

The municipal waste storage activity is governed by the Government Decision no. 349/2005, published in the Official Gazette Part I no. 394 dated 10/05/2005, a normative act which transposes in the internal legislation the provisions of the Directive 1999/31/CE on the waste storage, published in the Official Journal of the European Community no. 182/1 dated 16.07.1999.

Currently, at the European Union level, the storage activity of the waste resulting from the extraction industry is distinctly brought under regulation by the Directive no. 2006/21/CE ("Directive nr. 2006/21/CE"), published in the Official Journal of the European Community no. L 102 dated 11.04.2006.

RMGC drafted the report on the environmental impact assessment project by observing the mandatory requests and conditions provided in the Directive no. 2006/21/CE. We inform you that, irrespective of the moment when the Directive no. 2006/21/CE will be transposed in the internal legislation, RMGC will comply with any mandatory legal condition for the mining activity as regards the waste storage.

According to the current in force environmental legislation, the altered Emergency Governmental Ordinance no. 195/2005, under art.11 (4): the environmental permit is issued together with the other regulatory documents issued by competent authorities in full compliance with the law. The water management permit is secured following the development of such a parallel procedure. This procedure has been recently initiated.

Governmental Decision no. 349/2004 regarding the storage of wastes is not applicable for the construction of the tailings management facility which is a construction included in the category of hydrotechnical constructions that require compliance with the altered Emergency Governmental Ordinance no. 244/2000 regarding the safety of dams and the new Directive 2006/21/EC regarding management of wastes resulting from extractive industry. The details related to the hydrological and geotechnical features of Corna Valley have been described in the Hydrogeology Baseline Report and sent together with the EIA report to the regulatory authorities in May 2006, a report that may be consulted online on the following web pages: www.rmgc.ro; www.mmediu.ro.

RMGC - not the Romanian state - will pay for any liabilities of the Roșia Montană Project. The current projected closure cost for Roșia Montană is US \$76 million to be paid by RMGC, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. An Environmental Financial Guarantee

(EFG) as required by the Romanian Mining Law and the EU Mine Waste Directive will be in place before any liability is incurred. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive ("MWD") and the Environmental Liability Directive ("ELD").

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

There are two separate and distinct EFGs under Romanian law.

The first, which is updated annually, focuses on covering the projected reclamation costs associated with the operations of the mine in the following year. These costs are of no less than 1.5 percent per year, of total costs, reflective of annual work commitments.

The second, also updated annually, sets out the projected costs of the eventual closure of the Roşia Montană mine. The amount of the EFG to cover the final environmental rehabilitation is determined as an annual quota of the value of the environmental rehabilitation works provided within the monitoring program for the post-closure environmental elements. Such program is part of the Technical Program for Mine Closure, a document to be approved by the National Agency for Mineral Resources ("NAMR").

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The annual updates to the EFG will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine).

The annual updates capture the following four variables:

- Changes in the project that impact reclamation objectives ;
- Changes in Romania's legal framework, including the implementation of EU directives ;
- New technologies that improve the science and practice of reclamation ;
- Changes in prices for key goods and services associated with reclamation.

Once these updates are completed, the new estimated closure costs will be incorporated into RMGC's financial statements and made available to the public.

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the

Romanian state disposal, include:

- Cash deposit ;
- Trust funds ;
- Letter of credit ;
- Surety bonds ;
- Insurance policy.

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

With respect to the issues indicated by you, namely the insurance of mining projects, we would like to underline the fact that the Directive no. 2004/35/CE regarding the responsibility for environmental pollution, prevention and rehabilitation of the prejudices caused to the environment, which has been published in the Official Journal of European Community no. L143/56 ("Directive no. 35/2004") establishes the general governing framework for environmental pollution.

According to the provisions stipulated by art. 1 of Directive no. 35/2004 "The purpose of this directive is to establish a framework of environmental liability based on the 'polluter-pays' principle, to prevent and remedy environmental damage."

Directive no. 35/2004 states as a principle pursuant to the provisions of art. 14 (1) the fact that "Member States shall take measures to encourage the development of financial security instruments and markets by the appropriate economic and financial operators, including financial mechanisms in case of insolvency, with the aim of enabling operators to use financial guarantees to cover their responsibilities under this Directive".

Moreover, according to the provisions of art. 19 (1) Directive no. 35/2004, Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 30 April 2007. We would like to underline the fact that, up to now, the Directive no. 35/2004 hasn't been transposed into our legislation. Taking into account the previously mentioned aspects, we kindly ask you to take notice of the fact that, at this moment there are no internal legal regulations to establish the material and procedural aspects related to the establishment of such a guarantee.

However, if specific legal dispositions are going to be created with regard to the establishment of certain guarantees, RMGC is going to take all necessary measures to fulfill all mandatory legal liabilities.

We would also like to ask you to take notice of the fact that Roşia Montană Gold Corporation ("RMGC") is committed to maintaining the highest standards of occupational health and safety for its employees and service providers. Our utilization of Best Available Techniques helps us to ensure this goal is achieved. No organization gains from a loss, and to that end we will work to implement engineering solutions to risk, as they are far superior to insurance solutions to risk. Up to 75% of loss risk can be removed during the design and construction phase of a project.

In this respect we also underline the fact that RMGC has retained one of the world's leading insurance brokers, which is well established in Romania and has a long and distinguished record of performing risk assessments on mining operations. The broker will use the most appropriate property and machinery breakdown engineers to conduct risk analysis and loss prevention audit activities, during the construction and operations activity at Roşia Montană, to minimize hazards. The broker will then determine the appropriate coverage, and work with A-rated insurance companies to put that program in place on behalf of RMGC, for all periods of the project life from construction through operations and closure.

We underline the fact that, the enactment you refer to, namely GD no. 95/2000 rules the amendment of art. 9 (3) of Government Decision no. 3/2000 on establishing, organizing and

operation of the Economic – Financial Coordination Council, not the control of the activities in which are involved dangerous substances.

According to the provisions of art. 6 (1) Government Decision no. 95/2003 on the control of activities involving major accident hazards in which dangerous substances are involved (“GD no. 95/2003”) *“in order to observe the provisions of article 5, the titleholder of the activity shall present a notice simultaneously with the legal documents required for obtaining the environmental approval, environmental authorization and/or civil protection endorsement, as the case may be, documents delivered to the public territorial environmental protection authorities, namely territorial civil protection authorities”*.

Please note the fact that RMGC observed the incident legal provisions in this respect and submitted such notice to the public environmental protection authority. In addition, according to the provisions of art. 8 (1) of GD no. 95/2003 (*“the titleholder of the activity in which are present dangerous substances in quantities equal or more than the ones provided under annex no. 2, table 1 and 3, column 3, should draft and deliver to the public territorial environmental protection authority and to the territorial civil protection authority an exploitation security report on prevention of risks of major accidents”*), RMGC submitted at the same time with the EIA report the security report, that may be analyzed on the Environmental Ministry site at the following address: http://www.mmediu.ro/dep_mediu/rosia_montana_securitate.htm

In this context, as RMGC fulfilled the obligation of submitting the notice requested under the terms of article 6 (1) of GD no. 95/2003, as well as the security report, we mention that, it is not justified to apply a sanction having the nature of the one indicated by you.

The Report on the Environmental impact assessment study (EIA) considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*).

The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that these activities could not provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the Roşia Montană Project (RMP).

Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.

As regards the impact on historical monument houses/ note that in March 2006 a specialist study was undertaken regarding the state of preservation of each building historical monument. This study was undertaken by IPROMIN and Technical University of Civil Engineering, Bucharest, institutions with expertise in the field of mining designing and construction safety. This study proposes the appropriate measures as regards the reinforcing of all these buildings. Also, these institutions developed an experimental study in order to measure the vibrations induced by blasting activities within the protected area of the historical centre and inside the area of this group of historical monument houses situated outside the protected area. The measurements have been performed by the simulation of a large blasting of 3000 kg of explosive, detonated in normal conditions without delay stages or the application of other modern technologies, used currently in the modern mining activity. The mitigation measures of the potential impact generated by the four open pits, and more precisely the blasting effect on the historical monuments, have been designed in this study.

According to the List of Historical monuments published by the Ministry of Culture and Cults in the Official Gazette No. 646 bis on 16.07.2004, at present, 41 buildings from Roşia Montană locality, including two churches and 39 houses (code LMI 2004: AB –II-s-b-00269 and then AB-II-m-B-00271 through AB-II-m-B-00311) were classified as historical monuments. These

historical monument buildings are not located within the four pits, but they are grouped as follows: 35 of them are located within the protected area Historic Centre, while 6 others are grouped in the area of the current administrative centre of the Roşia Montană commune, within the planned industrial area.

None of these historical monuments will be affected by the implementation of this mining project. RMGC currently owns 14 historical monument buildings. These were purchased following the legal procedures stipulated by law 422/2001. When purchased, these buildings were in different states of preservation, this fact being mentioned both in the buying –selling contracts and in photos taken at purchase and since then.

On the basis of legal provisions, RMGC began in 2001 the process of developing specific town-planning documents – General Urbanism Plan and Zonal Urbanism Plan. These were developed by certified Romanian companies who had pursued the legal procedure of approval. The approval for the establishment of the Roşia Montană Protected Area-Historical Centre was issued by the Ministry of Culture and Religious Affairs in 2002 (approvals no. 61/14.02.2002 and no.178/20.06.2002) as part of the authorization procedure of the urbanism documentations. Based on these approvals, the Ministry of Culture and Religious Affairs requested the company to prepare the Zonal Urbanism Plan for the Central Historical area. Out of those 41 historical monument buildings/, 35 are situated within the Roşia Montană Protected Area-Historical Centre, including the Catholic church. According to recommendations of the National Commission of Historical Monuments, the extent this area was considerably increased. This area will be restored and preserved in its entirety, including a proposed mining museum comprising several sections – open air exposition with all traditional-historical households and industrial patrimony elements, an exposition regarding the mining history on these sites, an underground museum circuit around the Cătălina Monuleşti historical gallery in which most of wax tablets were discovered. The company has no intention of transforming this area into a museum, taking into account the fact that all houses including the restored building historical monuments will be occupied by local people, and where owned by RMGC will be inhabited by the people working on the Roşia Montană Project. Note that projects are currently being prepared for the restoration of 11 historical monument houses owned by RMGC.

The company wishes to protect and promote all these values and to achieve this, special measures will be taken both within the protected area Roşia Montană Historical Centre (restoration-consolidation-conservation) and industrial perimeter (utilization of special blasting techniques, establishment of buffer areas between the two perimeters, ongoing monitoring of vibrations and blasting adjustment depending on wave propagation speed, etc.)

The company assumed publicly – within the Environment Impact Study - rehabilitation and restoration program for the historical monuments and Roşia Montană Protected Area-Historical Centre, so that important funds will not be spent without the technical and safety measures necessary to ensure that the future mining operation will not affect these structures.

For further details related to these studies and simulations performed by Technical University and IPROMIN regarding the specific mitigation measures of the blasting impact on historical monument buildings, please consult the enclosed specialized documentation. In addition please see the Annex called “Information on the Cultural Heritage of Roşia Montană and Related Management Aspects” for further details on the measures planned for the rehabilitation and restoration of historical monuments from the Roşia Montană area.

Under Law 5/2000 on the approval of the National Territory Arrangement Plan, Section III-Protected Areas (“Law 5/2000”), article 10-(1), Law 422/2001, article 59, as amended by Law 259/2006, the protection area for each monument is established based on specific studies, but until then the protection zone is represented by an area with a radius of 100 m in urban settlements, 200 m in rural areas and 500 m outside towns. This surface is measures starting from the outside limit of the monument all around it.

According to Law 5/2000 (article 5, paragraphs 2-3), local public authorities, with the support of competent central public authorities, were under the obligation to establish the boundaries of the protection areas for the cultural heritage assets stipulated in Annex III to the above-mentioned law. This measure should have been taken within 12 months after the date when Law 5/2000 came into effect and it should have been based on scientific studies. For this purpose, the local public authorities had to prepare the town planning documentation and its related regulations. This documentation developed and approved in accordance with the law, shall comprise the necessary protection and preservation measures for the national cultural heritage assets located in this area. Therefore, until the protection areas for historical monuments are established based on specific studies, the historic buildings from Roșia Montană have a protection zone of 200 m. Practically these protection limits for the historical monuments at Roșia Montană are going to be established by the Zonal Urban Plan for the Protected Area Historical Centre Roșia Montană and the Zonal Urban Plan for the Industrial Area Roșia Montană.

In 2001, RMGC initiated, in accordance with the legal provisions, the drafting of these specific town-planning documentations, namely the General Urban Plan and the Zonal Urban Plan. These plans were prepared by Romanian certified companies and they followed all the stages legally established for the approval. The permit for the creation of the protected area Historical Centre of Roșia Montană was issued by the Ministry of Culture and Religious Affairs in 2002 (permits no. 61/14.02.2002 and no. 178/20.06.2002) as part of the procedure for the approval of the town planning documentations. On the basis of these permits, the Ministry of Culture and Religious Affairs requested the company to prepare a Zonal Urban Plan for the Historical Centre of Roșia Montană. This document is currently being prepared.

Specific measures for the historical monuments and archaeological sites located in the industrial area are described in the Environmental Impact Assessment Study (volume 32-33), Plan M- *Cultural Heritage Management Plan*, part I-*Management Plan for the Archaeological Heritage from Roșia Montană Area* (pages 80-81) and part II – *Management Plan for Historical Monuments and Protected Zone from Roșia Montană* (pages 75-94) and also a series of specialized provisions resulting from the requirements of Zonal Urban Plan for the Industrial Area of Roșia Montană (a specialized documentation which is currently under approval according to the Environmental Strategic Evaluation (SEA) for plans and programs) .

In conclusion, the town-planning and specific studies, which serve to establish the boundaries of the protected areas within the Roșia Montană commune, are currently being prepared-in accordance with the legal provisions- by the institutions and commissions competent in this area of interest. It must be pointed out that none of the historic houses located in the proposed project perimeter would be negatively affected. On the contrary, all the 41 historical monument buildings are going to be included in a complex rehabilitation and restoration program (see the *Environmental Impact Assessment Study*-volume 33-Plan M: *Cultural Heritage Management Plan*-part II-*Management Plan for Historical Monument and Protected Zone from Roșia Montană*, pages 75-94). This program is necessary-irrespective of the implementation of the mining project- in order to prevent these houses from collapsing because of their advanced deterioration.

We mention that the protected area of Roșia Montană will cover over 130 ha and it will include the architectural assets of this village (restored and enhanced) organized in a mining museum. This museum will include exhibitions of geology, archaeology, ethnography (including an open-air section), industrial heritage as well as a significant underground part located around the Cătălina Monulești gallery. In this part of Roșia Montană, the company plans to develop traditional tourism activities (e.g. guesthouses, small pubs). The historic lakes of Tăul Mare, Tăul Brazi and Tăul Anghel are located South and Southeast of the old centre of the commune. This area is suitable for the development of modern, recreational tourism.

Thus, we consider that RMGC has fulfilled so far its legal obligations as owner of buildings classified as historical monuments. By assuming the data and conclusions of the *Management Plan for Historical Monuments and Protected Zone from Roșia Montană* of the *Environmental*

Impact Assessment Study, RMGC plans to go on with this responsible approach and to provide the necessary funds for the restoration and conservation of buildings classified as historical monuments and of the historical centre of Roşia Montană. All intervention works on these buildings shall be performed in compliance with the existing legal provisions and based on the conclusions of the specialized study conducted in the period 2005-2006 on the buildings classified as historical monuments from Roşia Montană. This study was conducted by the Bucharest Technical University of Civil Engineering and the National Centre of Seismic Engineering and Vibrations.

41 buildings (39 houses and 2 churches) from Roşia Montană are currently classified as historical monuments, according to the List of Historical Monuments (code LMI 2004: AB-II-s-B-00269 and then from AB-II-m-B-00271 to AB-II-m-B-00311), published by the Ministry of Culture and Religious Affairs in the Official Gazette of Romania no. 646 bis/16.07.2004

RMGC owns so far 14 historical monument buildings. These buildings have been acquired in accordance with the provisions of Law 422/2001 on the protection of historical monuments, amended. They were in different conditions when acquired, this aspect being reflected in the sale-purchase agreements and documented by photographic records taken since their acquisition up to the present day.

As specific activities conducted so far for the preservation of historical monuments, note:

- The design and development of the scaffolding at the gate of historical monument house no. 372 to prevent it from tilting forward (Approval);
- The transformation of the historical monument house no. 392 into office space, by changing its initial residential use (Approval);
- Securing the Construction Permit for House no. 325 under Law 422/2001, although this house is not a historical monument, it is located on the central alignment of Roşia Montană Historical Center (Approval). This building will be restored in accordance with the legal regulations of the Ministry of Culture and Religious Affairs and will be used as an Information Center and Exhibition facility.
- Specialist restoration design projects are currently being finalized for 11 historical monument buildings in the Roşia Montană area; the restoration of these houses will begin in 2007;
- The establishment of a wooden structure for the protection and primary conservation of the Roman funerary precinct at Tău Gauri.

On the other hand, note that the protected area from Roşia Montană will cover over 130 ha and will include 35 historical monuments and other the local architectural assets (restored and enhanced). These will be enhanced in a mining museum that will include exhibits of geology, archaeology, ethnography (with an open-air section), industrial heritage as well as a significant underground section developed around the Cătălina Monuleşti gallery. In this part of Roşia Montană, the company intends to promote the development of traditional tourism activities (e.g. guesthouses; small pubs). The historic lakes of Tăul Mare, Tăul Brazi and Tăul Anghel are located Eastern and Southeast of the old centre of the village - an area suitable for modern, recreational tourism.

Note that none of the historical monument houses located within the project perimeter will be negatively affected by the RMP. Moreover, all the 41 historic buildings will be included in a comprehensive program of restoration and rehabilitation (see EIA, volume 33- Plan M: *Cultural Heritage Management Plan*, part II – *Management Plan for Historical Monuments and Protected Zone from Roşia Montană*, pages 76-94). This program is necessary – irrespectively of the

implementation of the mining project – in order to prevent these houses from collapsing because of their advanced deterioration

The company wants to protect and promote all these heritage assets. Therefore, special measures will be taken both inside the protected area Historical Centre of Roşia Montană (restoration-consolidation-conservation) and in the industrial area (special blasting techniques, buffer zones between the 2 areas, permanent monitoring of vibrations and the blasting adjusted to the waves' propagation speed, as well as the actual rehabilitation and restoration of the historical monuments located in this area).

As publicly stated in the EIA Report, once the Roşia Montană Mining Project is approved, all historical monument buildings in Roşia Montană, owned by RMGC, will be included in a comprehensive restoration and conservation program. Should any historic buildings remain under the ownership of various institutions or individuals, upon their consent, RMGC will finance the restoration of the buildings, in full compliance with the specific relevant regulations issued by the Ministry of Culture and Religious Affairs

In the coming years, if the Roşia Montană project is implemented, the company plans to allocate USD 3.385,000 for conservation, restoration and maintenance works to be undertaken in the Protected Zone Historical Centre of Roşia Montană as well as for the historical buildings located outside this area.

Under Law 422/ 2001, article 38, as amended by Law 259/2006, the owners of historical monuments are first of all under the obligation to maintain the historical monuments and not to restore them. For further details on these legal obligations fully undertaken by RMGC, please read the enclosed brochure.

To date, RMGC has complied with all its legal obligations as owner of historical monument buildings. By taking into account the data and conclusions set out in the Management Plan for the historical monuments and protected zones within Roşia Montană, included in the EIA Report, RMGC plans to continue this responsible approach and to ensure the financial resources necessary for the conservation and restoration of the historic buildings and of the Roşia Montană Historic Centre. All interventions on these buildings will be carried out in compliance with the current legal provisions, based on the conclusions set out in the technical review of the historic buildings within Roşia Montană, undertaken by the Bucharest Technical University of Civil Engineering - the National Centre for Earthquake Engineering and Vibrations, between 2005 and 2006.

For further information on the studies and modeling conducted by the Bucharest Technical University of Civil Engineering and IPROMIN with regard to the special measures necessary for the mitigation of the impacts caused by blasting on the historic buildings, please consult the corresponding annex.

As referred to expropriations, to put the resettlement issue in its larger context, the construction and operation of the Roşia Montană Project requires the acquisition of properties in four of Roşia Montană's 16 sub-comuna. For the most part, therefore, property ownership in the larger part of Roşia Montană will not be affected by the project.

In order to acquire the necessary properties, the company has established a property purchase program compliant with the RRAP guidelines developed by the World Bank. When acquiring the private property lands necessary for the development of Roşia Montană Project, RMGC's approach is primarily based on the principle of a "willing seller-buyer basis". To this extent, RMGC provided fair compensation packages for the affected inhabitants of the impacted area, in full compliance with the World Bank policies and guidelines in this field.

As the mining project proceeds in phases, it is not necessary to acquire all properties at the outset. Accordingly, the company has focused on properties required for the construction and

operation of the mine in its first five years. To date, more than 56% of the properties needed to construct the project and operate the mine for the first five years have been acquired.

Of those properties needed but not yet acquired, 98% have been presented for surveying by their owners – a step that implies an interest in selling the property to the company. The survey rate suggests that little more than a handful of properties are held by people who might prove unwilling to entertain a sale.

Of that small number, some will lie in areas not needed for construction and early operation of the mine. For the near-term, therefore, owners of these properties need not prove any impediment to the mine development, and they can continue to live as they wish.

Of the even smaller number of homes that are located in areas in which the construction and early operation of the mine will take place, the company will seek options to redesign the mine plan to allow those owners to retain their property, unaffected by the mine.

Of course it may prove, at the end of all of these efforts, that a very small number of property owners - perhaps a few families - will refuse to sell their holdings. At that point, the decision falls to relevant Romanian authorities as to whether they will exercise the legal instruments available to them to expropriate the properties. That decision will turn on whether a small number of people, perhaps a handful, should prevail (via a de facto veto power) over the majority will of local residents and public development interests as a whole to benefit from \$2.5 billion USD infused into Romania, much of it into a rural region that has been designated a “Disadvantaged Zone” and knows only extreme poverty at present.

Mention should be made that art. 6 of the Mining law no. 85/2003 expressly provides expropriation as one of the legal methods for a titleholder to acquire the usage right over the lands necessary for the development of mining activities in the exploitation perimeter. Also, art. 1 of Law no. 33/1994 on the expropriation for public utility cause provides that “*the expropriation of immovable property, [...], can be made only for cause of public utility*”, and art. 6 of the same law provides that “*there are causes of public utility: geological exploration and prospecting; extraction and processing of useful mineral substances*”.

In conclusion, the expropriation, in exchange of a fair and prior compensation, made in accordance with the legal and constitutional provisions, represents one of the modalities of obtaining usage right over the lands necessary for the development of a mining project, being expressly provided by art. 6 of the Mining Law no. 85/2003 and by art. 6 of Law no. 33/1994.

The World Bank has financed more than 500 projects during the last 10 years that required resettlement plans, many of them on a much larger scale than in Roșia Montană. Resettlement is not unusual for large projects implementation and when carried in accordance with the applicable rules and legal enactments, does not represent *per se* an infringement of any human right. As a general rule, infringements of rights should be ascertained by a final and binding decision awarded by competent courts of law.

In consideration of concerns in relation to human rights and out of respect for the residents of Roșia Montană, the company’s RRAP is based on voluntary sale of property, designed under World Bank Standards. During the implementation of this management plan, the public consultation and disclosure have been the key instrument in identifying the right solutions and directions.

The urban plans prepared for the Industrial Area have no connection with population’s resettlement, these plans identify several imperfections and propose remediation of the respective situations, areas governed by interdictions for specific types of activity and areas that allow specific activities.

The General Urbanism Plan of Roșia Montană Commune (PUG), approved in 2002, modified the plan approved in 2000, incorporating the protected area, which comprises the historic buildings. After this modification, the industrial area occupied by the mining project proposed by S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has remained unchanged, covering only 25% of the Roșia Montană commune, and the restrictions related to the construction of facilities, other than the industrial ones, apply only to this part of the commune. These restrictions related to the industrial area were also included in the PUG developed in 2000, therefore the current changes are not related to the proposed mining project.

The remaining 75% of the Roșia Montană Commune territory does not form the object of any restriction generated by the mining project.

At the same time, we would like you to understand that there are mandatory legal provisions limiting the development of projects other than those intended for the exploration and processing of natural resources in the areas where these have been identified. In this respect, we want to mention the following legal provisions:

- (i) art. 41(2) from the Mining Law no.85/2003 *“the County Councils and Local Councils shall modify and/or update the existing territorial plans and urban general plans in order to allow for carrying out all the operations related to the conceded mining activities”*;
- (ii) art. 6(1) from the Governmental Decision 525/1996 for the approval of the General Urbanism Regulation (“GD no. 525/1996”) *“the permitting of final constructions, other than industrial ones, which are required for the development of mining and processing operations of identified mineral resources from areas outlined pursuant to the law, is strictly forbidden”*;
- (iii) art 4.4 of Local Urbanism Regulation of Roșia Montană governing the 2002 General Urbanism Plan, *“the permitting of final constructions, other than industrial ones, which are required for the development of mining and processing operations of identified mineral resources from areas outlined pursuant to the law, is strictly forbidden”*.

Consequently, please be so kind and take notice of the fact that all aforementioned legal provisions are applicable to any similar project developed by legal and/or private entities.

The modified Zonal Urbanism Plan – the Industrial Area Roșia Montană is currently under approval. This is a town-planning documentation which was approved in 2002 as well, but it is currently being changed given the advanced stage of the Roșia Montană project (see Annex 3.1, modifications: decrease of the open-pits footprint; some of the technological roads have been re-designed; increase of the surface of the protected area. All these changes were made following the environmental impact assessment and the measures meant to prevent, minimize and eliminate the potential impact that was established as a result of the environmental impact assessment process).

The boundaries of the industrial area have been established based on a scientific survey, which also served as a basis for establishing the boundaries of the protected areas. The town-planning regulations of the Zoning Urbanism Plan (PUZ) will establish in detail the future uses of the protected areas, while the restriction related to constructions and to the development of other activities will be maintained only on the footprint of the planned facilities.

As proved by the experience of other similar project, such industrial activities can be carried out in parallel and stimulate the development of other activities.

The relocation of the earthly remains and their reburial takes place after the discussions with the community and with the church authorities, in compliance with the religious rites and the applicable legal provisions.

As for the applicable enactments, these are:

- (i) Law no. 489/2006 on the religious liberty and the general regime of religious affairs, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 11/08.01.2007;

- (ii) Law no. 98/1994 on the establishing and sanctioning of the misdemeanors to the hygiene and public health legal norms, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 317/16.11.1994, as subsequently amended and supplemented ("Law no. 98/1994');
- (iii) The hygiene norms and recommendations concerning the population's life environment, approved by Order no. 1028/2004, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 140/03.07.1997, as subsequently amended and supplemented ("Hygiene Norms");
- (iv) GD no. 955/2004 on the approval of the framework Rules for the organization and operation of the public services for the administration of the public and private domain of local interest, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 660/22.07.2004;
- (v) Order no. 261/1982 on the approval of the standard Rules for the administration of graveyards and the crematories of the localities, published in the Official Gazette no. 67/11.03.1983;
- (vi) Rules for the administration of the church riches, approved by the Decision of the Ministry of Religious Affairs no. 32-234/29.09.1950;
- (vii) Rules for the organization and operation of the parish and monastery graveyards within the eparchies of the Romanian Orthodox Church, approved by Decision of the Religious Affairs Department no. 16.285/31.12.1981.

As for the legal ground concerning the disestablishment and the change of destination of a graveyard, art. 154 of the Hygiene Norms provides: *„The disestablishment and the change of destination of a graveyard shall be made only after 30 years since the last funeral and after the relocation of all bones. The disestablishment of the graveyards prior to this term shall be made only with the approval of the county inspectorate of sanitary police and preventive medicine”*.

Consequently, the relocation of a graveyard prior to the expiry of the term of 30 years is possible, being allowed by the law after the obtaining of the approval from the inspectorate of sanitary police and preventive medicine. Only in the situation in which the change of destination of the land where the graveyard is located is made by breaching the legal provisions, respectively in the absence of such an approval, the sanctions for the offences provided by art.11 letter j) of Law no. 98/1994 become applicable.

The company understands community sensitivities on such issues. Romanian law establishes the accepted methods for exhumation of remains and reburial, and the company is pledged to follow those laws to the letter. To put the number of graves in context, 410 graves of the Roșia Montană's 1905 graves will be affected by the mining project, as the company has to the maximum extent possible designed the mining operations to leave established graveyards in place. Graves will be relocated according to the wishes of the family and at RMGC's expense. Abandoned graves will be relocated, with full respect and reverence, to Piatra Albă's new cemetery.

The provisions of art. 5 paragraph (4) of the Mining Law no. 85/2003, regulate with imperative character the obligation of confidentiality in regard of the information concerning the mining activities, mentioning that *„the competent authority, the titleholders of licenses/permits, as well as other public authorities ... have the obligation to maintain the confidentiality on data and information [...] they become aware of during the performance of their duties, through the entire period of the mining activities, in the conditions provided by the law”*.

Pursuant to the provisions under 10th paragraph of the Order no. 202/14.11.2003 regarding the approval of the list including classified information of National Agency for Mineral Resources (NAMR), issued based on the Law no. 182/2002 regarding classified information, the following items are considered to be classified information: “the license granted for administrating or mining [perimeters] and its accompanying documentation.” We would like to state that the leashed perimeter represents an annex of the license and is an integral part of it.

Pursuant to the provisions of art. 39 of Law no. 182/2002 regarding classified information, “breaching norms governing protection of classified information attracts disciplinary, contravention, civil, or penal penalties, as it is the case”.

To conclude, it is mandatory to observe confidentiality issues both for the competent authority and for the titleholder. This is both based on the license and the confidentiality agreements concluded between RMGC and NAMR pursuant to the provisions of art. 12 of Governmental Decision no. 1208/2003 regarding the endorsement of the application norms of the Mining Law no. 85/2003, and consequently this information regarding the initial perimeter of the license cannot be disclosed.

As a general aspect, we mention that all regulatory deeds regarding the operations related to the Concession Exploitation License for Roșia Montană perimeter no. 47/1999 were concluded and issued in consideration of the legal competences of the National Agency for Mineral Resources and with the observance of the relevant legal provisions.

In this respect, the National Agency for Mineral Resources has the legal power to negotiate and establish the provisions and conditions of the licenses, according to art. 55 (1), letter a) of Mining Law no. 85/2003 (art. 40 (1) letter b) of the Former Mining Law no. 61/1998) and of GD no. 756/2003 on the organization and operation of the National Agency for Mineral Resources, which provides that *“The National Agency for Mineral Resources has the following main competences: negotiates and establishes, together with the other conceding party of the public domain of state, as the case may be, the provisions and conditions of oil agreements, of mining permits and licenses, executes such licenses and permits and regulates the performance of the oil operations and of the mining activities by norms, regulations and technical guidelines granted for the application of enforceable enactments”*.

Roșia Montană commune consists of 16 villages. To date, the Roșia Montană Industrial Area covers only 25% of this territory; therefore only 4 villages are impacted by the mining activities proposed under the project initiated by S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC). Due to the fact that, in the past, only mining activities have been performed here, no farms or activities other than the industrial ones have existed in this area.

Moreover, through the management plans prepared as part of the environmental impact assessment process, the development of tourism activities and diversification and development of services inside the project perimeter and in the neighboring areas are encouraged and imperiously necessary for the proper project implementation. This may be illustrated by the partnerships initiated and developed by the company (see the annex), such as: the micro-bank for financing small businesses, training and skill development programs for the residents of Roșia Montană and neighboring communities, and the youth development and mentoring program, implemented through the CERT Apuseni resource center, based in Abrud.

In order to present the clearest possible overview of the Sapard program, we would like to present to you the information we are currently holding. The Sapard program was part of the financing package granted by the European Union to the accessing countries. In the Roșia Montană area, the development of RMGC's mining project has not prevented any eligible entities from accessing the Sapard funds for one of the program's measures, which were available until 2006. The eligible entity for roads restoration was the local administration (the Alba County Council and the Local Council of Roșia Montană). The development of the Roșia Montană project did not prevent any of the organizers or members of the local community from accessing the funds provided for tourism-related businesses or the diversification of the services supplied in rural areas, as well as for any other measures included in the Sapard program. Thus, any local entity eligible according to the Sapard criteria could have accessed the necessary funds, for example, in order to set up a guest house or for the diversification of the services provided in the protected area or outside the industrial perimeter. To our knowledge, nothing like this has ever happened, and we reserve the right to claim that such facts may not be associated in any way with the development of the Roșia Montană project.

The public meetings have been performed in several ways:

- The PUZ documentations have been made available at the Rosia Montana, Bucium, Campeni and Abrud town halls and registers have been opened to receive population's comments. Moreover, such documentations have been also made available at the company's information centres in Rosia Montana and Abrud and have been posted on the RMGC website and on the Alba APM website.
- Public meetings have been organized in Rosia Montana, Bucium, Campeni and Abrud, and the representatives appointed by mayors have concluded records of proceedings, including the population's comments.

According to the relevant legal provisions, the stakeholders may submit justified proposals on the environment impact assessment. Art. 44 (3) of the Minister of Waters and Environment Protection Order no. 860/2002 on procedures governing the environmental impact assessment and the issuance of environmental permits ("Order no. 860/2002") provides that *"based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues"*.

As the statement of the attendant to the public consultations (i) refers to the existence of a potential criminal investigation, and (ii) identifies and specifies no problems in regard of the project initiated by Roşia Montană Gold Corporation (RMGC), subject to the environmental impact assessment procedure, RMGC is not in position to answer and has not the capacity to make any comments to this end.

Nonetheless, considering RMGC has expressed its full availability to discuss any issues relevant for the proposed project, please note the following:

No representatives or employees of RMGC are involved in the alleged criminal investigation, therefore no information may be provided by RMGC in this respect. Moreover, criminal investigations are governed by the principle of confidentiality and the "presumption of innocence" constitutional principle, according to which no person is considered guilty until finally convicted by a court. Consequently, the criminal liability of any person who is supposed to have breached the legal provisions may be engaged only to the extent that the existence of all elements of the alleged offence are proved beyond any doubt within a lawsuit settled by a final decision of the relevant Court.

As regards the assessment of the participation percentage of the Romanian state, please note the joint venture between Gabriel Resources and Regia Autonomă a Cuprului Deva (Autonomous Company of Copper, in present CNACAF Minvest SA) was established under the Law no.15/1990 regarding the reorganization of the state owned companies as autonomous companies and commercial companies, published in Official Gazette Part 1 no.98/08.08.1990 with subsequent adjustments and modifications. The Article 35 of this law stipulates the possibility for autonomous companies to associate with legal Romanian or foreign third parties, in order to establish new commercial companies.

The Constitutive Act of RMGC, which represents the result of the agreement regarding the terms and conditions of the association between the Romanian State and investor, is a document accessible for public. This document belongs to the category of documents which according to the Law no. 26/1990 on Commerce Register are published into the Official Gazette of Romania. The Commerce Register Office is obliged to issue certified copies on the expenses of the person who made the application.

Meanwhile, we mention that the participation of the shareholders to the RMGC benefits and losses was settled according to their contribution to the company's registered capital. The current percentages of 80% for Gabriel Resources Ltd. and 19.31% for CNACAF Minvest SA are

the result of the initial and subsequent contribution of the shareholders to the company's capital, considering also Gabriel Resources Ltd. payment in advance of all costs and expenses afferent to the development – operation activities and permitting of Roşia Montană Mining project.

Based on the corroboration of the provisions of art.47 of Law 215/2001 referring to the public local administration and of the provisions of art 70 of Law 161/2003 referring to the measures meant to ensure the transparency of the public high positions, public offices exercising, and of the business environment,the prevention and sanctioning of corruption, in order to claim the existence of **a conflict of interest while exercising a public office, the issue submitted to the local council debate should imply a direct personal interest of patrimonial nature.**

As for the case of the local councillors suspected to find themselves in a situation of conflicts of interest in relation with the issues under debate, taking into account they are RMGC employees (or their relatives/ allied are RMGC employees), the following aspects should be underlined::

- (i) Taking into account that RMGC holds a mining license for Rosia Montana perimeter, it is compulsory for the Local Council, in accordance with the law (as per Mining Law) to modify the general urban plans to allow the completion of all the operations required to develop the concession mining activities. To this aim, the Local Council approved the General Urban Plan and the Zonal Urban Plan – New Rosia Montana on Piatra Alba site, and **the other subsequent decisions made nothing but** implement the legal Local Council commitment. This commitment is required by the law and it does not represent the fulfillment of a personal interest of any of the councillors and there do not exist any patrimonial issues involved in such decision adoption.;
- (ii) The issues under Local Council debate and the decisions adopted (as mentioned in the question) do not involve any direct personal interest of patrimonial nature in regards with the targeted councillors, and such decisions concern the whole community;
- (iii) Rosiamin SA is a state owned economic entity headquartered in Rosia Montana commune. The employment relation of some local councillors with Rosiamin SA have no impact on RMGC activity;
- (iv) After the production activity closure at Rosiamin SA, which resulted in an increase of the unemployment rate by approximately 70%, RMGC is the most important economic entity in the area, and it mostly employed the local individuals in compliance with the commitments assumed by RMGC;
- (v) The employment relation existing between one of the councillor or councillor' s relative and RMGC do not directly involve a conflict of interest as there is no identity of interests between the employer' s patrimonial interest and the employee's one. The law provisions relevant in the field are of strict interpretation and application, and so the extension by analogy, of the patrimonial interest concept („personal material benefit”),essentially **personal and direct**, to the interest of the company where the respective councillors are employed, is not legally grounded;

Rosia Montana Mining Project is a vast project which implementation concerns the whole community so that to allege the patrimonial interest of an RMGC employee is similar to alleging such an interest in relation with any of the community members and this is totally illogic and not grounded from legal point of view.

In compliance with the provisions of the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the archaeological heritage and the designation of certain archaeological sites as areas of national interest, modified, an investor shall provide the necessary funds for the preventive archaeological investigation and related heritage surveys if he/she plans to implement a project in areas with an archaeological potential. As an investor, SC Roşia Montană Gold Corporation has assumed this legal obligation from 2000 until the present day.

RMGC's declared purpose is to ensure the necessary conditions for the investigation, registration, protection and public enhancement of the cultural heritage from the Roşia Montană area, in compliance with the provisions of the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the archaeological heritage and the designation of certain archaeological sites as

areas of national interest, as modified by Law 378/2001, Law 462/2003, Law 258/2006 and with the provisions of Law 422/2001 on the protection of historical monuments, as modified by Law 259/2006.

All the preventive archaeological researches undertaken in Roșia Montană since 2001 have been conducted within the “Alburnus Maior” National Research Program, and permits for preventive archaeological excavations have been issued, in compliance with the legislation in force. These archaeological investigations have been carried out by representatives of 21 specialized institutions from Romania and 3 others from abroad, under the scientific coordination of the Romanian National Museum of History. It is to be noted the significant contribution of the team of mining archaeologists from the University Le Mirail (Toulouse, France), led by Dr. Beatrice Cauuet. Mining archaeology studies are an innovation in Romania, Roșia Montană being in fact the first site in Romania where such investigations are conducted by a team of qualified and experienced archaeologists. All archaeological investigations have been conducted in compliance with the legislation in force. Researches carried out during each archaeological campaign are authorized by the Romanian Ministry of Culture and Religious Affairs, on the basis of the annual archaeological research plan approved by the National Commission of Archaeology (NCA). The archaeological research included a survey of all the areas, which are accessible and, at the same time, suitable for dwellings and other human activities, and took into account preliminary data taken from archives and bibliographical data and observations made during field surveys, magnetometer and electrical resistivity surveys, as well as data collected during the photogrammetric flights.

Detailed information on the chance finds and the preliminary archaeological investigations (at surface and underground) conducted in the Orlea massif were published in the EIA (Environmental Impact Assessment for the Roșia Montană Project, volume 6: *Cultural Heritage Baseline Report*, Annex I, pages 231-235). The Cultural Heritage Baseline Report (volume 6, page 46) states that archaeological investigations (both at surface and underground) will continue in the Orlea massif area, which is in an area with an identified archaeological potential. The report also mentions the fact that the investigations undertaken so far in the respective area were only preliminary. The following statement in the report is to be noted: “Site development plans for the Project will not result in impacts or construction activities in the Orlea area, which will be researched starting 2007. As a result, construction activities will not begin in these areas until proper archaeological investigation consistent with Romanian law and international best practice is concluded.” (*Cultural Heritage Baseline Report* – page 46).

In 2004, during these preliminary archaeological investigations conducted in the underground, a significant discovery was made in the Orlea massif, whose archaeological value was confirmed in the summer of 2005. More precisely, the French team of archaeologists led by Dr. Beatrice Cauuet found a chamber equipped with a mine drainage wheel, and then a whole drainage system serving to discharge water from the underground. This device identified in the Păru Carpeni sector was established to date back to the Roman period, it has been thoroughly investigated, and special measures were taken for its preservation *in situ*. This item is not going to be affected by the construction of the future Orlea pit. Preventive archaeological investigations (at surface) in the Orlea area and mining archaeological investigations (in the underground) are scheduled for the period 2007-2012, as stated in the *Cultural Heritage Baseline Report* (volume 6, page 48).

According to the List of Historical Monuments published in the Official Gazette of Romania no. 646 bis/16.07.2004, the future industrial area from the Orlea massif comprises two archaeological sites classified as group A historical monuments: the Alburnus Maior Roman settlement, located in the Orlea area (code AB-I-m-A-00065.01) and the Roman mining operation at Alburnus Maior, the Orlea massif (code AB-I-m-A-00065.02).

Under Law 422/2001, amended by Law 259/2006, the declassification procedure can be legally initiated after the archaeological sites are discharged based on the permit issued by the National Commission of Archaeology within the Ministry of Culture and Religious Affairs. The

archaeological discharge procedure, as defined by the legislation in force, stipulates that a piece of land comprising archaeological artifacts can be restored to its habitual use (Law 258/2006, art. 5, paragraph 2). Therefore, it is true that in the second phase of the operations, RMGC plans to mine the gold-silver deposits located in the Orlea massif. Law 258/2006 also stipulates (article 7a) that “the investor is under the obligation to provide the necessary funds in order to ‘draw up a feasibility study and a technical project meant to establish the measures later to be presented in detail and the necessary funds for carrying out preventive archaeological investigations or archaeological monitoring (as appropriate), and also to finance the protection of the archaeological heritage or the archaeological discharge procedure (as appropriate) for the area impacted by works and the implementation of these measures”.

Consequently, this proposed mining operation in the Orlea massif can become operational only once preventive (surface and underground) archaeological investigations are completed. These investigations are meant to provide comprehensive data on the Roman site located in the Orlea area. As it is well-known (see the archaeological site record card included in the Cultural Heritage Baseline of EIA Report, i.e. Annex I –archaeological record cards produced for the archaeological state of Roșia Montană identified sites, site record card no. 9 – Orlea (page 231-235) – this area has never been subject to archaeological investigations or expert studies meant to establish in detail the characteristics and spatial distribution of the archaeological remains located in this area. Therefore, RMGC has committed to financing a program of preventive archaeological investigations to be conducted by specialists, program that will be developed between 2007 and 2012. A decision as to the approval of the archaeological discharge of the area will be made based on the results of these preventive investigations. There are no laws to prohibit preventive archaeological investigations for areas where cultural heritage artifacts have been identified, as is the case for the Orlea area.

Given that the development of the Orlea pit is scheduled for a later date, starting from 2007, this area will be subject to preventive archaeological investigations. Therefore, the construction works required for the development of the project in this area will not be initiated before the completion of the archaeological investigations conducted in line with the national legislation and the international practices and recommendations.

In this case, the creation of replicas refers to structures which have been scientifically researched and for which the archaeological discharge measure was taken. Consequently, this is an impact mitigation measure in addition to the measures stipulated by law and not a simple creation of replicas for some historical monuments.

Although their presence was known for more than 150 years, the Roșia Montană Roman galleries had never been archaeologically investigated prior to 1999. Basically, prior to 2000, this type of archaeological remains have never been subject to a specialized research, but only mentioned empirically. At present, following the extensive archaeological research conducted in the last 7 years, the nature, features and distribution of this special category of heritage i.e. the historic mining galleries from Roșia Montană are well understood. The comprehensive research conducted in the underground and the complex specialized studies undertaken in the area in the period 2000-2006 have helped creating a comprehensive picture of these remains and have led to the adoption of specific measures for their protection. Here is a brief list of these conclusions:

- the mining remains from the massifs located in the southern part of the Roșia valley have been thoroughly researched and specific preservation measures have been taken for the Cătălina Monulești and Pietra Corbului areas;
- the mining remains from the northeastern part of the Rosia valley have been thoroughly researched and conservation measures have been proposed, which are specific for the Văidoaia area;
- the mining remains from the massifs located in the northern part of the Roșia valley have been subject to preliminary investigations and for specific preservation measures have been taken for the significant finds such as those from the Păru Carpeni mining sector; the Orlea – Țarina area is going to be thoroughly researched in the period 2007-2012.

As regards the complex of heritage assets from this area, note that 13 archaeological sites have been identified and researched during the preventive archaeological investigations undertaken in the period 2001-2006; once this comprehensive research were completed, a decision was made for the archaeological discharge of some on these sites, while other structures will be preserved *in situ* (e.g. the funerary precinct of Tăul Găuri or the Roman remains from the Carpeni hill). The development of the mining project would not affect the 41 historic buildings from Roșia Montană. Measures will be taken for the restoration and conservation of these structures. Specialized documentation necessary for the initiation of the restoration and conservation process is currently being prepared for 11 of these structures.

With regard to the organization of a mining museum in the Roman galleries from Roșia Montană, Dr. Beatrice Cauuet said in 2003: „in the perspective of establishing a site museum for the conservation and preservation *in situ* of mining remains it is much more advisable to choose outstanding areas comprising different types of mining works, which are characteristic for the ancient mines from Roșia Montană. In the perspective of the enhancement of the ancient mining works, the existing technical and financial means may be used to restore a smaller sector, which has been less impacted by modern and recent mining works (and therefore it has a higher degree of authenticity) and which is located in the proximity of the other historical monuments to be enhanced, such as the historical centre of the Roșia Montană commune. Finally, there are other smaller areas within the site, which are located outside the project's impact perimeter (e.g. the eastern slope of the Cărnic massif-the Piatra Corbului and Păru Carpeni sectors), which are equally suitable to be arranged for public access. The Piatra Corbului sector, in particular, comprises Roman mining sectors dug by the fire setting technique, outstanding remains, impressive by their large size; but their position in the proximity of the future pit must be considered in order to take the appropriate protection measures which are necessary in order to avoid it from being deteriorated by the blasting”.

Referring strictly to your statement, the Romanian legislation (Law 422/2001 on the protection of historical monuments, modified, the Government Ordinance no.43/2000 on the protection of the archaeological heritage and the designation of certain archaeological sites as areas of national interest, modified) stipulates two distinct aspects:

- the possibility of conducting the archaeological research of the historical monuments and the application of the archaeological discharge measure based on its conclusions – this means that the monument at issue is automatically declassified;
- the relocation of historical monuments- this aspect refers mostly to elements of the built heritage (houses), which is not the case here as all the historic houses in Roșia Montană are going to be restored and preserved *in situ*.

The mining archaeological research conducted since 1999 by a multidisciplinary team of specialists from the University Toulouse Le Mirail (France) led by Dr. Beatrice Cauuet have been focused –for the first time in Romania- on a detailed study of this type of archaeological remains- the old mining galleries dating from the Roman and later periods.

The Roman mining galleries found in the Cătălina Monulești and Păru Carpeni sectors will be subject to extensive works for their re-opening, consolidation and development, which would allow them to be preserved *in situ* and to be included in a public tourism circuit. This decision was based on the value and significance of the archaeological remains preserved in these galleries, namely wood-made Roman devices for mine water drainage (the so-called “Roman wheels”). The Cătălina Monulești is also famous as the place where the largest number of wax tablets were uncovered mid 19th century (more than 11 tablets out of the 32 tablets known to date, according to sources of historical archive).

Given that the specialists' access to the underground remains found in the Cărnic massif is extremely difficult and that tourist access is practically impossible, it was concluded that the only way to enhance the main types of mining works is to created replicas of them. Among the

specialized studies conducted by the team of French mining archaeologists from the University Le Mirail of Toulouse (France) the detailed topographical survey of the ancient mining works and the making of a complete inventory of photos of the underground Roman mining works are noteworthy. Moreover, the 3D modeling made by the French specialists allowed the reconstruction of the original morphology of the ancient mine, removing the deteriorations caused by the flow of time and by the subsequent mining works. These scientific results will represent the starting point in the creation of replicas of the ancient mining works.

Thus, the current situation clearly points out that most of the ancient mining works from the Cărnic massif and from the other mining sectors are hardly accessible to specialists and almost inaccessible to the public. Moreover, the safety standards for public visits in museums all across the European Union, which will be adopted in Romania as well, do not allow these galleries constantly exposed to high risk factors to be developed for public access. However, note that significant segments of Roman galleries will be preserved *in situ*. As an impact mitigation measure, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation of these structures as well as 1:1 scale replicas of these structures. These will be then included in the mining museum, which will be developed at Roșia Montană.

In Romania, the concept of a copy or replica is perceived as a low quality product, a substitute, whereas in other countries such as France (for example the replicas of the painted caves of Lascaux and Cosquer) or the Great Britain (the Killhope lead mine, Scotland), one cannot distinguish the replica from the original. The creation of replicas implies the accurate reproduction of the entire underground environment: the morphology of the underground space and of the walls texture as well as of the general environment including the temperature, humidity, limited light, air streams, etc. Moreover, these structures-whether created above or under the ground -allow a thorough control of the potential risk factors such as floods, caves-in, ventilation, which cannot be monitored in an underground labyrinth more than 75 km long with a difference in level of 400 m as is the case of the Roșia Montană mine.

As for the creation of replicas of certain mining structures, there are such cases in several European countries. A relevant example would be **reconstruction of the Rio Tinto mine** (in the mining museum of Rio Tinto Huelva, Spain, a museum which presents the 5000 year history of mining in the Iberian Peninsula; this site represents perhaps one of the most similar analogies with the mining archaeological heritage from Roșia Montană, moreover, a Roman mine water drainage system was uncovered here at the end of the 19th century, which is similar to the two mine dewatering systems found at Roșia Montană, in the Păru Carpeni and Cătălina Monulești sectors).

Moreover, with regard to the possibility of tourist access to this system of galleries, we provide you with an excerpt which addresses this issue from the official report drafted by Mr. Eddie O'Hara MP (General Rapporteur on Cultural Heritage) and Mr. Christopher Grayson (Chief Secretary for Culture, Science and Education) from the Parliamentary Assembly of the Council of Europe after they visited Roșia Montană.

- “[...] Concern has been expressed by critics over the procedure (allegedly superficial archaeological discharges) and conservation ethics, involving the programmed destruction of Roman galleries. **This concern does not appear to be entirely justified.** The reworked galleries in the areas of the main pits Cărnic and Cetate appear empty of any archaeologically interesting remains. **Tourist access to most galleries would be impossible.** However, the condition must clearly be imposed of continued archaeological excavation and monitoring of what is found [...]”.
- “[...] Research does not necessarily imply the need for everything found to be preserved and the academic ideal of total in situ preservation is perhaps not always and altogether appropriate in a situation of rescue archaeology and a commercial world. This is certainly so in the case of in situ preservation of the Roman galleries at Roșia Montană. There are over 5 km of them, apparently with a limited variety of distinctiveness between them and few surviving remains in them. Most of them are inaccessible, indeed dangerous of

access to tourists. Alternative proposals such as designation of the whole area as a cultural landscape to be developed for tourism lack viability [...].”

For condensed information on the history of the archaeological research and of the main finds made in the historic galleries of Roşia Montană as well as for the experts' conclusions on this issue. Detailed information on the complex issue of the research of ancient mining works from Roşia Montană and on the results thereof are available for consultation in the Environmental Impact Assessment for the Roşia Montană project, volume 6 – *Cultural Heritage Baseline Report*, pages 32, 36-55, 83-109.

As an alternative, the company also considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif amount to a value that is not justified from an economic point of view (see Annex “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic Massif”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd.)

In conclusion, in response to your question, note that the company does not plan to destroy the Roman galleries from Roşia Montană or to create replicas thereof, without having a clear alternative in this respect. Complex specialized studies have been conducted during eight years and their conclusions served as a basis for the adoption of a series of specific measures which imply complex works for the conservation of certain original sectors of galleries and their development for public access, while others will be preserved for future research (the archaeological reserves), and replicas will be made for other segments of galleries. Note that we are now facing some sort of a paradox, specifically given the state of preservation and the nature of these remains, their physical existence would be threatened in the absence of archaeological research. On the other hand, any archaeological research implies, to a certain extent, the irretrievable loss of an archaeological context in order to save the information. However, this type of research – known as rescue/preventive archaeological research – is conducted everywhere in the world in relation to the economic interest for certain areas. And the costs for this research as well as the costs for the enhancement and maintenance of the areas preserved are covered by the investors through a public-private partnership for the protection of the cultural heritage, in compliance with the provisions of the European Convention of Malta (1992) on the protection of the archaeological heritage

The Orthodox and Greek-Catholic Church, and the grave of the local hero Simon Balint, will not be impacted by our project.

The access to such monuments with critical social and spiritual implications will be established as it is normal, in mutual agreement with the community and with parishioners of each and every church.

With respect to the guarantees provided for the integrity of monuments which you have mentioned, such guarantees are provided by urbanism regulations, which establish their protection areas. Such documents are prepared by specialists and will be also approved by special established committees of the Ministry of Culture and of Religious Affairs. The permits and recommendations granted by such authorities represent the guarantees needed by us for project's implementation and the civil society for learning which conditions need to be met to perform the monitoring process.

The chance finds protocol is an essential component of the Cultural Heritage Management Plan, which shows how RMGC will ensure proper identification and management of the archaeological remains that may be discovered throughout the Project's lifetime.

Considering the nature of the site, there is a possibility that, during activities performed at various stages of the project, new archaeological assets may be discovered. This is why an

archaeological surveillance program will be implemented, based on a Chance Finds Protocol: this document will be prepared to guide implementation of the Roşia Montană mining project by RMGC. The protocol aims at preventing any accidental destruction of archaeological heritage items, in the event they are discovered throughout the Project's lifetime, both on the surface and underground.

Specific Project activities that may result in the accidental discovery of archaeological assets include the activities developed in connection with the open pit operations: road and other infrastructure building, earth moving, etc. The earth moving operations, necessary for the development of the TMF system and of the storage areas, will be accompanied by archaeological surveillance operations, in order to prevent any potential damage of the archaeological resources.

A first step in preventing such situations has been the development of a comprehensive baseline study, which ensured that archaeological investigations have been carried out in all the areas of the Project footprint, for most of which the Ministry of Culture and Religious Affairs issued archaeological discharge certificates, and therefore RMGC fulfilled its obligations under the law. These include: providing the necessary resources for the preliminary investigation of potentially impacted areas, as well as for a number of studies and related activities in relation to the management of movable heritage assets, and the prevention to the maximum possible extent of the situations where significant discoveries may happen during project implementation.

The baseline studies and preventive archaeological studies have identified areas of archaeological potential, and confirmed the existence, at Roşia Montană, of Roman mining operations in the 2nd-3rd centuries AD. Based on the results of this research, the Chance Finds Protocol will play an important role in the light of the environmental impact assessment process.

As part of the project, RMGC has committed to identifying and recording any such finds that might be uncovered during excavation works. The Chance Find Protocol will be guided by the following principles:

- Archaeological surveillance for the potential identification of archaeological remains
- Professional training, warning, preparedness and competence;
- Rapid assessment of the importance of the uncovered artefact;
- Adequate recording and documentation of chance finds;
- Internal and external communication of chance finds;
- Special procedures for the management of chance finds;
- Reporting on non-compliance with the Protocol provisions and further corrective and preventive action; and Compliance with the applicable legal provisions in the case of chance finds as provided by Law 462/2003 on the protection of the archaeological heritage and the designation of certain archaeological sites as areas of national interest, as last amended.

The specific approach to be followed with regard to the chance finds will be determined based on the nature of their significance. Such finds may imply the need of conducting rescue archaeological research, based on which decisions might be taken, in accordance with the current legislation.

The main purpose of the Chance Finds Protocol is to identify, assess the significance and conserve unique archaeological resources in an appropriate manner while causing minimal disturbance in the planning of structures and operations.

Based on the nature of such discoveries, on the assessment conducted by the independent archaeological surveillance team, and on the decision of the Ministry of Culture and Religious Affairs and of the County Directorate for Culture, Religions and Cultural Heritage Alba, the site manager may decide to suspend the mining activities on a certain site. Additionally, during site visits or controls conducted by competent authorities, the foreman in charge of coordinating

activities on the respective site will ensure that all health and safety conditions for the visit are complied with.

In close cooperation with the archaeological surveillance team, RMGC will develop standard operating procedures in providing quarterly training courses for mine workers, foremen and supervisors. Such training will prepare the operating personnel of the mine to recognize the cavities with a potential archaeological interest. In particular, mine workers will be trained to recognize specific conditions, as they will be defined in the standard operating procedures to be developed. The areas where chance archaeological finds might occur may be exposed by routine mining excavations. Identification of such cavities is also important from the point of view of the personnel safety. Following identification of such a cavity or underground working, the operator must immediately inform the foreman in charge. The mining personnel will receive badges for their helmets that will certify attendance of the quarterly training sessions based on the implementation of the chance finds protocol.

Foremen will support the potential find of cavities that might contain heritage assets and increase the capacity of the department to assess safety conditions in authorizing non-mining personnel access for site assessment.

Establishing priorities in surveillance activities

Information collected for the baseline study, as well as information developed for the archaeological reports for the issuance of archaeological discharge certificates is a valuable information resource that may be consulted in determining the significance of chance finds. Understanding and knowledge of the historic cultural topography will allow for a classification of areas based on the potential of chance finds occurring within them. The areas will be classified as having a low, medium and high potential for archaeological chance finds, based on the following set of criteria:

- Low: Areas in which the potential occurrence of other archaeological remains, in addition to those already identified and researched is not considered likely, due to the current land use or where the soil had been disturbed prior to project implementation;
- Medium: Areas where a few archaeological remains have been found and where the soil had been disturbed by moderate intervention in the past;
- High: Areas where the archaeological remains have been documented by a competent authority and soil disturbance is minimal or none, and previous research was not possible for reasons independent of the stakeholders.

The archaeological surveillance team will be contracted to develop a distribution map of such areas, and this document will be used by the mining supervisors and foremen. The archaeological surveillance team will be present on the site for all the activities conducted in areas identified as having a “high” potential. The map will be regularly updated by the archaeological surveillance team, as they consider necessary to reflect any new information obtained during the project progress. All these procedures will be developed under the standard operating provisions to be developed and under the specific legal provisions included in GO no. 43/2000 on the protection of archaeological heritage and the designation of certain archaeological sites as areas of national interest, as last amended, and the Ministerial Order 2392/2004.

While all the sites will be under archaeological surveillance, irrespective of chance find potential classification, special measures will be implemented in the high potential areas. Meetings with contracted personnel will be organized before the start of excavation and earth moving operations, to inform them of the type of archaeological remains that might be discovered and how to identify them. Should any indication of an archaeological context be noticed, work will be immediately stopped in that area and the foreman will be notified.

In conclusion, the chance finds protocol will be prepared after all these protection and enhancement measures have been put in place, as presented in the Archaeological Heritage

Management Plan for the Roşia Montană area, and after they have been submitted to the Ministry of Culture and Religious Affairs, as part of the permitting procedure for the Roşia Montană mining project. The Ministry will form an opinion on the proposed Protocol, in accordance with the legal provisions and its responsibilities. This document will also serve as a specific operational policy for the Roşia Montană mining operation, the first of its kind in Romania. Thus, before becoming applicable, the document will be discussed by specialists and submitted for approval to the National Archaeology Commission.

For further details on the applicable legal framework, the responsibilities of the Project titleholder, or for a detailed description of the preventive archaeological researches undertaken to date and of the Cultural Heritage Management Plans, please see Annex “Information on the Cultural Heritage of Roşia Montană and Related Management Aspects”. The annex also includes supplementary information with regard to the result of the researches undertaken as part of the “Alburnus Maior” National Research Program between 2001 and 2006.

As referred to accidents from different mine sites, during 1975-2000, there took place over 30 major accidents associated to all types of mining operations, or approximately an accident per year, in which there were involved small, medium or large mining companies. Table 7-4 (Chapter 7 “Risks”) presents a *selective list* comprising only 15 of them, namely the ones associated to gold extraction mining operations that we considered relevant for the Rosia Montana Project. Within the following Table there are presented the other 18 accidents that have not been included in Table 7-4.

Year	Location	Cause of spill	Description	Cyanide presence	
				Yes	No
1975	SUA	TMF overload	Discharge capacity: 150000 mc Deaths: 0		√
1976	Yugoslavia	Dam failure	Discharge capacity: 300000 mc Deaths: 0		√
1977	SUA	Pipeline failure	Discharge capacity: 30000 mc Deaths: 0		√
1980	SUA	Dam failure	Discharge capacity: 2000000mc Deaths:		√
1982	The Philippines	Dam failure	Discharge capacity: 27000000 mc Deaths: 0		√
1985	Chile	Dam failure	Discharge capacity: 500000 mc Deaths: 0		√
1985	Chile	Dam failure	Discharge capacity: 200000 mc Deaths: 0		√
1985	SUA	TMF overload	Discharge capacity: 150000 mc Deaths: 0		√
1985	Italy	Pipeline failure	Discharge capacity: 200000mc Deaths: 368		√
1986	Brazil	Dam failure	Discharge capacity: 100000 tones Deaths: 7		√
1988	China	TMF overload	Discharge capacity:		√

			700000 mc Deaths: 20		
1992	The Philippines	Dam failure	Discharge capacity: 20000000mc Deaths: 0		√
1995	Australia	TMF overload	Discharge capacity: 5000 mc Deaths: 0		√
1996	The Philippines	Pipeline failure	Discharge capacity: 1500000 to Deaths: 0		√
1996	Bolivia	Dam failure	Discharge capacity: 400000 to Deaths: 0		√
1997	SUA	Dam failure	Discharge capacity: 250000 mc Deaths: 0		√
1998	Spain	Dam failure	Discharge capacity: 5000000 mc Deaths: 0		√
1998	Spain	Dam failure	Discharge capacity: 50000 mc Deaths: 0		√

The statistic situations presented in Figures 7.2, 7.3 and 7.4 from *Chapter 7 "Risks"* of EIA took into account 33 major accident associated with all types of mining operations which occurred during the those 25 years.

The production, transport, storage, utilization and marketing of cyanide may be securely performed and are strictly regulated in many states all over the world. There are provided very rigorous standards and criteria for the exposure limits to cyanide of people, animals, birds and aquatic organisms, but there is no unitary regulation level. Many countries provide very severe civil and criminal penalties for accidental or deliberated nonobservance of these standards and regulations.

Because the cyanide impact on environment is regulated only partially and only in few countries, the produced accidents and their effects justify the necessity of an international control and legislation. The solution to reduce the risks associated with cyanide utilization is the adoption, acceptance, implementation and application of regulations, standards, codes of good practice, and management plans.

We mention that RMGC elaborated the *Cyanide Management Plan* which describes the measures which the company will implement in order to reduce at minimum the risks confronted by employees, surrounding communities and environment due to the cyanide use in the extractive process of precious metals. This *Cyanide Management Plan* is in accordance with the International Cyanide Management Code for Cyanide Transport and Utilization in the Gold Production (the International Institute of Cyanide Management, July 2005), and RMGC committed to become a signatory part of the International Cyanide Management Code. The code implementation demonstrates that RMGC will utilize the most performing practices recognized worldwide in the domain of cyanide management.

Extreme natural events have been considered throughout the design of the Roşia Montană project. These include but are not limited to extreme rainfalls (including rainfall and snow melt), extreme draught, and extreme earthquakes. In addition, consideration has been given to climate change factors during the development of the extreme natural events.

To illustrate this, special measures have been taken to prevent and mitigate the potential negative effects caused by heavy rainfalls. What is of interest, in view of the project, is the quantity of water flowing over the ground surface as a result of the floods. The measures have been detailed in Chapter (7), *Risks*, Subchapter (2.4.3), p. (38-42) '*Measures to Prevent, Reduce and Remediate the Effects of Floods and High Waters*'.

Overall, the measures include:

- the development of structures over almost the entire surface of the Roşia and Corna catchment areas. As a result, runoff on the surface covered by the site will be almost entirely retained (including pits, waste rock dumps, tailing's ponds and other types of impoundments). The Corna dam was designed to retain the total amount of water resulting from two successive PMPs (450 mm/24 h+450 mm/24 h), so as to avoid overtopping. Estimates indicate that the Probable Maximum Precipitation, defined as “theoretically the greatest depth of precipitation for a given duration that is physically possible over a given size storm area at a particular geographical location at a certain time of year” without taking into consideration long-term climate changes (WMO, 1986) with a chance occurrence of 1 in more than 100 million years.
- As a safeguard relating to runoff volume, the project includes construction of diversion channels within both the Roşia and Corna valley drainage basins to route rainfall runoff around the mine waste materials. As an additional measure – and based on the absence of any diversion channels – the design provides ample freeboard in the case that excessive rainfall combines with wind conditions to generate waves.

To ensure increased stability, we have also buttressed the dam itself, with a ration of H:V well beyond any existing requirements, as outlined below:

The Corna Dam (the main dam) will be a rockfill structure built using the centerline method of construction. The dam will have a downstream slope of 3H:1V. Typically, the slopes for such hydraulic structures range between 1.5H:1V and 1.75H:1V.

As for the broader range of extreme events, the following discussion present a summary of the conditions considered in the Rosia Montana Project design.

Chapter 4 of “*Report on the Environmental Impact Assessment Study*” subchapter (4.1) “*Water*”, p. (20), as well as the *Mine Rehabilitation and Closure Plan*, p. (123) reflect all future potential changes of the basic climatic parameters and of the extreme events. The Water Management and Erosion Control Plan as well as Mine Rehabilitation and Closure Plan include continuous assessment procedures of learned data and climatic change forecasts, in such a manner that any implications regarding the management and design activities to be immediately identified and managed.

Climatic conditions that have been taken into account during the design activity developed for Corna Tailings Management Facility, with specific reference to extreme precipitations (the main factor that causes failures worldwide), are sufficient, even in the case of summation of forecasted values for extreme events (increase estimated at 15% for the period of project's development, the *Mine Rehabilitation and Closure Plan*, p. (123), subchapter (4.1). “*Water*”, p. (20) from the *Report on Environmental Impact Assessment Study*).

Finally, the probability of major landslides to appear in that specific area is also very low, as a result of the stable petrographic composition that hosts especially compacted rocks, without large volumes of rocks that have an unstable composition. At most, There may appear superficial landslides and rocks fragmentations, generating a minimal influence on the objectives (p.50) subchapter (2.6) Section (7) Risks.

The methodology applied in Section 2.3.1.3 “Sudden melt of snow cover” from Chapter 7 of the Report on EIA Study (“daily degrees” method) is described in detail within the report *Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roşia Montană Project*, elaborated by Radu Dobrot (May 2004, pp. 15-17.

According to data and recording from Roşia Montană (1983-2000), and Câmpeni (1961-2005), the maximum thickness of the snow cover from region during the last 45 years was registered

between 1999 and 2000 (95 cm, 25.02.1999; 92 cm, 22.01.2000 at Roşia Montană and 100 cm on 22.01.2000 at Câmpeni), years taken into account at the assessment on statistic bases of the PMV (Probable Maximum Flood).

The taking over of information already included in other chapters was necessary in order to substantiate the comparative assessment of the risk associated with these alternatives.

The intent of the EIA was to present information as required by the Romanian legislation and data to indicate the extent of the current impacts without overwhelming the reader. Therefore, the data presentation focused on key regulated constituents.

In any event, groundwater is not a significant component of the Rosia Montana hydrological system, as documented in the Hydrogeology Baseline Report (Volume 2) and Section 2.3 of Chapter 4.1 of the EIA (Volume 11). Where groundwater is present (including in the existing mine galleries) it is generally a shallow extension of the surface water regime.

It must be appreciated that a distinction needs to be made between the baseline data presented for an EIA, where the objective is to identify and define the mitigations required in respect of significant impacts that may be generated by the project; and the baseline data that will be required in the future for operation and compliance purposes (assuming the project is permitted) where for example the requirements of IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control) permits will include a wider-ranging parameter list defining the baseline. Because the IPPC permit holder will have to account for divergences from the baseline during the duration of the permit, in those circumstances it is clearly in the holder's interest to analyse for a wide range of elements, including especially EU List I and List II substances, to ensure that they are not held liable for contamination that they were not responsible for.

The future monitoring programme will evolve in scope as required to address all regulatory requirements and will be subject to continual review under the Environmental Management Plan (EMP) as new legislation such as the Water Framework Directive is rolled out.

The contestation claims that the field activity for the Water Baseline Report was conducted between September 29 and October 27, 2000. In fact, the baseline monitoring has continued since the Water Baseline Report was first compiled.

Data were presented in the EIA for seven sampling events spanning seasonal conditions (four stations were only sampled five or six times during the period presented). Sample data were presented for: May and October 2001, April and November 2002, May, August and November 2003. Sampling has continued and the newer data will be provided to the public.

Referring to the Biodiversity Baseline Study, although the presence of species listed on different annexes of Romanian Laws and European Directives has been recognized and assumed by the Report on Environmental Impact Assessment Study, the populations of such species show the low conservation value of the impact area, from a practical point of view. This value is circumstantially emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area as SPA (avifaunistic special protection area) and the denial as unfounded of the proposal to designate a pSCI (sites of community importance) in the area by the Committee of Technical Experts summoned to assess the respective proposals.

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats, and EU Directive no. 79/409 Birds, respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents.

The only reservations located within the project interest area are the geologic reservations Piatra Despicață, which is located in the impact area, and Piatra Corbului, located in the conservation area. The latter one won't be impacted by the development, and Piatra Despicață will be relocated to the conservation area. Detunatele, Poiana cu Narcise (The Meadow with Narcissus – *Narcissus poeticus*) from Bucium, etc. won't be impacted by this Project!

Volume 13, Chapter 4.6 Biodiversity, Annex 1, includes a table containing the plant species, with their ecological attributes, such as: frequency or the ecological preference for certain types of habitats

The said associations are mentioned in subchapter 3 (Baseline Conditions – section 3.1 *Information on the study area biotopes; overview of the vegetation: 3.1.1 Eremial Formations*), with regional characteristics for the purpose of providing a term of comparison further discussed in section 3.1.3 *Local Setting*. In our substantiated opinion, these are missing from the Roșia Montana area.

No clear reference to any kind of habitats is included in the text of Berna Convention to which Romania has adhered to, which is transposed into Romanian legislation by Law 13/1993; their listing is missing from its annexes. These habitats are included in Resolution 4 of the Convention that was adopted on December 6, 1996. Thus, Law 13/1993 lists flora species in Annex 1, and fauna species in Annex 2.

For Roșia Montană area, none of the species listed in Annex 1 have been identified (flora species). Some of the fauna species existing in the project's implementation area have been identified as being species included in the scope of work of Berna Convention, but there are no populations that would require some special measures of conservation to be taken pursuant to the provisions of the respective Convention.

The stipulations of the Convention under art.4 (1) through which it is recommended to “*take appropriate and necessary legislative and administrative measures to ensure the conservation of the habitats of the wild flora and fauna species*”, are explained through Resolution 1 (1989) of the Convention Committee and addressed to all signing parties. Thus, these measures will be aimed towards the protection of “*critical sites*”, which are defined as essential for the conservation of species, which are included in the Convention's Annexes.

According to the Baseline Conditions Report, due to the impact resulted from mining activities, Roșia Montană area will remain an area with a limited relevance for the protection of species of conservation interest, being far from being defined as a “*critical site*” based on these species.

The measures included in Biodiversity Management Plan (Plan H) that is proposed by the company, fully comply with the provisions of Law 13/1993 on *conservation* of natural habitats, a term that defines “*maintenance and, where necessary, restoration or improvement of biotic and abiotic features of a habitat of a specie or of a natural habitat [..]*”, pursuant to the provisions of Resolution 1 from 1989, guaranteeing the maintenance in the respective area of the species included in Law 13/1993, through ample measures of restoration of some natural habitats.

The mitigation solutions of impacts proposed in our Environmental Impact Assessment and in the Biodiversity Management Plan (Plan H) cover all the phases of the mining project, taking also into account the impacts of previous activities.

The proposed Compensatory Functional Ecological Network represents one of the direct measures taken to mitigate the impacts on aquatic and terrestrial ecosystems, which includes structural and functional details (see Plan H: p. 20-22), as well as a schedule of measures to be taken (see Plan H: p. 22-28) during the main stages of the project (years: "0", "7", "10", "14" "16", and "19" respectively), that is for construction, operations, and the first phase of post-closure stage.

Therefore, we would like to remind here several measures like: full collection of Acid Rock Drainage (ARD), which is produced by historic pollution, treatment of waters that will be subsequently discharged, increase of the number of forested areas within Roșia Montană with approximately 85 ha, and increase the supporting capacity of natural habitats, etc. All these are measures aimed to mitigate existent and future potential impacts that will have potential adverse effects on aquatic and terrestrial ecosystems.

For further details please refer to Annex no. 2 that includes the habitats map.

The description of Compensating Functional Ecologic Network can be found in Biodiversity Management Plan (Plan H).

The information presented in Figure 4.3, Rosia Montana age pyramid and the associated interpretation of that information, in section 4.8, Social and Economical Environment, in the EIA Study Report is poorly presented, and RMGC regrets the confusion.

The section was meant to demonstrate that, in regards to females, the most prominent age category is 40-49 years of age. While for males the most dominate age category is 20-29 years of age.

As such, in place of "In Rosia Montana the largest population groups are [] married men" it should read "In Rosia Montana the largest population groups are elderly women and young males". The correct reference is: Institutul de Cercetare a Calitatii Vietii, Roșia Montană Gold Corporation – Socio-Economic Baseline Report, 2002. Which would be abbreviated to ICCV, socio-economic survey 2002.

The correction does not change any of the conclusions about the potential impacts or the proposed mitigation strategies of the project that are presented in the EIA. Apologies are levied for any confusion this may have caused.

Figure 5.8, entitled Rosia Montana Population & Employment Dinamic, in Plan L - Community Sustainable Development Management Plan, shows total employment numbers, and the total employment numbers for the mining sector. The source for this information is the Alba Lulia Statistical Department and the information was obtained in 2005.

These jobs are classified as being in the mining sector because the impetus for the jobs was the Rosia Montana Project. Without the activities of RMGC, the archaeologists, construction and transportation workers hired to work on the project would not have had the same opportunities for work.

The study by the National Institute for Research and Development in Tourism, prepared just as SC Roșia Montană Gold Corporation SA (RMGC) was submitting its Environmental Impact Assessment study report (EIA) for the Roșia Montană Project (RMP) in April 2006, does indeed detail a very broad range of touristic opportunities in the region.

The issue is not with the potential of tourism, but with the investments in infrastructure – which today are totally lacking in Roșia Montană – that would give tourism a base on which to build.

The point can be made in this way: It is true that tourism may be a potential source of revenue and sustainable development for Roșia Montană and the region. There is, however, a vast difference between proposing tourism as an alternative or substitute for a major industrial project – and the development of tourism over time supported by the infrastructure investments driven by a large industrial project.

The former – for Roșia Montană, “tourism with no mine” – is not viable on its own, and certainly not in comparison to a plan to develop tourism over time with the help of infrastructure investment.

As referred to the Cultural Heritage Management Plan, an understanding of several relevant laws is required. Law no. 5/2000, regarding the ratification of the Plan for the National Territory's Arrangement, Section III – protected areas, published in the Official Gazette of Romania no. 152 of April 12, 2000; Law no. 422/2001 regarding the protection of historical monuments, published in the Official Gazette of 24.07.2001; the Order no. 2682/2003 regarding the ratification of the Methodological norms for the historical monuments' classification and record, the List of historical monuments, the Analytical Record File and the Minimal Record File for historical monuments' record, with subsequent modifications and amendments, published in the Official Gazette of 24.06.2003; as well as Law 259/2006 issued for the modification and completion of law 422/2001 regarding the protection of historical monuments.

Once these laws are understood, it will also be possible to understand the concrete measures for subsequent management of cultural heritage in Rosia Montana, measures described in the Management Plans as required by law.

With respect to the vibrations produced by traffic and blasting works during operations, it must be underlined that the EIA report includes a series of specific studies regarding vibrations, Noise and Vibrations Management Plan respectively.

Moreover, a research was conducted in March 2006 to assess the health condition of each of these buildings classified as historical monuments. This survey was conducted by IPROMIN S.A., a Romanian based company together with the Technical University in Bucharest, both institutions having a large expertise in the field of your concern. This research proposes emergency measures to be taken for the consolidation of these buildings. Moreover, the same institutions have conducted an experimental survey based on the measurement of vibrations caused by blasting activities in the protected area and in the area where these houses classified as historical monuments are located, i.e. outside the protected area. Measurements were conducted in the case of a major blasting performed by using 3000 kg of explosives detonated under normal conditions, without delays or without applying other modern technologies, which are currently common practice at modern mines.

In order to avoid blasting-generated degradation or deterioration of buildings classified as historical buildings and not only of those buildings, a condition was adopted based on which the maximum oscillation speed measured near the objective to be protected should be a maximum of 0, 2 cm/s. In theory, these speeds have to ensure the integrity of the most sensitive and deteriorated buildings of patrimonial value from Rosia Montana. This value was adopted based on the consultation of standards from countries with tradition in this field and it meets the requirements of the German DIN 4150/83 standard, which is the most severe standard from Europe.

This analysis highlighted the fact that classical blasting technology with explosives placed in boreholes can be used up to a distance of maximum 300 m from the closest construction. Thus, this technology can be used on approx. 85% of the surface of open pits.

Special types of blasting will be performed for smaller distances in order to ensure a maximum oscillation speed of 0.2 cm/s that will be measured in the proximity of the construction, respectively an insignificant seismic effect. These will consist in the decrease of borehole's diameter and length or in using smaller quantities of explosives detonated during a blasting sequence or on a blasting bench, etc.

This area covers approx. 15% of the surface including limited quantities of blasted material. Zone II expands up to a maximum distance of 300 m from the closest construction and it is also divided into three sub-zones where different technological types of blasting will be used. Each sub-zone has a maximum load of explosive/blasting stage.

A monitoring system will be implemented in order to assess the blasting-generated impacts on buildings located in the protected area as well as on other buildings of patrimonial value located

outside the protected area. This system will consist of a fixed network of digital seismographs with three components located on the main objectives that need to be protected and a mobile network with three mobile seismographs placed on a longitudinal profile between the objective that needs to be protected and detonations core. Thus, the blasting technologies will be constantly adjusted in order not to exceed the maximum oscillation speeds allowed in the proximity of buildings.

It must be stressed out that the explosive-based blasting technology is not the real threat for the 41 patrimonial buildings, but the real enemy is represented by their advanced deterioration, which will unavoidably lead to their collapse, in the absence of competent intervention.

In another train of thoughts, we must say that on the one hand we can't afford to pay for the rehabilitation of these houses classified as historical monuments, while on the other hand we will generate effects that will cancel all our rehabilitation efforts. These two components shall function in a close connection because, in fact, they are part of the same project.

As I have already mentioned, we invite you to work together with the representatives of civil society to perform this monitoring in a transparent and responsible manner.

Introduced as part of the Environmental Impact Assessment Report Study (EIA), the Roșia Montană Foundation is shifting in focus. The Community Sustainable Development Plan activities initially conceived as coming under the Foundation umbrella (business oriented activities: business incubator, business advisory center, micro-finance facility, as well as social oriented activities: education and training center) have been advanced independently, via partnerships and with community participation in decision-making – a preferable way to advance social and economic development programs.

Going forward, the Foundation will take shape around preservation, patrimony and cultural heritage issues, with its final form determined in consultation with the community.

In terms of the philosophy that guides the company's Sustainable Development efforts, the Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) sees itself not as principal provider, but as a partner. Community involvement is considered the starting point; over time, as the community builds the capacity to maintain programs in its own right, the company will turn over control of currently-established programs to the community and its institutions.

The Piatra Corbului area is located outside the future Cârnic pit. Consequently, it will not be impacted by RMGC's mining project. All the technical measures required will be undertaken in order to minimize the project's effects during the operational phases, which will be carried out in the proximity of this area. These measures are meant to avoid an impact on the integrity of this area.

As for Piatra Despicață, this is a block of andesite weighing roughly 2 tons. In 2000, based on the documentation submitted by the company S.C. Agraro Consult S.R.L., the Commission for the Protection of Natural Monuments of the Romanian Academy approved the relocation of Piatra Despicață to another area, which will not be impacted by the mining operation. Therefore, the future location of Piatra Despicață will be approved by the Romanian Academy and by the Ministry of Culture and Religious Affairs. The relocation will be coordinated and monitored by specialists, this process involving the use of usual technical means that are specific for such large structures.

Under Law 5/2000 (March 6, 2000) on the approval of the National Territory Arrangement Plan – Section III- Protected Areas (published in the Official Gazette of Romania under no. 152/April 12, 2000), the Piatra Corbului and Piatra Despicață areas were included in the section: Natural Areas of National Interest Protected and Natural Monuments, points 2.8 (Piatra Despicață) and 2.83 (Piatra Corbului).

Moreover, as a result of the archaeological investigations conducted at Rosia Montana within the “Alburnus Maior” National Research Program, the Piatra Corbului area was classified as historical monument, more precisely the Roman galleries from the Cărnic massif, the Piatra Corbului area (code LMI AB-I-s-A-20329), as published in the Official Gazette of Romania no. 646 bis/16.07.2004, Alba County, position 146). This research program has been financed by RMGC, as required by the legislation in force.

The comprehensive Tailings Management Facility (TMF) incorporates a series of measures to be protective of the groundwater. That includes an engineered liner system within the TMF basin – the Best Available Techniques as defined by EU Directive 96/61/EC (IPPC) – a cut-off wall within the foundation of the starter dam to control seepage, a low permeability core for the starter dam to control seepage, and a seepage collection dam and sump below the toe of the tailings dam. In addition, we will be able to continually monitor the groundwater through a series of wells below the toe of the secondary containment dam. These wells can be converted to extraction wells as a final “fail-safe”, if impacted groundwater is identified. A comprehensive series of hydrogeologic studies demonstrate the suitability of the site for this type of collection and containment system.

Moreover, the design of the TMF dam incorporates all International, EU, and Romanian design criteria. It is also consistent with similar tailings facilities that have been successfully constructed and operated in ecologically sensitive and highly regulated locations (e.g., the Fort Knox gold mine in Alaska, USA).

According to the provisions of art. 6 (1) of Government Emergency Ordinance no. 244/2000 on the safety of dams, “for new dams or in case of building interventions which change the base parameters of existent dams the holders (RMGC, in this case, our note) hereof have the obligation to obtain from the Ministry of Waters and Environment Protection the safe operation agreement.” The safe operation agreement refers to the classification on importance categories, to the adoption of design solutions, to location agreements and observance of norms in force, case that shall be subject to another analysis submitted for the approval of the Ministry of the Environment and Waters Management, different from the analysis for the issue of environmental approval.

At the same time during the exploitation stage, the dam’s safety shall be analyzed and monitor according to the provisions of art. 1(3) of GEO no. 244/2000: “the evaluation of the operation safety status and the check of observing the performance requirements regarding dam safety shall be made by experts and specialists attested by the Ministry of Public Works, Transports and Housing and certified/empowered by the Ministry of Waters and Environment Protection”. In addition the coordination, the guidance and the monitoring of the activity for safety assessment of the dams, whether existent, under construction and new, shall be carried by the National Commission for Dam Safety and Other Hydrotechnical Works.

All technical details on survey and monitoring, as provided in GEO no. 244/2000 and as requested through the Guidance sent by the Ministry of Environment and Waters Management on the completion of EIA (“details shall be given on ponds, including on the observance of provisions in GEO no. 244/2000 in this respect”) during the construction, operation, closing and post-closing are provided in the EIA report [*Plan F – Tailings Facility Management*]. We also remind the provisions in art. 5 of GEO no. 244/2000, stating that: “holders of dams under any title are directly liable to attain and maintain the operation safety hereof”.

We mention that the Government Decision no. 349/2005 regarding waste storage (“GD 349/2005”), by which the Directive no. 31/1999 regarding waste storage was enacted, **is not applicable to the Roșia Montană Project.**

As regards the financial guarantee for the tailings management facility, the related frame regulation is the Directive no. 2006/21/EC on the management of waste from the extraction

industries, which in the wording of art. 2 (4) expressly indicates the fact that waste resulting from the extraction industry and brought under regulation by the Directive no. 21/2006 are not under the incidence of the regulations of the Directive no. 31/1999, therefore they are not subject to the GD 349/2005.

The estimation of the financial guarantee related to the tailings management facility will be performed after the transposition of the Directive 21 to the national legislation and according to the provisions of the normative transposition act.

At the same time, apart from the comments above, please consider the fact that the financial guarantee for the environment rehabilitation is provided by (i) the Mining Law no. 85/2003 ("Law no. 85/2003"), (ii) the enactment Norms of Law no. 85/2003 and by (iii) Order no. 58/2004 for the approval of the technical Directives regarding the enactment and compliance with the rules indicated by the conformity program, the environment rehabilitation plan and the technical project, as well as for bringing under regulation the method for operating with the financial guarantee for the restoration of the environment affected by the mining activities ("Order no. 58/2004").

Pursuant to the normative acts mentioned above, the financial guarantee for the environment rehabilitation is annual and final.

(i) The annual financial guarantee for the environment rehabilitation

According to art. 131 of the Norms for the enactment of Law no. 85/2003 "*the financial guarantee for the environment rehabilitation, as related to the exploitation licence, is established annually, during the first month of the related period, and is provided in the licence, so as to cover the environment rehabilitation works mentioned in the environment rehabilitation plan and in the technical project*".

According to art. 133 (1) of the Norms for the enactment of Law no. 85/2003, the financial guarantee for the environment rehabilitation cannot be lesser than the value of the environment rehabilitation works for the respective year, thus the guarantee will cover the rehabilitation works in case the licence titleholder ceases the mining activity and does not perform the rehabilitation works.

(ii) The final financial guarantee for the environment rehabilitation

According to the provisions of art. 15 of Order no. 58/2004, the final financial guarantee for the environment rehabilitation is established annually and is calculated as a quota of the environment rehabilitation works value, according to the monitoring program of the environment post-closing elements, which is included in the technical dismantling program.

Extreme natural events have been considered throughout the design of the Roşia Montană project. These include but are not limited to extreme rainfalls (including rainfall and snow melt), extreme draught, hurricane and extreme earthquakes. In addition, consideration has been given to climate change factors during the development of the extreme natural events.

To illustrate this, special measures have been taken to prevent and mitigate the potential negative effects caused by heavy rainfalls. What is of interest, in view of the project, is the quantity of water flowing over the ground surface as a result of the floods. The measures have been detailed in Chapter (7), *Risks*, Subchapter (2.4.3), p. (38-42) '*Measures to Prevent, Reduce and Remediate the Effects of Floods and High Waters*'.

Overall, the measures include:

- the development of structures over almost the entire surface of the Roşia and Corna catchment areas. As a result, runoff on the surface covered by the site will be almost entirely retained (including open pits, waste rock dumps, tailings management facilities and other types of impoundments). The Corna dam was designed to retain the total amount of water resulting from two successive PMPs (450 mm/24 h+450 mm/24 h), so as to avoid overtopping. Estimates indicate that

the Probable Maximum Precipitation, defined as “theoretically the greatest depth of precipitation for a given duration that is physically possible over a given size storm area at a particular geographical location at a certain time of year” without taking into consideration long-term climate changes (WMO, 1986) with a chance occurrence of 1 in more than 100 million years.

- As a safeguard relating to runoff volume, the project includes construction of diversion channels within both the Roşia and Corna valley drainage basins to route rainfall runoff around the mine waste materials. As an additional measure – and based on the absence of any diversion channels – the design provides ample freeboard in the case that excessive rainfall combines with wind conditions to generate waves.

To ensure increased stability, we have also buttressed the dam itself, with a ratio of H:V well beyond any existing requirements, as outlined below:

- The Corna Dam (the main dam) will be a rockfill structure built using the centerline method of construction. The dam will have a downstream slope of 3H:1V. Typically, the slopes for such hydraulic structures range between 1.5H:1V and 1.75H:1V.

As for the broader range of extreme events, the following discussion present a summary of the conditions considered in the Rosia Montana Project design.

Chapter 4 of “*Report on the Environmental Impact Assessment Study*” subchapter(4.1) “*Water*”, p. (20), as well as the *Mine Rehabilitation and Closure Plan*, p.(123) reflect all future potential changes of the basic climatic parameters and of the extreme events. The Water Management and Erosion Control Plan as well as Mine Rehabilitation and Closure Plan include continuous assessment procedures of learned data and climatic change forecasts, in such a manner that any implications regarding the management and design activities to be immediately identified and managed.

Climatic conditions that have been taken into account during the design activity developed for Corna Tailings Management Facility, with specific reference to extreme precipitations (the main factor that causes failures worldwide), are sufficient, even in the case of summation of forecasted values for extreme events (increase estimated at 15% for the period of project’s development, the *Mine Rehabilitation and Closure Plan*, p. (123), subchapter (4.1). “*Water*”, p.(20) from the *Report on Environmental Impact Assessment Study*).

Finally, the probability of major landslides to appear in that specific area is also very low, as a result of the stable petrographic composition that hosts especially compacted rocks, without large volumes of rocks that have an unstable composition. At most, There may appear superficial landslides and rocks fragmentations, generating a minimal influence on the objectives (p.50 subchapter 2.6 Section 7 Risks).

It is stated precisely that a “cyanide rain” phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the “acid rain” phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement that never a phenomenon of “cyanide rain” will occur are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;

- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Plan (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 µg/m³/h;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 µg/m³, over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

If the RMP were to be operated without low grade ore stockpile, the project would suffer two main negative effects:

1- environmental, the low grade ore would in all probability be deposited in the waste rock increasing the amount of rock with a potential to generate acidity, and

2- economic, the extra resources generated from the processing of these assets at the end of the life of the mine would be lost to the project and its stakeholders.

Despite the fact that it is feasible to operate the RMP without a low grade ore stockpile, it is not advisable nor desirable due to the reasons explained here.

The health risk assessment is based on specific data only, and not on subjective aspects such as "the destruction of the green belts".

The health risk assessment has been carried out taking into account three categories of information, namely:

- the health baseline conditions, resulting from the assessment of all medical records available from all general practitioners and from the two hospitals in the area, referring to the entire population from more than 40 localities;
- the quality of the environmental media with regard to the distribution of the hazardous substances under investigation, before the development of mining operations;
- predictions on the distribution of the contaminants' concentrations in the environmental media, for different time periods during the life time of the project.

The health risk assessment has taken into account predictions on the distribution of hazardous substances concentration in the environmental media, as they have been presented in the EIA, and not the causes and/or factors that have contributed to those concentrations.

As referred to the transboundary impact, we appreciate that there is concern about transboundary impacts and have worked extensively with independent experts and scientists to fully assess all possibilities. These assessments, including a just-completed study of catastrophic failure scenarios by The University of Reading, have concluded that the Roşia Montană Project has no transboundary impact. A full copy of the University of Reading study can be found in the reference documents included as an annex to this report.

The Environmental Impact Assessment Report (EIA) (Chapter 10 *Transboundary Impacts*) assesses the proposed project with regard to potential for significant river basin and transboundary impacts downstream which could, for example, affect the Mureş and Tisa river basins in Hungary. The Chapter concludes that under normal operating conditions, there would be no significant impact for downstream river basins/transboundary conditions.

The issue of a possible accidental large-scale release of tailings to the river system was recognized to be an important issue during the public meetings when stakeholders conveyed their concern in this regard. As a result, further work has been undertaken by RMGC to provide additional detail to that provided in the EIA on impacts on water quality downstream of the project and into Hungary. This work includes modelling of water quality under a range of possible operational and accident scenarios and for various flow conditions.

The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa River. The model takes into account the dilution, mixing and physico-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Boarder and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial European Union Best Available Techniques (EU BAT)-compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in

effluent stored in the Tailings Management Facility - TMF - to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worse case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions.

For more information, an information sheet presenting the INCA modeling work is presented under the title of the *Mureş River Modelling* Program and the full modelling report is presented as **Annex 5.1**.

As referred to the quantity of heavy metals into the tailings, test work aimed at identifying the main factors influencing the water quality during both the operational and after-closure phase of the waste facility. A detail characterization of tailings and decant water chemistry discharged in TMF is presented in section 3.2 and 3.3 of the EIA report (Table 3-1, 3-2 and 3-3) Plan F - Tailings Facility Management Plan.

As referred to the theoretical value of the Alburnus Major Site roman mines and of all archaeological relics, a pertinent response to this issue would require at least several tens of pages dense in information. For example, only the brief presentation of the archaeological diggings made in the Cărnic massif totals approximately 800 pages, whereas four other volumes have already been published. Three of these (Alburnus Maior I, II, III) discuss issues related to the ancient Roşia Montana, while the fourth volume discusses the inherited traditions from this area. Therefore, for a proper understanding of the history of these places, you are invited to read the standpoints of the experts who have conducted detailed investigations in Roşia Montană. At the same time, it is good to know that eleven (11) other volumes will be published in the following years, containing a full presentation of the research findings. Until then, we can provide you with several data to clarify your concern.

Following the 101-102 and 105-106 wars between the Dacians and the Romans, part of the former Dacian kingdom became a Roman province. The conquest of this new territory was based not only on purely strategic reasons, but also, undoubtedly, on economic reasons. Most researchers of the Roman period agree that one of the reasons why Dacia was conquered was related to the richness in precious metals of the Dacian kingdom.

Interest in the ancient remains in Roşia Montană began as early as the 15th century. The epigraphic and sculptural material known or accidentally discovered is significant compared to the relatively limited geographical extent of the historic mining exploitation in Alburnus Maior. Moreover, its value is to be noticed through its significant contribution to the understanding of the social and economic history of the Roman Dacia province. These artefacts have been subject to historiographic analyses as early as the period of the late humanism. In fact, the first information regarding discoveries from the Roman age in Rosia Montana dates back to this period.

Based on all these pieces of information and starting from the study of the wax coated tablets, in the middle of the 20th century a rather bookish image of the ancient Alburnus Maior has already been created towards the middle of the XXth century. This image included also certain archaeological survey attempts. Summarizing all these pieces of information, in **1995**, the *Archaeological Inventory of Alba County* presented the following data: during the 18th – 20th centuries, the mining, agricultural and construction works have revealed a number of artefacts dated back to the Roman age, such as architectonic monuments and inscriptions, tools, adornments, coins, etc. (it should be mentioned that, for many of these discoveries, the exact discovery place is unknown, they were unpublished or only mentioned, and others had even disappeared). Parts of Roman mining works have also been discovered in the South, East and North of modern mines; however, these ancient works have not been subject to thorough

scientific research. According to that information, the Roman settlement (sic!!) is located in the South-West, West towards Corna, perhaps North of Roșia, on the left bank of Roșia Valley, on Carpeni hill and in Nanului Valley. Another civil settlement is ambiguously mentioned in "Pădurea Popii" (Popii Forest). Apparently, Roman necropoleis seem to have been located around the current hearth of the village and next to "Cetatea Mică" mine, near the road to Abrud, at "Vatra Roșii", on the place of the current Catholic cemetery, on Țarina hill, between the Nanului Valley and the Băii Stream. The existence of a necropolis is suggested by the funeral stele discovered in the "Tăul Secuilor" area, West of the Orlea massif. The existence of a tumular necropolis dating back to the Roman times is signalled on Roșia's territory, without any further details. Sacred areas have been identified exclusively by surveying the areas where the votive shrines have been found, *i.e.* on Carpeni hill, Țarina hill, Nanului Valley and in Orlea massif. Roman gold mine operations, especially taking into consideration the place where the wax coated tablets have been discovered, were signalled in the vicinity of the civil settlements located on Cetate, Cărnic hills, on the Ecaterina Monulești (Cătălina-Monulești) gallery, Letea (Lety) and Rotunda massifs. Moreover, the iron is mentioned to have been mined in the Roman age on the "Cetatea Mică" hill, without presenting any archaeological piece of evidence in this respect. All this archaeological information is presented without verification of the sources and using landmarks that do not reflect the reality on the site.

Consequently, one could say that at that time Roșia Montană was an area with archaeological potential, where no specific archaeological diggings had been carried out, diggings that were necessary for a detailed investigation of the various site elements.

The celebrity of the ancient Alburnus Maior is due to the fact that this is the settlement where epigraphic materials of a particular nature have been found. The 25 wax coated tablets that have been preserved represent special epigraphic documents, due to their uniqueness and to the abundance of information they contain; they provide precise data on the economic realities, the habitat system, the religious life and legal relationships that used to govern the local mining community. They refer to several toponyms, ascribed by the exegetes to adjacent residential structures. Thus, nine of the documents were written or refer to toponyms like *Alburnus Maior*, two in the canabae of the 13th Roman legion *Gemina* based in *Apulum*, while the rest of the documents refer to settlements that have not yet been identified on the site (*vicus Deusara*, *Kartum*, *Immenosum Maius*, *statio Resculum*, *vicus Pirustarum*). All experts agree that these wax coated tablets were safely deposited inside less accessible galleries, during troubled times, probably during the Macromanic attacks on Dacia (167-170 AD).

Information concerning the ancient gold mining centre was completed in time, especially after the discovery of the wax coated tablets, by approximately 75 epigraphic monuments. Most of the times, they were discovered accidentally, and we have very little information regarding the exact place of origin and other data related thereto. Practically, except for one rescue excavation executed in the '80s, archaeological research was only a desideratum.

Also, the toponyms mentioned on the wax coated tablets gave rise to discussions concerning the urban evolution of the economic centre from Alburnus Maior. Two main interpretations can be distinguished from this point of view. The first theory suggests the generic toponym of Alburnus Maior covers a series of permanent or temporary settlements related to the presence of the Illyro-Dalmatian colonists, specialized in the mining and primary processing of the gold ore.

A series of realities mentioned by epigraphic sources are used in support of this theory. Thus, the mention of a *vicus Pirustarum*, of the *Ansium*, *Resculum* settlement, the formula *K(astellum) Baridustarum*, as well as the whole discussion on their location and on other toponyms mentioned on the wax coated tablets or inscriptions, suggest the presence of an autonomous conglomerate of settlements that had their own administration, illustrating the "Dalmatine system" of organization and operation of gold mines.

The second theory tends to view Alburnus Maior as an autonomous structure, with a so far uncertain juridical status, and the above-mentioned toponyms as names of the various districts or ethnic groups in the same unitary settlement. What is certain is that the information provided by the analysis of the epigraphic sources indicates a densely populated area, which concentrated a variety of *nationes* among which the Illyro-Dalmatian element was predominant followed by the Greek one. It is to be noticed the large diversity of religious cults mentioned in the epigraphs found in Alburnus Maior. Based on epigraphic sources, Vasile Pârvan, a pioneer in Romanian archaeology, concluded that Roşia Montană was a densely populated area that underwent a progressive evolution with significant demographic variations and compared the gold mines to a “California of the Antiquity”, giving the settlement of Alburnus Maior an exceptional historical-literary importance as a “Californian town of an international civilization”.

In the current stage of the research, it is especially difficult to distinguish the status of the settlement from Alburnus Maior in the juridical framework of the municipal life in the province of Dacia. Neither of the hypotheses advanced by different specialists has been confirmed so far. Practically, the settlements discovered at *Alburnus Maior* are thus of two types: *vici* and *castella*. Undoubtedly, when the Roman state began its mining operation, certain communities had already settled in places whose toponym was already commonly used; however, with the development of the economic complex system from Roşia Montană, when *gentes ex toto orbe romana* arrived, being attracted by the gold mirage, they became what V. Pârvan suggestively called a “Californian town of an international civilization”.

A new stage related to the approach of the issue regarding the presence of this particular site in the archaeological landscape of Roman Dacia was the establishment, in 2001, of “*Alburnus Maior*” National Research Program by the Romanian Ministry of Culture and Religious Affairs.

The information gathered during the six archaeological digging campaigns performed between 2001-2006 largely invalidated the theory according to which the term of Alburnus Maior defined an urban conglomerate whose elements are similar to those of an *urbis* from Roman provinces. The image of a living system without any indigenous contribution has been gradually revealed, at least from the research data currently known, a system where the various *gentes* mainly coming from the South of the Danube lived according to the organization and habits from their place of origin. The examination of the ancient sources, coupled with the study of the epigraphic material, and with the novelty elements brought to light by the systematic archaeological research conducted during the past few years form the basis of the hypothesis according to which the generic toponym *Alburnus Maior* covers a number of permanent or temporary settlements related to the presence of the Illyro-Dalmatian colonists, and also of the colonists coming from regions with a Greek tradition, specialized in gold ore mining and primary processing.

In conclusion, the archaeological remains discovered so far do not have any spectacular characteristics; however, due to their *adaptation to the natural environment* they suggest a number of elements that may serve to recreate a general image of the ancient site: necropolis built on slopes or plateaus oriented towards the valleys, inhabited areas and sacred areas on high land and probably connected to the mine operation areas and primary ore processing areas. It should be noted that, within this reconstructed landscape, we can still distinguish some representative elements of the cultural landscape derived from the archaeological heritage components:

- there is a well preserved *circular funeral monument* in the Tău Găuri area,
- *two public edifices built of stone and mortar* and equipped with a *hypocaustum* installation and a funeral area have been investigated within the Carpeni Hill area, the existence – in the underground of Păru Carpeni mine sector – of a very well preserved, ancient Roman exploitation system, equipped with a wooden hydraulic system being also confirmed,
- relics of ancient and medieval mine operations are known in the Piatra Corbului area,

- most galleries where the famous wax coated tablets were discovered between the 17th and the 19th centuries are located within the Historical Centre area, the best known gallery being Cătălina Monulești, where the highest number of wax coated tablets were found, as well as an ancient mine operation system, also equipped with a drainage system, most likely containing other hydraulic wheels systems. The Văidoaia massif is also located in this area, where we can see traces of ancient open pits.

The seven necropolises and funeral areas discovered during the archaeological research conducted so far located in Tăul Corna, Hop-Găuri, Carpeni, Valea Nanului, Țarina, Jig-Piciorag and Pârâul Porcului (Tăul Secuilor) areas, are important pieces of evidence of the dynamics, diversity and high number of ancient population of *Alburnus Maior*.

The general image of the ancient site is created by the results of the research conducted on the Roman, medieval and modern galleries, or better said, the research conducted on the dense network dug in the massifs from Roșia Montana. Important data for the history of Roman mine operation of *Alburnus Maior* have been gathered during the current mining archaeological research. These data served to redefine the universe existing around the fragment known since the '70s in the Orlea massif, transformed into a museum and, of course, the former image of the Cetate massif, with its impressive *Curți Romane (Roman Yards)*. The Orlea, Carpeni, Cârnic, Lety massifs contain evidence of historic galleries systems, some parts of them being in a relatively good state of preservation. As a preliminary conclusion, one may notice that the shape and distribution of the works studied from the entire underground mining park recur systematically throughout the entire complex of ancient mine galleries. Moreover it should be emphasized that the mining archaeological research which enables us to know, date and interpret such structures also increases their vulnerability.

The experts' standpoint regarding the Roșia Montană archaeological site is briefly presented in the Cultural Heritage Baseline Conditions included in the EIA Report, **section 5.5.2. The Roman Gold Mining Context**, discussing the issues related to the uniqueness of this site. On pages 100-101, it is concluded that the Roman gold mining operation remains, discovered on various sites presented in the study (including in Annex D), prove the fact that **Roșia Montană is not unique in terms of Roman mining history**. Thus, there is evidence of approximately 47 sites with relatively similar characteristics, located in Transilvania and Banat, 14 of which, such as Ruda-Brad, Stănița, Bucium –Vulcoi Corabia area, the Băița – Fizeș sites, the sites from Certej – Săcărâmb area, those from Baia de Criș area, and those from Haneș – Almașul Mare area have already provided precise data on an archaeological potential comparable, to a certain extent, to that of the ancient *Alburnus Maior*, *i.e.* containing evidence related to gold mine operations, habitat structures and related infrastructure elements. While some of the sites have been affected by the recent developments carried out over last 200 years, others contain promising indicators which encourage the future development of the archaeological research. According to the study elaborated by Lucia Marinescu, all archaeological research conducted so far in Roșia Montană create a “distorted image of *Alburnus Maior*”. This point of view is important to underline. The data and information known so far are a clear indication of the fact that the future archaeological research conducted on a number of sites from Romania will change the current image of Roșia Montană. This place, together with the results of the research conducted here between 2000 and 2006, appear today to have an unprecedented importance; however, it seems that this is not going to be the case in the future, this point of view being very likely to change in the coming years.

The outcomes of the underground mining archaeological research indicate an extremely high level of professionalism in performing ancient mining activities, if we are to refer strictly to the underground mining component. Ancient miners had a very good knowledge of mining techniques, of marking and following the ore bodies, of underground topography and of the methods used for gold and silver ore preparation according to the its mineralogical composition, as well as of gold, silver and metallic lead processing.

Apart from these practical aspects, we must remember the craftsmanship of ancient miners in the use of wood in the mine, both for the reinforcement pillars, and for building various devices for mine water drainage.

On the other hand, there is evidence suggesting the lease of the underground perimeter and the demarcation of leases within the deposit. In this case, the state opened the new mining perimeters and executed the access and auxiliary works which allowed putting into production a particular sector, while the mining activity was carried out by the lessee. This was a practical method used for increasing tax revenues.

All these elements reflecting not only the theoretical value, but also the practical value of the mining activity in Rosia Montana, will be valorized in the Rosia Montana Mining Museum. Apart from the mining works preserved *in situ*, the museum will exhibit several replicas of representative mining works, preserved archaeological artefacts (tools, objects, devices), replicas of technical equipment used for underground and open pit mining. In addition to the ancient mining remains, the museum will also exhibit mining remains from more recent ages, including from the 20th and the 21st century.

The extremely high volume of information obtained following the mining archaeological investigations also includes other new elements, which have not yet been valorized. The publications that are currently being prepared will present in detail all the new elements and will cast a new light on the theoretical and practical value of the Roman mines in Rosia Montana. Moreover, the future mining archaeological investigations carried out at the surface and in the underground of the Orlea, Țarina, Păru-Carpeni and Coș mining perimeters will bring to light, based on a combination of new research methods, such as dendrochronology, new elements regarding the existence of pre-Roman mining activity in Rosia Montana.

Today, based on the research conducted between 2000-2006, it is clear that the organization of the metal-bearing ore mining operations performed in the new territory of the Empire occurred immediately after the conquest, in parallel with the administrative organization of the new province. The specific nature of the precious metals mining and processing activity required the presence of specialized labour force. Thus, given the large scale organization of the Dacia province colonization, the auriferous region benefited, in addition to the ethnic elements from the entire Empire, of a powerful element represented by the colonists, especially from the Dalmatian-Illlyrian area, these populations having an old tradition in this economic activity.

In addition to this national classification, the study states on pp. 104-105 that an examination of international data confirms that, currently, it is a well know fact that extensive mine operations existed in various provinces of the Roman Empire. According to Lucia Marinescu, some of these are located in Roman provinces (Pannonia, Noricum, Dalmatia, Moesia Superior), in the vicinity of Dacia. Others (for example, those from Spain, Portugal, Great Britain, Egypt) are located at a significant distance. According to international scientists, many of these sites may be associated only to gold mining activities. On the other hand, a high number of sites are major centres, with related infrastructure and technical development, and are similar to those from Roșia Montană. Some of these do contain well preserved remains. **Despite its unquestionable archaeological and historical significance, the conclusion is that Roșia Montană is part of a complex of auriferous mining centres from the Roman Empire, its importance being similar to that of the other centres.** The research of Roman gold mining and gold mines continues and rapidly develops every year and, undoubtedly, many other sites will be studied and their archaeological context will be clarified. This essential conclusion is supported by the following statements published in the Barrington Atlas (Princeton, 2000):

- For DALMATIA/MOESIA/NORICUM – “a significant number of toponyms mentioned by certain ancient sources still need to be identified on site”
- For PANNONIA – “the current level of research is not uniform”
- For EGYPT – “important discoveries have been made during the past 20 years”, “the progress of the research conducted in this area is expected to be rapid”, “numerous

mines have been identified for the first time”, “a significant increase in the number of known sites is expected to occur in the future”.

And, last but not least, a recent assessment of the Roman gold mines from Pumsaint, located in the South of Wales, concludes that “undoubtedly, other mine pits and adits are waiting to be discovered”.

Obviously, the situation changes rapidly, as the research brings additional data to the list of Roman gold mines and related settlements, all over the Roman Empire. This fact can lead to only one conclusion, as far as Roşia Montană is concerned: in addition to this site, there are numerous other sites to be discovered.

As referred to theoretical value of biodiversity, from theoretical point of view, the biodiversity value of a site is provided by quantitative and qualitative indexes of biodiversity.

Considering the conditions of site ecosystem defined by elements related to major impacts, action area, and extension in time, the identification of several natural habitats in the true meaning of the word and as it is defined in specific handbooks has remained at the stage of a hope.

The legal requirements governing the assessment of biodiversity refer to the assessment of specific and ecosystems richness and to conservative identification of species and habitats. Both aspects have been adequately covered within the Environmental Impact Assessment Study.

From all data secured following field studies, several strong conclusions may be drawn according to which biodiversity as a whole represents an element which is poorly represented within Roşia Montană. Therefore, its value remains reduced even though theoretic or practical approaches are attempted.

No endemic, characteristic and thalassic species have been identified at Roşia Montană that may have a particular significance for biostrata either being local, regional or national. Moreover, no unique or rare habitats or habitats that may have priority for conservation have been identified within Project’s impact area.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance). The proposal was denied by the Committee of Technical Experts of Ministry of Environment and Water Management that was summoned to assess the Natura 2000 proposals.

Information on current industries, such as agriculture and tourism is also provided in Volume 14, 4.8 Social and Economical Environment, and in Volume 31, Plan L - Community Sustainable Development Management Plan. This information was presented primarily so that an assessment could be completed on the potential effects of the proposed project on these industries. A detailed analysis of the potential for alternate businesses to develop in absence of the project is not normally undertaken under EU regulations or International guidelines. If the project is not developed it should not have any effect on alternate businesses.

Roşia Montană could continue to develop its tourism potential. There are initiatives to do so, such as "Tourism development model and its contribution to sustainable development in Zlatna, Bucium, Roşia Montană and Baia de Arieş as alternative to mono-industrial mining activities" prepared by the National Institute for Research and Development in Tourism (INCDT) published in April 2006, just as the EIA report was being submitted to the Ministry of Environment and Water Management.

RMGC has also commissioned a study, which sets out how the potential tourism markets and how these might best be approached in an integrated project:

“From experience, tourism will be possible and profitable only when there is something to offer to tourists in terms of clean environment, proper infrastructure (good roads, accommodation, restaurants, running water, proper sewage system, waste disposal facilities, etc.), attractions (museums, other things to see such as historical monuments, etc). A mining project such as the one proposed by RMGC will provide, through taxes, and the development of service industries, the necessary funds to improve the infrastructure. Through the RMP and its heritage management plans, US\$ 25 million will be invested by the company in the protection of cultural heritage in such a way to support tourism. A training program will provide the necessary skills to develop tourist activities and the Roşia Montană Micro Credit will support people in starting pensions, restaurants, etc., all needed for attracting tourists. At the end of the project, there will be a new village, plus the restored old centre of Roşia Montană with a museum, hotels, restaurants and modernized infrastructure, plus restored mining galleries (e.g. Cătălina Monuleşti) and preserved monuments such as the one from Tău Găuri - all of which would serve as tourist attractions. Further to this, it is understood that the government will be acting locally to encourage economic growth.”(see Roşia Montană Initial Tourism Proposals Gifford Report 13658.R01).

This study [Roşia Montană Initial Tourism Proposals, Gifford, 2006.] was prepared by Gifford, a leading British consultancy of heritage specialists and engineers.

This report concludes that :

“[...] tourist development could be pursued even in the absence of renewed mining, based simply upon the existing potential attractions. In the latter case however, financial support would have to be generated entirely through European Union (EU) funding, national government budgets, and private sector enterprises. Works based upon these funding sources would necessarily be promoted and undertaken by governmental agencies at levels ranging from local to national.

Much development work in Cluj-Napoca and Alba Iulia (and possibly Deva) will also be needed as we consider that these ‘gateway’ towns will have to serve as tourist attractions in their own rights, especially with regard to international tourism, and offer appropriate accommodation and other facilities for tourists. One question is how successful a tourism development in Roşia Montană would be unless it was supported by parallel development in Cluj-Napoca and Alba Iulia.

If consent for mining is not given by the Romanian government, and if the tourism potential discussed here is to be achieved, then alternative funding sources for these pre-requisite infrastructure works and the more direct tourism investments will be required. The levels of investment required, even by the very optimistic INCDT 2006 report discussed above, are very significant.

In simple terms the total estimated costs of the combined projects, as expressed in INCDT 2006 and in the proposals by RMGC, would be US\$ 44,817,380.

These investments costs could, perhaps, only be achieved by a very significant investment by the Romanian government with matching grants from EU programmes, but these investments are considered to be beyond the means of the private sector. Attracting EU and other international development aid will be dependant upon detailed, well-analyzed, and realistic development forecasts, and must be administered by public sector organizations demonstrably capable of delivering the projects to time and budget.

A very real danger to this scenario is simply that it is difficult to envisage this as anything except a more-or-less one-off capital investment in one or more individual projects. A one off or even a few limited capital investments are not likely to generate any longer-term, sustainable conservation or restoration of the heritage assets, rather remaining as a short term fix leading to even greater longer-term problems.”

An assessment of the potential incomes generated by tourism in Roșia Montană in case the project will not be achieved, was not required either by the Terms of Reference (TOR) for the Environmental Impact Assessment (EIA) or by Order no. 863/2002 – Annex 2 – Methodological Guide of the screening stage and of completion of the report to the assessment study – Part II (The structure of the report to the environmental impact assessment study). Nonetheless, information on current tourism activities are provided in Volume 14, 4.8 Social and Economic Environment, and in Volume 31, Plan L - Community Sustainable Development Management Plan of EIA. This information were presented primarily so that an assessment could be completed in respect of the potential effects of the proposed project on this industry. In the absence of large scale investment, touristic opportunities and potential touristic income in Roșia Montană are limited at best.

The designation of an industrial area in part of Roșia Montană does not limit business development in the locality, as the industrial area (or “project footprint”) is limited to 25% of Roșia Montană, and an even smaller 5% of the area including Câmpeni, Roșia Montană and Abrud. Businesses of all kinds are free to form through the normal means of permitting and registration with local authorities.

Studies were made by the relevant governmental authorities when the area was designated „disadvantaged area” in order to enable investment in the area, which was the case of the Roșia Montană Project.

The alteration of the urbanism plans and the designation of an industrial area for RMP is a mandatory legal requirement as per:

- (i) art 6 (1) of the GD no. 525/1996 for the approval of the General Urbanism Regulation (“authorizing the building of permanent constructions, other than the facilities necessary for the exploitation and processing of resources in the areas delineated according to the law, which contain identified underground resources, is forbidden”) and ;
- (ii) art. 41 (2) of the Mining Law no. 85/2003 (“the county councils and the local councils will amend and/or update the existing territory arrangement plans and the general urbanism plans, so as to allow the development of all operations necessary for the development of the mining activities granted into concession”).

Sustainable Development is based on the premise of development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs. At the end of the day, mining can only be judged in the context of sustainable development by what remains after the mine closes.

At the time of closure the company will do all it can for the existing workforce in providing assistance in finding alternative employment and would comply with legal requirements in this respect. According to the provisions of art. 52 (1) of the Mining Law no. 85/2003, the entities ceasing the mining activities should submit to the competent authority an application accompanied by the updated mining activities cessation plan, describing the details for the actions necessary to be performed for the effective mine closure. The Mine Closure Plan should contain, among others, a social protection program for the personnel.

Given the skills base and experience that the workers will have acquired, this might mean jobs on other mining projects, as Roșia Montană is situated in a region well-known to be rich in natural resources. Alternatively, Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) will provide the opportunity of re-training and support in setting up alternative businesses.

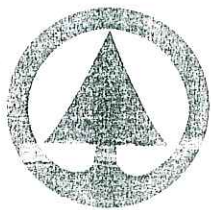
Taken over 20 years, the injection of investment into the area, if handled correctly, should stimulate other development. RMGC is committed to promoting long term development opportunities as part of the sustainable development plan.

One of the most important sides of development is community and local authorities capacity building and development. Even before the project starts, the company is interested in working together with the community to finding the best development solutions for the area. Under the auspices of the United Nations Development Program (UNDP), a number of working groups will be established, one of which will be assigned the task of exploring development opportunities.

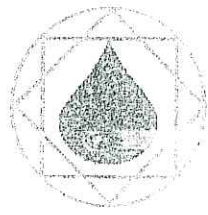
Meanwhile, a number of programs already in place aim at raising both the educational profile and the level of skills in the community, to meet the needs of the project and to encourage people think of other ways of making a living apart from mining. The vocational training program is one of them. Business training is part of the vocational training program. A business incubator is also established.

RMGC established Roșia Montană MicroCredit in January 2007, IFN “Gabriel Finance SA”, to encourage the local investors. This micro lender is designed to provide funding and necessary resources to the people of Roșia Montană, Abrud, Câmpeni and Bucium. The objective is supporting local people in establishing small businesses or expanding existing ones.

The Roșia Montană Project (RMP) closure plan is also designed to return the site to productive public use.

Fundatia ECO-CIVICA

Organizație non-profit, cu scopuri de utilitate publică
Sediul: Str. Șosea nr. 13, Sector 1, București
Tel: 0211 410 10 10
Fax: 0211 410 10 10

Proiectul de amenajare a terenului Sulfina Sarbu

109205

1408 2006

317

Vă reamintesc ardeia comentarii și punctul nostru de vedere asupra
vol. 18 - Proiectul Roșia Montană, ar307

7. SITUATII DE RISC 8. DESCRIEREA DIFICULTATILOR RAPORT LA STUDIUL EIM - VOLUMUL 18

MINISTERUL MEDIULUI ȘI GOSPODĂRII APELOR
Direcția Generală Evaluare Impact, Controlul Poluării
INTRARE NR 74616
IEȘIRE ZIUA 14 LUNA 08 ANUL 2006

6.4.3.3. In cazul avariei terestrii principalelor
sistem, la efecte potențiale asupra asazațiilor umane - "Ruperea
barajului poate să conducă la scurgerea unei cantități de apă
încălzită cu cianuri, ceea ce crează o "aură de moarte".
AFIRMATIA SACRILEGANTĂ !

6.4.3.4. Efecte potențiale asupra ecosistemelor terestre
și acvatice - "Această apă de uzură poate avea efecte fizice
asupra forțelor biotice de pe teritoriul afectat (delocare, înac,
etc.).

6.4.3.5. Efecte potențiale asupra ecosistemelor acvatice
și asupra populațiilor de pe teritoriul afectat (delocare, înac,
etc.).

6.4.3.6. Efecte potențiale asupra ecosistemelor acvatice
și asupra populațiilor de pe teritoriul afectat (delocare, înac,
etc.).

6.4.3.7. Efecte potențiale asupra ecosistemelor acvatice
și asupra populațiilor de pe teritoriul afectat (delocare, înac,
etc.).

6.4.3.8. Efecte potențiale asupra ecosistemelor acvatice
și asupra populațiilor de pe teritoriul afectat (delocare, înac,
etc.).

Afirmatiile ultra-laboricase emanate pentru derutarea nespecialiș-
tilor, nu se pot păcăli. Sacralizarea și micșalizarea impactului
asupra mediului și mai ales asupra sănătății oamenilor din zona
și eval, nespecificarea punctuală a autorilor unor afirmatii cât
și ditirambicele liste ale Bibliografiei acestui volum 18, denota
ca factorii de coapă cian-auxiferă și susținătorii lor sunt lip-
siți de orice fel de norme etice în cazul acestei afaceri.

6.7.1.2.1 - Analiza consecințelor, relează efectul grav (mortal)
al circulației, asupra organismelor acvatice, păsărilor și sanite-
reilor. Calcularea Riscului Individual și a Riscului Social.

194
Ani Onianu
14/7

Este stiut că ploile acide(inclusiv acidul carbonic rezultat din dizolvarea CO₂ în precipitațiile atmosferice), duc la eliberarea Acidului Cianhidric(HCN) din soluția de cianură depozitată în baraj. Practic acest proces de eliminare a Cianurii de Sodiu prin eliberarea cvazi-permanentă în atmosfera inhalantă a HCN, va avea efecte incomensurabile (ca durată și gravitate), asupra sănătății oamenilor și altor vietăți, pe o rază ce poate ajunge la câteva sute de kilometri !

Vă imaginați efectul unei tornade(fenomen-meteo ce tinde să se extindă și să se îndesească și pe la noi) care va expira câteva zeci de tone de soluție de cianură pe care îi va scuipa peste o localitate ?

Prognoza asasinărilor/unitatea de timp(chiar în lipsa vântejurilor) datorată efectului mai sus pomenit(al inspirării "aerosolilor" de "CN-" nu a fost prinsă în nici un fel de grafic-diagramă.

Deasemenea nu sunt estimate clar efectele catastrofale asupra freaticului pe care bazinul fisurat al lacului de cianuri o poate provoca...

Unele fraze din Descrierea dificultăților, capitol de 2 pagini adăugat la sfârșitul volumului 18("al celui mai complex proiect de până acum din România"), ar putea aduce ceva mai mult în discuție. Din ele se pot deduce unele îngrijorări ale unor contribuitori la acest studiu...

Sintagmele DUPĂ MINE POTOPUL și ARDE-L PE ȚĂRAN(română: sunt de fapt firele călăuzitoare ale acestor "binefăcători".

Din aceste motive și din multe altele pe care sper să mi le pot exprima direct la una din Dezbaterile Publice(etapa obligatorie prevăzută de legislația de mediu), ECO-CIVICA nu este de acord cu punerea în aplicare a actualului proiect Roșia Montana.

Este un proiect IMORAL, ANTIREGIONAL, ANTINATIONAL, ANTIEUROPEAN, ANTIECOLOGIC, CORUPĂTOR ȘI DESBINĂTOR !

Defilatul cu sintagma DEZVOLTAREA DURABILA, e fătarnicie-orasă!
Este un proiect de DISTRUGERE-DURABILA-IREVERSIBILA !

Cu stimă,

Președinte ECO-CIVICA
ing. chimist Nicolae Rădulescu-Dobrogea

Nicolae Rădulescu-Dobrogea

Fundatia

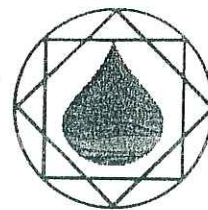
ECO-CIVICA

Organizație neguvernamentală pentru protecția mediului

B-dul Ferdinand nr. 141A, et 3, ap. 25, sector 2, București

Tel/fax: +4021 642.64.78

E-mail: ecocivica@k.ro

Nr 52/16/12.09.2006

Doamnă ministru Sulfina Barbu,

109205

14082006

Vă remit alte considerații despre RAPORTUL LA STUDIUL EIM privind proiectul Roșia Montană

**Conditii de referință pentru Sănătate,
Volumul 5, CONDITII INITIALE**

Intocmit de Centrul de Mediu si Sănătate de la Cluj

Cele circa 200 de pagini ale Volumului 5 "Proiectului Roșia Montana" având comentarii asupra bolilor de până acum ale cetățenilor zonei Roșia Montană, nu prezintă practic nici un fel de interes pentru cei care doresc să afle ce se va întâmpla cu sănătatea acestora, dacă acest proiect va începe să se materializeze.

Așa zisul Studiu de Chestionar(p.51) realizat pe 141 de adulți, studiu care a urmărit obiceiurile și preocupările subiecților, modul de hrănire al acestora precum și bolile din fișele lor medicale, conchide că, în localitatea Roșia Montană există un risc mai mare de a se contacta diferite afecțiuni comparativ cu alte localități învecinate.

Tabелurile și graficele Raportului care evidențiază relațiile dintre concentrațiile unor poluanți și diferite boli ale subiecților sunt interesante din punct de vedere strict medical și statistic dar nu au nici un fel de relevanță pentru viitorul permanent otrăvit cu ioni de Cian(CN-).

Aflăm de la p. 91 ca "cianurile din sol au corelații pozitive cu în relația cu cardiopatia ischemică" iar la p.92 ca "efectul cianurii din sol asupra hipertensiunii arteriale se reduce cu creșterea concentrației poluantului". La fel și în cazul bolilor cerebrovasculare ! Anemiile se amplifică nesemnificativ sau chiar se reduc în prezenta cianurilor din sol(p.93), polineuropatiile se reduc cu creșterea concentrației acestui poluant(p.93) și doar hepatopatiile sunt stimulate puțin de creșterea concentrației cianurilor din sol, doar în zona 1 și 3 pentru că în zona 2 efectul se reduce cu creșterea concentrației poluantului...

La pagina 135 remarcăm afirmația "CONCENTRATIA CIANURILOR din sol pentru toate zonele nu a prezentat o corelație semnificativă statistic pentru nici una din bolile investigate".

NICI UN COMENTARIU PRIVITOR LA EFECTUL SĂRURILOR ACIDULUI CIAN-HIDRIC IN CONCENTRATII MAI RIDICATE !

Predicțiile pentru aria Roșia Montană(pe cele 3 zone) în anul 9 și 14 al exploatării relevă "scăderea prevalențelor bolilor". În următorul paragraf al aceleiași pagini 135 se afirmă : "Prevalențele bolilor au crescut pentru anul 9 și 14 în zonele 2 și 3. Cele trece între acești ani, nu se știe...".

196

Din paragraful următor 6.6.7. Predicții pentru localitatea Roșia Montană (zona istorică) în anul 9 și 14 al exploatării aflăm ca "Prevalența bolilor scade (în cazul a 7 boli, printre care cea a astmului cu prezența cromului din sol) ori scade foarte mult (în alte 6 cazuri precum în cel al cardiopatiei ischemice cronice în relație cu Plumbul din apa de suprafață și profunzime, Arsenul din apa de suprafață și profunzime, PM10). Concluzia lor (p.137) este ca "Prevalența unor boli rămâne constantă, scade sau scade foarte mult pentru anul 9 și 14 și crește nesemnificativ în situația bolilor cerebrovasculare, în relație cu cadmiul, mercurul, arsenul din sol ca și în cazul urolitiazii în relație cu cadmiul din sol".

Nici un cuvânt despre efectul permanent de inhalare a aerosolilor din lacul de CIANURA DE SODIU. Nimic despre milicanele de metri cubi de zoaie cianurice ce vor zace pentru totdeauna în barajul de 180 m al sinistrei CIANOCENTRALE care în cazul unui accident nefericit va putea furniza moarte pentru milioane de cetățeni și sute de milioane de alte vietăți, periclitanți însuși viitorul acestui neam! Nimic despre cazul infiltrării în pânza freatică a acestui agent de genocid !

CONFORM ACESTEI VOIE: PE STUDIUL DE IMPACT DUTEM DEVECE CA TRATAMENTUL CU CIANURI ARE UN EFECT BINEFACATOR ASUPRA SANATATII OAMENILOR ? Pe când un brevet pe aceasta temă domnilor de la RMGC ? Pe când deschiderea unui sanatoriu de cure cu cianură ?

Bine înțeles că mai avem și alte comentarii cu privire la acest segment (vol. 5) al "Studiului". Sperăm să le putem împărtăși în cadrul Dezbaterii Publice.

Cu stimă,

Președinte ECO-CIVICA
ing. chimist-cercetător N. Rădulescu-Dobrogea

Rădulescu

Translated by: Andreea Kolarik

ECO CIVICA FOUNDATION

Nongovernmental organization for environmental protection
No.141A, Ferdinand Boulevard, 3rd floor, apt.25
2nd District Bucharest
Tel/fax:+4021 642.64.78
E-mail: ecocivica@k.ro

To: Minister Sulfina Barbu

I hereby hand you over some comments and my point of view on Volume 18 – Rosia Montana Project, the cover listing the following chapters:

- 7. RISK CASES
 - 8. DESCRIPTION OF THE DIFFICULTIES
- EIA STUDY REPORT – VOLUME 18

At page 132, 6.4.3.3. If an accident occurs and the main dam fails (at the level of 840 m) within the paragraph – Potential impacts on human settlements – “Dam break may also trigger the release of cyanide bearing water, creating a flood”.
IRRELEVANT STATEMENT !

6.4.3.4. Potential impacts on terrestrial and aquatic ecosystems – “The flood wave may physically impact on biota on the impacted land (displacement, drowning, physical shock caused by water-borne objects) and physiological effects, due to the presence of toxic elements in the water, respectively”.

....

(Illegible paragraph)

.....potential releases of sodium cyanide during transport to Rosia Montana Project site “CN will be transported in solid state (briquettes), not in liquid state”.

“At delivery, CN will be liquefied and, directly from the transport containers it will be pumped into tanks, without any intermediary handling or storage.” *(Translator’s note: this paragraph does not exist in the English version of the EIA it may be found only in the Romanian version.)*

....

(Illegible paragraph)

..... A TECHNOLOGY FOR CYANIDE IN LEACH!

(Translator’s note: the paragraph above is not readable (this part of the original contestation is almost illegible). I could only guess the words and look for paragraphs in the EIA)

CONCLUSION:

The ultra laborious assertions issued in order to mislead laypersons cannot fool us. Diminishing and mitigating the environmental impact and especially the impact on locals’ health condition within the area and upstream, the absence of an accurate list of authors who have made several statements as well as the dithyrambic lists that include the bibliography of this volume 18, symbolize the fact that these makers of cyanide-golden fog and their supporters have no ethic principles in the case of this particular business.

At 6.7 (p.147) Risk Assessment Methodology reflects the major impact (lethal) of cyanides on aquatic organisms, birds and mammals. Calculation of individual risk and social risks (p 151) are made theoretically-dithyrambic... .. (Illegible paragraph)

One should know that acid rains (carbonic acid resulted from the process of dissolving CO₂ due to atmospheric precipitations) generate hydrocyanic acid discharge (HCN) from the cyanide solution that is stored at the dam. Actually, this sodium cyanide discharging process by quasi-permanent discharge of HCN in the air will generate colossal consequences (in terms of extent and seriousness) on people's health condition and on other living organisms, on a radius that may expand as far as several hundred of kilometres!

Can you imagine the impact of a tornado (a meteorological phenomenon that also tends to extend and happen more often in our country) that will aspirate tens of tons of cyanide solution and flush it over a locality?

The prognosis of casualties/time unit (even if no tornado occurs) generated due to the abovementioned process (breathing the "CN" "aerosols") hasn't been included in figures/diagrams.

There is no clear estimate of the catastrophic impacts on underground water/phreatic that may be produced by a potential fissure occurred at the TMF ("basin of cyanide lake")...

Some phrases from the Description of the Difficulties, a chapter of 2 pages and which has been added at the end of the volume 18 ("of the most complex project ever seen in Romania") are here and there more rational. Some concerns of several authors of this study may be understood.....

The phrase "Come what may!/After me the flood!" and "Damn the (Romanian) peasants!" represent the leading wires of these "benefactors".

Because of this reason as well as due to many others that I hope I can express directly at one of the Public Debates (a compulsory stage requested by environmental legislation), ECO-CIVICA does not agree with the development of the current Rosia Montana Project.

This is an IMMORAL, ANTIREGIONAL, ANTINATIONALIST, ANTIEUROPEAN, ANTIECOLOGIC, CORUPTING AND "DIVIDING" project.

The Sustainable development parade is true hypocrisy!
It is a project of SUSTAINABLE-IRREVERSIBLE-DISTRUCTION!

Respectfully yours,
President
ECO-CIVICA
Niculae Radulescu-Dobrogea, Chemist Engineer

ECO CIVICA FOUNDATION

Nongovernmental organization for environmental protection
No.141A, Ferdinand Boulevard, 3rd floor, apt.25
2nd District Bucharest
Tel/fax:+4021 642.64.78

E-mail: ecocivica@k.ro

Dear Minister Sulfina Barbu,

I hereby hand you over some other notes on the Environmental Impact Assessment Report of Rosia Montana Project.

Health Baseline Conditions,
Volume 5, Baseline Conditions
Prepared by Cluj Health and Environment Centre

Those about 200 pages from Volume 5 of "Rosia Montana Project" discussing the locals' diseases that have occurred until now within Rosia Montana area, have no actual meaning for those who want to learn what will happen to the health condition of the locals provided that this project is going to be initiated.

The so called Questionnaire Study (p.51) was conducted on 141 adults; this study has observed the habits and concerns of the subjects: their feeding habits as well as the diseases from their medical sheets, concludes that, within Rosia Montana as compared to other neighbouring localities, there exist a higher risk to become ill.

Tables and figures within the Report underlining the relationships between the concentrations of certain pollutants and different diseases are interesting only from a medical and statistic point of view, but they have no relevance for a future that will be permanently poisoned by CN.

At page 91 we find out that "soil cyanides have positive correlations in their relation to ischemic heart disease" and at page 92 we also find out that "the impact of the soil cyanides in their relation with hypertension decreases with the increase of the pollutant concentration". The same thing happens in the case of the cerebrovascular diseases! Anaemias increase insignificantly or even decrease in the presence of soil cyanides (page 93). Polineuropathies are reduced with an increase of the pollutant concentration (page 93) and only liver diseases are slightly influenced by the increase of the soil cyanides concentration, but only in the area 1 and 3 because within area 2 the effect is reduced following the increase of the pollutant concentration....

At page 135 we notice the assertion that "soil cyanides concentration within all the areas hasn't presented a significant statistic correlation for none of the investigated diseases".

THERE IS NO COMMENT ON THE EFFECT OF CYANIC ACID SALTS AT HIGHER CONCENTRATIONS!

Anticipations for Rosia Montana area (within these 3 areas) in year 9 and 14 of the development of mining operation demonstrate "the decrease of the diseases prevalence". In the next paragraph of the same page 135, it is asserted that: "in areas 2 and 3 diseases prevalence have increased for year 9 and 14". What will happen between these years? No one knows...."

From the next paragraph 6.6.7 Prediction for the Rosia Montana area (historic area) in year 9 and year 14 of the operation, we learn that "the disease prevalence decreases (in the case of 7 diseases, among which the one of asthma in relation to chromium in soil) or it is decreasing tremendously (for 6 additional cases as the one of chronic ischaemic heart disease in relation with Pb in surface and ground water and with As in surface and ground water, PM10). Their conclusion (from page 137) is that the "the prevalence of some diseases remains constant, decreases or tremendously decreases for year 9 and year 14" and

insignificantly increases for cerebrovascular diseases in their relation with cadmium, mercury, and arsenic in soil; as the same situation is for urolithiasis in its relation with cadmium in soil”.

There is no word with respect to the permanent effect of inhaling the aerosols resulted from the SODIUM CYANIDE lake. Nothing related to the millions of cubic meters of cyanide slurry that will be stored forever behind the 180m dam of the sinister Cyano-Central. This plant, in case of an unfortunate accident, could cause the death of millions of citizens and hundreds of living creatures endangering the very future of this nation! There are no stipulations with respect to the infiltration in the underground waters of this genocide agent!

According to this EIA volume, one could learn that cyanide treatment has a beneficial impact on people's health! We would like to see when are you going to secure a certificate on this issue, you guys from RMGC? When the sanatorium based on cyanide treatment is going to opened its gates?

Of course we still have additional comments on this part (namely volume no. 5) of “the Study”. We hope that we could share them during the development of public debate.

Respectfully yours,

N. Radulescu Dobrogea, chemist and researcher
President of Eco-Civica

Răspuns la Contestația Nr. 377_Fundația Eco Civică

Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros cu depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Criteriul de proiectare pentru iazul de decantare a sterilelor include o capacitate de înmagazinare a două fenomene de viituri maxime probabile, reprezentând un volum de precipitații mai mare decât a fost vreodată înregistrat în zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un fenomen meteorologic de tipul precipitații maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului.

În plus, se va construi un descărcător de siguranță pentru cazul puțin probabil de apariție a unui alt fenomen după cel de-al doilea fenomen de precipitații maxime probabile. Descărcătorul este realizat numai din motive de siguranță pentru a asigura evacuarea corespunzătoare a volumelor de apă în cazul acestui fenomen improbabil, în vederea evitării deversării peste baraj care ar putea cauza ruperea acestuia. Prin urmare, normele de proiectare a iazului de decantare a sterilelor depășesc în mod semnificativ cerințele legale privind siguranța în funcționare. Aceasta pentru a se asigura că riscurile asociate utilizării văii Corna pentru depozitare de steril sunt mult sub ceea ce este considerat ca sigur în viața de zi cu zi.

Cianura este utilizată în sute de exploatări miniere aurifere și în multe ale industriei din lume. Iazul de decantare a sterilelor (IDS) aparținând de proiectul Roșia Montană va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție sigură din punct de vedere al mediului pentru depozitarea permanentă a sterilelor denocivizate rezultate din procesarea minereurilor. Având în vedere că denocivizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilelor în iazul de decantare, acestea vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5-7ppm), valoare sub limita admisă de 10 ppm adoptată recent în Directiva UE privind deșeurile miniere și mult sub valoarea de 50 ppm impusă de standardele internaționale.

Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi manipulată cu multă atenție în conformitate cu recomandările UE și va fi depozitată în condiții de siguranță. Cianura se descompune rapid în compuși nepericuloși dacă este expusă la condiții atmosferice normale, respectiv dispare repede în mediu. Cianura utilizată în procesul tehnologic va fi supusă unui proces de distrugere, iar cianura reziduală depozitată împreună cu sterilele din iazul de decantare se va descompune rapid atingând valori mult sub limitele maxime admise pentru descărcarea în iazuri de decantare. Acest sistem de utilizare și eliminare a cianurii în exploatările aurifere este considerat BAT (cea mai bună tehnică disponibilă) de către UE.

Secțiunea 7 din studiul EIM cuprinde o evaluare și o analiză a riscurilor și include mai multe scenarii de rupere a barajului. Modelarea ruperii barajului a indicat că, în cazul extrem de puțin probabil în care porțiuni ale barajului cedează, scurgerea de steril nu ar trece dincolo de confluența dintre pârâul Corna și râul Abrud.

În cazul extrem de puțin probabil de apariției a unui accident, RMGC va implementa toate măsurile din Planul de intervenție în caz de avarie/accident inclus ca Planul I în studiul EIM.

Proiectul Roșia Montană a fost construit în așa fel încât să fie prevenită deversarea apelor chiar și în condițiile apariției unor condiții meteo extreme.

S-au luat măsuri de prevenire și combatere a unor eventuale efecte negative generate de precipitații extreme. Un aspect care merită toată atenția în cadrul proiectului propus este

cantitatea de apă care se scurge la suprafața solului ca urmare a unor inundații. Aceste măsuri sunt abordate în cele mai mici detalii în cadrul *subpunctului 2.4.3., p. 41-44, „Măsuri de prevenire, reducere și combatere a efectelor generate de viituri și ape mari”*, din cadrul Capitolului 7 Riscuri.

Pe scurt, aceste măsuri includ:

- dezvoltarea unor structuri care vor afecta aproape tot bazinul de recepție al văilor Roșia și Corna și care nu vor permite, decât în foarte mică măsură, circulația apei pe amplasament (cariere, halde de steril, iazuri și alte tipuri de acumulări). Iazul Corna a fost proiectat pentru a reține în totalitate (fără a apărea deversări) apa scursă din două PMP-uri consecutive (450 mm/24 h + 450 mm/24 h). Conform estimărilor, PMP-ul (*„înălțimea teoretică maximă a precipitației care se poate acumula într-un timp dat, într-o locație sau pe un areal dintr-o regiune geografică specifică, într-un anumit moment al anului, fără a lua în considerare schimbările climatice pe termen lung”*, WMO, 1986) a fost estimat la o perioadă medie de revenire de 1 la mai mult de 100 de milioane de ani;

- ca o măsură de protecție cu privire la volumul scurgerilor, proiectul prevede construcția unor structuri hidrotehnice de drenare (canale de deviere) în cadrul bazinelor de drenaj a văilor Roșia și Corna pentru a dirija scurgerile de apă rezultate în urma unor precipitații ce au avut loc în apropierea depozitelor de materiale miniere sterile. Ca o măsură suplimentară – și fără a lua în considerare existența canalelor de deviere – proiectul tehnic prezintă o gardă de înălțime mare pentru cazul în care fenomenele meteorologice cu precipitații extreme se combină cu condiții de vânt puternic formând astfel valuri.

Pentru a garanta o stabilitate sporită, barajul a fost prevăzut cu contraforturi având raportul Orizontal - Vertical (O:V) cu mult peste necesitățile existente, după cum este precizat mai jos.

Pentru asigurarea unei stabilități ridicate, barajul Corna (barajul principal), este realizat din anrocamente, prin metoda de construcție în ax, cu pante de (3O:1V) pentru paramentul aval, în condițiile în care, uzual, pantele prevăzute pentru astfel de construcții hidrotehnice sunt cuprinse între 1,5O:1V și 1,75O:1V.

Evitarea impactului transfrontalier se realizează prin „supraproiectarea” Proiectului Roșia Montană în vederea atenuării riscului și construirea obiectivelor proiectului în conformitate cu exigențele standardelor, sub stricta monitorizare a autorităților Uniunii Europene, a reprezentanților băncilor ce finanțează proiectul și a altor agenți de monitorizare internaționali.

Ca element cheie în acest sens, raportul EIM a luat în calcul accidente care ar putea avea loc în cadrul Proiectului Roșia Montană ce ar putea genera impacturi transfrontaliere. Aceste aspecte sunt prezentate în capitolul (10) al raportului EIM. Accidentele luate în calcul includ:

- cedarea barajului cu deversare de ape poluate și/sau materiale miniere sterile;
- un accident ce implică procesul de livrare a cianurii către amplasament utilizând traseele stabilite de transport.

O evaluare specifică a impacturilor asociate unui scenariu rupere a barajului ce a fost presupus a fost analizată pentru a se stabili dacă va avea ca rezultat impacturi transfrontaliere. În baza acestei analize s-a ajuns la concluzia că accidentele ecologice ce s-au luat în calcul vor avea impacturi negative la nivel local/regional, dar nu vor implica sub nici o formă efecte transfrontaliere.

Un accident transfrontalier, rezultat în urma *cedării barajului Corna*, este foarte puțin probabil, deoarece în proiectarea acestuia s-au luat măsuri de siguranță deosebite, pentru unii dintre parametri depășindu-se standardele românești și europene de proiectare a structurilor de acest gen. Printre altele, barajul a fost proiectat să acumuleze apa rezultată din acțiunea combinată a două precipitații succesive extreme, de câte 450 mm/mp/24 h, corespunzătoare unei sume de 900 mm/mp, cantitate care nu a fost înregistrată niciodată în România, (volum de viitură de 2,7 mil mc pentru fiecare PMP) și a unui cutremur de 8° pe scara Richter, cu o perioadă medie de revenire de 1:475 ani. Chiar în cazul în care un asemenea eveniment s-ar produce, acesta nu ar

afecta structura barajului, operațiunea putând continua în mod normal. Chiar și după închiderea obiectivului minier, barajul a fost proiectat să reziste unui cutremur cu o perioadă de revenire de 1 : 10 000 de ani, daunele provocate structurii barajului fiind minime.

Conform estimărilor din studiile de specialitate realizate în vederea elaborării EIM, PMP a fost estimat la o perioadă medie de revenire cuprinsă între 1:100. 000. 000 și 1:1 000. 000. 000 ani. De menționat că o perioadă de revenire de peste 1:100. 000 corespunde unei probabilități extrem de mici pentru acest parametru (precipitații de 24 de ore), putând doar sublinia măsurile extraordinare de siguranță adoptate. Barajul a fost proiectat astfel încât să reziste oricăror fenomene periculoase naturale care ar putea apărea.

Chiar în aceste condiții, au fost imaginate scenarii ipotetice de rupere a barajului, datorată unor cauze tehnice, presupunând ca metodologia de construcție nu ar fi respectată. Aceste scenarii reprezintă situațiile cele mai grave care au putut fi identificate, ținând cont de caracteristicile tehnice ale sistemului iazului de decantare. Scenariile sunt detaliate în capitolul (7) al Raportului la studiul EIM, subcapitolul (6.4.3), p. 128-132. Efectele potențiale ale unui astfel de accident sunt descrise în același subcapitol. Rezultatele privind distribuția concentrațiilor de cianuri, prezentate în Raportul la studiul EIM au fost obținute prin utilizarea unui model de amestec conservativ, care nu ține cont de dispersia care se produce pe măsură ce unda poluantă se deplasează în aval și de fenomenele de atenuare. Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA, ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval (Whitehead et al., 2006). Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.

Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.

Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.

Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați Anexa 5.1. unde se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare a râului Mureș, precum și o prezentare completă a modelării.

Cu toate acestea, probabilitatea de producere a unei rupturi a barajului cu impact transfrontalier potențial este mai mică de 10^{-12} , adică un asemenea eveniment s-ar putea întâmpla o dată la 10^{12} ani, ceea ce corespunde unui risc extrem de redus. Metodologia de evaluare a riscului este descrisă în capitolul 7 al Raportului la studiul EIM, subcapitolul (2.1, p. 16-25).

Transportul cianurii de sodiu se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS, certificate ISO, cu o capacitate de 16 t fiecare. Dimensiunile containerului sunt conforme standardelor ISO, permițând transportul acestuia pe rutele de transport (feroviar și rutier) și utilizarea dotărilor standard de manipulare a containerelor. Containerul este protejat de către un cadru de protecție. Pentru ușurarea manipulării, cadrul de protecție este prevăzut cu suporturi, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm, asigurând, împreună cu cadrul metalic, o protecție suplimentară încărcăturii în caz de accident

Capitolul 10 al Raportului la studiul EIM argumentează faptul ca alte probleme de mediu care pot interveni pot produce consecințe negative doar la nivel local/regional, si nu transfrontalier.

Bibliografia utilizată pentru elaborarea cap. 7. *Riscuri* din cadrul EIA este menționată la pag. 184-188 a acestui capitol.

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri, iar acest fenomen nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;
- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 μg/m³;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;

- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională - legislația națională și legislația Uniunii Europene (UE) pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației;
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001; Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

În ceea ce privește *tornadoele*, acestea, definite ca fiind coloane de aer în rotire rapidă, situate sub nori cumuliformi, care ating suprafața terestră, sunt specifice arealelor deschise, de câmpie, care permit contactul nemijlocit dintre două mase de aer cu proprietăți termo-barice foarte diferite, și nu spațiilor montane cu relief accidentat, lipsite de podișuri interne extinse, adică asemănător Munților Apuseni. În plus, în toată România, astfel de manifestări raportate de INMH nu depășesc cifra 20, fiind de mică intensitate (maxim 2 grade pe scara Fujita și 30 m diametru), nici una dintre ele nefiind înregistrată în zona de munte (<http://www2.inmh.ro/index.php?id=29>).

În condițiile în care tornadoele, sub aspectul mai sus definit, nu sunt caracteristice regiunilor montane, cu fragmentare ridicată a reliefului, probabilitatea de apariție a unor astfel de evenimente în zona amplasamentului poate fi considerată egală cu zero. Pe amplasament se pot produce, cel mult, vârtejuri efemere, de dimensiuni reduse (câțiva metri diametru), specifice perioadei calde a anului, apărute ca efect a încălzirii diferențiate a suprafețelor cu diferite albedouri.

În ceea ce privește iazului de decantare, proiectul prevede existența unui strat de protecție cu permeabilitate redusă, în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), definite de către Directiva UE 96/61/EC (IPPC). Este una dintre multele măsuri luate pentru protejarea apei subterane.

Mai exact, criteriile de proiectare ale iazului de decantare includ un strat de argilă la baza bazinului iazului de decantare, pentru a reduce scurgerile; un nucleu cu permeabilitate redusă și un zid de etanșare în interiorul fundației barajului inițial, având rolul de a controla exfiltrațiile. De asemenea, este prevăzută construirea unui bazin și a unui baraj secundar de retenție în aval de iazul de decantare, pentru a colecta și a reține exfiltrațiile care trec dincolo de axa barajului principal. Va fi pus în aplicare un program de monitorizare pentru asigurarea respectării parametrilor de proiectare și de operare. O serie de stații de monitorizare/pompare, situate în aval de barajul secundar de retenție, vor asigura monitorizarea calității apei subterane și vor pompa apele contaminate, în cazul în care se vor detecta scurgeri de steril în apa subterană.

Mai mult, studiile hidrogeologice inițiale au confirmat că sistemul hidrogeologic existent este favorabil acestui tip de colectare a apei subterane și sistemului de control al apelor poluate.

Prezența RMGC la Roșia Montană a adus deja o serie de beneficii locuitorilor din zonă. De exemplu, datorită impozitelor pe salarii plătite de către salariații companiei, au crescut fondurile de care dispun instituțiile locale pentru finanțarea serviciilor publice.

Statul român, prin Ministerul Economiei și Comerțului (MEC), deține o cotă-parte de 19,3% din Proiectul Roșia Montană. Această participare este completă și de drept, fără obligația de a finanța participarea la investiția de capital. Beneficiile financiare directe pentru statul român, la nivel local, județean și național, sunt estimate la 1,032 miliarde USD. Această sumă include cota-parte de profit a statului, impozitele pe profit, redevențele și alte taxe cum ar fi impozitele pe

salarii. De asemenea, 49 % din veniturile totale va rămâne în România. Statul român se va bucura, de asemenea, de numeroase beneficii datorate acestei investiții.

Cu privire la impactul economic, este de remarcă că infuzia de investiții în zonă, dacă este administrată corect, ar trebui să stimuleze și alte tipuri de dezvoltare. Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) se angajează să promoveze oportunități de dezvoltare pe termen lung în cadrul planului său de dezvoltare durabilă.

În ceea ce privește crearea unor noi oportunități economice pentru locuitorii din zonă, RMGC are în prezent aproape 500 de angajați, dintre care peste 80% locuiesc în Roșia Montană, Abrud și Câmpeni. Se estimează că Proiectul Roșia Montană (RMP) va duce la angajarea a 1200 de persoane, în medie, în timpul perioadei de construcție de 2 ani și a 634 de persoane, inclusiv personal angajat pentru servicii de securitate, transport și curățenie, pe parcursul celor 16 ani de exploatare. Scopul este să se angajeze cât mai mult personal local cu puțință. Sunt în curs de desfășurare programe de instruire pentru a ajuta locuitorii din comunitățile locale din jurul Roșiei Montane să se califice pentru locurile de muncă oferite, atât pe durata construcției, cât și ulterior în timpul funcționării minei. Dacă persoanele cu calificările potrivite nu vor fi disponibile pe plan local, se vor face oferte rezidenților de pe o rază de 100 de km în jurul Roșiei Montane, de preferință locuitorilor din județul Alba. Pe baza evaluării preliminare, se estimează că majoritatea posturilor, atât în timpul construcției, cât și al operării vor fi ocupate de personal provenit din comunitatea locală.

RMGC a încheiat deja o înțelegere cu autoritățile locale pentru a se asigura că locuitorii din comunitățile locale vor avea întâietate pentru aceste posturi.

În privința reabilitării mediului înconjurător, zona Roșia Montană este deja profund afectată de poluare din cauza practicilor de exploatare minieră defectuoase din trecut. Acest lucru este clar demonstrat de studiile asupra condițiilor inițiale care sunt incluse în raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

RMP, așa cum este el propus în EIM, va duce la scăderea poluării în zona Roșia Montană, deoarece se vor utiliza cele mai bune tehnici disponibile (BAT). Proiectul se va conforma tuturor reglementărilor europene și românești și celor mai bune practici internaționale. EIM detaliază, de asemenea, procedurile de închidere a minei, care includ un amplu program de reabilitare a mediului înconjurător.

În ce privește strămutarea, proiectul minier afectează patru din cele 16 sate din Roșia Montană, necesitând achiziția a 379 locuințe. Planul de achiziție al proprietăților conceput de companie în vederea cumpărării acestor proprietăți este conform cu directivele Băncii Mondiale și are la bază principiul vânzării cumpărării liber consimțite. Pentru a răspunde solicitărilor venite din partea celor care doresc să își vândă proprietățile, dar care vor să rămână la Roșia Montană, compania va construi o nouă așezare la Piatra Albă, după obținerea autorizațiilor locale.

Sistemul de sănătate publică din sat reprezintă de asemenea o problemă esențială pentru societate. Inițiativele întreprinse de societate includ un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea Planul de acțiune pentru strămutare și relocare), la care să aibă acces majoritatea populației din cadrul comunității pe baza asigurărilor de sănătate, modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, la care să aibă acces majoritatea populației din cadrul comunității pe baza sistemului de sănătate din România, Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune, campanii de conștientizare a publicului cu privire la sănătate (în asociație cu autoritățile locale și cu organizațiile ne-guvernamentale și care să includă: sănătatea reproducției, nutriția și stilul de viață al populației).

Fiecare dintre aceste avantaje sugerează spiritul în care societatea abordează acest proiect și beneficiile pe care le va aduce acesta. Toate acestea împreună evidențiază angajamentul profund pe care și-l asumă societatea față de comunitate.

Pentru informații suplimentare, vezi anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.

Conform art. 44 (1) din Ordinul Ministrului Apelor și al Protecției Mediului nr. 860/2002 cu privire la evaluarea impactului asupra mediului și la publicarea procedurilor de acord de mediu (“Ordinul nr. 860/2002”) “În timpul ședinței de dezbatere publică titularul proiectului/.../ răspunde argumentat la propunerile justificate ale publicului pe care le-a primit în forma scrisă înainte respectivei ședințe de audiere”.

În același timp, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că “În baza rezultatelor dezbaterii publice titularul proiectului pregătește o evaluare a propunerilor motivate ale publicului, conținând soluții de rezolvare a problemelor semnalate”.

Având în vedere textul legal citat mai sus, deoarece afirmațiile dvs. nu identifică și nici nu semnaleză probleme legate de proiectul inițiat de RMGC, care este supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, titularul de proiect nu poate și nu are capacitatea de a oferi un răspuns în acest sens.

Cu toate acestea, subliniem că RMGC susține procesul de consultări publice impus de legislația românească, considerând dezbaterile ca fiind o parte importantă în cadrul unei societăți democratice. În ceea ce ne privește, am încercat să ne prezentăm punctele de vedere în mod civilizată și cu respectul convenit opiniilor celor ce se opun Proiectului. Sperăm ca, în timp, ei vor accepta faptul că Proiectul va aduce multe beneficii economice, sociale, de mediu și culturale atât Roșiei Montane, cât și României.

RMGC respinge orice acuzație de corupție cu privire la procesul de aprobare a Proiectului Roșia Montană.

Proiectul Roșia Montană (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Efectele vor fi atât pozitive, cât și negative, așa cum există pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră. În cazul Roșia Montană, impactul benefic va fi maximizat prin implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor părți relevante din comunitate, în inițiativele de dezvoltare bazate pe participare. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul Studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).

Roșia Montană Gold Corporation recunoaște faptul că dezvoltarea durabilă este un concept pluridimensional care cuprinde cinci arii cheie interdependente, de capital:

Capitalul financiar

Impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor:

- O medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției pentru mai mult de 2 ani, dintre care majoritatea vor fi ocupate cu forță de muncă locală;
- 634 de locuri de muncă pe perioada exploatării (angajare directă, inclusiv contracte pentru servicii de curățenie, securitate, transport și altele, timp de 16 ani, dintre care cele mai multe vor fi ocupate cu forță de muncă locală;
- Aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte pentru 20 de ani, la nivel local și regional;
- 1 miliard USD din rata profitului, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România;
- 1,5 miliarde USD din procurarea de bunuri și servicii. 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție, din România (16 ani);
- Înființarea unei facilități de micro-creditare în zonă, care să permită accesul la finanțare în condiții avantajoase;
- Promovarea dezvoltării locale și regionale a afacerilor, stabilirea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă.

Capitalul material

Infrastructura – inclusiv clădiri, facilități de alimentare cu energie, de transport, de alimentare cu apă și management al deșeurilor:

- Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru o perioadă de 23 de ani (construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate;
- De asemenea, RMGC va construi localitățile Piatra Albă și Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizare, acestea vor fi transferate autorităților. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative.

Capitalul uman

Sănătate și educație:

- Un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități prin asigurări de sănătate;
- Modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate;
- Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune;
- Construirea unei noi școli, centru civic și rezidențial în Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP;
- Campanii de sănătate pentru conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducției, nutriție și stil de viață printre altele;
- Parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la accesul și îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune, cum ar fi Ovidiu Rom și autoritățile locale.

Capitalul social

Pregătire profesională, relații cu comunitatea și rețele sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:

- o Eforturi pentru dezvoltarea și promovarea moștenirii culturale din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice;
- o Oportunități de educație pentru adulți și îmbunătățirea abilităților prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, pentru mărirea șanselor de angajare atât direct prin RMGC, cât și indirect;
- o Programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană (Programul un Vecin Bun, Programul Social);
- o Parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și creșterea potențialului comunității.

Capital natural

Peisaj, biodiversitate, calitatea apei, ecosisteme

- o Măsurile incluse în planurile de management ale RMP și SOP (Proceduri Standard de Operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor) vor avea ca rezultat atenuarea impacturilor asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM;
- o Îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană;
- o Instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri;
- o Campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice;
- o Standarde de mediu asociate cu împrumuturi acordate prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului;

- o Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului.

Aceste cinci sfere importante susțin, la rândul lor, trei elemente de bază ale dezvoltării viabile – elementul social, de mediu și economic.

Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul Social și Economic.

În chestiunile de dezvoltare comunitară, RMGC va colabora cu părțile interesate din cadrul comunității. Angajamentul de colaborare va cuprinde autoritățile locale, regionale și naționale. Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și printr-un acționariat multiplu.

În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja consultații extinse, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Feedback-ul a fost folosit pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM precum și la elaborarea unor parteneriate și programe de dezvoltare.

În prezent, RMGC, dezvoltă un program complex de monitorizare pentru evaluarea măsurilor de atenuare a impactului socio-economic și îmbunătățirea a sa, și va include propunerile și observațiile factorilor interesați, afectați sau potențial afectați. Pentru instituționalizarea acestor propuneri, RMGC – în asociere cu un număr de grupuri locale de factori interesați – se află în proces de înființare a unor parteneriate locale și regionale care să ajute compania și comunitatea în monitorizarea progresului RMP.

Programul de monitorizare al RMGC se va desfășura într-o manieră transparentă, permițând părților să evalueze progresul eficienței sale și să sugereze îmbunătățiri privind implementarea RMP. Acest proces va continua pe toată durata de viață a proiectului, în scopul maximizării beneficiilor și minimizării efectelor negative.

A fost stabilit un cadru preliminar care va asista ghidarea dezvoltării planului de monitorizare (a se vedea Volumul 14, Secțiunea 4.8, Mediul Social și Economic, Tabel 7-1, din EIM pentru Proiectul Roșia Montană).

Parteneriatele includ inițiative referitoare la educație, dezvoltarea tinerilor și instruire, după cum urmează:

- Parteneriatul ONG Roșia Montană;
- Parteneriatul pentru Tineret din Roșia Montană;
- Centrul de Resurse pentru Tineri Apuseni;
- Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană.

Alte parteneriate privesc monitorizarea și managementul aspectelor de mediu, inclusiv Centrul de Cercetare pentru Mediu și Sănătate Roșia Montană. Aspectele bio-fizice vor fi monitorizate și co-administrate de Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană și Parteneriatul Forestier Roșia Montană.

De asemenea, pentru promovarea și dezvoltarea oportunităților economice în viitor, oferite prin Proiectul Roșia Montană, RMGC va colabora cu factorii interesați, la nivel local, în ceea ce privește deschiderea unui centru de afaceri.

Se așteaptă ca programele de instruire oferite prin RMGC și partenerii săi, precum și experiența profesională câștigată pe perioada RMP să aibă ca rezultat o forță de muncă bine pregătită și calificată în mai multe domenii. Acest lucru ar pune oamenii într-o poziție competitivă pentru a

lucra în cadrul altor companii miniere. Calificările obținute sunt de asemenea transferabile și în sectorul ne-minier.

Dincolo de formarea profesională directă, prezența RMP ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, încurajând și promovând dezvoltarea activităților ne-miniere. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.

Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ, odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.

Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.

După finalizarea lucrărilor de închidere și refacere ecologică, cele 584 hectare (din totalul de 1646 hectare cuprinse în PUZ) care compun zonele dintre carierele miniere și instalațiile de procesare a minereului, precum și zona tampon, nu vor prezenta urme vizibile ale proiectului minier. Lucrările de infrastructură (drumuri, stații de epurare ape uzate, etc.) vor rămâne în folosința comunității. În cazul celor 1062 hectare rămase (vezi capitolul 4, secțiunea 4.7 Peisaj, tabelul 3.1 din raportul EIM), deși acestea vor suferi modificări, vor fi, de asemenea, refăcute (reprofilate, tratate cu un sistem de acoperire cu sol fertil și înierbate) pentru a se integra cât mai bine posibil în peisajul înconjurător.

Planul de închidere și refacere a minei elaborat de RMGC (Planul J) stabilește o serie de măsuri care să asigure faptul că activitatea minieră va afecta cât mai puțin posibil peisajului din zona Roșia Montană. Aceste măsuri cuprind:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Nivelul de refacere ecologică a obiectivului minier va îndeplini sau depăși cerințele stabilite de Directiva UE privind deșeurile miniere care impune firmei RMGC să "refacă terenul la o stare satisfăcătoare, cu acordarea unei atenții speciale calității solului, speciilor sălbatice, habitatelor naturale, rețelelor hidrografice, peisajului și folosințelor avantajoase corespunzătoare".

În ceea ce privește afirmațiile dumneavoastră cu privire la studiul de condiții inițiale pentru sănătate, în primul rând, concluzia ca riscurile de a dezvolta unele afecțiuni sunt mai mari în cazul populației din Rosia Montana comparativ cu populația din alte localități din zona, nu se desprinde din Studiul de chestionar, ci din Studiul de morbiditate (Capitolul 5) și este rezultatul prelucrării și analizării datelor de sănătate colectate pentru populația investigată din peste 40 de localități (referință: tabel 5-1, subcapitolul 5.1 al capitolului 5 – Studiu de morbiditate, pag. 55, vol.5 – Condiții de referință pentru sănătate), date de sănătate privind un număr mare de afecțiuni desemnate prin 87 de coduri de clasificare (ICD10 – Organizația Mondială a Sănătății -

referinta: tabel 5-3 in capitolul 5 – Studiu de morbiditate, pag. 58, vol.5 – Conditii de referinta pentru sanatate). Aceste date de sanatate s-au colectat pe o perioada de 5 ani (referinta: subcapitolul 5.1.2 al capitolului 5 – Studiu de morbiditate, pag. 58, vol.5 – Conditii de referinta pentru sanatate), acest lucru realizandu-se pentru toate evidentele medicale din zona (toti medicii de familie din zona si cele doua spitale din zona). Concluzionand este vorba de toate informatiile medicale de la toti medicii de familie din zona, in peste 40 de localitati si nu de 141 de chestionare.

Evaluarea de risc asupra starii de sanatate nu a pus in evidenta efecte nocive ca urmare a expunerii populatiei din zona in urma amplasarii si functionarii minei, pentru acele concentratii prognozate ale substantelor periculoase care au fost considerate importante si tratate ca atare in documentul EIA. In plus, literatura de specialitate nu mentioneaza aparitia unor efecte adverse asupra starii de sanatate a populatiei la concentratiile estimate in documentul EIA pentru substantele periculoase investigate.

În volumul de *Condiții de referință pentru sănătate* s-a realizat și o asociere între prezența unor afecțiuni specifice și calitatea factorilor de mediu, la momentul actual, înainte de demararea proiectului minier. La pagina 91-94 unde se prezintă corelația dintre cianuri în sol și diferite afecțiuni (cardiopatie ischemică, hipertensiunea arterială, bolile cerebro-vasculare, anemiile, polineuropatiile și hepatopatiile), testul de semnificație statistică nu prezintă în nici unul din cazuri semnificație statistică (adică $p < 0.05$). Aceste rezultate se găsesc sub formă de sumar la pagina 135. Evaluarea de risc a fost elaborată luând în calcul date concrete, ținând cont de distribuția concentrațiilor cianurilor în factorii de mediu, așa cum acestea au reieșit din măsurătorile descrise în EIM. Este evident că alte scenarii de expunere pot să conducă la alte rezultate privind starea de sănătate a populației relaționată acestei expuneri.

În concluzie, evaluarea privind starea de sănătate a rezultat ca urmare a utilizării unor date concrete, așa cum acestea au fost măsurate și prognozate în EIM.

Prognozele în ceea ce privește efectele nocive asupra stării de sanatate a populației s-au realizat pentru scenariile cele mai defavorabile în condițiile în care activitățile miniere sunt cele mai intense și prin urmare nivelele concentrațiilor substantelor periculoase emise în factorii de mediu vor fi cele mai ridicate. În condițiile în care nu s-au pus în evidenta efecte nocive asupra stării de sanatate a populației din zona de influență a proiectului pentru scenariile cele mai defavorabile, nu vedem cum ar putea acestea să apară la concentrații mai mici ale substantelor periculoase investigate, corespunzătoare unor scenarii mai puțin defavorabile.

Într-adevăr, în evaluarea stării de sănătate există mai multe paragrafe unde se descrie prognoza privind frecvențele unor boli specifice printre care și astmul bronșic la două intervale de timp, 9 și respectiv 14 ani de la începerea activităților de exploatare minieră. Menționăm încă o dată, că evaluarea de risc privind starea de sănătate a populației în relație cu prezența acestor substanțe periculoase în factorii de mediu se face numai și numai pe baza unor date concrete privind distribuția spațială a acestor concentrații în zonele locuite. Concentrațiile stabilite exact pe baza modelelor de dispersie au fost cele utilizate în realizarea evaluării de risc.

Există foarte multe boli care sunt asociate expunerii la diferite substanțe periculoase prezente în factorii de mediu, însă apariția acestor afecțiuni este strict dependentă de condițiile de expunere adică, cât de mult (la ce concentrație este organismul uman expus), cât de des și cât timp. Nu înseamnă că expunerea la o substanță periculoasă într-unul sau mai mulți factori de mediu conduce neapărat la apariția unei îmbolnăviri. Dacă lucrurile ar sta așa atunci nu am mai avea concentrații maxime admisibile în aer, apă, sol, loc de muncă etc. care să protejeze starea de sanatate a populației și mai ales nu am mai avea o concentrație maximă admisibilă a cianurii în apa potabilă.

Answer to Contestation No. 377_Fundația Eco Civică

The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution or harm to the surrounding communities

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life.

In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Cyanide is used in hundreds of gold mines and in many other industries around the world. At Roșia Montană, the Tailings Management Facility (TMF) will be constructed to the highest international standards. It will be an environmentally safe construction for permanent deposition of detoxified tailings resulting from ore processing. Because detoxification will take place before the tailings are deposited to the TMF, they will contain very low concentrations of cyanide (5-7ppm) which is below the regulatory limit of 10ppm recently adopted in the EU Mine Waste Directive and well below international standards of 50 ppm.

The cyanide used in operations will be carefully handled according to EU guidelines and safely contained. Cyanide rapidly breaks down to harmless substances under normal atmospheric conditions, i.e. it is short-lived in the environment. The cyanide used in the project will be subject to a cyanide destruct process and residual cyanide deposited with the process tailings in the Tailings Management Facility will degrade rapidly to levels well below maximum regulatory levels for discharge to reclaim ponds. This system of use and disposal of cyanide in gold mining is classed as Best Available Techniques by the EU.

Chapter 7 of the EIA report includes an assessment and analysis of risks and includes various dam break scenarios. The dam break modeling showed that, in the extraordinarily unlikely event that portions of the dam fails then any tailings runout would not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

In the extremely unlikely event an emergency occurs, RMGC would implement all necessary elements of the Emergency Preparation Plan as described in Plan I of the EIA.

RMP has been built to prevent release of water even under the most extreme weather conditions.

Special measures have been taken to prevent and mitigate the potential negative effects caused by heavy rainfalls. What is of interest, in view of the project, is the quantity of water flowing over the ground surface as a result of the floods. The measures have been detailed in Chapter 7, *Risks*, Subchapter 2.4.3, p. 38-42 '*Measures to Prevent, Reduce and Remediate the Effects of Floods and High Waters*'.

Overall, the measures include:

- the development of structures over almost the entire surface of the Roșia and Corna catchment areas. As a result, runoff on the surface covered by the site will be almost

entirely retained (including pits, waste rock dumps, tailing's ponds and other types of impoundments). The Corna dam was designed to retain the total amount of water resulting from two successive PMPs (450 mm/24 h + 450 mm/24 h), so as to avoid overtopping. Estimates indicate that the Probable Maximum Precipitation, defined as "*theoretically the greatest depth of precipitation for a given duration that is physically possible over a given size storm area at a particular geographical location at a certain time of year, without taking into consideration long-term climate changes*" (WMO, 1986) with a chance occurrence of 1 in more than 100 million years;

– as a safeguard relating to runoff volume, the project includes construction of diversion channels within both the Roșia and Corna valley drainage basins to route rainfall runoff around the mine waste materials. As an additional measure – and based on the absence of any diversion channels – the design provides ample freeboard in the case that excessive rainfall combines with wind conditions to generate waves.

To ensure increased stability, we have also buttressed the dam itself, with a ration of H:V well beyond any existing requirements, as outlined below:

The Corna Dam (the main dam) will be a rockfill structure built using the centerline method of construction. The dam will have a downstream slope of 3H:1V. Typically, the slopes for such hydraulic structures range between 1.5H:1V and 1.75H:1V.

Avoidance of transboundary impact is achieved by "overbuilding" the Roșia Montana Project to mitigate risk, and constructing project facilities to exacting standards, under monitoring of EU authorities, agents of the banks underwriting the project and other international overseers.

As a key element in this effort, the EIA report considered accidents that could occur at the Roșia Montană project that could have possible transboundary impacts. These are presented in Chapter 10 of the EIA report. The accidents considered included:

- A dam failure with an associated release of tailings water and/or tailings material
- An accident involving delivery of Cyanide to the project site via established transportation corridors.

A specific evaluation of the impacts associated with an assumed scenario for failure was analyzed to determine whether it would result in transboundary impacts. Based on this analysis it was concluded that the environmental accidents considered will have negative impacts at local/regional level, but will not have a negative transboundary effect.

A transboundary accident caused by the Corna dam failure is unlikely, given that its design has involved special safety measures. Some of the design parameters go beyond the recommendations of the Romanian and European design standards for this type of structure. Among other things, the dam was designed to retain runoff resulting from the combined action of two successive extreme rain events of 450 mm/m²/24 h, corresponding to a total of 900 mm/m², a quantity that has never been registered in Romania (the flood volume for each PMP is 2,7 million cubic meters). Also, the dam was designed to withstand an 8 Richter Scale earthquake, with an average return period of 1:475 years, with the result that such an earthquake would leave the dam undamaged to the extent that operations could continue as usual. Even after closure, the dam was designed to withstand a 1 in 10,000 year earthquake with minimal damage

According to the provisions made as part of the technical assessments undertaken for the EIA Report, the PMP will have an average return period ranging from 1:100, 000, 000 to 1:1 000, 000, 000 years. It should be noted that a return period of more than 1:100 000 indicates a very low probability of occurrence of this event (a 24 hour rain event). Special safety measures have been taken. The impoundment was designed to withstand any hazardous natural phenomenon that might occur.

However, hypothetical scenarios have been imagined, based on the assumption that the construction methodology would not be complied with, thus resulting in dam failure. These

scenarios represent the worst case scenarios that could be identified, taking into account the technical characteristics of the TMF. The scenarios are presented in detail in Chapter 7, the EIA Report, subchapter (6.4.3, pages 117-121). This subchapter also includes a presentation of the potential consequences of such an accident. The data concerning the cyanide concentration distribution, presented in the EIA Report, have been obtained using a conservative mixture model, that does not take into account the dispersion and the attenuation that occurs as the plume travels downstream. Later on, a much precise and realist simulation was carried out, based on the INCA, taking into account the dispersion, volatilization and decomposing of cyanide as the cyanide plume travels downstream (Whitehead et al., 2006). The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa River. The model takes into account the dilution, mixing and physical-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Boarder and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial EU BAT-compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in effluent stored in the TMF to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worse case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions.

For more information, an information sheet presenting the INCA modelling work is presented under the title of the Mureş River Modelling Program and the full modelling report is presented in Annex (5.1).

By way of summary, the probability of occurrence of a dam failure with potential transboundary impact is less than 10^{-12} , meaning that such an event could occur once every 10^{12} years, which constitutes an extremely low risk. The risk assessment methodology is described in Chapter (7), the EIA Report, subchapter 2.1, p. 15-23.

Cyanide transport will exclusively involve special, ISO certified SLS containers, 16 to each. The container size is ISO compliant, allowing for road and railroad transport and the use of standard container handling devices. The container has a protective frame. For ease of handling, the protective framework is provided with legs, which allows separation from the transport trailer for temporary storage. The collar is 5.17 mm thick, which, together with the protective framework, provides additional protection to the load in case of accident.

Chapter 10 in the EIA Report states that the other environmental accidents that might occur will have negative impacts at local/regional level, and will not have transboundary negative effects.

The bibliography that has been used to prepare chapter 7 - Risks from the Environmental Impact Assessment is stated at page 173-176 of this chapter.

It is stated precisely that a “cyanide rain” phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the “acid rain” phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement that never a phenomenon of “cyanide rain” will occur are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;
- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Plan (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 µg/m³/h;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 µg/m³, over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);
- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

As referred to *tornados*, these are defined as violently rotating columns of air, located under the cumulonimbus clouds, that touch the surface of the earth, and which are specific to open spaces, plain lands, that allow direct contact between two air-masses having very different thermo baric proprieties, and which are not specific to mountain areas with hilly terrains, having no extended internal plateaux, as it is the case for Apuseni Mountains. Moreover, all over Romania, the number of such events reported by the National Institute of Meteorology and Hydrology do not exceed 20, having low intensity (a maximum of 2 degrees on Fujita scale and 30 m in diameter), none of these events has been reported to have ever occurred in the mountain area (<http://www2.inmh.ro/index.php?id=29>).

Taking into account the fact that tornados, considering the aforementioned aspect, are not characteristic to mountain regions having a high fragmentation of the relief, the occurrence probability for such events in the area of the site may be considered to be equal to zero. At the most, on the site may occur transitory low scale air swirls, (having several meters in diameter), that are specific to the hot season of the year, which have occurred as an effect of the differentiated heating levels of the surfaces having different albedos (reflective power)

As referred to Tailings Management Facility (TMF), a protective liner is incorporated into the design of the overall TMF and designed to Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61/EC (IPPC). It is one of several measures to protect groundwater: The TMF design includes a clay liner system within the TMF basin to reduce leakage; a low permeability core for the starter dam and a cut-off wall within the foundation of the starter dam to further control seepage; and finally a seepage collection dam and sump below the toe of the tailings dam to collect and contain any residual seepage that might extend beyond the dam centerline. A comprehensive monitoring program will continually confirm that the design and operational parameters are being met; a series of monitoring/extraction wells below the toe of the secondary containment dam will monitor groundwater quality, and extract groundwater should any tailings impacted groundwater be detected. Further, hydrogeologic baseline studies have confirmed that the existing hydrogeologic system is favorable for this type of groundwater collection and contaminant control system.

RMGC's presence has already benefited the people of Rosia Montana. Our presence has greatly increased—through the tax revenues paid by RMGC employees—the funds available to the local government to support public services.

The Romanian State through the Ministry of Industry and Commerce ("MEC") has a 19.3% ownership interest in the project. This interest is a fully carried interest with no obligation to fund its share of the capital investment. The direct financial benefits to the Romanian State, at the local, county, and national level is projected to be USD1,032 million. This includes the government's share of profits, profit taxes, royalties and other taxes such as payroll taxes. Also, 49% of the total revenues will stay in Romania. The Romanian State will also receive many indirect benefits related to this investment.

To begin with the economic impact, the injection of investment into the area, if handled correctly, should stimulate other development. Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) is committed to promoting long term development opportunities as part of the sustainable development plan.

In terms of creating new economic opportunities for local residents, RMGC currently employs almost 500 people, of whom more than 80 % live in Roșia Montană, Abrud, and Campeni. The RMP expects to employ on average 1,200 people during the two-year construction period and 634 people, including security, transportation and cleaning contracted personal, during its 16 years of operations. The goal is to source as many of the jobs locally as possible. Training

programs are underway to assist people from the local communities around RMP to qualify for positions both during construction and then operations. If the required skills are not available locally, offers would be made to residents within a 100 km radius of RMP, with a preference to residents of Alba county. Based on our preliminary assessment, the majority of jobs both during construction and operations are expected to come from the local community.

RMGC has already established a protocol with the local authorities to ensure that residents of the local community have first preference for these jobs

In terms of environmental rehabilitation, Roșia Montană is an area already strongly impacted by pollution from past poor mining practices. This is clearly demonstrated by the baseline conditions studies which are included in the Environmental Impact Assessment Study Report (EIA).

The RMP, as proposed in the EIA, will lead to the mitigation of pollution from the area of Roșia Montană, because of the use of Best Available Techniques (BAT). The project will fully comply with all European and Romanian law and with international best practices. The EIA also details the procedures for closing the mine, which include significant environmental rehabilitation.

In terms of resettlement, the mining project affects four of Roșia Montană's 16 sub-comuna, requiring the acquisition of 379 homes. The property purchase plan designed by the company to acquire those properties follows World Bank guidelines, and is based on a willing seller/willing buyer model. To address interest on the part of those who sell their properties but wish to remain in Roșia Montană, the company will build the new community of Piatra Albă, as local permits are obtained.

Public health in the village is also a critical concern for the company. The initiatives the company has undertaken include a private dispensary and health clinic in Piatra Albă (see Resettlement and Relocation Action Plan), accessible to wider community through health insurance, upgrading of a wing of Abrud hospital, accessible to the wider community through the national Romanian health system, Implementation of the SMURD (Mobile Emergency Service for Resuscitation and Extrication) medical system in the area, health awareness campaigns (in partnership with local authorities & NGOs) covering: reproductive health, diet, and lifestyle amongst others.

Any of these advantages on its own would suggest the spirit in which the company approaches this project and the benefits it will bring. All of them together underscore the depth of the company's commitment to the community.

For more information, please see Roșia Montană Sustainable Development Programs and Partnerships annex 4.

According to art. 44 (1) of the Order of the Minister of Waters and Environmental Protection no. 860/2002 regarding the environment impact assessment and the issuance of environmental agreement procedures ("Order no. 860/2002") *"during the public debate meeting the project titleholder [...], provides grounded answers to the justified proposals of the public, which were received under a written form, previously to the respective hearing"*;

At the same time, art. 44 (3) of Order no. 860/2002 provides that *" based on the results of the public debate, the relevant authority for the environmental protection evaluates the grounded proposals/comments of the public and requests to the titleholder the supplementation of the report on the environmental impact assessment study with an appendix comprising solutions for the solving of the indicated issues"*.

Considering the legal wordings quoted above, as your allegation does not identify nor indicate issues related to the project initiated by RMGC and undergoing the environment impact assessment procedure, the project titleholder cannot and does not have the capacity to provide an answer in this respect.

However, we underline that RMGC supports the process of public consultation required by Romanian law as an important part of debate in a democratic society. For our part, we have

sought to present our views in a civilized manner and respect the opinions of those who oppose the Project. We hope that over time they will come to agree that the Project will bring many economic, social, environmental, and cultural benefits to Roşia Montană and to Romania.

RMGC strongly rejects any allegations of corruption in the process to approve the Project.

The Rosia Montana Project (RMP) will be a catalyst for local and regional economic development. As with any major industrial development, impacts will be positive and negative. In the case of Rosia Montana, beneficial impacts will be maximised by involving local and regional governments and other relevant parties from the community in development initiatives as part of a participatory approach. Negative impacts will be mitigated through measures as described in the EIA report.

RMGC recognizes that sustainable development is a multi-dimensional concept which combines five key interrelated areas of capital:

Financial Capital

Economic Development Impact, fiscal management, taxes

- Average of 1200 jobs during construction over 2 years, of which 1140 (95%) sourced locally
- 634 jobs during operations (direct employment including contracted employment for cleaning, security, transportation, and other, for 16 years, of which 606 (96%) sourced locally
- Some 6000 indirect jobs for 20 years, locally & regionally[1]
- US\$ 1 billion in profit share, profit tax, royalties and other taxes and fees to Romanian local, regional & national government[2].
- US\$ 1,5 billion procuring goods & services[3]. US\$ 400 million during construction (2 years) and US\$ 1,1 billion during production, from Romania (16 years)
- The set up of a micro-credit finance facility in the area to allow access to affordable financing
- To promote local & regional business development, set up a business centre and incubator units, offering mentoring, training (entrepreneurial, business plans, fiscal & administrative management, etc), legal, financial & administrative advice

Physical Capital

Infrastructure – including buildings, energy, transport, water and waste management facilities

- Increases in revenue to government agencies, on the order of US\$ 1 billion over 23 years (construction + production + closure) will result in additional money the government may allocate to improving community infrastructure
- RMGC will also develop the resettlement sites of Piatra Alba and Dealul Furcilor in Alba Iulia. Piatra Alba will contain a new civic centre, commercial and residential areas These will be transferred to the local authorities once complete. The RRAP contains full details of these initiatives

Human Capital

Health and education

- A private dispensary & health clinic in Piatra Alba (see RRAP), accessible to wider community through health insurance
- Upgrading of a wing of Abrud hospital, accessible to the wider community through the national Romanian health system
- Implementation of the SMURD medi-vac system in the area
- The building of a new school, residential & civic centre in Piatra Alba. This is fully described in the RRAP
- Health awareness campaigns (in partnership with local authorities & NGOs) covering: reproductive health, diet, and lifestyle amongst others

- Partnerships with education providers & NGOs concerning access to & improvement of education facilities in the area, eg: Ovidiu Rom & local authorities

Social Capital

Skills training, community relationships and social networks and the institutional capacity to support them, preservation of cultural patrimony

- Efforts to develop and promote Roșia Montană's cultural heritage for both locals and tourism
- Providing adult education opportunities and skills enhancement including training programs, funds and scholarships, to increase employment chances both direct with RMGC and indirect
- Programs assisting vulnerable people & groups, and to consolidate social networks particularly in Roșia Montană (Good Neighbour Program, Social Program)
- Partnerships with NGOs working with the youth in the area to improve and increase the capacity of the community

Natural Capital

Landscape, biodiversity, water quality, ecosystems

- Measures contained in the RMP management plans and SOPs will result in mitigation of environmental impacts and conditions as identified in the EIA.
- The improved environmental condition will enhance the quality of life in Roșia Montană.
- Training & assistance in integrating environmental considerations into business plans.
- Awareness-building regarding positive environmental performance of business activities.
- Environmental standards associated with loans through the micro-credit finance facility including monitoring of environmental performance.
- Business Code of Conduct requiring suppliers to RMP to comply with RMGC's environmental performance standards.

These five capital spheres in turn support the three pillars of sustainable development -- social, environmental and economic.

RMGC's view of the social and economic benefits of the RMP is described in the Community Sustainable Development Plan and EIA Chapter 4.8 – the Social and Economic Environment.

RMGC will collaborate on community development issues with interested parties from the Community. RMGC's commitment to collaboration will extend to local, regional and national authorities. This approach allows the Community to own, direct and control all relevant development issues in a multi-stakeholder and integrated manner.

In the spirit of that commitment, to date, RMGC has conducted extensive consultations, including 1262 individual meetings and interviews, and the distribution of questionnaires for which over 500 responses have been received, 18 focal group meetings, and 65 public debates, in addition to holding discussions with government authorities, non-governmental organisations and potentially affected stakeholders. Feedback has been used in the preparation of the Management Plans of the independent Environmental Impact Assessment as well as the drafting of Partnerships and development programs.

A comprehensive monitoring programme is currently being developed by RMGC to evaluate our socio-economic mitigation and enhancement measures. This monitoring programme will include the input and considerations of impacted and potentially impacted stakeholders. To institutionalize this input, RMGC -- in association with a number of local stakeholder groups -- is in the process of setting up local and regional partnerships to aid RMGC and the community in monitoring the progress of the RMP.

RMGC's monitoring programme will be conducted in a transparent manner, allowing parties to evaluate progress of the effectiveness and to suggest implementing improvements. This process

will continue throughout the life of the project with the aim of maximising benefits and minimising negative impacts.

A preliminary framework that will assist in guiding the development of the monitoring plan has been set up (see Volume 14, Section 4.8, Social and Economical Environment, Table 7-1, of the Rosia Montana project EIA).

Partnerships include initiatives concerning education and youth development and training, such as:

Rosia Montana NGO Partnership,
Rosia Montana Youth Partnership,
Apuseni Youth Resource Center,
Rosia Montana Educational Partnership.

Other partnerships concern monitoring and management of environmental aspects, including The Rosia Montana Research Center for Environment and Health. Bio-physical aspects will be monitored and co-managed with the Rosia Montana Biodiversity Partnership and the Rosia Montana Forestry Partnership.

To further promote and develop the economic opportunities presented by the RMP, RMGC is also cooperating with local Stakeholders regarding setting up a business center.

It is expected that training programs offered by RMGC and its partners, as well as employment experience gained during the RMP, will result in a highly trained and skilled workforce across a range of disciplines. This should place people in a competitive position for work with other mining companies. Such skills are also transferable to the non-mining sector.

Beyond direct skill-building, the presence of the RMP as a major investment will improve the area's economic climate, encouraging and promoting the development of non-mining activities. It is expected that the improved investment and economic climate will lead to business opportunities that can develop concurrent with the RMP, even as they extend well beyond economic activities related directly to mining operations. This diversification of economic development is a critical benefit of the investments generated to realize the RMP.

The PUZ detailing the land surface required by the RMP affects only about 25% of Rosia Montana commune, leaving open many opportunities to establish business ventures in the community. Even now, some businesses have already been established on the remaining 75% of the Commune; once the PUZ is finalised, business start-up will be further encouraged.

For more information, please see Sustainable Development annex.

After completion of closure and rehabilitation, the 584 hectares (of the total 1646 hectares included in the PUZ) that compose the areas between the mine pits and processing facilities as well as the buffer zone will show no visual signs of the mining project. The infrastructure projects (i.e. roads, sewage treatment facilities, etc.) will be left for community use. In the case of the remaining 1062 hectares (see Chapter (4), Section (4.7) Landscape, table (3.1), from the EIA report), though they will be altered, they will also be remediate (reshaped, treated with an engineered soil-covering system, and revegetated) to blend with the surrounding landscape to the greatest extent possible.

RMGC's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J) sets out a series of measures to ensure that the mine leaves as small an imprint as possible on Roşia Montana's landscape. These measures are as follows:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits

- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

The mine's rehabilitation will meet or exceed the standards set by the EU Mine Waste Directive, which dictates that RMGC must "restore the land to a satisfactory state, with particular regard to soil quality, wild life, natural habitats, freshwater systems, landscape, and appropriate beneficial uses."

As referred to your allegation on Health Baseline Study, first, the conclusion that the risks of developing some diseases are greater for the population of Rosia Montana in comparison with the population of other areas is not based on the Survey Study, but on the Morbidity Study (Chapter 5) and it is the result of processing and analyzing the health data collected for an investigated population coming from 40 localities (reference: Table 5-1, Section 5.1 of Chapter 5 – Morbidity Study, pag. 55, vol.5 – Baseline Health Study), health data for a large number of diseases designated by 87 classification codes (ICD10 – World Health Organization - reference: Table 5-1, Section 5.1 of Chapter 5 – Morbidity Study, pag. 58, vol.5 – Baseline Health Study). These health data were collected for a period of 5 years (reference: Section 5.1.2 of Chapter 5 – Morbidity Study, pag. 58, vol.5 – Baseline Health Study), this being done for all the medical records in the area (all the local family GPs and two local hospitals). In conclusion, we are talking of all the medical information from all the family doctors in the area, in more than 40 localities, and not of a mere 141 questionnaires.

The health risk assessment did not reveal any hazardous effects following population exposure after mine implementation and operation for the forecasted concentrations of hazardous substances that were considered important and treated as such in the EIA document. Moreover, professional literature does not mention the occurrence of adverse public health effects in relation to the estimated concentrations of investigated hazardous substances estimated under the EIA document.

The health baseline report also describes a correlation between the occurrence of specific diseases and the quality of the environmental media, taking into account current data collected before the beginning of the mining operations. Pages 78-80 (91-94 in the Romanian version) present a correlation between soil cyanide concentrations and a number of diseases (ischaemic heart disease, hypertension, cerebrovascular diseases, anaemias, polyneuropathies and hepatopathies). However, for all the investigated diseases, the test has had no statistical significance ($p < 0.05$) [1]. These findings are summarized at page 126 (135 in the Romanian version). The risk assessment has been carried out on the basis of concrete data, taking into account cyanide concentrations in environmental media as indicated in the measurement tests described in the EIA. Obviously, if a different exposure scenario is applied, the findings related to the population's health status will also change.

In conclusion, the assessment of the population's health status is the result of the interpretation of the data, as measured and predicted in the EIA study.

Forecasted hazardous public health effects were estimated for the worst case scenarios where mining activities are most intensive, and therefore the concentration levels of the hazardous substances released into the environment will be highest. As no hazardous public health effects in the project impact area could be identified for the worst case scenarios, we do not see how these might occur at lower concentrations of the investigated hazardous substances, which would result for less severe scenarios.

Indeed, several paragraphs in the *Health Baseline Report* deal with the predictions concerning the frequency of specific diseases including asthma. Predictions refer to two time periods -year 9 and year 14 from the beginning of the mining operations [1]. We would like to emphasize that the risk assessment of the population's health status in relation to the presence of these hazardous substances in the environment is done strictly on the basis of specific data regarding the spatial distribution of these concentrations in residential areas. The concentrations used in the assessment of health risks are the ones resulting from the dispersion models.

There are very many diseases associated to exposure to various hazardous substances present in the environmental media, but the occurrence of such diseases is strictly dependent on exposure, i.e. on how much (what concentrations is the human body exposed to) how often and how long. It does not follow that exposure to a hazardous substance in one or more environmental media will necessarily trigger a disease. If it were so, we would not have maximum acceptable concentrations in the air, water, soil, at the workplace, etc. to protect public health and especially we would not have maximum acceptable concentrations for cyanide in drinking water.

8) CĂRUCI SUNT UNICE, ANULATA MĂTESTRIEI EXECU-
 TIEI LOR ȘI STRĂIN DE CONSERVARE, AN ANULATA
 9) HĂRȚI LOR PE CARE LE CONTINE. STRĂIN DE IMPREȚ
 SE PONTA VEREA ȘI ACESTE MĂSURI IMPREUNT CU
 VESTIGIILE LOR, VOR FI DISTRUSE! - O ACORDARE
 DECOMA, CONF. ARTIC. 94) LO NR. 160/1992

4. UN PUNCT DE VEDERE AL BIODIVERSITĂȚII,
 ROȘA MONUMĂ. CONTINE HABITATE ȘI SPECII
 IMPORTANTE DE PĂDURE ȘI FLORĂ, CARE SUNT PE
 DEPLIN PROTEJATE. CONF. LEGISLAȚIEI ROMÂNIEI
 ȘI MĂSURII UE. PRIND HABITATELE (92/43/EEC)

5. ETAPA DE CONSULTĂ PUBLICE ȘI EVALUARE
 A CALITĂȚII RAPORTURILOR ȘI M. A PUȚEȘI FĂRĂ
 UN CERTIFICAT DE URBANISM VALABIL

NOUL CERTIFICAT DE URBANISM OBTINUT
 ÎN IANUARIE 2006, REFLECTĂ O NOUĂ INTENȚIE DE
 PROIECT INCOMPATIBILĂ CU INTENȚIILE DE
 ÎNȚINUTĂ, DE AȘI CA MINISTRELE MEDICINII

(3)

6. ACORDURILE PLANURILOR DE URBANISM AL
COLUINEI ROȘII MONTANA NU CORESPUND
PROPUNERII DE PROIECT MINIER DESCRISĂ
ÎN RAPORTUL SIM. NICI MODIFICĂRILE PL
ANURILOR DE URBANISM AL ORAȘELOR
ȘIBRUȘI ȘI CÂMPENI, PRECUM ȘI AL
COLUINEI ȘUCIUM, NU S-ĂV EFECTUAT
PÂNĂ ÎN PREZENT. ACESTE SUNT EXEMPLE
DE ÎNCĂLCARE A DIRECTIVEI PRIVIND EVAL
UAREA STRATEGICĂ DE MEDIU (SEA)
TRANSPOZĂ ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNĂ PRIN
H.G. 1076/2004 /

7. ACORDUL DE MEDIU ÎN AJUTORIE A TEST
SOLICITAT ÎN BAZA UNEI LICENȚE MINIERE
CARE NU REFLECTĂ PROPUNEREA DE PROIECT
MINIER AL RMGC. LICENȚA PREVĂD
CAPACITATE DE PRODUCȚIE DE 400.000 T/AN,
ÎN TIMP CE RMGC PROPUNE ÎN MOD OFICIAL

(6)

OMNE DE TONE PE AN. ACEASTA ÎNCLICĂ LEGEA
MINEROR DIN ROMÂNIA.

8. IAZUL DE DECONTARE PROPOS NU VA FI
IMPERMEABILIZAT. AVEM DE-A TACE CU O
TRACŢIUNE A MĂSURII PRIVIND PROTECŢIA
APELOR SUBTERANE, AŞA CU M A FOST
TRANSPUŞĂ ÎN LEGISLAŢIA ROMÂNESCĂ PRIN
HG 357/2005

9. RAPORTUL SIM NU MENTIONEAZĂ
GARANŢIA FINANCIARĂ PRIVIND SECURITATEA
DEPozitului DE RESEURI (CERUTE DE HG
349/2005 ŞI DIRECTIVA EUROPEANĂ 1999/31
/EC)

10. RAPORTUL CONFIRMĂ FAPTUL CĂ
RMGC NU A GĂSIT NICI UN ASIGURATOR AL
PROIECTULUI MINIER, CEEA CE ÎNCLICĂ
DIRECTIVA 2004/35/CE PRIVIND RĂS-
PUNEREA DE MEDIU.

11. ÎN EXISTĂ UN RAPORT DE SECURITATE

201

(5)

~~ARE PIRE~~ ~~DE PUS~~ ~~SPRE~~ ~~CONSULTAREA~~ ~~PUBLIC-~~
~~CELUI~~ ~~SI~~ ~~EVALUAREA~~ ~~MIN~~ ~~PARTEA~~ ~~AUTO-~~
~~BITĂȚILOR~~ ~~COMPETENTE~~, ~~DETRINȚ~~ ~~H.G. 95 /~~
~~2003~~.

12. RAPORUL SIM ÎN EVALUAREA
„ALTERNATIVA ZERO” FOIȚĂ O EVAL-
UARE ÎN CARE NU ÎM PLENTĂRI
PROIECTUL.

13. RAPORUL SIM ÎN CONȚINE O
EVALUARE A ÎMPACTULUI FENOMEN-
ULI NUMIT „PLOI DE CIAURĂ” GENE-
RAT DE EVAPORAREA CIAURĂ ÎN
PAZUL DE DECANTARE, SI NICI O
DESCRIERE A ÎMPACTULUI TRANSPORTA-
LIER ÎN CAREL UNUI INCIDENT, A SI PRA
UNOR ARU MĂRILE ÎMPORTANTE
NE FI PARCUL NAȚIONAL KÖRÖS
ÎN UNȚEA, SINT DE ÎN UNȚEA

202

(6)

VAPP MUREȘULUI

Proiect: Sistemul de Clorinare
- C.H. P. 2

Linia 4 nouă 2006

203

Contestation

The undersigned, Professor Chiriloaie Victor request the Ministry of Environment and Water Management not to grant the accord for the proposal of gold and silver mining operation from Rosia Montana.

To support the above, I submit the following observations and comments:

1. The huge tailings management facility is located right above the Abrud town, and could have catastrophic consequence in case of failure.
2. According to EIA Report, the total costs for mine closure would raise at USD 70,789,884. This is however an amount totally unrealistic. In accordance with the calculation of the Environment Protection Agency from USA applied to similar projects from America, the approximate costs for Rosia Montana will raise at USD 2.6 billion.
3. The Roman galleries from the Orlea and Cârnic massifs are unique, due to the craftsmanship of their execution and preservation state. From the analysis of the maps contained by Impact Study it can be seen that these massifs, together with their vestiges, will be destroyed. This is an illegal action according to the articles 9 and 10 from Law 922/2001.
4. From the biodiversity point of view, Rosia Montana contains important habitats and species of flora and fauna which are fully protected in accordance with the Romanian legislation and UE Directive regarding habitats (92/43/EEC)
5. The stage of public consultation and assessment of the EIA report quality started without a valid urbanism certificate. The new urbanism certificate, obtained in May 2006, reflects a new project intention, incompatible with the initial project intention submitted to the Ministry of Environment.
6. The current urbanism plans of the Rosia Montana commune do not correspond to the mining project proposal described in EIA report. Also, the modifications of the urbanism plans of the Abrud and Campeni towns and Bucium commune were not performed up to now. These are examples of violation of the Directive regarding the strategic environment assessment (SEA) transposed into Romanian legislation through the GD1076/2004.
7. The environment accord under discussion was solicited on the basis of a mining license which does not reflect the RMGC's mining project proposal. The license grants a production capacity of 400,000 t/year, while the RMGC officially proposes a production capacity of 13 million tones per year. This fact violates the Mining Law from Romania.
8. The proposed tailings management facility will be not lined. This means a violation of the Directive regarding the underground water protection, such it was transposed into the Romanian legislation through GD 3512005.
9. The EIM Report does not mention financial guaranties regarding the assurance of security for the waste deposit (imposed by the GO 349/2005 and European Directive 1999/5/EC).
10. The Report confirms the fact that RMGC does not find any warranty for the mining project and violates the Directive 2004/35/CE regarding the environment liability.
11. There is not a Safety Report submitted for public consultation and evaluation by the competent authorities, according to GD 95/2003.
12. The EIA Report does not evaluate the "zero alternative", namely an evaluation in the case when the project is not implemented.
13. The EIM Report does not contain an impact evaluation of the phenomenon named "cyanide rain", generated by the cyanide evaporation from the tailings pond and a description of the trans-boundary impact in case of accident on some natural important areas as Koros – Maros National Park from Hungary situated along the Mures valley.

Professor Victor Chiriloaie
Friday, August 04, 2006

Răspuns la contestația nr. 474 Profesor Chiriloaie Victor

Toate aceste probleme ridicate au fost luate în calcul de RMGC în cadrul procesului de întocmire a documentației vaste și detaliate a Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului (EIM) întocmit pentru Proiectul Roșia Montană. Răspunsurile noastre cu directă referire la contestația no. 474 sunt după cum urmează:

Iazul de Decantare a Sterilelor (IDS) este situat la o distanță de aproximativ 2 km deasupra orașului Abrud, prin urmare criteriile de proiectare ale iazului au fost stabilite având în vedere consecințele unei cedări a barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare a sterilelor și barajul secundar de la iazul de captare sunt proiectate în mod riguros pentru depășirea condițiilor impuse de reglementările românești și internaționale, cu o capacitate de înmagazinare a volumelor de apă rezultate ca urmare a unor precipitații abundente și cu prevenirea fenomenului de cedare a barajului datorită deversării peste baraj și a oricăror astfel de fenomene asociate scurgerilor de cianură, precum și a poluării apelor de suprafață sau subterane aferente.

În mod concret, iazul a fost proiectat pentru două fenomene de precipitații maxime probabile și a viiturilor maxime probabile aferente. Specificațiile de proiectare pentru IDS prevăd o capacitate de înmagazinare a două precipitații maxime probabile (PMP), ceea ce reprezintă mai multe precipitații decât au fost vreodată înregistrate în această zonă. Graficul de construcție în etape a îndiguirii și a cuvetei iazului va fi realizat astfel încât să se asigure că iazul are capacitatea de a reține scurgeri dintr-un eveniment meteorologic de tipul precipitației maxime probabile pe toată durata de viață a proiectului. IDS de la Roșia Montană este prin urmare proiectat să înmagazineze un volum total de precipitații de peste patru ori mai mare decât volumul impus de prevederile legale în vigoare în România. Pentru cazul puțin probabil de apariție a încă unui fenomen după cea de-a doua precipitație maximă probabilă se va construi un descărcător de siguranță. Descărcătorul de siguranță este construit din motive de securitate pentru a se asigura evacuarea corespunzătoare a apei în cazul unui fenomen meteorologic puțin probabil, evitându-se astfel revărsarea peste baraj, care ar putea provoca cedarea acestuia. În consecință, proiectul IDS depășește semnificativ standardele impuse pentru siguranță. Acest lucru s-a făcut pentru a se asigura că riscurile pe care le implică folosirea văii Corna ca depozit pentru sterile sunt mult sub ceea ce se consideră în mod normal sigur.

De asemenea, s-a realizat un studiu suplimentar privind condițiile seismice, iar astfel cum se precizează în studiul de evaluare a impactului asupra mediului, IDS este proiectat să reziste la cutremurul maxim credibil (CMC). CMC reprezintă cel mai puternic cutremur care poate să se manifeste în zona amplasamentului iazului, conform datelor înregistrate de-a lungul timpului.

În plus, capitolul 7 din raportul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) cuprinde o evaluare a cazurilor de risc analizate și prezintă mai multe scenarii de cedare a barajului. În mod concret, scenariile de cedare a barajului au fost analizate pentru situația de cedare a barajului de amorsare și pentru configurația finală a barajului. Rezultatele modelării cazurilor de cedare a barajului arată mărimea suprafeței acoperită de scurgerea de steril. Pe baza celor două cazuri analizate, sterilul nu va ajunge dincolo de confluența pârâului Corna cu râul Abrud.

Cu toate acestea, proiectul recunoaște necesitatea implementării unui Plan de intervenție în caz de avarie/accident pentru cazul foarte improbabil de cedare a barajului. Acest plan a fost depus împreună cu documentația EIM, ca Planul I, volumul 28.

Pentru o analiză tehnică mai detaliată, vă rugăm să vedeți capitolul 7, secțiunea 6.4.3.1 din cadrul EIM intitulată "Scenarii de cedare potențială a iazului de decantare a sterilelor".

Cifra de 3 miliarde USD este atât nefundamentată cât și neplauzibil de mare. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu

experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

- Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;
- Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;
- Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;
- Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și re-vegetarea suprafețelor dezafectate;
- Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluențelor se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;
- Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Deși aspectele legate de închidere și refacere ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate, deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie remodelate și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice, ce permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune re-vegetări. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.

De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.

În ceea ce privește paralela dintre proiectul Roșia Montană și cel de la Baia Mare, legislația românească s-a modificat de atunci, pentru a proteja contribuabilii români. Conform Legii Minelor nr. 85/2003, articolul 53 alineatele (1) și (2), RMGC este obligată să efectueze toate activitățile din Planul de închidere a minei pe propria cheltuială și răspundere. RMGC este eliberată de toate obligațiile legale numai când toate cerințele sunt îndeplinite. În conformitate cu articolul 20, alineatul (4) din Legea minelor și prevederile corespunzătoare din Directiva UE nr. 2006/21/CE privind deșeurile miniere, RMGC este obligată să constituie o garanție financiară pentru refacerea mediului (GFRM). RMGC va putea obține autorizația de funcționare de la autoritatea competentă numai după constituirea GFRM.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului.

GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul minier dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt nu mai puțin de 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările anuale angajate.

Cea de-a doua garanție, de asemenea actualizată anual, definește costurile estimative ale închiderii minei de la Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Toate GFRM vor respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere-reabilitare).

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

- Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere/reabilitare;
- Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;
- Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;
- Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:

- Depozite în numerar;
- Fonduri fiduciare;
- Scrisori de credit;
- Garanții ;
- Polițe de asigurare.

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.

După cum rezultă din rapoartele și publicațiile specialiștilor, galeriile romane de la Roșia Montană sunt importante, dar nu unice. Astfel, un repertoriu al siturilor miniere antice de pe teritoriul Transilvaniei și Banatului – realizat în contextul elaborării Studiului de Impact asupra Mediului pentru proiectul Roșia Montană - susține aserțiunea potrivit căreia este dificilă atribuirea deplină a caracterului de unicat pentru situl de la Roșia Montană, cel puțin din perspectiva istoriei exploatărilor romane pe cuprinsul Imperiului și în particular în provincia Dacia. Existența a cel puțin 20 de situri cu caracteristici relativ similare - dintre care unele precum Ruda Brad, Bucium – zona Vulcoi Corabia și zona Haneș – Amlașul Mare, au oferit deja date certe asupra unui potențial arheologic comparabil într-o anumită măsură celui al anticului *Alburnus Maior* - vin să nuanțeze în mare măsură determinarea valorii de unicitate a acestui sit.

Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Subliniem însă faptul că vor exista alte galerii romane similare care vor fi păstrate *in situ*.

Astfel, în baza raportului științific înaintat de către specialiștii francezi, Comisia Națională de Arheologie a propus, iar Ministerul Culturii și Cultelor a emis certificatul de descărcare de sarcină arheologică pentru masivul Cârnic, cu excepția unei suprafețe de cca. 5 hectare ce include Piatra Corbului. Ca o măsură de minimizare a acestui impact, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acestei cercetări, specialiștii au considerat că este necesară și realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. În momentul de față acest certificat de descărcare face obiectul unui proces în contencios.

Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuitul turistic a galeriilor situate în Masivul Cârnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată *Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cârnic* elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).

Activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43). În baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, modificată, investitorul are obligația să finanțeze „stabilirea, prin studiu de fezabilitate al investiției și prin proiectul tehnic, a măsurilor ce urmează să fie detaliate și a necesarului de fonduri pentru cercetarea preventivă sau supravegherea arheologică, după caz, și protejarea patrimoniului arheologic sau, după caz, descărcarea de sarcină arheologică a zonei afectate de lucrări și aplicarea acestor măsuri.”

Cu referire la galeriile din Orlea, în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 - că în ceea ce privește zona masivului Orlea este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Este important de subliniat că în cadrul studiului se face precizarea: „Cum dezvoltarea Proiectului minier în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând din 2007”.

În contextul acestor cercetări arheologice preliminare din subteran a avut loc o descoperire importantă în masivul Orlea, în anul 2004, valoarea ei fiind confirmată în vara anului 2005. Astfel, echipa franceză coordonată dr. Beatrice Cauuet a descoperit o cameră echipată cu o roată de drenare a apelor de mină, iar mai apoi, un întreg sistem de evacuare a apei din subteran. Acest ansamblu identificat în sectorul Păru Carpeni a fost datat în perioada romană și face obiectul unor ample cercetări și a măsurilor speciale de conservare *in situ*. Obiectivul nu va fi afectat de construcția viitoarei cariere Orlea. Cercetările arheologice preventive de suprafață pentru zona Orlea coroborate cu cercetările de arheologie minieră din sectorul Orlea – Țarina (subteran), sunt preconizate – așa cum a fost făcut public în Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 6, p. 43 - pentru intervalul 2007-2012.

În masivul Orlea a fost amenajat în cursul anilor `80 un Muzeu al Mineritului la Roșia Montană. În acest sens, în acest perimetru minier s-au amenajat o serie de galerii aflate într-o stare bună de conservare, care au fost separate prin ziduri de beton de lucrările miniere moderne prin care erau accesibile. Ca și lucrările miniere din Cârnic, precum și din celelalte sectoare miniere de la Roșia Montană, galeriile din Orlea au profil trapezoidal caracteristic. De asemenea, și aceste lucrări antice au avut de suferit de-a lungul timpului „remodelări” succesive, respectiv reluări miniere în scopul exploatarei unor noi rezerve de minereu. Aceste activități miniere au condus la distrugerea unei părți a acestor vestigii antice. Mai mult, starea lor de conservare s-au degradat accentuat mai ales în urma activității miniere recente care a folosit tehnica de abataj prin perforare – pușcare, ceea ce a condus la destabilizarea rocilor și accentuarea degradării vestigiilor miniere subterane. Îndepărtarea rambleului din lucrările miniere antice din cursul cercetărilor arheologice miniere, reprezintă un alt factor care contribuie la fragilizarea lucrărilor miniere antice. Degradarea stării de conservare a vestigiilor miniere din toate epocile este accentuată și de închiderea exploatarei miniere conduse de Minvest (1 iunie 2006), care asigură, e drept că la un nivel minim, drenajul de ansamblu al sistemului de galerii al minei de la Roșia Montană. Închiderea activității miniere, care în conformitate cu normele naționale în vigoare implică un spectru extrem de larg de măsuri de conservare, s-a tradus la Roșia Montană doar printr-o stopare a activității extractive, mina fiind pur și simplu abandonată. După numai câteva luni de abandon, principala cale de drenare a apelor de mină, respectiv galeria Sf. Cruce din Orlea, se află într-o stare critică, apele de mină colmatând de fapt căile de drenare lungi de mai mulți kilometri. În cazul în care acest patrimoniu minier va fi doar „înghețat”, fără a se organiza măsuri de întreținere, în scopul conservării lui pentru generațiile viitoare, rezultatul va fi dezastruos, iar ceea ce încă mai există va dispărea ca urmare a surpărilor și inundațiilor din subteran. Un exemplu edificator în acest sens îl constituie – din păcate - „treptele romane” de la Brad (vestigii miniere de epocă romană cuprinse de asemenea în Legea 5/2000), unde după ce s-au stopat lucrările de întreținere, acestea au devenit practic inaccesibile.

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 646 bis, din data de 16.07.2004 în cuprinsul viitoarei zone de dezvoltare industrială din masivul Orlea sunt clasate ca monumente istorice, două situri arheologice, respectiv - Așezarea romană de la Alburnus Maior, Zona Orlea (cod LMI AB-I-m-A-00065.01), Exploatarea minieră romană de la Alburnus Maior, Masivul Orlea (AB-I-m-A-00065.02).

Conform prevederilor Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată este posibilă aplicarea legală a procedurii de declasare în contextul descărcării de sarcină arheologică în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. În accepțiunea legii, descărcarea de sarcină arheologică

este procedura prin care se confirmă că un teren în care a fost evidențiat patrimoniu arheologic, poate fi redat activităților umane curente. Astfel, este adevărat că RMGC intenționează să exploateze în faza a doua de dezvoltare a proiectului său zăcămintele auro-argintifere din zona masivului Orlea.

Prin urmare, această intenție de a dezvolta cariera din masivul Orlea se poate materializa doar după efectuarea unor cercetări arheologice preventive – de suprafață și subteran – care să ofere date exhaustive asupra sitului roman din zona Orlea. Așa cum se cunoaște – vezi fișa de sit arheologic din Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural din cadrul Raportului SIM, respectiv Anexa I - Fișe de evidență arheologică a siturilor identificate la Roșia Montană, fișa de sit nr. 9 – Orlea, p. 219-222 – în acest perimetru nu s-au desfășurat cercetări arheologice, respectiv studii de specialitate care să determine în detaliu caracteristicile și distribuția spațială a vestigiilor de patrimoniu arheologic din această zonă. Prin urmare, RMGC și-a luat angajamentul de a finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.

Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa după cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui **Muzeu modern al Mineritului** cu expoziții de **geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic**, precum și amenajarea accesului turistic în galeria **Cătălina-Monulești** și la monumentul de la **Tău Găuri**, cât și **conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană**.

În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice, cât și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.

În concluzie, referitor la întrebarea formulată de dumneavoastră vă putem răspunde că nu este în nici un caz vorba de distrugerea masivelor Orlea și Cărnăc. Potrivit rezultatelor cercetărilor, recomandărilor și practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice miniere subterane din cadrul sitului Roșia Montană *in situ* și, în anumite cazuri, acolo unde din rațiuni legate de starea de conservare a vestigiilor și de cele legate de securitatea accesului publicului, sub forma unor replici fidele este soluția viabilă care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului de acest tip.

Raportorul Adunării Generale a Consiliului Europei a descris programul de cercetare arheologică preventivă finanțat de companie ca fiind “un proiect exemplar de dezvoltare responsabilă ” ceea ce este departe de ideea distrugerii patrimoniului de la Roșia Montană, investiția cifrându-se până la 10 milioane de dolari până în prezent și programul este condus de renumiți arheologi minieri.

Afectarea florei și faunei protejate se va manifesta doar la nivel local, impactul nefiind în măsură să ducă la dispariția vreunei specii. Proiectul minier a fost conceput încă de la început pentru a îndeplini condițiile și normativele impuse de legislația românească și europeană în domeniul protecției mediului.

Compania consideră că impactul proiectului propus asupra mediului rămâne important, cu atât mai mult cu cât acesta urmează a se suprapune impactului pre-existent. Însă investițiile presupuse de reconstrucția/reabilitarea ecologică a zonei Roșia Montană în scopul rezolvării problematicele complexe de mediu actuale, este posibilă doar în urma implementării unor proiecte economice în măsură să genereze și să garanteze asumarea unor acțiuni directe și responsabile, ca și componentă a principiilor ce stau la baza conceptelor de dezvoltare durabilă. Doar în prezența unui sistem economic solid sunt abordabile procese și tehnologii economice curate, în total respect față de mediu, care să rezolve inclusiv efecte anterioare ale sumei activităților antropice.

Documentele de fundamentare a proiectului constituie o justificare obiectivă a implementării acestuia, dată fiind asumarea responsabilității de mediu extrem de complex din zona Roșia Montană.

Unele dintre speciile de la Roșia Montană ce beneficiază de un anumit statut de protecție reprezintă un procent nesemnificativ din mărimea populațiilor estimate la nivel național. Caracterizarea speciilor din punctul de vedere al habitatului, deși nu reprezintă o cerință impusă de Directiva Habitate (92/43/EEC), se regăsește în tabelele cu specii din Cap. 4.6. Biodiversitatea din Raportul la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului, precum și în anexele la acest capitol. Din cauza volumului mare de informație, se găsesc în varianta electronică a EIA pusă la dispoziția publicului de companie în aprox. 6000 de DVD/CD în română și engleză, fiind accesibilă și de pe site-ul Companiei, respectiv a Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și a agențiilor locale și regionale de protecția mediului Alba, Sibiu, Cluj, etc.

Valoarea scăzută a impactului asupra florei și faunei protejate, din punct de vedere practic, este evidențiată circumstanțial și de inexistența vreunei propuneri de declarare a zonei drept SPA (zone de protecție specială avifaunistică) și de respingerea ca nefondată a propunerii de declarare a unui pSCI (site-uri de interes comunitar) în această zonă.

Considerăm că în aceste condiții proiectul propus este în concordanță cu prevederile Directivei 92/43 Habitate[1], respectiv a Directivei 79/409 Păsări[2], cu atât mai mult cu cât în Planul H de Management al biodiversității sunt prevăzute măsuri active și responsabile de reconstrucție/reabilitare a unor habitate naturale, în spiritul prevederilor aceluiași acte[3].

Referințe:

[1] art.3, alin. 2. Fiecare Stat Membru contribuie la crearea (rețelei) NATURA 2000 proporțional cu reprezentarea, pe teritoriul său, a tipurilor de habitate naturale și a habitatelor speciilor prevăzute în paragraful I. În acest scop, Statele Membre, în conformitate cu Articolul 4, desemnează situri ca zone speciale de conservare, având în vedere obiectivele prevăzute în paragraful I.

art.4, alin.1. Pe baza criteriilor stabilite în Anexa III (Etapa I) și a informațiilor științifice relevante, fiecare Stat Membru propune o listă de situri indicând tipurile de habitate naturale din Anexa I și speciile indigene din Anexa II pe care le adăpostesc. Pentru speciile de animale care ocupă teritorii vaste, aceste situri corespund locurilor, în cadrul ariilor naturale de răspândire a acestor specii, care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Pentru speciile acvatice care ocupă teritorii vaste, astfel de situri vor fi propuse numai acolo unde este posibil de determinat în mod clar o zonă care prezintă elementele fizice și biologice esențiale pentru viața și reproducerea lor. Statele Membre propun, dacă este cazul, adaptarea listei în lumina supravegherii prevăzute în Articolul II. [...]

alin.2.[...] Statele Membre ale căror situri adăpostesc unul sau mai multe tipuri de habitate naturale prioritare ori una sau mai multe specii prioritare reprezentând mai mult de 5% din teritoriul național pot, în acord cu Comisiunea, să solicite ca criteriile enumerate în Anexa III (etapa 2) să fie aplicate mai flexibil în selectarea siturilor de importanță comunitară pe teritoriul lor. [...]

art.6, alin.4. Dacă, contrar concluziilor negative ale evaluării implicațiilor și în absența soluțiilor alternative, un plan sau proiect trebuie totuși să fie realizat, din motive imperative de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, Statul Membru ia toate măsurile compensatoare necesare pentru a asigura că coerența generală a (rețelei) NATURA 2000 este protejată. Statul Membru informează Comisiunea despre măsurile compensatoare adoptate.

art. 16. Cu condiția că nu există o alternativă satisfăcătoare și că derogarea nu este în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă, Statele Membre pot deroga de la dispozițiile Articolelor 12, 13, 14 și 15 (a și b): [...]

- în interesul sănătății și securității publice sau pentru alte rațiuni de interes major, inclusiv de natură socială sau economică și pentru motive de importanță primordială pentru mediu;

[2] art.4, alin. 1. Speciile menționate în anexa 1 fac obiectul măsurilor de conservare speciale privind habitatul, în scopul asigurării supraviețuirii și a reproducerii lor în aria lor de distribuție. [...].

Se va ține cont - pentru a trece la evaluări de tendințe și de variațiile nivelurilor de populare.

Statele Membre clasează în special în zonele de protecție specială teritoriile cele mai asemănătoare ca număr și suprafață la conservarea lor în zona geografică maritimă și terestră de aplicare a prezentei Directive.

[3] Directiva 92/43 Habitate, art. 2 alin.2.; Directiva 79/409 Păsări, art. 3 alin. 2 lit. c.

Afirmația dumneavoastră privind inexistența unui certificat de urbanism la momentul demarării consultărilor publice nu este exactă. La data când a început etapa de consultări publice, există un certificat de urbanism valabil, respectiv certificatul de urbanism nr. 78 emis pe data de 26 aprilie 2006.

Totodată, condiționarea desfășurării consultărilor publice de existența unui certificat de urbanism, nu este fundamentată din punct de vedere juridic, față de reglementările legale în vigoare, respectiv Ordinul Ministrului Apelor și Protecției Mediului nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”) și Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată.

Certificatul de urbanism este un document emis în scop informativ și este destinat numai a aduce la cunoștința solicitantului regimul juridic, economic și tehnic al terenurilor și clădirilor existente și de a stabili cerințele de urbanism și avizele necesare pentru obținerea autorizației de construire, conform articolul 5 din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată. Avizele și acordurile necesare pentru realizarea unui proiect sunt prevăzute de legislația care guvernează fiecare domeniu supus autorizării (acordul de mediu este prevăzut de legislația privind protecția mediului, cerințele urbanistice sunt reglementate de legislația privind urbanismul și amenajarea teritoriului), aceste autorizații fiind doar menționate și sumarizate în cuprinsul certificatului de urbanism.

În concordanță cu prevederile articolului 6(2) din Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 [i] privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri, Proiectul Roșia Montană a fost considerat ca făcând parte din proiectele cu impact semnificativ asupra mediului, care se supun obligatoriu evaluării impactului asupra mediului. Această clasificare a Proiectului, ca având impact semnificativ asupra mediului, s-a realizat în considerarea dimensiunilor Proiectului cât și naturii activitățile propuse a fi desfășurate, aceste caracteristici ale Proiectului – care au fundamentat încadrarea acestuia – neavând nici o legătură cu certificatul de urbanism și nefiind influențată în nici un mod de conținutul acestuia. Totodată, obligativitatea și necesitatea realizării

evaluării impactului nu este întemeiată pe certificatul de urbanism și nici nu derivă din acesta ci, este intrinsec legată și condiționată numai de caracteristicile Proiectului, astfel cum acesta a fost propus de titular, pe baza propriilor planuri.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un Certificat de Urbanism pentru întregul proiect minier de la Roșia Montană. Numărul certificatului este 78 și a fost emis pe data de 26 aprilie 2006. Astfel, certificatul a fost obținut anterior etapei de consultări publice care a demarat cu depunerea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) în peste 48 de locații în luna mai 2006 și a continuat cu începerea dezbaterilor publice în data de 24 iulie 2006, la Roșia Montană.

Certificatul de Urbanism se poate consulta la sediul Consiliului Județean Alba în fiecare zi de lucru, între orele 8-13.

Referință:

[i] Precizăm faptul că, HG nr. 918/2002 a fost abrogată prin HG nr. 1213/2006 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 802 din 25/09/2006 ("HG nr. 1213/2006"). Cu toate acestea, având în vedere prevederile art. 29 din HG nr. 1213/2006 în care se specifică faptul că "Proiectele transmise unei autorități competente pentru protecția mediului în vederea obținerii acordului de mediu și supuse evaluării impactului asupra mediului, înainte de intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, se supun procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu aflate în vigoare la momentul depunerii solicitării" menționăm că în privința proiectului RMGC sunt încă incidente dispozițiile HG nr. 918/2002.

Precizăm că în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 2 din Legea Minelor nr. 85/2003, autoritățile administrației locale au obligația de a modifica și/sau actualiza planurile de amenajare a teritoriului și planurile urbanistice generale existente, pentru a permite executarea tuturor operațiunilor necesare desfășurării activităților miniere.

Distinct, menționăm faptul că în anul 2002 s-a realizat un Plan de Urbanism General (PUG) pentru întreaga localitate Roșia Montană care prevede reglementări urbanistice pentru toate cele 16 sate aflate pe teritoriul comunei Roșia Montană, precum și o zonă protejată, care să cuprindă clădirile cu valoare de patrimoniu. PUG a fost prezentat publicului și a fost subiectul unor dezbateri publice, timp în care toți cei interesați au putut să-și exprime opiniile legate de direcțiile de dezvoltare ale comunei. După parcurgerea etapei de participare a publicului, Planul de Urbanism General a obținut toate avizele necesare de la: ministerele de resort, Consiliul Județean Alba, Comisia de Urbanism, Agenția de Protecție a Mediului Alba, avizul deținătorilor de rețele și avizul final al Consiliului Local Roșia Montană.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) a solicitat și obținut de la Consiliul Județean Alba un certificat de urbanism cu nr. 78 din 26.04.2006 pentru întregul proiect minier Roșia Montană, inclusiv pentru iazul de decantare al sterilelor. Acest certificat de urbanism corespunde în totalitate cu propunerea de proiect al cărui impact este evaluat în Raportul EIM, se suprapune peste zona inclusă în Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială Roșia Montană și este inclusă în Licența de concesiune pentru exploatare emisă de Agenția Națională pentru Resurse Minerale. Planul de Urbanism Zonal pentru Zona Industrială a fost supus consultărilor și dezbaterilor publice organizate în Roșia Montană, Bucium, Cîmpeni și Abrud și a primit avizul de principiu pentru continuarea procedurilor de avizare de la toate cele 4 consilii locale.

În ceea ce privește planurile de urbanism ale celorlalte localități, PUG pentru orașul Abrud a fost reactualizat în anul 2002 și a încorporat partea de iaz care se află pe teritoriul administrat de Abrud și a parcurs aceeași procedură de avizare ca și Planul de Urbanism General al comunei Roșia Montană. Pentru orașul Cîmpeni, Planul de Urbanism General este în curs de reactualizare. Compania Roșia Montană Gold Corporation a solicitat Consiliului Local includerea în PUG a părții de conductă de alimentare cu apă și a captării din Râul Arieș. După finalizare, acesta va face obiectul procedurii de avizare descrise anterior.

Pe teritoriul administrativ al comunei Bucium va fi amplasat doar un drum care are un impact nesemnificativ asupra planului de urbanism. În consecință, în conformitate cu reglementările urbanistice aplicabile, nu este necesară includerea acestuia într-un nou plan de urbanism sau modificarea celui existent.

Licența de concesiune pentru exploatare în perimetrul Roșia Montană nr. 47/1999 ("Licența Roșia Montană") a fost încheiată în temeiul și conform procedurilor prevăzute de fosta Lege a Minelor nr. 61/1998 în vigoare la data încheierii Licenței. Licența Roșia Montană a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 458/10.06.1999 publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 285/21.06.1999.

Menționăm că Licența Roșia Montană are o valabilitate de 20 de ani, cu posibilitatea prelungirii acesteia, potrivit Legii Minelor. În conformitate cu dispozițiile legale, obiectul Licenței Roșia Montană îl reprezintă exploatarea resurselor miniere din perimetrul Roșia Montană și nu activitatea desfășurată de CNCAF Minvest SA, companie afiliată la licență.

În urma activităților de explorare-dezvoltare desfășurate de RMGC, au fost identificate detalii resursele și rezervele existente în perimetrul Roșia Montană. Proiectul minier propus de RMGC are în vedere exploatarea acestor resurse și rezerve descoperite în urma ansamblului de studii și activități pentru identificarea zăcămintelor, evaluarea cantitativă și calitativă a acestora, precum și prin determinarea condițiilor tehnice și economice de valorificare. Noua exploatare minieră este planificată și proiectată cu respectarea standardelor internaționale și va implica utilizarea celor mai bune tehnici disponibile în vederea operării sigure, a protejării mediului și a atenuării impactului.

În conformitate cu dispozițiile legale, RMGC urmează întreaga procedură de autorizare pentru noile exploatări miniere, dezbateră publică a Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului fiind o etapă obligatorie în cadrul acestui proces de autorizare.

Proiectul cuvetei iazului de decantare a sterilului (IDS) prevede realizarea unui strat de etanșare pentru a asigura protecția apei subterane. Concret, iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau „iazul”) a fost proiectat astfel încât să se conformeze prevederilor Directivei UE privind protecția apelor subterane (80/68/CEE), transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat astfel încât să respecte Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), în conformitate cu Termenii de referință stabiliți de MMGA în luna mai 2005. Alineatele de mai jos explică modul în care iazul se conformează prevederilor acestor directive.

IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:

- cuveța iazului de steril;
- barajul de sterile;
- iazul secundar de colectare a infiltrațiilor;
- barajul secundar de retenție; și
- puțuri de hidroobservație / puțuri de extracție pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție.

Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.

Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuvetei IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-compactat, sub cuveța IDS. Pentru mai multe

informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat "Planul de management al iazului de decantare a sterilelor".

Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte elemente de proiectare suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:

- O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor;
- Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului;
- O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril.

Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.

Planul de refacere ecologică elaborat de Roșia Montană Gold Corporation ("RMGC") și garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) aferentă acestuia, sunt integral prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").

HG 349/2005 transpune Directiva UE 1999/35/CE privind depozitele de deșeuri în legislație română. Aceasta nu se aplică deșeurilor rezultate din activitatea extractivă produse de proiectul Roșia Montană, care se supun prevederilor noii Directive 2006/21/CE a UE privind deșeurile miniere.

Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului („GFRM”) este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).

Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente lucrărilor de refacere a terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care trebuie luate de autoritățile de mediu în cazul unui accident ecologic cauzat de operatorii minieri, în scopul de a se asigura că operatorii dispun de resurse financiare corespunzătoare pentru lucrările de remediere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.

RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.

Conform legislației din România, există două GFRM separate și diferite.

Prima garanție, care se actualizează anual, se axează pe acoperirea costurilor preconizate pentru refacerea ecologică aferente funcționării obiectivului minier în anul următor. Aceste costuri sunt de minim 1,5% pe an din costurile totale, reflectând lucrările angajate anual.

Cea de a doua garanție, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile preconizate pentru eventuala închidere a exploatării miniere Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).

În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.

Precizăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri și nici nu a fost evidențiat în alte locuri sau în alte situații. De altfel, literatura de specialitate nu indică un fenomen numit „ploaie cu cianuri”, cunoscut și studiat fiind fenomenul de „ploi acide”, care nu poate fi generat prin degradarea compușilor cianurici în atmosferă.

Rațiunile pentru care afirmăm că nu va exista un fenomen de ploaie cu cianuri sunt următoarele:

- Manevrarea cianurii de sodiu, de la descărcarea din vehiculele de aprovizionare, până la depunerea sterilelor de procesare în iazul de decantare, se va realiza numai în fază lichidă, reprezentată de soluții alcaline cu un pH mare (mai mare de 10,5-11) având diferite concentrații de cianură de sodiu, alcalinitatea acestor soluții având rolul de a menține cianura sub formă de ioni cian (CN^-) și de a împiedica formarea acidului cianhidric (HCN), fenomen care are loc numai în medii cu pH redus;
- Volatilizarea cianurilor dintr-o soluție nu poate avea loc sub formă de cianuri libere, ci numai sub formă de HCN;
- Manevrarea și stocarea soluțiilor de cianură de sodiu se va face numai prin intermediul unor sisteme închise, singurele instalații/zone în care ar putea avea loc formarea și volatilizarea, cu rate mici de emisie, a HCN în aer, fiind tancurile de leșiere și de la îngroșătorul de sterile, precum și iazul de decantare a sterilelor de procesare;
- Emisiile de HCN de la suprafețele tancurilor menționate și de la suprafața iazului de decantare pot apărea ca urmare a reducerii pH-ului în straturile superficiale ale soluțiilor (ceea ce favorizează formarea HCN) și a desorbției (volatilizare în aer) acestui compus;
- Concentrațiile de cianuri în soluțiile manevrate vor scădea de la 300 mg/l în tancurile de leșiere, până la 7 mg/l (cianuri totale) la descărcarea în iazul de decantare, reducerea drastică a concentrațiilor de cianuri la descărcare urmând a fi realizată cu ajutorul sistemului de denocivizare;
- Pe baza cunoașterii chimismului cianurii și a experienței din activități similare s-au estimat următoarele posibile emisii de HCN în aer: 6 t/an de la tancurile de leșiere, 13 t/an de la tancurile îngroșătorului de sterile și 30 t/an (22,4 t, respectiv 17 mg/h/m², în sezonul cald și 7,6 t, respectiv 11,6 mg/h/m², în sezonul rece) de pe suprafața iazului de decantare, ceea ce înseamnă o emisie zilnică medie totală de HCN de 134,2 kg;

- Acidul cianhidric odată emis este supus unor reacții chimice în atmosfera joasă, reacții prin care se formează amoniac;
- Modelarea matematică a concentrațiilor de HCN în aerul ambiental (considerând situația în care HCN emis nu este supus reacțiilor chimice în atmosferă) a pus în evidență cele mai mari concentrații la nivelul solului, în incinta industrială, și anume în aria iazului de decantare și într-o arie din vecinătatea uzinei de procesare, concentrația maximă orară fiind de 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Concentrațiile cele mai mari de HCN din aerul ambiental vor fi de 2,6 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională;
- Concentrațiile de HCN în aerul ambiental din zonele populate din vecinătatea incintei industriale vor avea valori de 4 – 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, de peste 250 – 12,5 ori mai mici decât valoarea limită pentru protecția muncii prevăzută de legislația națională (legislația națională și legislația UE pentru calitatea aerului nu prevăd valori limită pentru protecția sănătății populației);
- Evoluția HCN în atmosferă implică o componentă nesemnificativă a reacțiilor în fază lichidă (vapori de apă din atmosferă și picăturile de ploaie) deoarece, la presiuni reduse, caracteristice gazelor din atmosfera liberă, HCN este foarte slab solubil în apă, iar ploaia nu va reduce efectiv concentrațiile din aer (Mudder, et al., 2001, Cicerone și Zellner, 1983);
- Probabilitatea ca valorile concentrațiilor de HCN în precipitațiile din interiorul sau din exteriorul ariei Proiectului să fie semnificativ mai mari decât valorile de fond (0,2 ppb), este extrem de redusă.

Detalii privind aspectele referitoare la utilizarea cianurii în procesele tehnologice, la bilanțul cianurilor, precum și la emisiile și la impactul cianurilor asupra calității aerului: Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM), Cap. 2, Cap. 4.1 și Cap. 4.2 (secțiunea 4.2.3).

Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.

Raportul la studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) (Capitolul 10 *Impact Transfrontieră*) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.

Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, RMGC a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include evaluarea impactului asupra mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.

Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.

Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și cianuri, nitrat, amoniac și oxigen dizolvat. Simulările

din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.

Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.

Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.

Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul Programul de Modelare a Râului Mureș iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.

Directiva nr. 2004/35/CE privind răspunderea pentru poluarea mediului și prevenirea și remedierea daunelor aduse mediului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L143/56 ("Directiva nr. 35/2004") stabilește cadrul general de reglementare în domeniul răspunderii pentru poluarea mediului înconjurător.

Potrivit prevederilor art. 1 din Directiva nr. 35/2004 "*scopul prezentei directive este de a stabili un cadru general în domeniul răspunderii pentru mediului înconjurător pe baza principiului poluatorul plătește, de a preveni și remedia pagubele cauzate mediului înconjurător*".

Directiva nr. 35/2004 statuează la nivel de principiu în cuprinsul dispozițiilor art. 14 (1) faptul că "*Statele Membre vor lua toate măsurile necesare pentru dezvoltarea piețelor și instrumentelor financiare de garantare prin intermediul operatorilor economici și financiari, inclusiv mecanisme financiare în cazul insolvenței, în scopul de a asigura operatorilor garanțiile financiare necesare pentru obligațiile asumate prin directivă*".

Mai mult, conform prevederilor art. 19 (1) Directiva nr. 35/2004, Statele Membre vor implementa în legislația internă dispozițiile Directivei până la data de 31.04.2007. Precizăm faptul că, până la acest moment, Directiva nr. 35/2004 nu a fost transpusă în legislația noastră. Având în vedere aspectele menționate anterior, vă rugăm să observați faptul că, proiectul propus de RMGC nu încalcă Directiva nr. 35/2004 întrucât nu există reglementări interne cu caracter normativ care să stabilească aspectele de ordin material și procedural privind constituirea unei astfel de garanții.

Cu toate acestea, în măsura în care vor exista dispoziții legale specifice în privința constituirii unor garanții, RMGC va lua toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obligațiilor legale care îi incumbă.

Această afirmație nu este adevărată. Raportul de securitate a fost depus odată cu Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) la 18 mai 2006 și a fost disponibil în vederea consultării în locațiile unde Raportul EIM a fost depus atât în format electronic, cât și versiune printată. Acesta se află atât pe site-ul Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor cât și pe www.povesteadevarata.ro.

Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a avut în vedere toate alternativele de dezvoltare, inclusiv aceea de a nu demara nici un proiect – o opțiune care nu va

antrena niciun fel de investiții, ceea ce va face ca problemele de poluare existente și declinul socio-economic să continue (Capitolul 5 – *Analiza alternativelor*).

Raportul a luat în considerare, de asemenea, activități alternative – inclusiv agricultură, pășunat, procesarea cărnii, turism, silvicultură și produse forestiere, industria artizanală, colectarea de elemente de floră/faună pentru uz farmaceutic – și a ajuns la concluzia că niciuna dintre activități nu poate oferi aceleași avantaje economice, culturale și în privința mediului ca cele oferite de Proiectul Roșia Montană.

Capitolul 5 examinează, totodată, alternativele privind locația pentru cele mai importante instalații precum și variantele de tehnologie pentru minerit, procesare și managementul deșeurilor, la nivelul celor mai performante tehnici, și în conformitate cu documentația pentru cele mai bune tehnici disponibile publicată de UE (BAT).

Answer to Contestation No. 474

Professor Chiriloaie Victor

Contestation No. 474

RMGC has fully taken these issues into consideration in the development of the comprehensive, detailed EIA for the Rosia Montana project. Our specific responses to the Contestation no. 474 are as follows:

The TMF is located approximately 2 km above the town of Abrud and therefore the design criteria for the dam have been established to address consequence of a dam failure. The proposed dam at the Tailings Management Facility (TMF) and the secondary dam at the catchment basin are rigorously designed to exceed Romanian and international guidelines, to allow for significant rainfall events and prevent dam failure due to overtopping and any associated cyanide discharge, surface or groundwater pollution.

Specifically, the facility has been designed for two Probable Maximum Precipitation (PMP) events and the associated Probable Maximum Flood (PMF). The design criterion for TMF includes storage for two PMF flood events, more rain than has ever been recorded in this area. The construction schedule for embankment and basin staging will be completed to ensure that PMP storage requirements are available throughout the project life. The Roşia Montană TMF is therefore designed to hold a total flood volume over four times greater than the Romanian government guidelines. In addition, an emergency spillway for the dam will be constructed in the unlikely event that another event occurs after the second PMP event. A spillway is only built for safety reasons to ensure proper water discharge in an unlikely event and, thus, avoid overtopping which could cause a dam breach. The TMF design therefore very significantly exceeds required standards for safety. This has been done to ensure that the risks involved in using Corna valley for tailings storage are well below what is considered safe in every day life.

Additional study was done regarding earthquakes, and, as indicated in the EIA the TMF is engineered to withstand the Maximum Credible Earthquake(MCE). The MCE is the largest earthquake that could be considered to occur at the site based on the historical record.

In addition, Section 7 of the EIA report includes an assessment of the risks cases that have been analyzed and include various dam break scenarios. Specifically, the dam break scenarios were analyzed for a failure of the starter dam and for the final dam configuration. The dam break modelling results indicate the extent of tailings run out. Based on the two cases analyzed, the tailings will not extend beyond the confluence of the Corna valley stream and the Abrud River.

However, the project recognizes that in the highly unlikely case of a dam failure that a Emergency Preparation and Spill Contingency Management Plan must be implemented. This plan was submitted with the EIA as Plan I, Volume 28.

For a more detailed technical analysis, please refer to Chapter 7, Section 6.4.3.1, "TMF Potential Failure Scenarios" of the EIA.

The figure of US\$ 3 billion is both unsubstantiated and implausibly high. RMGC stands behind our closure estimates, which were developed by a team of independent experts with international experience and will be reviewed by third party experts, are based on the assumption that the project can be completed according to the plan, without interruptions, bankruptcy or the like they are engineering calculations and estimates based on the current commitments of the closure plan and are summarized in the EIA's Mine Closure and Rehabilitation Management Plan (Plan J in the EIA). Annex 1 of Plan J will be updated using a more detailed approach looking at every individual year and calculating the amount of surety, which must be set aside year by year to rehabilitate the mine before RMGC is released from all its legal obligations. Most importantly, the current estimates assume the application of

international best practice, best available technology (BAT) and compliance with all Romanian and European Union laws and regulations.

Closure and rehabilitation at Roșia Montană involves the following measures:

- Covering and vegetating the waste dumps as far as they are not backfilled into the open pits;
- Backfilling the open pits, except Cetate pit, which will be flooded to form a lake;
- Covering and vegetating the tailings pond and its dam areas;
- Dismantling of disused production facilities and revegetation of the cleaned-up areas;
- Water treatment by semi-passive systems (with conventional treatment systems as backup) until all effluents have reached the discharge standards and need no further treatment;
- Maintenance of the vegetation, erosion control, and monitoring of the entire site until it has been demonstrated by RMGC that all remediation targets have been sustainably reached.

While the aspects of closure and rehabilitation are many, we are confident in our cost estimates because the largest expense – that incurred by the earthmoving operation required to reshape the landscape – can be estimated with confidence. Using the project design, we can measure the size of the areas that must be reshaped and resurfaced. Similarly, there is a body of scientific studies and experiments that enable scientists to determine the depth of soil cover for successful revegetation. By multiplying the size of the areas by the necessary depth of the topsoil by the unit rate (also derived from studying similar earthmoving operations at similar sites), we can estimate the potential costs of this major facet of the rehabilitation operation. The earthmoving operation, which will total approximately US \$65 million, makes up 87% of closure and rehabilitation costs.

Also, the necessity of additional technological measures to stabilize and reshape the tailings surface will be discussed in the update of the Economical Financial Guarantee (EFG) estimate, which leads to an increase the provisions for tailings rehabilitation, especially if the TMF is closed prematurely and no optimized tailings disposal regime is applied. The exact figures depend on the details of the TMF closure strategy which can be finally determined only during production

Concerning parallels between the RMP and Baia Mare, Romanian law has changed since Baia Mare to protect the nation's taxpayers. According to the Romanian Mining Legislation (Law 85/2003), Article 53 (1) and (2), RMGC must carry out all of the activities outlined in the Mine Closure Plan at its own cost and responsibility. RMGC is released from its legal obligations only when all requirements are satisfied. Furthermore, Article 20 (4) of the Mining Law and the corresponding stipulations in the European Mine Waste Directive 2006/21/EC require RMGC to establish a financial guarantee for environmental rehabilitation (EFG, Environmental Financial Guarantee). RMGC is able to obtain an operating license from the Competent Authority only once a satisfactory EFG is in place.

In Romania, the creation of an Environmental Financial Guarantee ("EFG") is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive ("MWD") and the Environmental Liability Directive ("ELD").

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for

environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

There are two separate and distinct EFGs under Romanian law.

The first, which is updated annually, focuses on covering the projected reclamation costs associated with the operations of the mine in the following year. These costs are of no less than 1.5 percent per year, of total costs, reflective of annual work commitments.

The second, also updated annually, sets out the projected costs of the eventual closure of the Roşia Montană mine. The amount of the EFG to cover the final environmental rehabilitation is determined as an annual quota of the value of the environmental rehabilitation works provided within the monitoring program for the post-closure environmental elements. Such program is part of the Technical Program for Mine Closure, a document to be approved by the National Agency for Mineral Resources (“NAMR”).

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

The annual updates capture the following four variables:

- Changes in the project that impact reclamation objectives;
- Changes in Romania’s legal framework, including the implementation of EU directives;
- New technologies that improve the science and practice of reclamation;
- Changes in prices for key goods and services associated with reclamation.

Once these updates are completed, the new estimated closure costs will be incorporated into RMGC’s financial statements and made available to the public.

A number of different financial instruments are available to ensure that RMGC is capable of covering all of the expected closure costs. These instruments, which will be held in protected accounts at the Romanian state disposal, include:

- Cash deposit;
- Trust funds;
- Letter of credit;
- Surety bonds;
- Insurance policy.

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

The reports and studies published by experts in the field make clear that the Roman galleries at Roşia Montană are significant, but not unique. As indicated in the gazetteer of the Roman mining

sites from Transylvania and Banat-prepared as part of the Environmental Impact Assessment Study for the Roşia Montană project, it is difficult to justify the claim that the Roşia Montană site is of unique importance if we consider the history of mining in the Roman Empire, and especially in the province of Dacia. There are at least 20 other sites with relatively similar features and some of them (Ruda Brad, Bucium – the Vulcoi Corabia area and Haneş – Amlaşul Mare area) have already produced concrete evidence proving that their archaeological potential is, to a certain extent, similar to that of the ancient *Alburnus Maior* site. This aspect should also be taken into consideration when claiming that Roşia Montană is a site of unique importance.

Most of the ancient mining works in the Cărnic massif, as well as in other mining sectors, are only accessible, and in difficult conditions, to specialists, and actually partially inaccessible to the public at large. Moreover, under the EU safety rules regulating similar activities in museums all over Europe, rules that have been transposed into Romanian legislation, Roman galleries that pose safety risks cannot be opened for public access. Note that a number of other similar Roman gallery segments will be preserved in situ.

Consequently, based on the scientific report submitted by French experts, on the proposal by the National Archaeology Commission, the Ministry of Culture and Religious Affairs has granted the archaeological discharge certificate for the Cărnic Massif, with the exception of an area of approximately 5 hectares, including Pietra Corbului. As part of the effort to minimize negative impacts, in addition to the thorough investigation of the area and publication of its results, specialists have deemed it appropriate to make a 3-D representation as well as replicas of these structures (at a scale of 1:1). These will be included in the mining museum that is proposed at Roşia Montană. A lawsuit has been filed with regard to the archaeological discharge certificate and the case is currently in progress.

As an alternative, the company considered the preparation of a specialized study comprising financial estimates for the conservation in their entirety of the galleries from the Cărnic massif and for opening them to tourists. Moreover, note that the costs for the development and maintenance of a public circuit in this massif are prohibitive and such an investment would not be economically feasible (see Annex “Costs Estimate for the Development of Ancient Mining Networks from Cărnic”, prepared by the UK-based companies Gifford, Geo-Design and Forkers Ltd).

Construction activities in the Orlea area, necessary for the development of the proposed mining project, cannot start until the archaeological investigations have been completed, in accordance with the Romanian legal provisions and international practices and guidelines. (Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 46). Under the Government Ordinance no. 43/2000 on the protection of the cultural heritage and the designation of some archaeological sites as areas of national interest, as last amended, “the investor shall finance a feasibility study and a technical proposal, describing the measures to be taken (later to be presented in detail) and the funds necessary for conducting preventive archaeological researches or, as the case may be, archaeological surveillance. Also, the investor shall finance the necessary works for the preservation of the archaeological heritage or, where appropriate, for the archaeological discharge of the area affected by works. The investor shall finance the enforcement of such measures”.

With regard to the Orlea area, the Cultural Heritage Baseline Study - Volume 6 p.46 - specifies that preventive surface and underground archaeological research is planned to continue in an area of identified archaeological potential. It also specifies that the research undertaken to date is preliminary in character. Also, please note that the EIA report mentions the following: given that mining activities in the Orlea area are to be developed at a later stage, surface archaeological research in this area is planned to start in 2007.

In 2004, the preliminary underground investigations, undertaken in the Orlea Massif, have led to a significant discovery. The value of the discovery was confirmed in the summer of 2005. The French team led by Dr. Beatrice Cauuet uncovered a chamber with a hydraulic wheel, and subsequently an entire mine dewatering system. This complex, uncovered in the Păru Carpeni

area, was dated to Roman times and has been subject to extensive archaeological investigations, while special measures have been taken to ensure its preservation *in situ*. The discovery would not be affected by the future development of the Orlea open pit. Surface preventive archaeological research in the Orlea area, as well as underground archaeological research in the Orlea- Țarina segment are planned to be undertaken between 2007 and 2012, as indicated in the Cultural Heritage Baseline Report, vol. 6, p. 48.

In the 1980s, a mining museum was developed in the Orlea massif. The museum included a series of well-preserved galleries that have been separated from adjacent, access galleries by concrete walls. The Orlea galleries, as well as those in the Cârnic massif and in other mining areas in Roșia Montană, are trapezoidal in form. During the successive reworking and mining of these galleries, part of the Roman remains have been destroyed. In addition, the galleries suffered further deterioration, especially due to the recent mining works using drilling-blasting techniques that caused cave-ins and deterioration of underground mining remains. The removal of mine waste in the course of archaeological research adds to the process of deterioration of the Roman galleries, further accentuated by the closure of mining operations at Minvest (1st June, 2006) –given that the mining activities have ensured a minimal level of mine dewatering. Under the existing legislation, shutting down mining activities requires a comprehensive set of conservation measures. However, at Roșia Montană the mine was abandoned without any other restoration works. Just a couple of months later, drainage channels inside the Sfânta Cruce gallery, the main drainage gallery, got clogged, which led to the flooding of a number of galleries, several kilometers long. Proper maintenance works are needed if the archaeological remains are to be preserved for future generations. In the absence of such measures the result will be disastrous, and the parts of galleries that have been preserved will disappear as a result of cave-ins and flooding. The Roman steps at Brad (Roman mining remains covered by Law 5/2000) are illustrative in this respect-once maintenance works stopped, the galleries became inaccessible.

In accordance with the List of Historic Monuments published in the Official Gazette nr. 646 bis of 16 July 2004, the industrial area that is to be developed in the Orlea Massif includes 2 archaeological sites classified as historic monuments –the Roman settlement at Alburnus Maior, the Orlea area (code LMI AB-I-m-A-00065.01), and the Roman mining exploitation at Alburnus Maior, the Orlea Massif (AB-I-m-A-00065.02).

Law 422/2001 on the protection of historic monuments, as last amended, provides for the declassification of archaeological sites, once the archaeological discharge certificate has been granted, as approved by the National Archaeological Commission within The Ministry of Culture and Religious Affairs. The archaeological discharge procedure, as defined by the law, is the procedure by means of which an area of archaeological interest may be restored to its current use. Therefore, it is true that RMGC plans to mine the gold-silver deposits located in the Orlea Massif area, in the second phase of the proposed mining project.

Consequently, the proposed mining operations in the Orlea Massif can be developed only after the completion of preventive, surface and underground archaeological researches, that will produce a comprehensive body of data on the Roman site located in the Orlea area. As shown in Annex I to the Cultural Heritage Baseline Report (Archaeological Site Record Card-9. Orlea Massif, p.231-236), no archaeological investigations have been undertaken in this area, nor any expert studies that would determine in detail the characteristics and the spatial distribution of the archaeological remains in the area. RMGC has, therefore, committed to financing a preventive archaeological research program, to be undertaken between 2007-2012 by an expert team. Based on the research findings, a decision will be made as to whether the archaeological discharge procedure should be applied. There are no legal provisions that would prohibit conducting preventive archaeological researches in the areas with an identified archaeological heritage, such as the Orlea area.

Given the significance of the Roșia Montana's cultural heritage, and the current legal requirements, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A allocated more than USD 10 million for the archaeological investigations carried out between 2001-2006. What is more, based on the

research results, on the experts' opinions and on the decision of competent authorities, the budget for the next years, allocated for the research, conservation and restoration of the Roşia Montană's cultural heritage, undertaken as part of the project development, amounts to more than USD 25 million, as indicated in the Environmental Impact Assessment Study, published in May 2006 (see the EIA Report, vol. 32, Management Plan for the Archaeological Heritage from the Roşia Montană area, p. 84-85). Archaeological research in the Orlea area is to be continued, and a **Modern Mining Museum** will be opened, including **geology, archaeology, ethnographic and industrial heritage exhibitions**. Other plans include the development for public access of the **Cătălina-Monuleşti gallery and the Tău Găuri monument, as well as the restoration of the 41 historical buildings and of the protected zone Roşia Montană Historic Centre**.

For further information on the most important archaeological remains, as well as on a series of comments on their preservation and on the special measures included in the management plans, please consult the Annex "Information on the Cultural heritage of Roşia Montană and Related Management Aspects"

In conclusion, with regard to your question, it is important to say that the company does not wish to destroy the Orlea and Cărnic massifs. Based on the research results, on the international guidelines and best practices in the field, it has been decided that the most effective solution for enhancing this type of cultural heritage is to preserve *in situ* the most significant underground mining archaeological remains uncovered at Roşia Montană, and to create exact replicas of the galleries that cannot be opened for public access, either due to safety reasons or because of the state of preservation of the remains.

Far from destroying Rosia Montana's patrimony, the Special Rapporteur from a committee of the Parliamentary Assembly/Council of Europe has called the company-sponsored rescue archaeology programme – an investment of \$10 million USD to date led by an internationally renowned mining archaeologist -- "an exemplary project of responsible development."

The impact on protected flora and fauna will exist only locally, but this impact will not lead to the loss of any specie. The Project has been designed even from the beginning to fully comply with the requirements and norms imposed by Romanian and European environmental legislation.

The company believes the fact that the project impact on environment remains significant, especially because covers previous impacts. But, the investments required to ecologically restore/rehabilitate Roşia Montană area in order to address current complex environmental issues, are only achievable following the implementation of some economic projects that will generate and warrant implementation of some direct and responsible actions as a component of base principles of sustainable development concepts. Clean processes and technologies may be developed only in the presence of a solid economic environment fully compliant with the environment that will also resolve previous impacts of anthropic activities.

The base documents of the Project are in fact an unbiased reason of its implementation, considering the highly complex environmental commitment within Roşia Montană area.

Some of the Roşia Montană species that are under a certain protection status stand for an insignificant percentage of the scale of populations estimated at national level. The characterization of species from their habitat point of view exists in the species tables presented in the Biodiversity Chapter of the EIA Report and its annexes, although this is not a requirement imposed by the Habitats Directive. Due to their large volume of information, the annexes of chapter 4.6 Biodiversity can be found in the electronic version of the EIA disclosed by the company both in Romanian and English through approx. 6000 DVD/CD copies, being accessible on the company website, and on the websites of Ministry of Environment and Water Management, local and regional environmental protection agencies of Alba, Sibiu, Cluj, etc.

From practical point of view, the low value of conservation of the impact area is also indirectly emphasized by the fact that there is no proposal to designate the area a SPA (aviafaunistic special protected area) and by the denial as unfounded of the proposal to designate the area as a pSCI area (sites of community importance).

Taking all these into account, we believe that the proposed Project is compliant with the provisions of EU Directive no. 92/43 Habitats[1], and EU Directive no. 79/409 Birds[2] respectively, especially because within Biodiversity Management Plan, Plan H, several active and responsible measures are provided to reconstruct/rehabilitate several natural habitats, pursuant to the provisions of the same documents [3].

References:

[1] art.3, 2nd paragraph, Each Member State shall contribute to the creation of Natura 2000 (network) in proportion to the representation within its territory of the natural habitat types and the habitats of species referred to in paragraph 1. To that effect each Member State shall designate, in accordance with Article 4, sites as special areas of conservation taking account of the objectives set out in paragraph 1.

art.4, 1st paragraph. On the basis of the criteria set out in Annex III (Stage 1) and relevant scientific information, each Member State shall propose a list of sites indicating which natural habitat types in Annex I and which species in Annex II that are native to its territory the sites host. For animal species ranging over wide areas these sites shall correspond to the places within the natural range of such species which present the physical or biological factors essential to their life and reproduction. For aquatic species which range over wide areas, such sites will be proposed only where there is a clearly identifiable area representing the physical and biological factors essential to their life and reproduction. Where appropriate, Member States shall propose adaptation of the list in the light of the results of the surveillance referred to in Article 11. [...]

2nd paragraph.[...] Member States whose sites hosting one or more priority natural habitat types and priority species represent more than 5 % of their national territory may, in agreement with the Commission, request that the criteria listed in Annex III (Stage 2) be applied more flexibly in selecting all the sites of Community importance in their territory.[...]

Art. 6, 4th paragraph. If, in spite of a negative assessment of the implications for the site and in the absence of alternative solutions, a plan or project must nevertheless be carried out for imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature, the Member State shall take all compensatory measures necessary to ensure that the overall coherence of Natura 2000 is protected. It shall inform the Commission of the compensatory measures adopted.

Art. 16. Provided that there is no satisfactory alternative and the derogation is not detrimental to the maintenance of the populations of the species concerned at a favourable conservation status in their natural range, Member States may derogate from the provisions of Articles 12, 13, 14 and 15 (a) and (b):[...]

- in the interests of public health and public safety, or for other imperative reasons of overriding public interest, including those of a social or economic nature and beneficial consequences of primary importance for the environment;

[2] Art.4, 1st paragraph. The species mentioned in annex 1 shall be the subject of special conservation measures concerning their habitat in order to ensure their survival and reproduction in their area of distribution. [...]

Trends and variations in population levels shall be taken into account as a background for evaluations.

Member states shall classify in particular the most suitable territories in number and size as special protection areas for the conservation of these species, taking into account their protection requirements in the geographical sea and land area where this directive applies.

[3] Directive 92/43 Habitats, art. 2, 2nd paragraph; Directive 79/409 Birds, art. 3, 2nd paragraph, letter c.

Your statement according to which there was no urbanism certificate upon the initiation of public consultation process is not accurate. When the public consultation has been initiated, a valid urbanism certificate existed, i.e the urbanism certificate no. 78 issued on 26th of April 2006.

At the same time, from legal point of view there is no condition imposed to develop public consultations based on the existence of an urbanism certificate. That is by taking into account the legal requirements: The Order of Ministry of Waters and Water Management no. 860/2002 regarding the procedure for assessing the environmental impact and for issuing the environmental permit (Order no. 860/2002) and Law no. 50/1991 regarding the permitting process of construction, re-published.

The urbanism certificate is a document issued and is aimed at having an informative role that informs the applicant on the legal, economical and technical issues related to existing lands and buildings and establishes urbanism requirements and necessary permits for securing construction authorization, pursuant to the provisions of art. 5 of Law no. 50/1991 regarding the authorization of construction works, re-published. The permits and endorsements required for developing projects are included in the legislation governing each of the fields submitted to a permitting procedure (the environmental permit is included in the environmental legislation, the urbanism requirements are included in the urbanism and territorial arrangement legislation); these permits are only mentioned and summarized in the urbanism certificate.

Pursuant to the provision of art. 6 (2) of Governmental Decision no. 918/2002 [i] regarding the establishment of the framework procedure of assessing the environmental impact and for the approval of the public or private projects subject to this procedure, the Roşia Montană Project has been considered as a project with significant impact on the environment, **a project that will undergo an environmental impact assessment, as this is a mandatory requirement.** The Project has been framed as having a significant impact on the environment by taking into account its dimensions and the nature of its activities. These characteristics, based on which its framing has been performed, have no relationship with the urban certificate and its content being under no circumstances altered. At the same time, the fact that an impact assessment is mandatory and required is not based on urbanism certificate and does not result from its content but it is intrinsic related and conditioned by Project's characteristics as proposed by titleholder based on its own plans.

S.C. Roşia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) applied for and secured an Urbanism Certificate for the entire Roşia Montană. Mining project. The Certificate no.78 was issued by the Alba County Council on April 26, 2006, prior to the initiation of the public consultations process. The public consultations have been initiated in May 2006 when the EIA Report was submitted to the authorities, and in over 48 localities and continued with the public debates initiated on July 24th, 2006 at Roşia Montană.

The Urbanism Certificate is available for consultation at the headquarters of the Alba County Council, from 8 – 13 h during business days.

Reference:

[i] We would like to underline the fact that Governmental Decision no. 918/2002 has been abrogated by Governmental Decision no. 1213/2006 regarding the establishment of framework procedure for assessing the environmental impact for certain public and private projects, published in the Official Gazette, Part I no. 802 from 25/09/2006 ("Governmental Decision no. 1213/2006"). However, taking into account the provisions of art. 29 of Governmental Decision

no. 1213/2006 where it is stipulated: “The Projects submitted for securing environmental permits at the competent authorities and subjected to an environmental impact assessment, before enforcing this decision will be subjected to the procedure of environmental impact assessment and of issuing the environmental permit that was in force when the application was submitted”. We would like to state that RMGC’s Projects is governed by the provisions included in the Governmental Decision no. 918/2002.

We underline the fact that pursuant to the provisions of art. 41, paragraph 2, from the Mining Law no.85/2003, the authorities from the local administration have the liability to adjust and/or update the territory arrangement plans and the general urbanism plans, in order to allow the development of all operations necessary for the development of mining activities.

In other words, we mention the fact that the General Urbanism Plan for the entire Roșia Montană settlement was prepared in 2002. This Plan stipulates urban-planning regulations for all 16 villages included in the Roșia Montană Commune, and for a protected area including historical buildings. The General Urbanism Plan has been presented to the public and subject to public debates, therefore all interested persons have been able to express their opinion regarding the development opportunities of the commune. After the completion of the public participation stage, the General Urbanism Plan has obtained all necessary approvals from the competent ministries, from Alba County Council, the Urbanism Committee, Alba Environmental Protection Agency, the network operators and the final approval of Roșia Montană Local Council.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) has requested and obtained, from Alba County Council, the Urbanism Certificate no. 78 of 26.04.2006 for the entire Roșia Montană mining project, including the tailings management facility (TMF). This urbanism certificate is fully compliant with the project proposal whose impact is assessed in the EIA Report. The certificate covers the area included in the Zonal Urbanism Plan for Roșia Montană Industrial Area and is included in the Mining License issued by the National Agency for Mineral Resources. The Zonal Urbanism Plan for the Industrial Area has been subject to public consultations and debates organized in Roșia Montană, Bucium, Câmpeni and Abrud and has received the approval to continue the permitting procedures, from all 4 local councils.

Concerning the urbanism plans of the other settlements, the General Urbanism Plan for Abrud city was updated in 2002, incorporating the part of the TMF located within the territory under Abrud administration. This General Urbanism Plan has been subject to the same approval procedure as the General Urbanism Plan of Roșia Montană Commune. The General Urbanism Plan for Câmpeni city is currently being updated, and Roșia Montană Gold Corporation requested the Local Council to include the part of the water supply pipe and the pipe collecting water from Aries River. After completion, it will be subject to the approval procedure described above.

Only one road will be constructed on the administrative territory of Bucium Commune, having a reduced impact on the urbanism plan. Consequently, in compliance with the applicable urbanism regulations it is not necessary to include it in a new urbanism plan or to modify the existing plan.

The concession license for exploitation in the Roșia Montană perimeter no. 47/1999 (“the Roșia Montană License”) was concluded based on and according to the procedures provided by the former Mining Law no. 61/1998, in force as at the conclusion of the License. The Roșia Montană license was approved by the Government Decision no. 458/10.06.1999, published in the Romanian Official Gazette, Section I, no. 285/21.06.1999.

We specify that the Roșia Montană license has a period of 20 years, with the possibility of being extended, according to the Mining Law. As per the legal provisions, the object of the Roșia Montană License is the exploitation of the mineral resources in the perimeter Roșia Montană and not the activity of CNCAF Minvest SA, which is a company affiliated to the license.

Pursuant to the exploration-development activities of RMGC, the resources and reserves existing in the Roșia Montană perimeter have been identified in detail. The mining project proposed by RMGC considers the exploitation of these resources and reserves discovered pursuant to the ensemble of studies and activities for the identification of the deposits, the quality and quantity evaluation, as well as by determining the technical and economical conditions for capitalization. The new mining exploitation is planned and designed by observing the international standards and shall involve the use of the best available techniques for the proper operation, the environmental protection and mitigation of the impact.

According to the legal provisions, RMGC follows the entire permitting procedure for the new mining exploitations, the public debate of the Report to the Environmental Impact Assessment Study being a compulsory stage within this permitting process.

An engineered liner is included in the design of the Tailings Management Facility (TMF) basin to be protective of groundwater. Specifically, the Roșia Montană Tailings Management Facility (TMF or “the facility”) has been designed to be compliant with the EU Groundwater Directive (80/68/EEC), transposed as Romanian GD 351/2005. The TMF is also designed for compliance with the EU Mine Waste Directive (2006/21/EC) as required by the Terms of Reference established by the MEWM in May, 2005. The following paragraphs provide a discussion of how the facility is compliant with the directives.

The TMF is composed of a series of individual components including:

- the tailings impoundment;
- the tailings dam;
- the secondary seepage collection pond;
- the secondary containment dam; and
- the groundwater monitoring wells/extraction wells located downstream of the Secondary Containment dam.

All of these components are integral parts of the facility and necessary for the facility to perform as designed.

The directives indicated above require that the TMF design be protective of groundwater. For the Roșia Montană project (RMP), this requirement is addressed by consideration of the favorable geology (low permeability shales underlying the TMF impoundment, the TMF dam, and the Secondary Containment dam) and the proposed installation of a low-permeability (1×10^{-6} cm/sec) recompacted soil liner beneath the TMF basin. Please see Chapter 2 of EIA Plan F, “The Tailings Facility Management Plan” for more information.

The proposed low permeability soil liner will be fully compliant with Best Available Techniques (BAT) as defined by EU Directive 96/61 (IPPC) and EU Mine Waste Directive. Additional design features that are included in the design to be protective of groundwater include:

- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) cut off wall within the foundation of the starter dam to control seepage;
- A low permeability (1×10^{-6} cm/sec) core in the starter dam to control seepage;
- A seepage collection dam and pond below the toe of the tailings dam to collect and contain any seepage that does extend beyond the dam centerline;
- A series of monitoring wells, below the toe of the secondary containment dam; to monitor seepage and ensure compliance, before the waste facility limit.

In addition to the design components noted above specific operational requirements will be implemented to be protective of human health and the environment. In the extremely unlikely case that impacted water is detected in the monitoring wells below the secondary containment dam, they will be converted to pumping wells and will be used to extract the impacted water and pump it into the reclaim pond where it will be incorporated into the RMP processing plant water supply system, until the compliance is reestablish.

The environmental rehabilitation plan of the Roşia Montană Gold Corporation (“RMGC”), and the accompanying Environmental Financial Guarantee (“EFG”), is fully discussed in the section of the Environmental Impact Assessment titled “Environmental and Social Management and System Plans” (Annex 1 of the subchapter titled “Mine Rehabilitation and Closure Management Plan”).

GD 349/2005 transposes the EU Landfill Directive 1999/35/EC into Romanian Law. It is not applicable to the extractive wastes generated by the Roşia Montană project, which are covered by the new EU Mine Waste Directive 2006/21/EC.

In Romania, the creation of an Environmental Financial Guarantee (“EFG”) is required to ensure adequate funds are available from the mine operator for environmental cleanup. The EFG is governed by the Mining Law (no. 85/2003) and the National Agency for Mineral Resources instructions and Mining Law Enforcement Norms (no. 1208/2003). Two directives issued by the European Union also impact the EFG: the Mine Waste Directive (“MWD”) and the Environmental Liability Directive (“ELD”).

The Mine Waste Directive aims to ensure that coverage is available for 1) all the obligations connected to the permit granted for the disposal of waste material resulting from mining activities and 2) all of the costs related to the rehabilitation of the land affected by a waste facility. The Environmental Liability Directive regulates the remedies, and measures to be taken by the environmental authorities, in the event of environmental damage created by mining operations, with the goal of ensuring adequate financial resources are available from the operators for environmental cleanup efforts. While these directives have yet to be transposed by the Romanian Government, the deadlines for implementing their enforcement mechanisms are 30 April 2007 (ELD) and 1 May 2008 (MWD) – thus before operations are scheduled to begin at Roşia Montană.

RMGC has already begun the process of complying with these directives, and once their implementation instruments are enacted by the Romanian Government, we will be in full compliance.

There are two separate and distinct EFGs under Romanian law.

The first, which is updated annually, focuses on covering the projected reclamation costs associated with the operations of the mine in the following year. These costs are of no less than 1.5 percent per year, of total costs, reflective of annual work commitments.

The second, also updated annually, sets out the projected costs of the eventual closure of the Roşia Montană mine. The amount of the EFG to cover the final environmental rehabilitation is determined as an annual quota of the value of the environmental rehabilitation works provided within the monitoring program for the post-closure environmental elements. Such program is part of the Technical Program for Mine Closure, a document to be approved by the National Agency for Mineral Resources (“NAMR”).

Each EFG will follow detailed guidelines generated by the World Bank and the International Council on Mining and Metals.

The current projected closure cost for Roşia Montană is US \$76 million, which is based on the mine operating for its full 16-year lifespan. The annual updates will be completed by independent experts, carried out in consultation with the NAMR, as the Governmental authority competent in mining activities field. These updates will ensure that in the unlikely event of early closure of the project, at any point in time, each EFG will always reflect the costs associated with reclamation. (These annual updates will result in an estimate that exceeds our current US \$76 million costs of closure, because some reclamation activity is incorporated into the routine operations of the mine.)

Under the terms of this guarantee, the Romanian government will have no financial liability in connection with the rehabilitation of the Roşia Montană project.

It is stated precisely that a “cyanide rain” phenomenon will not exist. This phenomenon never was encountered in other places or situations. Moreover, the specialty literature mentions only the “acid rain” phenomenon which has no connection with the behavior of the cyanide compounds in the atmosphere.

The reasons for making this statement are the followings:

- The sodium cyanide handling, from the unloading from the supplying trucks up to the processing tailings discharge onto the tailings management facility, will be carried out only in liquid form, represented by alkaline solutions of high pH value (higher than 10.5 – 11.0) having different sodium cyanide concentrations. The alkalinity of these solutions has the purpose to maintain the cyanide under the form of cyan ions (CN⁻) and to avoid the hydrocyanic acid formation (HCN), phenomenon that occurs only within environments of low pH;
- The cyanide volatilization from a certain solution cannot occur under the form of free cyanides, but only under the form of HCN;
- The handling and storage of the sodium cyanide solutions will take place only by means of some closed systems; the only areas/plants where the HCN can occur and volatilize into air, at low emission percentage, are the leaching tanks and slurry thickener, as well the tailings management facility for the processing tailings;
- The HCN emissions from the surface of the above mentioned tanks and from the tailings management facility surface can occur as a result of the pH decrease within the superficial layers of the solutions (that helps the HCN to form) and of the desorption (volatilization in air) of this compound;
- The cyanide concentrations within the handled solutions will decrease from 300 mg/l within the leaching tanks up to 7 mg/l (total cyanide) at the discharge point into the tailings management facility. The drastic reduction of the cyanide concentrations for discharging into the Tailings Management Facility (TMF) will be done by the detoxification system;
- The knowledge of the cyanide chemistry and on the grounds of the past experience, we estimated the following possible HCN emissions into air: 6 t/year from the leaching tanks, 13 t/year from the slurry thickener and 30 t/year (22.4 t, respectively 17 mg/h/m² during the hot season and 7.6 t, respectively 11.6 mg/h/m² during the cold season) from the tailings management facility surface, which totals 134.2 kg/day of HCN emission;
- Once released into air, the hydrocyanic acid is subject to certain chemical reactions at low pressure, resulting ammonia;
- The mathematical modeling of the HCN concentrations within the ambient air (if the HCN released in the air is not subject to chemical reactions) emphasized the highest concentrations being at the ground level, within the industrial site namely within the area of the tailings management facility and within a certain area near the processing plant. The maximum concentration is of 382 µg/m³/h;
- The highest HCN concentrations within the ambient air will be 2.6 times lower than the limit value stipulated by the national legislation for labor protection;
- The HCN concentrations within the ambient air from the populated areas close by industrial site will be of 4 to 80 µg/m³, over 250 – 12.5 times lower than limit value stipulated by the national legislation for labor protection – the national legislation and European Union (EU) legislation on the Air Quality don't stipulate limit values for the population's health protection;
- Once released in air, the evolution of the HCN implies an insignificant component resulted from the reactions while liquid (water vapors and rain drops). The reactions are due to HCN being weak water-soluble at partially low pressures (feature of the gases released in open air), and the rain not effectively reducing the concentrations in the air (Mudder, et al., 2001; Cicerone and Zellner, 1983);

- The probability that the HCN concentration value contained by rainfalls within and outside the footprint of the Project to be significantly higher than the background values (0.2 ppb) is extremely low.

Details referring to the use of cyanide in the technological processes, the cyanides balance as well as the cyanide emission and impact of the cyanides on the air quality are contained in the Environmental Impact Assessment (EIA) Report, Chapter 2, Chapter 4.1 and Chapter 4.2 (Section 4.2.3).

We appreciate that there is concern about transboundary impacts and have worked extensively with independent experts and scientists to fully assess all possibilities. These assessments, including a just-completed study of catastrophic failure scenarios by The University of Reading, have concluded that the Roşia Montană Project has no transboundary impact. A full copy of the University of Reading study can be found in the reference documents included as an annex to this report.

The Environmental Impact Assessment Report (EIA) (Chapter 10 *Transboundary Impacts*) assesses the proposed project with regard to potential for significant river basin and transboundary impacts downstream which could, for example, affect the Mureş and Tisa river basins in Hungary. The Chapter concludes that under normal operating conditions, there would be no significant impact for downstream river basins/transboundary conditions.

The issue of a possible accidental large-scale release of tailings to the river system was recognized to be an important issue during the public meetings when stakeholders conveyed their concern in this regard. As a result, further work has been undertaken by RMGC to provide additional detail to that provided in the EIA Report on impacts on water quality downstream of the project and into Hungary. This work includes modelling of water quality under a range of possible operational and accident scenarios and for various flow conditions.

The model used is the INCA model developed over the past 10 years to simulate both terrestrial and aquatic systems within the EUROLIMPACS EU research program (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). The model has been used to assess the impacts from future mining, and collection and treatment operations for pollution from past mining at Roşia Montană.

The modelling created for Roşia Montană simulates eight metals (cadmium, lead, zinc, mercury, arsenic, copper, chromium, manganese) as well as Cyanide, Nitrate, Ammonia and dissolved oxygen. The model has been applied to the upper catchments at Roşia Montană as well as the complete Abrud-Arieş-Mureş river system down to the Hungarian Border and on into the Tisa River. The model takes into account the dilution, mixing and physico-chemical processes affecting metals, ammonia and cyanide in the river system and gives estimates of concentrations at key locations along the river, including at the Hungarian Boarder and in the Tisa after the Mureş joins it.

Because of dilution and dispersion in the river system, and of the initial European Union Best Available Techniques (EU BAT) - compliant technology adopted for the project (for example, the use of a cyanide destruct process for tailings effluent that reduces cyanide concentration in effluent stored in the Tailings Management Facility -TMF- to below 6 mg/l), even a large scale unprogrammed release of tailings materials (for example, following failure of the dam) into the river system would not result in transboundary pollution. The model has shown that under worse case dam failure scenario all legal limits for cyanide and heavy metals concentrations would be met in the river water before it crosses into Hungary.

The INCA model has also been used to evaluate the beneficial impacts of the existing mine water collection and treatment and it has shown that substantial improvements in water quality are achieved along the river system under normal operational conditions.

For more information, an information sheet presenting the INCA modelling work is presented under the title of the Mureş River Modelling Program and the full modelling report is presented as Annex 5.1.

The Directive no. 2004/35/CE on the liability for the environment pollution and the prevention and rehabilitation of ecological damage, published in the Official Journal of the European Community no. L143/56 ("Directive no. 35/2004") provides the general legal framework regarding the liability for the environment pollution.

According to the provisions of art. 1 of the Directive no. 35/2004 *"the purpose of the present directive is to determine a general framework regarding the liability for the environment, according to the principle that the pollutor pays, for the prevention and rehabilitation of the damage caused to the environment"*.

The Directive no. 35/2004 determines as a principle, under the provisions of art. 14 (1), the fact that *"The Member States will take all the necessary measures for the development of the guarantee markets and financial instruments, through the economic and financial operators, including financial instruments in case of insolvency, with the view of ensuring for the operators the financial guarantees necessary for the obligations undertaken according to the directive"*.

Moreover, according to the provisions of art. 19 (1) of the Directive no. 35/2004, the Member States will transpose the disposals of the Directive, in the internal legislation, until 31.04.2007. We mention the fact that, until now, the Directive no. 35/2004 has not been transposed in the internal legislation. Considering the abovementioned issues, please notice the fact that the project proposed by RMGC does not breach the Directive no. 35/2004, as there are no internal regulations to determine the substantive and procedural aspects regarding the establishment of such a guarantee.

Nevertheless, considering there will be specific legal provisions regarding the establishment of certain guarantees, RMGC will take all the necessary measures for the observance of all the legal provisions.

This claim is not true. The safety report was submitted together with the Environmental Impact Assessment (EIA) Report on May 18th, 2006 and was available for public consultation at the locations where the EIA Report was submitted, both as hardcopy and in electronic form. The electronic copy of the report could be accessed both on the web page of the Ministry of Environment and Water Management, and on www.povesteaaadevarata.ro.

The Report on the Environmental impact assessment study (EIA) considered all alternative developments, including the option of not proceeding with any project – an option that would generate no investment, allowing the existing pollution problems and socio-economic decline to continue (Chapter 5 – *Assessment of Alternatives*).

The report also considered alternative developments – including agriculture, grazing, meat processing, tourism, forestry and forest products, cottage industries, and flora/fauna gathering for pharmaceutical purposes – and concluded that these activities could not provide the economic, cultural and environmental benefits brought by the Roşia Montană Project (RMP).

Chapter 5 also examines alternative locations for key facilities as well as alternative technologies for mining, processing and waste management, in line with best practice and as compared against published EU best available techniques (BAT) documentation.